

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

ARTIS
AVRIFERAE,
QVAM CHEMIAM
VOCANT, VOLVMEN
Secundum.

QVOD CONTINET

*Morieni Romani scripta de Re Metallica, atque
de Occulta summaq, antiquorum Medicina,
cum alijs Authoribus, quos versa pa-
gina indicat.*

BASILEÆ,
Typis CONRADI VALDKIRCHII,
MDCXCIII.

AUTHORES.

Bernardi Treuirensis respōsio ad Thomam
de Bononia de Mineralibus, & Elixiris com-
positione, Roberti Vallēsis Tabulis illustrata.

Liber de Arte Chimia incerti Authoris nū-
quam hætenus in Lucem editus.

Scala Philosophorum.

Ludus puerorum.

Rosarium.

Arnaldi { Rosarium cum figuris.
Nouum lumen.
Flos Florum ad Regem Aragonum.
Epistola super Alchimia ad Regem
Neopolitanum.

Rogerus Bacho Angelus de mirabili Pote-
state artis & naturæ.

3
LIBER DE COM-
POSITIONE ALCHEMIÆ,
QVEM EDIDIT MORIENVS Ro-
manus, Calid Regi Aegyptiorum:
quem Robertus Castrensis de
Arabico in Latinum
translulit.

PRAEFATIO CASTRENSIS.

LEGIMVS in historijs
veterum diuinorum, tres
fuisse Philosophos, quoru
unusquisque Hermes vo-
cabatur. Primus autem
illorum fuit Enoch, qui a-
lio nomine Hermes, & alio nomine Mercu-
rius. Secundus verò fuit Noe, qui similiter
alio nomine Hermes, & alio nomine Mer-
curius est nuncupatus. Eorum autem ter-
tius, fuit Hermes, qui post diluuium in Ae-
gypto regnavit, & eius regnum diu obti-
nuit. Iste autem à nostris antecessoribus di-
ctus est Triplex, propter trinam virtutum
collectionem, sibi videlicet à domino Deo
attributam. Erat autem iste Rex, & Philo-

Aa 2

sophus, & Propheta. Iste verò fuit Hermes, qui post diluvium omnium artium, & disciplinarum, tam liberalium, quam etiam mechanicarum, primus fuit inuentor & editor. Omnes namque qui post ipsum fuere, suo itinere incedere, & suis vestigijs inherere nitebantur. Quid plura: longum esset nobis, & etiam difficile, tanti ac magni viri virtutum ornamenta & acta, ad memoriam in praesens reducere. Cum & hoc genus docendi in huius libri divini translatione non suscepimus: nec etiam nostri ingenij tenuitas, aut studium vel scribendi negotium, vobis ad hoc explicandum possint sufficere. Sed idcirco eius nomen in huius libri Prologo introduximus: quoniam iam ille hunc librum primus inuenit & edidit. Hic est namque liber divinus, & divinitate plenissimus. In eo enim duorum testamentorum (veteris scilicet & novi) continetur vera & perfecta probatio. Si quis namque in hoc libro multum studuerit, & eum plenarie intellexerit, veritas virtusque testamenti, nec non & utriusque vitae modus, & sufficienter illum latere non poterunt.

runt. Hic est autem liber, qui nominatus est liber de Compositione Alchymia. Et quoniam quid sit Alchymia, & qua sit sua compositio, nondum verè vestra cognouit latinitas, in praesenti sermone elucidabo. Posui istud verbum, licet ignotum & admirabile, ut sub diffinitione claresceret. Hermes verò Philosophus, & alij qui post ipsum fuere, hoc vocabulum ita diffiniunt, ut in libro de Substantiarum mutatione: Alchymia, est substantia corporea ex uno, & per unū composita, preciosiora ad inuicem per cognitionem & effectum coniungens, & eadem naturali commixtione, ingenijs melioribus naturaliter conuertens. Insequentibus verò hoc quod diximus explanabitur: ubi & de eius compositione ad plenum tractabitur. Sed nos, licet in nobis inueniesit ingenium, & latinitas permodica: hoc tamen tantum ac tam magnum opus ad transferendum de Arabico in Latinum suscepimus. Vnde & de singulari gratia nobis à Deo inter modernos collata, summo illi Deo vivo, qui trinus extat & unus, grates referimus. Nomen autem meum in principio

Prologi taceri non placuit, ne aliquis hunc nostrum laborem sibi assumeret, & etiam eius laudem & meritum sibi quasi propriū vendicaret. Quid amplius? humiliter omnes rogo & obsecro, ne quis nostrorum erga meum nomen mentis liuore (quod saepe à multis fieri consuevit) tabescat. Scit namq; Deus omnium, cui suam conferat gratiam: & spiritus ex gratia procedit, qui quos vult inspirat. Meritò igitur gaudere debemus, quum omnium creator & conditor omnibus quasi particularem suam monstret diuinitatem.

M O R I.

MORIENI ROMANI

EREMITAE HIEROSO-

lymitani Sermo.

MNES Philosophiæ partes, mēs Hermetis diuina plenariē attigit. Quum autem ille per annos multos in magisterij superioris inuentione & editione studuisset, tandem magisterium inuenit primus, & edidit: ac de eo librum composuit, quem sibi met proprium deputauit, & post suum obitū suis discipulis in hæreditatem dereliquit. Post obitum verò illius, discipuli eius in hoc libro & eius præceptis, per multa tempora studuere, vt scil. eius effectum adipisci possent. Postquam ergo suum consecuti sunt effectum, de eo varia, & etiam innumerabilia dedere præcepta. Quod idcirco fecerunt, ne ipsi qui post ipsos hanc adepti fuissent scientiam, eam quasi vulgarem insipientib. detegissent. Post multum verò temporis à passione Domini nostri Iesu Christi, surrexit quidam homo diuinus, donis spiritalibus præditus, qui quum in diuinitate permultum temporis studuisset, inter libros diuinos hunc librum inuenit. Fuit autem vir iste ab Alexandria oriundus: vnde suo nomine Adfar Alexandrinus vocabatur. Hic verò postquā librum præfatum inuenit, mente

Aa 4

peruigili atque industria in eo studere non desinebat. Postquam verò in eo studuisset diu, eius effectum atq; scientiam ad plenum est adeptus. Ex hac igitur scientia vir iste diuinus multa varia & innumerabilia dedit præcepta: quæ quum sub suo nomine per vniuersas nostræ regionis partes diuulgata fuissent, mihi tunc temporis in vrbe Roma moranti, huius viri nominis, & illius scientiæ fama quasi volando peruenit. Nam in eo tēpore fui ego Romæ (ynde & ortus fueram) constitutus. Eram autem tunc iuuenis, cuius videlicet mentum prima lanugo nondum obdlexerat, studens scilicet, & doctrina Christianus à primæ ætatis gradu ab utroque parente effectus: cui etiam se tota iam latinitas detexerat. Audito ergo huius viri nomine & fama, parētes & patriam simul festinus deserui, neq; quieti nimis meos artus exhibui, quousque Alexandriam deuenissem, Ingressus verò sum ciuitatem, ac tandem per vicōs & calles nouus hospes incesi, donec huius viri domum inuenissem. Tandem verò illius domum inueni, & eam ingressus sum: quam cum ingressus fuisset, hunc virum in suo oratorio sedentem, & in suis libris studentē inueni. At ille postquam oculos suos in me defixit, intuens me ait: Amice, huc accede. Accessi autem ad illum, & iuxta eum super stramentum, quod ibi fuerat appositum, con sedi. Erat vir iam multum ætate decrepitus, sed

sed adhuc vultu strenuus, & facie & statura corporis decorus. Nam & eius vultus omnia quæ in illius mente latebant, se diligenter intuentibus indicabat. Postquam autem confabulati sumus, quæsiuit ille, quo nomine nuncuparer, & vnde essem oriundus, & quæ meæ viæ causa extitisset. At ego respondi & illi dixi: Ego Morienus vocor, natione Romanus, quem videlicet tui nominis & scientiæ fama, de parentibus & patria discedere coëgit. At ille subiunxit: Quæ nam est fides tua, aut cuius deorum cultor existis? At ego respondi: Fidem meam Christianam profiteor. nam Christi sum cultor, & illum Deum trinum & vnum adoro. Postea dixit Adfar: Bonum est autem te me quæsiuisse, & adhuc me homine mundano septum inuenisse. Propalabo namque tibi totius diuinitatis secreta, quæ ferè omnibus hætenus detegere recusaui. Tu verò mihi totis mentis tuæ viribus intentus adesto: nam & ego te faciam totius meæ disciplinæ filium. His igitur altrinsecus dictis, nimio gaudio sum gauisus. Quid plura? Longum esset nobis in huius operis institutis singula de quibus ad inuicem tractauimus, enumerare & dicere. Remansi tandem cum illo, & me illi in tantum amabilem exhibui, quod ille mihi totius diuinitatis secreta dixerit. Postea mortuus est Adfar: & ego post eius obitum, post dies paucos ab Alexandria recessi, & Hieroso.

lymam deueni, in cuius etiā finib. mihi eremū
elegi, in quō vitam meā fidei & professioni ha-
bile ducere potuissem. Inde verō nō post mul-
tos annos surrexit quidam Rex in Ægypto no-
mine Macoya. Hic autem genuit filiū, nomine
Gezid, qui post mortē sui patris in Ægypto re-
gnauit, & illius regnū obtinuit. Gezid autem
genuit filium nomine Calid, qui post mortem
sui patris diu in Ægypto regnauit. Fuit autem
Rex iste sapiens & prudēs vir, & in omni scien-
tia perspicuus: diligebat enim multū sapien-
tes & Philosophos, propter huius libri scien-
tiam. Iste verō nō sinebat incessanter per pro-
uincias notos & ignotos inquirere, si aliquem
inuenisset, qui sibi huius libri documenta reue-
lare potuisset. Hoc igitur amore cōpulsus, mul-
tos sapientum & Philosophorū secum retine-
bat, qui huius libri magisteriū se scire professi
essent, cū penitus ignorarent. Hos multis &
maximis ditabat donis, in eorū verbis diu con-
fusus. Me itaq; die quadam in eremo existente,
fama huius regis mihi à quodā peregrino dela-
ta est: quam quum audissem, eremum dimisi,
& quā citius potui, ad suę regionis fines trās-
meui: non scil. vt ab eo diuitias, seu dona in-
quirerem, sed vt diligenter donis spiritualibus
instruerem. Postquam verō suos fines sum in-
gressus, loca quā plurima eundo lustraui, &
tādē regem inueni. Quem cū inuenissem,
& de quibusdam secum contulissem, inueni il-
lum

lum magnæ sapientiæ virum, & omni virtute ornatum ac prudentissimum. Dixi ergo ad illum : O bone Rex, Deus te ad melius conuertat. Volo autem vt iubeas mihi domû, & meo magisterio commodam præparari. Iussit ergo Rex mihi domum præparari, & ad meum votum ornari. Introiui autem hanc domum, neque ab illa exiui, donec totum compleuerim magisterium, & completum domi reliqui : sed circa vas in quo fuerat positum, hæc verba depinxi: OMNES QUI SECUM OMNIA HABENT, ALIENO AUXILIO NULLATENUS INDIGENT. Postquam hæc scripsi verba, ab vrbe, & omni ipsa regione clam discessi, & ad meum eremû sum regressus. Postea verò Rex domum, quam dimiseram, est ingressus, & magisteriû perfectum quod dimiseram inuenit. Quod cum magis ac magis diligentius intueretur, vidit verba, quæ circû vas scripta dimiseram; quib. perfectis ac bene intellectis, ilicò me absentem defleuit, & omnibus quos huius magisterij causa per multos annos secum retinueram, iussit capita amputari. Dixit postea Rex: Aduocate Galip meum seruum fidelem, Erat autem Galip suus captiuus, quem sibi oïus pater Gezid ante eius obitum, ob sui fidelitatem dederat. Confidebat enim in eo Rex multum, qui dixit ei : O Galip serue mi, nescio quid mihi posthac sit agendum. Dixit autem Galip ad regē: Dux mi, Deus prouidebit quid

deinceps simus acturi. Tristatus est autem rex multum, & vltra quàm credatur die ac nocte condoluit. Factum est autem deinde post annos aliquot, dum rex quadam die ad locum, qui dicitur Dirmaroni, venandi studio exiret, quòd Galip captiuus, hominem quendam in solitudinibus orantem inuenisset: Interrogauit eum & dixit ei: Amice, quis nam es tu, aut vnde venis, vel quò vadis? At ille homo respondit: Ego Hierosolymitanus sum: nam ego in Hierusalem natus sum, & per multos annos in montibus Hierosolymitanis cum quodam eremita conuersatus sum: me autem ibi morante, audiui quomodo Rex Calid incessanter perquireret, qui sibi magisteriũ Hermetis demonstraret. Postquam autem hoc de rege audiui, mox à mea patria discessi, vt & hoc Regi Galid nũciassem. Scio enim hominem in hoc magisterio doctissimum quem Regi demonstrare valde desydero. Tunc ait Galip; Tace frater, tace, hucusque tibi dixisse sufficiat. Malo autem te viuere quàm mori: nam multi ad Regem venerunt, qui hoc magisterium se scire profitebantur, qui cùm ad suæ professionis exitum peruenire non potuissent, à Rege interfecti sunt: Timeo ergo, & tu si cum huiusmodi sermone in conspectu Regis astiteris, ne interficiaris. Tunc homo ille ait: Noli timere hoc, sed in conspectu Regis me venire ne differas. Galip igitur dicit: Hoc mihi iam placet, sed

sed caue ne moriaris. Adduxit ergo Galip hūc hominem, & statuit eum coram Rege & ait: O bone Rex, ecce homo qui mori non metuit. Vt ergo rex suos oculos in eum defixit, intuēs illum ait: Quisnam es tu? At ille respondens, ait: Hierosolymitanus sum, qui quum in montibus cum quodam Eremita conuersatus fuissē, audiui à multis tui nominis & bonitatis famam: & quomodo tu indefinenter quæras sapientes & doctores, qui videlicet magisteriū Hermetis seriò tibi ostendissent. Veni ergo ad te, ô bone rex, & tu meis acquiescas consilijs, & tui desyderij compos efficiaris. Scio namq; virum in montibus Hierosolymitanis habitantem, cui omnis sapientia à domino Deo reuelata est. Nam in sua fide firmissimus à Deo & hominibus iudicatur. Die namque quadam, quum in suo eremo de rebus quāmplurimis tractarem, contigit casu quòd mihi diceret, se hoc magisterium posse perficere. Quo audito, cū in sua veritate sapiūs mihi cognita confisus, tum ex hoc, quòd in omni anno multa auri & argenti pondera, vti ego sepiūs videbam, ad Hierusalem ciuitatem trans mittebat, suo sermone certissimus mecum conferebam: quòd si ego in conspectu tuo assisterem, multis me ac magnis ditares donis, & nunquam à tua gratia me separares. Tunc rex ait: Quis est huiusmodi sermo, quem tu dicis? aut quæ mēs ignara huc vsque te venire persuasit? Nescis

stultissime, nescis quot & quales propter huiusmodi sermonem à me interfecti sunt? Sed & si ea quæ tu dicis (quod non opinor) vera essent, & multis tu ditareris donis, & nūquam à mea gratia à modo separareris. Nam si vera non fuerint, maximum scias te subire tormentum. Tunc homo ille ait: O bone Rex, utroque tui promisso sum placatus: tu tamen meis acquiescas consilijs. Item Rex ait: O homo, de qualitate huiusmodi viri & eius habitu mecum pauca conferas: venit namque ad me annis præteritis vir quidam, qui, ut verum tibi confitear, mihi hoc magisterium perfecit: qui eum perfecisset, rem effectā, sed non eius scientiam mihi dimisit, & clam secessit & abiit. Tūc homo ille ait: Vir iste nimis est ætate decrepitus, statura magnus, vultu & facie præclarus, moribus ornatus: cuius etiam vita & habitus Deo non displicent: est enim in montibus Hierosolymitanis eremita. Sed etsi nomen eius multum scire desideras, Morienus Romanus, senex, eremita nominatur. Tunc conuersus Rex ad suum seruum Galip, dicit: Hic verè est homo ille, de quo hætenus tecum condolui. Dixit autem Galip: O bone Rex, ita est, ut ego existimo. Gauisus est Rex multum, & ultra quàm credi potest, hunc hominem benignius accepit. Iussit ergo Rex huic homini dona dari quâ plurima, & insuper maiora ei promisit. Hæc est igitur historia Morieni Romani, quo-

ni, quomodo scilicet ipse magisterium Hermetis est adeptus.

Incipit sermo Galip, serui & captiui, regis Calid, filij Gezid, filij Macoya.

Dixit Galip captiuus: Post paucos quidem dies, postquam hæc ab eo homine regi nunciata fuissent, venit hic homo & stetit coram rege & ait: O Rex bone, Deus ad bonum te conuertat. Nolo autem vt ea quæ tibi promissimus, diutiùs differamus. Adupca ergo omnes tuos subditos seruos natu meliores, & ex eis mihi aliquos accommoda, qui mecum veniant, & mecum simul reuertantur: grandis enim nobis restat via. At Rex vultu placido illum intuens ait: Bene dicis, fiat. Tunc iussit me Rex festinâter coram se aduocari: qui quû coram se stetissem, dixit: O Galip serue bone, congrega omnes meos natu meliores tecum, & ex illis quot & quales huic homini placuerint elige, qui videlicet vobiscû simul vadât & reuertantur: nam ille dixit, grâdis nobis restat via. Feci igitur iuxta quod Rex mihi præceperat: & post paucos dies iter nostrû incepimus. Hierusalê quidem iter incepimus, & per multa loca inuia & deserta eûdo, multos dies cõsumpsimus, & tâdem Hierosolymam deuenimus. Qui quum in solitudinibus montium errando fatigaremur, inuenimus eremû, in quo Morienus Romanus, senex eremita vitam suâ ducebat. Quem quû ingrederemur, inuenimus ibi

quendam virum senem, statura lōgum, in corpore macrum, vultu & facie præclarum, de cuius etiam situ & habitu multum sumus admirati. Eius namque tota cutis ab asperitate cili-
cij, quo erat indutus, rugosa existerat. Tunc dixit nobis homo ille, qui nos secum huc adduxerat: O socij, hic est Morientus Romanus senex Eremita. At ego dum magis ac magis illum diligētius intuerer, eum ilicò agnoui: quò agnito, illum ex parte regis Calid salutavi. Cuius audito nomine, vir bonus subrisit, & nos propiùs iussit accedere. Gauisi sumus ergo, & læti cum eo confedimus. Interrogauit autem nos vir Dei, & de statu nostri Regis, & de statu Regni. quæ quum illi nuntiarem, viæ nostræ causam sibi propalauit. At ille ad se conuersus ait: Multum gaudeo filij, quoniam me inuenistis. Ibo enim vobiscum: vt & Rex Calid me diu exoptatum videat, & quæ sit mira Creatoris potentia à me recognoscat. Postquam igitur per dies aliquot artus nostros labore itineris fatigatos recreauimus, redeuntes iter incepimus, & in nostram patriam regressi sumus. Qui quum coram rege venissemus, vidit rex virum Dei: quem cum vidisset, ilicò eum cognouit, & me recipiens ait: O Galip serue bone, hic est verè vir propter quem tecum diu condolui. Volo autem vt ea quæ vobis in itinere obuiauerunt, mihi protinus edisseras. At ego totam rem à suo principio sibi ordine digessi.

Aduo-

Aduocauit ergo rex virum Dei, quem adduximus, & eum iuxta se sedere fecit, & dixit ei: O senex, ego volo vt tu nomen tuum mihi dicas, & tuæ professionis modum pandas: non enim in altera vice licuit hæc omnia à te inquirere. De tuis namq; verbis adhuc diffidebam. Tunc vir Dei respondit: Ego Morienus Romanus vocor. Mea autem professio, fidei Christianæ est. Mea quoq; religio & habitus, sunt eremitæ. Tunc Rex ait: O Moriene quot transierunt anni, postquam vitam & habitum Eremitæ elegisti? At ille respondit: Post quatuor quidem annos à morte Herculis Regis, eremita incedo. Placatus est igitur multum Rex super huius viri prudentiam, & eius humilitatem, & eius patientiam & verecundiam ac venustatem. Non enim erat ille lingua verbosus, aut mente elatus: erat autem humilis, prudens & beneuolus, vti talem esse decebat. Postea dixit rex: O Moriene nõne esset tibi melius cum conuentibus qui Deum orant, in ecclesijs consistere, quàm solus in montibus & eorum solitudinibus habitare? At Morienus dixit: Bene habeas, mi Rex: Bonum quod nunc habeo, & in futuro expecto, ex Deo est, & in eius manu collocatum. Ipse autem quod velit faciat: Nec ego dubito, quin mihi inter conuentus & cœtus maior inueniatur requies, & in solitudinibus & mōtibus labor, sed nemo metit nisi qui seminat: & quod seminauerit, hoc etiam me-

Bb

tet. Spero itaq; quòd diuinitatis bonitas, in vi-
 ta huius Mundi me non derelinquat: nam re-
 quiei aditus nimis est coarctatus, neque ad il-
 lam quisquam potest ingredi, nisi per animæ
 afflictionem. Dixit ergo Rex: Omnia quidem
 quæ dicis, indubitanter vera sunt: sed quia ex
 fideli procedunt animo, falsa videntur. Hoc au-
 tem dicebat Rex, quoniam adhuc cultor ido-
 lorum erat. Respondit autem Morienus: Si ea
 quæ profero, tu vera esse concedis, animum, à
 quo illa procedūt, te verum esse & veridicum
 concedere necesse est. Nam ex veris & vera
 procedunt: & ex falsis, falsa: ex æternis, æterna:
 ex transitorijs, transitoria: ex bonis, bona: & ex
 malis, mala. Dixit itaq; Rex: O Moriene, multa
 quidem mihi de te, & tua constātia, & tua fide
 sunt relata: vnde vehementer admiror, cūm &
 illa videam & audiam iam esse vera. Hæc itaq;
 fuit causa, quare multum & te videre, simulq;
 audire diu exoptaram. Volo namque vt inter
 quædam (de quib. erimus tractaturi) me qui-
 busdā alijs quasi documentis instruas, simulq;
 edoceas. Tunc dixit illi Morienus: O Rex, o-
 mnipotens Deus te ad melius conuertat: nam
 ego non sum de quo multum debeas admira-
 ri. Ex filijs Adæ vnus existo. Omnes quidem
 ex vno processimus, & iterum ad vnum, licet
 diuerso tramite, reuertemur. Temporum qui-
 dem longa mutatio, hominem sub tēpore con-
 stitutum cōfundit, & mutat. Nec ego adhuc in
 tantum

tantum sum mutatus, quòd alij multi, qui ante me fuerunt, magis non mutantur. Vltimam autem mutationem mors dira subsequitur, qua videlicet nulla pœna deterior iudicatur. Nam ante corporis & animæ coniunctionem & post eorum dissolutionem, pœna omni morte crudelior animam expectat. Sed & omnipotens Creator, qui omnia ex seipso creat & format, semper sit in nostro auxilio. Tūc dixit illi Rex: O Moriene, ex his quæ modò dicebas, video quid tu existimes me te velle deridere. Iuxta ergo hanc opinionem, licet senex & prudens videaris, potiùs es deridendus quàm laudandus. Posthæc aduocauit me Rex & dixit mihi: O Calip serue bone, vade & quære huic homini domum, intus scilicet & extra pulchram, & multo ornamento ornatam, sitq; vicina palatio: simul quæras & hominem suæ fidei professorem, doctum scilicet & senem ac moribus ornatum, cuius dictis & monitis consoletur, & eius animus in pace resideat. Video enim illum quasi deterritum, & in me minimè confidentem. Feci igitur iuxta quod Rex mihi præcepit. Rex verò ad eum quotidie veniebat, & cum illo per horas aliquot residebat. Alloquebatur enim illum, & confortabat, nihil tamen de suo magisterio eum interrogabat. Postquā autē inter illos magna notitia creuit, & amor, Morienus se regi multū credidit, & in eo confidit. Interrogabat autem Rex de Romanorum

legibus, & vtrum secundum temporis circuitum eorum leges mutarentur: de Regum, & Consulum consuetudine, nec non & de Græcorum historijs simul interrogabat. Et Morienus in his omnibus illi decenter respondebat. Dilexit igitur Rex Morienum intantum, in quantum antea neminem dilexerat. Factum est igitur, dum quadam die in vnum fabularentur, quòd Rex Morieno diceret: O senex sapiētissime omnium, scito quòd diu ego à multis quæsiui magisterium Hermetis, sed neminem hactenus inuenire potui, qui rem eius veram mihi panderet. Ob hoc igitur in altera vice, quando tu à nostris finibus clam discessisti, postquam literas, quas circa vas, in quo positum fuerat magisterium, scripseras, legissem, & earum intellectū accepissem, omnibus, quos propter hanc sciētiam mecum per annos multos retinueram, ilicò iussi capita amputari. Rogo igitur te, ô senex bone, & omnium sapiētissime, quatenus eius rationem veram, atque eius speciem & substantiam mihi edisseras, vt mea diuturna expectatio gaudēter per te compleatur. Quod quidem si feceris, & me ipsum, & omnia quæ mecum possideo, acquires: & si libuerit, in tuam patriam vnà reuertemur. Nolo enim amodo te in me quoquomodo dubitare, neque tuo animo vllum timorem ex vlla opinione conferas. Tunc Morienus respondit: O bone Rex & sapiens, Deus te conuertat ad me,

ad melius: Nunc autem bene intelligo, quapropter ad me misisti: indigebas enim in multum & idcirco misisti. Ego autem ad te gaudenter adueni, ut & te hoc magisterium edoceam, & quæ sit mira Dei virtus, manifestè demonstrem. Timorem autem, de quo paulò antè dicebas, non timeo, nec de te hætenus despero. Omnis enim qui timuerit, in veritate non est perfectus. Et maximè sapientem timere aliquid non decet. Nam si timuerit, citò desperabit. Quòd si desperauerit, eius animus vacillabit: nec ullatenus suæ intentionis consequetur effectum. Et quoniam iam nunc intelligo te me minimo amore amplecti, video quæ te multum in tua inquisitione seuerum moribus esse, & actu pium, & patientem, non decet me diutius hoc magisterium tibi recondere, vel celare. Iam nunc ad tuum propositum, & tuam longam inquisitionem facilius omnium peruenisti. Sit nomen Domini per secula seculorum benedictum. Ad hæc ergo subrisit Rex, & ait: Nunc verò scio quòd omni homini præstat Deus patientiam. crudeliter confunditur: Festinatio enim ex parte diaboli est. Ego autem sum nepos Machoya, & filius Regis Gezid. Et nō est aliqua fortitudo, nisi cum summo Deo qui vnus est altissimus. Dixit autem Morienus: O bone Rex, Deus ad melius te conuertat. Esto modò ad iudicium huius magisterij, & scies illud bene, & intelliges. In

illius verò introitu, & exitu, multum studere memento: quoniam omnia quæ illi pertinent, annuente Domino, facilius consequeris.

Hæc enim res, quam iamdiu quæsiuisti, per vim aut iram non accipitur, nec perpetratur. Accipitur enim per patiétiam, & humilitatem, & amorem certum, ac perfectissimum. Cõfert enim Deus hanc diuinam, & puram scientiam suis fidelibus & seruis: illis scilicet quibus eam à primæua rerum natura cõferre disposuit, sua mirabili fortitudine. Quæ quum alicui ex suis fidelibus collata fuerit, decet ipsum prius præuidere, cui postea eam committat & detegat. Nam hæc res nihil nisi donum Dei altissimi potest: qui prout vult, & etiã cui vult, ex suis seruis & fidelibus illud committit, & monstrat. Decet igitur, omnipotenti Deo esse in omnibus humiles, & omnino subiectos. Tunc Rex ait: nos quidè verè scimus & cognoscimus, quoniam nulla est rerum perfectio, absque diuinitatis auxilio, & eius demõstratione. Ipse enim est altissimus & impermutabilis. Postea adiurauit me Rex, & mihi dixit: O Galip serue bone, sede citò, & tuo stylo omnia, de quibus nunc inter nos conferemus, memoriæ commenda. Tunc dixit Morienus: Omnipotens Dominus, & omnium creator, ex omnipotentia sanos omnipotentes creauit: quoniam ipsi nequeunt eis ordinem transmutare: id est, nequeunt postponere ea, quæ ipse præponit, aut præpo-

præponere ea quæ ipse postponit. Nec est aliquid scire possibile illis, nisi per illius demonstrationem : nec etiam aliquid consequi poterunt, nisi ille eos consequi illud præiudicauerit : Nec quicquam retinere valebunt, nisi per fortitudinem à summo Deo sibi diuinitus collatum. Sed & (vnde magis est admirandum) animos suos etiam ipsi regere nō possunt diutius, nisi vsque ad terminum, qui à Deo super eos constitutus est. Præponit enim dominus ex suis seruis quos vult, & eligit, vt hanc scientiam diuinam homini celatā quærant, & quæsitam secum retineant.

Hæc enim scientia est, quæ dominum suum abstrahit ab huius Mundi miseria, & ad scientiam bonorum futurorum reducit. Temporibus verò præteritis semper vicissim hanc sapientiam sibi hæreditabant : postea verò ista scientia ferè fuit contempta. Sed libri multi veterum dominorum remanserunt, in quibus illa continetur tota vera, & sine mendacio : nec tamen quisque inueniebatur, qui videlicet ipsam tunc ad effectum perduceret : propter nomina multa & diuersa, quæ rebus ei attinentibus à sapientibus antiquioribus iam dudū fuerant imposita. Sed ego huius rei veritatē, vt olim tu cognouisti, perfectè retinui. Nostri quidē antecessores, huius magisterij nomina multiplicata & variata tradebāt, grauissimis sophisticis circumtectā : sed omnia tamen veridica,

& sæpiùs comprobata. Quod totum egisse arbitrabantur, propter stultorum insipientiam: vt dicta sua non intelligerët, nisi qui tali & tanto magisterio digni iudicarentur. Si quis ergo eorum dicta inuenerit, in illis diligenter studeat, donec ea recto modo intelligat. Non enim decet quenquam se ab hoc magisterio retrahere: sed debet suam fidem, & suam spem in Deo altissimo firmiter configere, & illum assidue hoc efflagitare, quatenus istud diuinum & admirabile opus possit perficere. Similiter Deum omnipotentem, & eius auxilium implorare, vt eū Deus ad res meliores pulchriori modo conuertat; & faciat illum huius magisterij scientiam super lineam rectam absque omni deuiatione foeliciter adipisci. Tunc Rex ait: Iam si libet, ô Moriene, hæc dicta atq; mandata dici sufficiant. Ego enim intellecta consequor, & intellecta pro virili obseruabo: & maxime quum tu senex & sapiens, hoc magisterium mihi edocere non negligas. Explana igitur mihi hoc quod diu exopto, explanatione facillima: ne eius studij grauitas in hac re me diu confundat. In primis igitur ab eius exordio mihi iam edisseras, & dicas, vt omnis ordo præposterus procul à nostra disputatione abijciatur. Ad hæc Morienus respondit: Rem quidem ex ordine digestam tibi declarabo. Tu verò ea quæ velis nunc inquirere non differas.

INCL

INCIPIUNT INTERROGATIONES Regis Calid, & responsiones Morieni, de omnibus, de quibus artificium magisterij Hermetis constare comprobatur.

CALID Rex, O Moriene, primum querere libet, quæ & qualis sit huiusmodi rei principalis substantia & materia: & vtrum multæ aut plures sint: aut ex vna tantummodo conficiatur. MORIENS: Omnis autem res, vsque dum per suum effectum dignoscatur, multorum testimonio verior comprobatur. Sed antequam antiquiora testimonia tibi ad præsens adducam, hoc quidem quod nos de eius principali substantia & materia sæpe comprobauimus, explicabo. Si autem ea quæ tibi dixerò, & testimonia antiquorum rectè inspexeris, apertè cognosces nos omnes in vno cōuenire, & omnia quæ dicimus vera proferre. Quod igitur interrogasti, sic accipe. Huius rei prima & principalis substantia & materia est vna, & de ea est vnum, & cum ea fit, neque aliquid sibi additur vel minuitur. Ecce iam habes quod interrogasti. Nunc verò testimonia antiquorum tibi adducam, vt omnes in vnum concordare iudicemur. Hercules verò quidam Rex sapiens & Philosophus, cū à quibusdam suorum interrogaretur, dixit: Hoc autem magisteriū ex vna primum radice pro-

cedit, quæ postmodum in plures res expanditur, & iterum ad vnum reuertitur: & scito fore necesse recipere aërem. Arsicanus quoq; Philosophus ait: quatuor autem elementa: id est, calor, frigus, humiditas & siccitas, ex vno fonte procedunt, & eorum quædam alia ex alijs iisdem cōficiuntur. Ex his verò quatuor quædam sunt quasi radices: & quædam quasi ex his radicibus composita. Quæ verò sunt radices, sunt aqua & ignis: quæ verò ex his composita, terra & aër. Item Arsicanus ad Mariam: Nostra inquit, aqua nostram terram habet superantiā, quæ est magna, lucida & pura. Nam & de grossitie aquæ terra concreatur. Hermes quoque ait: Terra est mater elemētorum: de terra procedunt, & ad terram reuertuntur. Hermes iterum ait: Quomodo omnia ex vno procedunt, sic meum magisterium ex vna fit substantia, & materia. Et vt elementa quatuor in corpore humano continentur, sic Deus creauit illa sita & distincta, & coniuncta, collecta quoque ac per totum corpus diffusa: quoniā vnum corpus illa commergit, & in vnum retinet, & tamen vnumquodque illorum efficit opus ab opere alterius dissimile. Et licet in vno sint corpore: tamen diuersum habent colorem & diuersum dominiū. Eodem igitur modo de hoc magisterio intelligendum est. Multa quoque huiusmodi testimonia, Philosophi de hoc magisterio dixere: quorum quædam in sequentibus

bus dicemus. Rex Calid: Quo modo, & qua ratione fieri potest, quod huius magisterij vna sit radix & vna substantia & vna materia, quum apud Philosophos eius radices nomina multa, & multiplicia inueniantur? Morienus: Multiplicia quidem sunt eius radices nomina, sed si ea quæ supradicta sunt, recto ordine inspexeris, vnā eius radicem & substantiam & materiam inuenies. Quod vt facilius accipias, adhuc quædam antiquorum testimonia tibi referabo. Rex Calid: Perfice, mihi narrando huius operis magisterium. Morienus: Hercules quidam ad quosdam discipulorum dixit: Lappillus autem dactili, ex palma nutritur, & palma ex suo lapillo, & cuius etiam radice pluri mi Ramuli con crescent, qui suum numerum multiplicent & augeant propter eam. Hermes autem ait: Respice Rubeum completum, & Rubeum à sua rubedine diminutum, omnemque rubedinem: Considera quoque citrinum completum, & citrinum à sua citrinitate diminutum, omnemque citrinitatem: & nigrum quoque completum, & nigrum à sua nigredine diminutum, omnemque nigredinem. Similiter spica ex grano procedit, & multi Ramuli ex vna arbore exeunt, licet arbor à suo germine ortum assumat. Quidam quoque homofapiēs, qui propter Deum, totum Mundum dimiserat, exemplum consimile nobis adducit. Ait enim: Prima hominis creatio est

sperma, & de vno grano centū grana procreantur, & de germine, magna concrefcit arbor, & de vno homine ſibi ſimilis mulier extrahitur, ex quibus ſæpe multi filij & filię in colore & aspectu, vel apparentia naſcuntur diſſimiles. Iterum idem ſapiens dicit: Cōſidera ſartorem, qui ſcilicet veſtes ſuere conſuevit, quoniam de panno interulam, ſiue veſtem quamlibet aliam componit, cuius ſcilicet partes, diuerſa nomina ſortiuntur: quæ etiamſi naturaliter conſiderentur, ex ipſo panno formatae inueniuntur: eſt tamen vnus pānus & materia principalis ex qua veſtis conficitur. Nam torale, & manicæ, & girones, licet, quantum ad veſtis partes, diuerſa habeant nomina, tamen principalis eorum materia eſt pannus. Nam & de ipſo panno fila, quibus partes ipſius veſtis in vnum iungantur, extrahuntur, non quòd ipſe pannus alio à ſe diuerſo ad hoc indigeat. Simili igitur modo hoc magiſterium eſt vnum per ſe exiſtens, nec alio indiget. Quoniam apud Philoſophos hoc magiſterium eſt teſtum & abſconſum, & vbicunq; fuerit, mille nominibus nominatur. Eſt etiam ſigillatum, neque niſi ſapientibus apertum: quoniam ſapientes hoc magiſterium multum quærun, & quæſitum inueniunt, & inuētum ſimul amant & ornant: ſtulti verò illud derident, & apud illos pro minimo, aut quod verius, pro nihilo reputatur. Ignorant enim quid hoc ſit: & hæc nomina

mina sunt illa, quæ sapientes nominauerunt in lib. suis, quorum vnum est sperma, quod quando vertitur, in sanguinem mutatur: ac demum coagulatur, & fit quasi frustum carnis commixtum: & tali modo fit, donec vna creatura alteram habeat formam, scil. hominis succedentem, & tunc hominem fieri necesse est. Ex his quoq; nominibus, est aliud nomen vt palma, quemadmodum ex colore pomorum eius, atque ex colore naturarum eius, antequam ad suam perfectionem perueniant. Aliud quoq; nomen est vt arbor malorum granatorum: & veluti triticum & lac, atq; alia nomina quamplurima, quorum omnium est vna radix: sed secundum diuerfos effectus, diuerfos colores, diuersas naturas, & nomina multa atq; diuersa ipsi rei imponunt, vt Herizartem ait Philosophus: Ego veritatem dico, quod nihil aliud huius magisterij artifices in errores detruxit, nisi varietas & eius nominum multitudo. Sed si quis rectè cognouerit, quod hæc nomina non sunt nisi colores in coniunctione apparentes, in huius magisterij via non deuiabit. Rex Calid: Multum autem intelligere desidero, vtrum isti colores, de quibus paulò antè dicebas, eos scil. de vno in aliud mutari, vna dispositione vel confectione, vel duabus seu pluribus sic mutantur. Morienus: Vna sola confectione vel specie sic materia mutatur: sed quantò magis ei ignis colorem innouat, tantò

magis ea plurima nomina imponuntur : unde
Datin Philosophus ait ad Euticem ; Ego tibi
ostendam, quod sapiētes huius magisterij dis-
positiones vel confectiones alia de causa non
multiplicauerunt, nisi vt sapientes in hoc ma-
gisterio instruerent, & insipientes penitus ex-
cœarent. Quoniam hoc magisterium vnum
nomē habet, & hoc proprium sibi deputatur;
sic etiam vnā habet dispositionem atque e-
tiam vnā viam linearem. & hoc modo, licet
Sapientes eius nomina & sua dicta mutarunt,
tamen noluerunt nisi rem vnā intelligere, &
vnā dispositionem. Sufficiat igitur tibi, ô bo-
ne Rex, de huiusmodi hætenus inquirere ac
perscrutari. Nam sapientes qui ante nos fue-
runt, multas nominauerunt confectiones, &
multa pondera & multos colores : & sic super
vulgus dicta sua allegorizauerunt: neq; tamen
sunt mentiti : sed locuti sunt vt eis bonum vi-
debatur, & vt ipsi ad inuicem intelligebant, vt
etiam hoc alios lateret. Rex Calid : De eius
natura atq; substantia tibi iam dixisse sufficiat.
Nunc verò de eius colore mihi manifestare di-
gneris: quia nolo vt sub allegoria aut similitu-
dine aliquid mecum inde cōferas. Morienus:
Mos autem erat sapientum, quod suum assos
de eo & cum eo semper faciebant. Assos Ara-
bicè, alumen interpretatur Latine. Sed & hoc
faciebant, antequam aliquid cum eo tinge-
rent. O bone Rex, sufficiunt tibi hæc quæ ego
profero:

profero: an ad antiquiora reuertemur testimo-
nia? Quòd si exemplum desideras, dicta Da-
tin Philosophi sic accipe. Ait enim: Noster
quidem Lato, quamuis primùm sit rubeus, ta-
men est inutilis: sed si post rubedinem in al-
bum vertatur, multum valebit. Ob hoc itaque
idem Datin dicit ad Euthicem: O Euthice, i-
sta restent sic firma & omnino bene credita:
nam sapientes de hoc sic dixerunt: Iam abstu-
limus nigredinem, & cum sale anatron: id est,
sale nitri, & almizadir, cuius complexio est fri-
gida & sicca, fiximus albedinem: quare ei hoc
nomen imponimus Borreza, quod Arabicè
Tincar dicitur. Dictum autem Datin Philo-
sophi, per dictum Hermetis comprobatur. Di-
cit autem Hermes: In primis est nigredo: post-
ea cum sale anatron sequitur albedo: & in pri-
mis fuit Rubeum, & in vltimis album, & sic e-
ius nigredo omnino aufertur, ac demùm ver-
titur in ruboré lucidum & nimis clarum. Ma-
ria quoque dicit: Quando autem Laton cum
allzebric: id est, sulphure comburitur, & mol-
licies super eum funditur, ita vt feruor illius
tollatur, tunc omnis eius obscuritas atque ni-
gredo, ab illo aufertur, & sic in aurum purissi-
mum conuertitur. Item Datin Philosophus
ait: Si autem Laton cum sulphure combura-
tur, & mollicies super eum frequenter funda-
tur, eius natura de bono in melius auxilio Dei
conuertetur. Alius quoque dicit: Quando

autem purus laton tamdiu decoquitur, donec veluti oculi piscium elucescat, eius vtilitas expectanda erit. Et tunc scito, quòd ille ad suam naturam atque colorem reuertetur. Et alius similiter dicit: quòd quantò magis aliquid abluitur, tantò magis limpidius hoc melius apparebit: quòd si ablutus non fuerit, limpidus non apparebit, neque ad suum colorem reuertetur. Et item Maria dicit: Nihil est, quod à latone suam obscuritatem, vel suum possit auferre colorem. Sed Azoc est quasi eius tegumentum. Primùm videlicet quando decoquitur: nam & eum colorat & album reddit: ac iterum dominatur laton Azoc: id est, vinum, vel Rubeum reddit.

Alius quoque Philosophus ait: Quòd Azoc nequit substantialiter Latoni suum auferre colorem, vel eum mutare, nisi quátum ad visum, sed latonem ab Azoc, suam auferre substantialem albedinem: quoniam inest mirabilis fortitudo, quæ super omnes colores apparet. Nam quum colores abluuntur, & nigredo atq; immunditia aufertur, ita quòd album appareat, laton quidem Azoc postea nominatur, & eum reddit rubicundum. Datin quoque Philosophus ait: quòd omnis res, non est nisi de eo & cum eo: & quòd omnis tinctura, à suo consimili procedit. Adarmath similiter sapiens & Philosophus ait: Quòd omnia harum rerum nomina, & earum similitudines, nulla alia de causa

causa antiquis vocantur, neque variantur, nisi ut vos intelligatis, quòd huius rei principium super suum finem testificatur, & suus finis, super suum principium. Et ut sciatis, quòd hoc totum non est nisi una res, quæ scilicet habet patrem & matrem: & eius pater & mater eam nutriunt, atque pascunt, non quòd ipsa à suo patre aut matre aliquo modo differre possit. Euthicen quoque dicit: Quì fieri potest, quòd species à suo genere tingatur? Datin quoque Philosophus similiter dicit: Vnde est quidem quod ex eo processit, & in illum reuertetur? Rex Calid: Hactenus & de huiusmodi lapidis natura & eius colore satis disputauimus: nunc verò de illius naturali compositione, eius tactu, nec non & illius pondere & gustu differamus. Morienus: Tactus autem huius lapidis, mollis est: & maior mollicies est in eo, quàm in suo corpore. Pondus verò illius multum est graue: & eius gustus dulcissimus: & eius natura aërea. Rex Calid: Qualis est ergo eius odor ante & post suam confectionem? Morienus: Ante confectionem nimis est grauis & foetidus: & post confectionem est eius odor bonus iuxta hoc quod sapiens dicit: Ista quidem aqua à corpore mortuo, & iam inanimato tollit odorem. Nam & eius odor est malus, & odori sepulchrorum assimilatur. Vnde etiam ait sapiens: Quicumque animam dealbauerit, & eam rursus ascendere fecerit, & corpus bene

custodierit, & ab eo omnem obscuritatem abstulerit, & odorem malum ab illo extraxerit, ipsam in corpus infundere poterit. Et in hora coniunctionis maxima miracula apparebunt. Vnde quidam Philosophorū, dum coram Maria simul conuenissent, ad illam dixerunt: Beata es Maria, quoniam diuinum secretum occultum & semper ornatum tibi reuelatū est. Rex Calid: Expone mihi naturas mutantes: id est, quomodo id quod est inferius, superius ascendit, & qua ratione, quod est superius inferius descendit: & qualiter vnum eorum alteri coniungitur, ita quod ad inuicem misceantur.

Quid etiam sit hoc, quod ea faciat misceri: quomodo etiam veniat aqua benedicta, illa ad aquare & rigare, & à suo odore foetido mundare. Hic enim est odor, qui assimilatur odori sepulchrorum, in quibus videlicet mortui sepeliuntur. Morienus: Ista quidem res est, de qua meritò scribit Philosophus Azinabam. Ait enim Oziambe, quibus nominibus potest hæc res naturaliter appellari? At ille dicit: naturaliter hæc res vulphi: id est, animal appellatur. Et postea fit eius odor suavis & bonus, nec remanet in ea quicquam obscuritatis, neque foetoris. Rex Calid: Hæc à modo de huius rei communi inquisitione nobis sufficiant. Nunc autem querere libet, vtrū hæc res multum vilis, an cara inueniatur? Tu ergo inde mihi verum respondeas.

Morie.

Morienus: Vide quid dixerit sapiens: quod videlicet hoc magisterium ex vna sola re fieri consuevit. Hoc igitur tuo animo adhibeas, & tecum inde conferas: neque sit aliquid quod tibi in hoc contradicat. Scito igitur quod sulphur zarnet: id est, auripigmentum citò comburitur, & à combustione citò consumitur: sed Azoc diutius sustinet combustionem: Omnes enim species igni appositæ citò consumuntur. Quomodo ergo expectabis bonum ab eo, quod citò ab ignis combustione consumitur, & ab igne comburitur, & in carbonem redigitur? Hoc etiam te scire conuenit, quod nullus lapis neque germen huic magisterio conuenit. Sed considera si potèris rem puram atque mundissimam rectè dirigere: sin autem tua operatio inefficax esset. Sapientes autem disposuerunt, & dixerunt, quod si hoc quod quæris in sterquilinio inueneris, illud accipe: si verò in sterquilinio non inueneris, tolle manum à marsupio. Omnis enim res quæ magno emitur precio, in huiusmodi artificio mendax, & inutilis reperitur. Hæc igitur expositio, in hoc loco tibi sufficiat. Sed caue ne in hoc magisterio quicquam expendas: quoniam postquam completum fuerit, expèsis non indigebis. Vnde Datin Philosophus ait: Ego autè tibi commendo, ne in specierum pòderibus quicquam expendas, & maxime in auri magisterio. Item ait: Quicumq; ad hoc magisteriū aliud ab hoc

lapide quæsiuerit, assimilabitur viro per scalam absque gradibus nitenti ascendere, quod quum nequiuert, super suam faciem pronus in terram decidit. Rex Calid: Hoc quod tu dicis est ne rarum, an multum de eo inuenitur? Morien. Non est hoc nisi, sicut sapiens dicit, ad diuitem scilicet & pauperem, & ad largum & ad auarum, euntem quoque & sedentem. Nam hoc in vijs proijcitur, & in sterquilinijs suis calcatur, & multi iam in sterquilinijs foderunt, vt hoc ab eis extraherent, & in hoc decepti sunt: Sed sapientes ipsam rem cognouerunt, & eam rem vnam sæpiùs probauerunt: quæ scilicet in se continet quatuor elementa, & illis dominatur. Rex Calid: Quo in loco, vel in qua minera quæritur hæc res, donec inueniatur? Ad hoc Morienus obtulit, & fronte demissa, diu cogitauit quid Regi posset respondere: tandem erexit se, & dixit: O Rex, verum tibi confiteor, quod hæc res diuino nutu in sua creatione magis configitur. Omnis enim qui à Deo creatur, sine ea persistere non potest. Rex Calid: Explicandum est hoc quod dixisti. Morienus ait: Discipuli autem Hercules ipsum interrogauerunt & dixerunt: O bone magister, sapientes qui ante nos fuerunt, libros de hoc magisterio expositos, suis filijs & discipulis dimiserunt: Precamur te magister, quatenus huius magisterij expositionem nobis non taceas, sed hoc quod ab antiquis quasi obscuro

obscurum relinquatur, nobis declarare non differas. At ille dixit: O filij sapientiæ, scitote quòd Deus creator altissimus benedictus, Mûdum ex quatuor elementis dissimilibus creauit, posuitque hominem inter ipsa elementa maius ornamentum. Rex Calid: Adiunge mihi adhuc super hoc (quomodo dixisti) ex plañationem. Morienus: Quid tibi multa referam? Hęc enim res à te extrahitur: cuius etiam minera tu existis, apud te namque illam inueniunt, & vt verius cõfitear, à te accipiunt: quod quum probaueris, amor eius & dilectio in te augebitur. Et scias hoc verum & indubitabile permanere. Rex Calid: Nouisti ne vnquam alium lapidẽ, qui huic lapidi assimiletur, & cuius effectũ & potentia, hoc idem possit perpetrari? Morienus: Non noui ego alium lapidem, qui huic lapidi assimiletur, neque qui illius habeat effectum. In hoc enim lapide quatuor continentur elemẽta, assimilaturq; Mundo, & Mundi compositioni neque in Mundo alius lapis inuenitur, qui huic assimiletur, in creatione scilicet vel natura. Quicunque igitur alium lapidem in hoc magisterio quæserit, eius operatio omnino frustrabitur. Adhuc etiam est tibi aliquid addiscendum, scilicet huius magisterij principium. Nam & ego ab omni errore te auferam. Vide ergo ne hanc radicem prætereas, neque aliquando quæras eius mutationes: quoniam fructum neque bo-

num tibi quæsitum poteris inuenire. Item te moneo, vt ea quæ dicta sunt superiùs, penitus obserues. Rex Calid: O Moriene, mihi modo ediffere qualitatem huius dispositionis. Deus enim in nostro iam erit auxilio. Morienus:

Ego eam tibi dicam, vt ab antiquis est mihi tradita: Bene enim interrogas. In directione igitur huius cõfectionis, has dispositionis partes suo ordine rationabiliter constitutas obserues, & nullatenus prætermittas. Prima earum est coitus: secunda est conceptio: tertia, prægnatio: quarta, ortus: quinta, nutrimentum. Si non fuerit igitur coitus, non erit conceptio: & si non fuerit conceptio, non erit prægnatio: & si non fuerit prægnatio, ortus vlllo modo non sequetur. Hæc est enim huius dispositionis directio, quæ scilicet homini creationi assimilatur. Omnipotēs enim creator altissimus, magnus, cuius nomen semper sit benedictum, creauit hominem, non ex partibus constitutiuis, vt est domus, quæ ex suis partibus constat constitutiuis: Non est enim res quæ homini esse constituat. Domus autem constat ex suis partibus constitutiuis: vt est paries, tectum, & fundamentum. Hæc enim sunt partes domus, & res inuentæ dicuntur. Homo verò non sic cõstat: quoniam creatura est. Nam homo quum mutatur eius essentia, de re ad rem meliorem transire videtur: & sic semper persistit homo in creatione, qui à rebus inuentis multum distare videtur: & sic
proce-

procedit de die in diem, & de mense in mensem, usque dum creator altissimus magnus suam compleat creaturam, in tempore scilicet certo, diebus diffinitis. Quia licet quatuor elementa prius in spermate fuissent, creator tamen Deus posuit illius tempus diffinitum, in quo scilicet compleatur: quod quum finitum fuerit, firmatur & ipsa creatura. Talis enim est fortitudo & sapientia Dei altissimi. Scire etiam tibi conuenit, ô bone Rex, quod hoc magisterium nihil aliud est nisi arcanum & secretum secretorum Dei altissimi & magni. Ipse enim hoc secretum suis Prophetis commendauit: quorum scilicet animas in suo Paradiso collocauit. Si autem sapientes qui post illos fuerunt, suas expositiones de qualitate uasis in quo conficitur, non inuenissent, nunquam ad huius magisterij perfectionem peruenissent. Ergo hæc tuæ commendam memoriæ. Ostendi namque superius, quod hoc magisterium non multum distat ab hominis creatione: nunc quoque tibi dico quod nunquam fuit animatum aliquid, aut natiuitate creatum, neque crescens, nisi post putredinem, & eius mutationem. Vnde ait sapiens, quod tota fortitudo huius magisterij non est nisi post putredinem. Ait enim, si putridum non fuerit, fundi aut solui non poterit: & si solutum hoc non fuerit, ad nihilum reuertetur. Rex Calid: Quidnam erit hoc post putredinem? Merienus: Post putredinem uero ad hoc

deueniet, cum quo omnipotens Deus & omnium creator altissimus perficiet quæsitam compositionem. Scito itaque quòd istud magisterium duabus indiget creationibus, atque duabus confectionibus: quæ ita ad inuicem sunt connexæ, quòd quando vna earum perficitur, altera earum tunc incipit: & quando altera perficitur, totum magisterium terminatur. Rex Calid: Quonam modo indiget hoc magisterium duabus creationibus atque duabus confectionibus, quum antea dixisses eius rem, ac eius viam vnā & linearem persistere? Morienus: Verum est hoc quod dixi: nam totum hoc magisterium ex re vna, & via vna constat. Eius namque vna dispositio talis est, qualis & altera. Rex Calid: Quæ nam est igitur illa dispositio, qua paulò antè dixisti totum posse perfici magisterium? Morienus: O Rex bone, Deus ad melius te conuertat. Hæc est illa dispositio, quæ scilicet manibus perfici nō potest. De illius namque difficultate, quamplures sapientes conquesti sunt. Dixerunt namque: Si quis sua eruditione & labore dispositionem hanc inuenerit, faciliè totum magisterium eius scientia perficiet. Qui verò illam eius labore & eruditione non inuenerit, totum magisterium latebit. Rex Calid: Quæ nam est igitur hæc admirabilis dispositio? Morienus: Si sapientum dicta diligenter inspexeris, faciliè illam scire poteris: de ipsa namque dixerunt:

dixerunt: Hæc namque dispositio est naturarum mutatio: & earum naturarum calidi & humidi, cum frigido & sicco subtili dispositione admirabilis commixtio. Rex Calid: Quum hæc dispositio hominum non fiat manibus, igitur quæ nam est res ipsa, qua perfici possit? Morienus: Hæc autem dispositio fit, vt ait sapiens, qui dicit, quòd Azoc & ignis Latonem abluunt atque mundificant, & eius obscuritatem ab eo penitus eripiunt. Nam & sapiens ait: Si rectè ignis modum disposueris, Azoch & ignis in hac dispositione, dante Deo, tibi sufficient. Vnde Elbo interfecto ait: Dealbate latonem, & libros rumpite, ne corda vestra corumpantur. Rex Calid: Hæc autem dispositio est ne ante vel post putredinem? Morienus: Dispositio putredinem præcedit: sed antea-lem dispositionem nulla penitus est. Rex Calid: Quidnam est ergo? Morienus: Tota operatio nostra non est aliud nisi extractio aquæ à terra, & huius aquæ super terram remissio, donec ipsa terra putrescat. Hæc enim terra cum aqua putrescit, & mündificatur: quæ cum munda fuerit, auxilio diuinitatis totum magisterium dirigetur. Hæc est enim sapientum dispositio: quæ est tertia pars totius magisterij. Hoc etiam te scire conuenit, quòd si corpus immundum perfectè non mundaueris, & illud non desiccaueris, neque ipsum bene dealbatum reddideris, & in illud animam non mis-

seris, & eius omnem foetorem non abstuleris, donec post suam mundificationem tinctura in illud decidat, nihil penitus huius magisterij direxisti. Hoc quoque te scire decet, quod anima cito corpus suum ingreditur, quæ cum corpore alieno nullatenus coniungitur. Rex Calid: Creator in nostro semper sit auxilio. Tu verò secundam dispositionem mihi ediffere: vtrum scilicet illa sit finis prioris dispositionis. Morienus: Ita est vt dicis. Nam quando corpus immundum vt iam dictum est, direxeris, mitte cum eo postea de fermento quartam sui partē. Fermentum enim auri, aurum est: sicut panis fermentum panis est: quod quum in eum miseris, pone illud in Sole ad decoquendum, donec hæc duo in vnum corpus redigantur. Inde verò sub Dei benedictione illud abluere incipias. Ad illius ergo ablutionem partem vnā de re mortifera accipias, quam videlicet per tres dies decoquas: & caue ne de suis diebus aliquē aut obliuiscaris, aut minuas. Eius quoque ignis indefinenter æqualiter ardeat: ita scilicet, quod neque inualeſcat, neque debilior existat. Sit ergo eius ignis blandus & mitis, qui per suos dies ardendo æqualis perduret: aliter maximum sequetur damnum.

Post 17. noctes, vas in quo hæc omnia coquuntur visites, & aquam quam in eo inuenies extrahas, & alteram ei imponas: quod scilicet tribus vicibus agendum est. Vas autem prædictum

Etum fornacis suæ semper immobiliter adhæreat, donec totum tempus fermentationis auri compleatur, & donec ad octauam partem suæ tincturæ dirigatur. quod quum post 20. noctes extractum sit, deinde bene desiccatum fuerit, Arabicè hoc Vexir nūcupatur. Inde verò corpus ablutum & præparatum accipias, & super fornacem artificiosè adaptes: vt ibi in suo vase quotidie cum quarta parte rei mortiferæ, quâ scilicet tunc tecum habeas, irrigetur; cauendo etiam ne flamma ignis præfatum vas attingat: nam in damnum omnia vertuntur. His igitur omnibus perfectis, prædictum vas in fornace magna artificiosè locetur, & ignis super os eius accendatur: qui scilicet duobus diebus ac totidem noctibus, ibidem æqualis sine augmento aut scilicet diminutione ardeat, quibus omnibus expletis, à fornace, cum omnibus quæ in eo sunt, tollitur: quoniam auxilio Dei expleta est artis iteratio. Rex Calid: Hoc modo quod tu dicis, & nos similiter agemus, sitque nomen Domini benedictum. Morienus: O Rex bone, scire etiam te oportet, quod omnis huius magisterij perfectio in captura corporum coniunctorum, & concordantium cōstat. Nam & hæc corpora naturali artificio substantialiter ad inuicem coniunguntur, & concordant, & funduntur, & etiā ad inuicem recipiuntur. Nam semetipsa ad inuicem emendant & dirigunt, vt super fortitudine ignis pulchriora

appareant. Quum enim inquisitor sapientiæ horum corporum capturam, & eorum decantationem, eorumque solutionem atque dispositionem necessariam, & eorum mixtionem atque decoctionem perfectè cognouerit, sciat postea eorum ignis quantitatem, & suæ fornacis constitutionem, & sui ignis accensionem, in quo scilicet loco fornacis accèdi debeat ignis: numerum quoque dierum suorum, & eorum ponderum mensuram. Nam si hæc omnia prouidentia & ratione tractauerit, auxilio diuinitatis impleta erit eius intentio. Omnis igitur festinatio procul ab ipso artifice pellatur, & prouidentia, & ratio, & firma expectatio adhibeatur. Quod autem hæc corpora maximè conaptat, sanguis est: nam illa viuificat atque coniungit, & ex istis omnibus vnum corpus efficit. Quapropter ignis blandus diutius apponi debet, qui in suis diebus semper duret æqualis. Nam calore ignis in corpore citò serpente, festina combustione ipsum corpus consumit. Nam si eudica eis apponitur, ipsa corpora in terram mutata, ab omni combustionē curabit. Nam corpora postquam suas iam non retinēt animas, citò comburuntur. Eudica (fæx vitri) quidem bene omnibus corporibus conuenit: nam ea viuificat & aptat, & ab omni combustionē defendit: immittit namque quædam eorum in alijs, & ista simul post immissa à nimio calore postea defendit. Et quando eudicam querere

quærere volueris, in vitreis vasis eam quære: quam quum inueneris, eam reconde, neque quicquam cum ea facias, donec acidum fiat: azima non existat: quoniam tua intentio penitus destrueretur. Terra quoque foetida citò recipit albas scintillas, & vetat sanguinem, ne ille in decoctione damnetur: vis namque sanguinis & eius fortitudo nimis est magna: quã obrem sanguis est frangendus ne impediatur, aut proficiat: quæ quidem fractio fiat postquam fuerit dealbatum. hoc quod de coloribus remansit, nigredinem occupat: coloribus, inquam, venarum prius effusarum, ex nouo esse, quod quidem huic magisterio pertinet: in cuius initio veritatem non videris, est omnino fallax & inutile. Illud quoque huius magisterij secretum est, quod hîc in vnum breuiter collegi, & collectum tibi exposui: quòd videlicet huius rei pars vna, mille partes argenti in aurum purissimum conuertit. Hæc ergo quæ iam dicta sunt, ad hoc magisterium tibi sufficiunt. Sed adhuc restant quædam, sine quibus magisterium compleri non potest. Sed & te scire conuenit, quòd intentio hominis hanc scientiam diuinam & puram quærentis, aliud arbitrari non decet, nisi donum Dei altissimi & magni, qui eam suis commendat, cuius nomen semper sit benedictum. Sed & tu bone Rex, nunc totus sis mihi mente, vt audias & intelligas ea, quæ tibi nunc dicam. Rex

Calid: Dic vt libet: nam & erectis auribus tibi
assisto præsens.

Morienus dicit de nominibus specierum.

O bone Rex etiam perfectiss. in primis te
scire decet, quod fumus rubeus & fumus citri-
nus & fumus albus, & leo viridis, & Almagra,
& mortis immunditia, & limpidum, & sanguis
& eudica, & terra foetida, sunt ea, in quibus to-
ta huius magisterij constat efficacia: quæ sine
his nullatenus rectè tractari potest. Rex Ca-
lid: Explana mihi hæc nomina: Morienus: In
fine libri exponam ea: quoniam ad præsens de
illis, quorum hæc nomina, coram te magiste-
rium conficiam, vt ea quæ iam diximus, per i-
psius rei effectum comprobentur. Est enim
hæc huius sciëntiæ radix, vt scilicet ille, qui eam
discere voluerit, eius doctrinam prius à magi-
stro suscipiat, & postea magister coram disci-
pulo suo eam frequenter pertractet. Sunt au-
tem quidam: qui hanc scientiam in venis diu
quærun, neque tamen illam inueniunt. Tu au-
tem semper in his, vt me operari videbis, ope-
rare: nec aliud in hoc magisterio quæras, quod
si feceris, proculdubio errabis. Sunt autem mul-
ta huius scientiæ obstacula. Nam vt ait Sapi-
ens: Multa distantia est inter sapientem & insi-
pientem, & inter cæcum & videntem: neque
enim ille, qui dispositionem huius magisterij,
etiam probationem perfectè cognouit, est
vt ille qui adhuc in eius inquisitione per libros
persistit.

persistit. Sunt namque libri sub figura de hac arte compositi, quorum pars maior multum obscura videtur, ac scientia connexa, nec nisi à suis compositoribus potest intelligi. Sed hæc est scientia quæ inter alias maximè inquiri debet, quum per illam, ad aliam magis admirabilem peruenire possimus. Rex Calid: Omnia autem quæ profers vera loqueris, & eorum veritas in sua expositione florescit, & admirabiliter illucescit.

INCIPIT DISPOSITIO SAPIENTUM, ad aptationem corporis immundi, antequam Elixir super illud mundum durum effectum ponatur, & antequam album efficiatur, & antequam anima in eo mittatur.

Dicit Morienus: Quoniam Elixir nisi à corpore bene mundificato, neque facti- do, vt eius tinctura quando super eum introiuit, formosior appareat, non recipitur: & hæc prima dispositio est. Incipe ergo sub Dei auxilio, & primum fac vt fumus rubeus fumum album capiat, ac deorsum ambos effunde ac coniunge, ita scilicet, vt in eorum commixtione ex utroque par pondus apponatur. Quibus commixtis in vase spisso, iuxta mensuram ferè vnius libræ perfectè ponantur: cuius scilicet os cum bitumine cōuenienter obturetur. Sunt enim in eis vèti, qui si in vase de-

tenti non fuerint, euadent, & sic magisterium annihilabitur. Bitumen verò sit illud, quod in libris Philosophorum Lutum appellatur. In quo videlicet ante conclusionem modicum salis apponas, vnde magis confirmetur, & ignis combustionj diutius possit resistere. Inde verò fornacem calefacias, & ea iam calefacta, vas prædictum cum omnib. quæ in se continet in eo sublimetur: quæ scilicet sublimatio post Solis occasum fiat, & ibi donec dies frigescat, dimittatur. Postea vas ipsum extrahas, & eum confringas. Quòd si ea quæ intus posueras in vnum corpus ad modum lapidis commixta inueneris: accipe illud, & tere bene atque tantarisa: quod quum feceris, aliud vas, cuius fundus sit rotundus, accipe, & hoc iam bene tritum atque bene tantarifatum intus pone, & os vasis cum bitumine Philosophorum vndique claudas: inde verò fornacem Philosophorum construas, in qua ignem Philosophicum, more Philosophorum accèdas, qui etiam spatio 21. dierum æqualis perduret ardendo. Ignis verò Philosophicus talis est, quòd eius materia bina partitione partitur. Aut enim eius materia ex stercore ouino erit composita, aut ex folijs oliuarum: nihil enim est quod ignem in combustionem æqualem faciat perdurare melius his. Igitur diebus prædictis transactis, præfatum vas à fornace extrahas, & quod intus inueneris exsicca: postea verò ex ea vnâ partem

partem accipias, & eam cum decem partibus mundati commisceas, & iterum vnam partem mundati assumes, & eam cum decima parte mundi similiter misceas. & sic deinceps iuxta hunc ordinem & numerum eorum alteri apponatur, vt in vnum misceantur. quibus in vnum commixtis, fac ex eo Elixir: hoc est, illud dissipa, & si in eo album remanserit, & bene firmatum, neque propter ignis adustionem recessum inueneris, iam duas partes huius magisterij expleuisti. Hic est igitur modus, quo album cum immundo recentissime coniungitur, neque præter istum modum alius inuenitur. Anima enim citò corpus suum ingreditur, quam si alieno corpori coniungere studueris, in cassum laborabis. Nam ipsa veritas magis est lucida. Rex Calid: Omnia quæ dicis vera sunt, vt iam nos vidimus: & Deus animas suorum Prophetarum in manu sua recipit.

INCIPIT DISPOSITIO SE-
*cunda ex dictis Morieni Romani, quam cum
 Calid Rege, filio Egezid, filij Ma-
 doya habuit.*

Dixit Morienus: Sume fumum album & leonem viridem, & Almagra rubeum, & immunditiam mortui: hæc omnia dissolue: quibus dissolutis, fac ea ascendere, & post ascensionem in vnum coniungere: ita scilicet quòd in vnaquaque parte viridis leonis tres

D d

partes de immunditia mortui apponantur. Similiter de fumo albo vnam facias partem, & de Almagra duas, quę in vase viridi omnia ponantur, & in eo coquantur. Os autem eius vasis firmiter, secundum quod prædictum est, claudatur. Postea verò hoc in Sole ponatur, & desiccetur ibi: & quando desiccatum fuerit, Elixir sibi appone, ac demum pone super eum aquam sanguinis, quanta super eum riaret. Post tres dies similiter & noctes riga cum aqua foetida, cauendo ne de suis diebus aliquem minuas, neque eius ignis extinguatur, aut ardendo inualescat, aut minuendo eius adustio minuatur. Transactis igitur septendecim noctibus, prædictum vas aperies, & aquam quam intus inueneris extrahas, & iterum alteram foetidam aquam in eo reponas: quod scilicet tribus noctibus agendum est, cauendo etiam ne vas vllatenus à sua fornace remoueatur: apposito verò aquę foetidę, semel in vnaquaque noctium trium, fiat. Inde verò transactis 21. noctibus, vas à fornace extrahas, & Elixir quod in eo fuerit, desicces, postea corpus albū sumas, in quo videlicet albū iam fixisti, & ponas eum in vase paruißimo, quod est iuxta quantitatem fornacis magisterij, quam postquam construxeris fiat. Inde verò vas illud firmiter fornaci coniunge, ne eum flamma ignis comburat, vel contingat. Elixir quoque quod superius in eo diximus, debet proijci taliter, vt si de albo corpore

pore partem ei proieceris, de elixir partes II. projicias: quibus comixtis super vnamquaque huius corporis comixti vnciam, quartam partem vnius dragmatis de Eudica solum projicias. Hoc ita facto, in magna fornace hoc vas ponas, & per duos dies, & totidem noctes eum ibi dimittas: super cuius caput ignis per tot dies & noctes non extinguatur. His igitur diebus & noctibus completis, hoc quod in vase inueneris extrahas, & lauda Creatorem altissimum magnum, super ea quæ tibi tribuit.

INCIPIT EXPOSITIO

specierum.

Dixit Morienus: O Rex bone & sapientissime, hæc est expositio specierum, quæ huic magisterio pertinent, quas scilicet antecessores nostri multis atque diuersis nominibus nominabant, ut hi qui hoc magisterium indigne quærerent, contra ipsius veritatem penitus erraret. Scito igitur, quod immundum corpus est plumbum, quod alio nomine Affrop interpretatur. Corpus verò mundum est stannum, quod alio etiam nomine Arenanuncupatur. Leo viridis est vitrum, Almagra quoque est laton, licet superius eam esse terram rubeam diceremus. Sanguis quoque est auripigmentum, & terra foetida est sulphur foetidum. Sed & Eudica omnium horum est secretum, quod scilicet alio nomine Moszhacumia dicitur,

quod quidem Latine fex vitri, vel vitri immunditia dici potest. Fumus vero rubeus est auripigmentum rubeum. Fumus quoque albus est argētum viuum, & fumus citrinus, est sulphur citrinum. Ecce iam nomina specierum tibi exprimo, quarum tamen tres ad totum magisterium tibi sufficient: id est, fumus albus, & leo viridis, & aqua foetida. Habes igitur tres species, nec suam confectionem nemini dicas vel detegas: sed sine stultos circa hoc magisterium quaelibet alia quærere, & quærendo errare: quoniam ad eius effectum non peruenient: vsque dum Sol & Luna in vnum corpus redigatur, quod ante Dei præceptum euenire non potest. Existimant enim quidam, quod secretum huius magisterij sit terra, aut lapis, aut vinum, aut sanguis, aut etiam acetum: & per se hæc omnia terunt, & coquunt, & à sua decoctione extrahunt, & extractum sepeliunt: quia iuxta opinionem suam facere credunt, vt suus error magis confortetur, & ne desperent de hoc, quod quærunt inuenire. Sed scito quod terra & lapis, & hæc omnia ad magisterium sunt inutilia, & malum exitum habentia. Hoc etiam tescire conuenit, quod maxima huius operis efficacia in suo igne perpenditur: nam cum eo mineræ aptantur, & malæ animæ in suis corporibus retinentur: eius quoque ignis est tota eius natura, huius rei natura atque perfecta probatio. Quicquid etiam ad hoc magisterium effeceris,

feceris, in cuius principio vnum non inuen-
ris, inutile est. Quod namque bonum sperari
potest, quum ipsa res non faciat, neque secum
in Mundo cōficiat? Ita scilicet vt in vnum cor-
pus redigatur. Si autem secundum quod dixi-
mus, ista tractaueris, auxilio Dei tua comple-
bitur intentio. Quid ergo diximus, tu bene in-
tellige, & intellecta tuæ commenda memorię,
& iuxta suum ordinem illam dispositionem, &
in eorum dispositione frequenter stude. Nam
eius frequens studium, viam eius rectiorem
tibi ostendet. Similiter scias, maior radix hu-
ius operis est in inquisitione specierum, quæ
sunt meliores ad hoc magisterium. Nam vna-
quæque minera, multorum est generum. De
hoc quoque, quod de fumo albo interrogasti,
scire te conuenit, quòd fumus albus est tinctu-
ra, & etiam anima horum corporum solutorū,
& etiam mortuorum, quorum videlicet ani-
mas iam extraximus, & iterum eas, suis corpo-
ribus coniunximus. Nam omne corpus, quan-
do anima caruerit, tenebrosum & obscurum
erit: & fumus albus est qui in corpus, veluti a-
nima defluit, vt eius nigredinem, atq; eius im-
mundiciam ab eo penitus auferat, & corpora
in vnum consolidet, & eorum aquam multi-
plicet. Nam immundum, nigrum est, & mul-
tum leue: & ideo quando sua aufertur nigre-
do, sua albedo confortatur, & sua aqua multi-
plicatur, ac sua pulchritudo magis erit appa-

54 MOR. ROM. DE TRANSM. MET.

rens, & tinctura tunc magis in eo operabitur. Quid plura? Si hæc omnia benè tractata fuerint, tinctura in eo bene operabitur, & exhibet eius aurum purissimum & rubicundum, quo scilicet nullum melius, atq; magis purum inuenire poteris. Ob hanc igitur causam, hoc aurum à quibusdam aurū, vel Ethees Romanum solet appellari. Hoc etiam te scire volo, quoniam si fumus albus non esset, nullatenus aurum Ethees Alchymia purū, siue utile perperari posset. Hoc est etiam huius magisterij capitulum, & quasi tota sua directio. Quòd si quando Alchymia cōfecta fuerit, eius vna pars inter nouem partes argenti ponatur, quoniam totum in aurum purissimum conuertetur. Sit ergo Deus benedictus Amen, per cuncta seculorum secula.

*Explicit liber Alchymia de Arabico in Latinum
translatus, anno millesimo centesimo octuagesimo
secundo, in mense Februarij, & in eius
die vndecimo.*

ROBERTVS VAL-
lensis Rugl.

*Spiritus intus inest, quem sumito, (corporis hac est
Sectio) seiunctis facibus: arte leui.
Facibus ac terra demissis, fonte benigno
Sæpius aspersis: sic tibi Elixir erit.*

BERN

BERNARDI TREVIREN-
sis ad Thomam de Bononia medicum
Regis Caroli octavi Re-
sponſio.

BS' E Q V I I S mihi poſſibilibus ti-
bi exhibitis, venerande Doct̃or, &
domine honorãde. Noueris me per
dominum Aldericum recepiſſe im-
menſam & copioſam epiſtolam tuam, vnã ſi-
mul lapidem ſecretiſſimi operis tui: quod cer-
tè inſigne argumentum fuit amicitia: ex quo
manifeſta & grauiffima quidem eſt confiden-
tia tibi mihi exhibita, & quammagno & acri
præfulgeas ingenio. Nunc autem tuæ epiſto-
læ lubens respondebo. Quẽdam enim à te do-
ctè & ingenioſè ſcripta approbo, quãdam ve-
rò non arroganter redarguam, ſed ſtriẽtius &
Philòſophicè perſtringendo, aliter honoris
tui cauſa & obſeruantia pertractabo. In hac e-
nim arte ſacra & occulta, vt in alijs, experien-
tia practicæ veritatem theoricæ debet corro-
borare. Quare venerande Doct̃or, nunc tali-
bus reſcriptis & libellis nos mutuò viſitemus,
quando præſentia corporali vniri non vale-
mus. Cæterùm tuæ ſapientia: eſt (vt optimè
noſti) res per cauſas cognoscere & intueri,
quoniam experimentum fallax eſt, cuius noti-
tia non præceſſerit. Philoſophantibus enim
ineſt firma diſcretionis meditatio, vt operis

quod fieri debeat perfectio ad extremum com-
modè perducatur. Erroris nempe contingen-
tia euenit ad opus accedere volentibus, omi-
so & neglecto mentalis practicę iudicio, quam
theorica in anima operatur priusquàm ad opus
conficiendum operationes accedant. Nam o-
pus sequitur naturam, & non contrà. Qui er-
go vult quicquam efficere, animam disponat,
vt rerum naturas & euentus intelligat: postea
verò tutò manus ad operandum emittat. In
his siquidem animū tuum apertè nosco subli-
mem, experimento tuo in epistola tua præscri-
pto. Nam vt aqua quę natura sua frigida & hu-
mida est, si vegetabilibus permixta fuerit, aliā
suscipit qualitatem, & in decoctione rei per-
mixtę suscipit & induit qualitatem: sic & ar-
gentum viuum in reb. sibi familiaribus & per-
mixtis, alteras suscipit naturas & qualitates: vt
si Soli iungatur, Solis qualitates: si Lunę, Lunę
qualitates: si Veneri, Veneris: & ita in alijs spe-
ciebus metallicis: vnde hæ species decoquen-
dę sunt in eo, & ipse Mercurius est aqua earū,
in quo alterando conuertibiliter suscipit mu-
tationes harum. Et aqua hæc naturam ab ipsis
contrahit in similitudine vegetabilium in sim-
plici aqua decoctorum: quamuis hæc species
extrinsecè sub forma fluxus non alteretur in
colore, ratione densitatis materię & terrę im-
mersę vnite proportionabiliter aquę Mercurij:
in ceteris verò humoribus diaphanis aliter
repe-

reperitur. Alterata enim hæc natura alteratur,
& color extrinsecè ei latet sub specie Mercu-
rij, qui visui non apparet. Hoc autem est à te
diffusiùs disputatum & ostensum, quomodo
aqua simplex fluminum est prima materia &
nutrimentum vegetabilium, & ideo omnium
animantium & sensibilium: Quare si quid o-
mnium istorum in ea decoquatur, virtutem &
proprietatem naturę illorum recipit & induit:
vnde cùm summè frigida, ratione tamen in ea
decoctorum, operatur in nobis effectum cali-
di in primo gradu, vt tuo vtar sermone. Insu-
per nihil est quòd magis nutriat quàm iuscu-
lum siue decoctum bonarum carniùm, & si a-
qua in qua carnes & olera sunt decocta, siue
res ipsæ in qua decoctæ, si madidæ sumantur,
aut si ipsa aqua simplex post decoctionem su-
matur aut bibatur: nihil quidem nocet, imò
multum prodest & iuuat, quamuis priùs in e-
ius simplicitate & natura fuisset nociua. Hoc
autem fit, quia illa aqua nō est talis qualis fuit
antè. Similiter argentum viuum est omnium
metallorum materia, & est veluti aqua propter
homogeneitatem quam habet cum vegetabi-
libus & animalibus, & recipit virtutem eorum
quæ sibi in decoctione adhærent & cōmiscen-
tur: quòd cùm sit frigidissimum, potest reddi
calidissimum breui tempore: & eodem modo
temperatum potest fieri cum temperatis sub-
tilissimo artis ingenio. Nullum autem metal-

lorum melius sibi adhæret quàm aurum (vt
 „dicis) ideo vt quidam opinantur: Aurum non
 „est aliud quàm argentum viuum coagulatum
 „vi sulphuris, &c. Ideo vis concludere, vt puto,
 & bene, quòd si aurum in argento viuo deco-
 quatur seu dissoluatur debite & via naturali
 artis, ipsum argentum viuum naturales pro-
 prietates illius auri acquireret. Veruntamen
 huius decoctionis & solutionis metallorum
 via, paucissimis nota est ac patet: quoniam e-
 ius dissolutionis causa est argentiuiui humi-
ditas restricta densitate homogeneæ terræ, &
contrà: terræ frigiditas aqua sibi homogenea,
homogeneitate qualitatum permanente: vt
est simplex siccum in ea, & duplex frigidum,
& simplex humidum sub disproportionem im-
maturitatis ad anaticam proportionem ma-
turi Solis digesti. Differt ergo soluens à sol-
 uendo, proportionem & digestionem, & non ma-
 teria: quia præter vllam admixtionem natura
 hoc formaret ex illo, quemadmodum mirabi-
 liter natura ex argento viuo aurum mirabili-
 ter ac simpliciter procreat, vt doctè tua Episto-
 la differuisti. Nam in vegetabilibus humor a-
 quæ simplicis pro dissolutione intrinseca su-
 mitur, vt res arte congelatæ diffundant in il-
 lam suos effectus: & rerum dissolutio contin-
 git cum aquarum congelatione, & congelatio
 aquæ cum rerum dissolutione, & contrà: sic &
 eodem modo in aqua minerali cum suis spe-
 ciebus.

ciebus. Qui ergo nouit artem & secretum dissolutionis, peruenit quidem ad artis secretum, quod est species permiscere, & naturas ex naturis extrahere, quæ in ipsis latent effectuose. Quomodo ergo veritatem reperit, qui argenti viui naturam humidam destruit? vt fatui, qui ipsius speciem à metallica dispositione, siue dissolutione difformant, & humidum naturale dissoluendo corrumpunt, & disproportionant argentum vinum à qualitate prima minerali, quæ nihil aliud requirit quàm puritatem & simplicem decoctionem. Exempli causa: Qui in salibus, vitriolis, & aluminosis rebus ipsum deturpant, destruunt, & in aliud mutant quàm sit natura argenti viui. Semen enim quod natura sagacitate & clementia construxit, ipsi violando & destruendo conantur perficere, quod indubitanter destruunt ad operis effectum. Semen enim in humanis & sensitiuis à natura formatur, & non ab arte, sed arte coniungitur & permiscetur: nihil tamen ei abstrahendo, nihilq; addendo, si eadem species nouitate generis debeat procreari: sic manente & stante eadem materia, subsequitur eadem forma, & non aliter. Quare egregie Doctor, falsa & vana est omnis doctrina, quæ alterat Mercurium, qui sperma est, ante coniunctionem metallicarum specierum cum ipso. Si enim excatus fuerit, non dissoluit. Quid igitur faciet in dissoluendis speciebus? Nam si calefactus

fuerit præter digestionem naturalem, non efficiet nec generabit calorem veluti febrilem in mineralibus speciebus, & impertinenter de frigido calidum, & de passiuo faciet actiuum: vnde error incorrigibilis erit & vanum opus. Exempli causa; fatui ex minoribus mineralibus faciunt & extrahunt aquas corrosiuas, in quas proijciunt species metallorum, & eas corrodunt. Putant enim propterea illas solutas esse solutione naturali, quæ quidem solutio requirit permanentiam simul, scilicet soluentis & soluti, vt ex vtroque, nempe masculino & foemino semine noua species resultet. Amen dico tibi, quod nulla aqua naturali reductione speciem metallicam dissoluit, nisi illa quæ permanet eis in materia & forma, & quam metalla ipsa soluta possunt re congelare. Quod in aquis fortibus non contingit, sed potius est deturpatio compositi, ytpote, corporis dissoluenti. Nec corporibus pertinet aqua in solutionibus, quæ eis in congelationibus non permanet: & tandem Mercurius est huiuscemodi, & non aquæ fortes, seu quam fatui existimant, aquam Mercurialem limpidam & diaphanam. Si enim diuiserint seu obstruxerint homogeneitatem Mercurij, quomodo stabit & conseruabitur proportio prima seminis foeminei? Quia Mercurius non suscipit congelationem cum corpore dissoluto, nec resurget species in administratione artis in posterum, imò quid aliud

aliud sordidum & inutile. Sic tamen soluere se putant, in natura errantes, sed non soluunt. Quia aquis fortibus abstractis, corpus vt prius liquefit, nec aqua illa erit ei permanens, nec substat illi corpori pro humido radicali. Corpora quidem corroduntur, sed non soluuntur, & quanto magis corroduntur, tanto magis à metallica specie alienantur. Quare huiusmodi solutiones non sunt fundamentum artis transmutatoriæ, sed potius imposturæ Alchymistarum sophisticorū, qui putant in his hanc artem sacram latere. Dicunt quidem se solutiones facere, sed perfectas species metallicas non efficiēt: quia naturaliter non manent sub proportionē vel specie prima, quam Mercurius aqua in speciebus metallicis permittit. Corruptitur enim Mercurius cum eis alteratiuē & non dissipatiuē. Quia dissoluta corpora in eo, nunquam ab eo separabuntur, sicut ab aquis fortibus vel cæteris corrosiuis, & species speciem induit atq; occultat habens illam latentē & perfectē: veluti Sol & Luna in eo dissoluta occultē retinētur. Nam natura illorum abscondita est in Mercurio vsque ad sui reispissationē, cuius ipsa latentia erunt causa cū lateant in ipso: & sicut Mercurius dissoluit ea, & abscondit in ventre suo, sic & ipsa congelāt eum: & quod fuit durū, fit molle: & quod molle, durum, specie tamen permanente: quæ species sunt metalla & argentum viuum. Qui ergo

sic dissoluit, potius congelat, & species corruptæ
 coniunctæ pristinam formam recipiunt
 artis decoctione. Quamuis hæc dissolutio di-
 uersos faciat apparere colores, propterea quod
 species remanent velut mortuæ: proportionem
 tamen intrinsecam manente & integra. Vnde
 Dominus in Euangelio similitudinariè loquitur
 de Vegetabilibus: Nisi (inquit) granum
 frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ip-
 sum solum manet; si autem mortuum fuerit,
 multum fructum adfert. Ista igitur alteratiua
 corruptio formas abscondit, naturas absoluit,
 proportionem custodit, & colores alterat ab
 initio ad finem. Quia incipiente aqua coope-
 riri terram, incipit abscondi color niger sub
 „ albo, & aëre cooperiente aquam & terram, ap-
 „ paret color citrinus, qui tandem vertitur in ru-
 „ bedinè, igne videlicet tegente aërem siue reli-
 „ qua tria elementa. Et isti colores ultimi abscon-
 se & intrinsecè permanent & apparèt sub spe-
 cie spiritus albi in Mercurio liquido, usque ad
 sui reinspissationem in puluere qui est in cor-
 poribus: quia anima latet in spiritu, sicut in in-
 spissatione spiritus & anima latent in puluere
 seu in corpore. Est enim corruptio in alteran-
 dis rebus, sed non dissipatio partium, nisi fue-
 rint partes superflue abijciendæ, & inutiles ge-
 nerationi: unde artifex opus depurat, ut me-
 liùs digestio contingat. Exemplum patet in gra-
 nis. Nam duorum granorum tritici, si vnum in
 terram

terram bonam proijciatur, ibi putrescit & moritur, & exteriorem amittit formā, & nihil inde dissipatur, imò tempore suo crescit ad multitudinem fructus: & ita dicitur, & fit tantum corruptio formæ & non dissipatio materiæ. Si vero aliud granum in ignem proijciatur, tunc corrumpitur & in materia & in forma, totumque dissipatur: & illa corruptio inutilis est generationi. Quare corpora non dissoluit aqua, nisi illa quæ fuerit suæ speciei, & quæ à corporibus poterit inspissari: nec vnquam nutriuntur corpora ad generationem, nisi cōsimili ad conservandū species perditas à corpore illo transmutatorio per operis artificium: quanuis vegetabilia ex diuersis speciebus nutriantur, quæ tamen antequam primum illa nutriant, dissolutione prius facta ad proportionem attrahentium assimilantur. Notandum est igitur quod diuersis modis dissolutiones metallorum contingunt: Vna est quam sciunt fatui: vt supra dictum est, cum rebus extraneis non permanentibus cum ipsis metallis solutis: quæ vocatur potius destructio corrosiua & deturpatione compositi. Secunda solutio est quæ fit ignis potentia & vi, quæ etiam non est vera solutio, sed potius liquefactio partium elementalium adinuicem ligatarum. Ignis enim ardor extrinsecè compositum eius intrinsecè naturalem ignem siue natium interius reperit soluendo, qui etiam ignis interior &

proportionalis in aëre habitat, ideo ipsum aërem soluit. Aër autem ille solutus, in aqua residet & habitat, & aqua in terra, ipsa quoque aqua terram soluit, ita quod actiuum & passiuum liquefacit, sed illa liquefactio non est vera dissolutio, imò dissipatiua est: quia sunt sibi ibidem elementa homogenea de proportionibus fixa ex digestionibus mixta, & vnum de potentia alterius à reliquo generaliter est eductum. Et ideo hoc contingit in corporibus mundis, in quibus fixæ sunt naturæ elementales. Quare in eis ignis flamma liquefacit, & totum idem soluit compositum ad fluxum, & non ad separationem: quia ignis fluere non potest nisi fluxerit aër substantialis sibi: nec aër fluit nisi solutatur aqua: nec aqua fluit nisi & terra fluat, & contra: ut terra ab aqua dissoluitur, sic vice versa, aqua aërem retinet & congelat, & eodem modo sursum ascendendo, aër retinet ignem in congelatione: quia magis fixa & figentia elementa sibi coagentia fixationem efficiunt, utpote terra & aqua, & vice versa, ignis & aër ad dissolutionem sibi coagunt. Sed ista solutio dicitur liquefactio compositi, & non proprie eius solutio, quia partes non soluuntur abinuicem separabiles in generatione compositi, sicut in tertia & vera solutione Philosophica fit, quando compositum prædicto modo dissoluitur, partes tamen permanent inseparatæ, quamuis separabiles, ita quod virtus digestissimorum
 elemen-

elementorum à dissoluendis per dissoluens extrahi potest, scilicet per argentum viuum: & partes grossæ in dissolutione tali capiunt latitudinem subtilitatis: propterea quod corpus in spiritum vertitur: & contrà, spiritus in corpus, & fixa in volatilia, & volatilia in fixa conuertuntur. Ista enim solutio est possibilis & naturalis, scil. per artem naturæ administrantis, & sola est & necessaria in opere Philosophorum: quæ per nullam aliam rem fieri potest, nisi per solum argentum viuum cum proportionis sagaci: vt bonus artifex noscens intrinsecus naturas & proportiones, in operis initio debet proportionare. Istud enim opus, Domine mi, possunt hæc duo, & nihil aliud ingreditur seu generat & multiplicat, vt prius dictum est. Præterea dicis, quod aurum secundum opinionem multorum nihil est aliud, quam argētum viuum coagulatum naturaliter vi sulphuris: ita tamen quod in substantia auri nihil remaneat de sulphure, quod ipsum aurum coagulauit: sicut in fœtu humano quādo in vtero concipitur, nihil remanet de semine patris, secundum opinionem Aristotelis, sed tantum semen viri coagulauit sanguinem menstrui mulieris: eodem modo postquam argentum viuum sic est coagulatum, dicis, quod forma auri perficitur in eo virtute cœlestium, & maxime Solis: Verum pace tua ac reuerentia dixerim, non ita sentiendum esse. Nam cum Philosophico

credendum sit, aurum nihil aliud esse, quàm Mercurium anatizatum: id est, equaliter digestum in visceribus terræ mineralis, & huiusmodi Philosophi significarunt fieri ex contactu sulphuris coagulantis ipsum Mercurium, & ex causa operis eius, hoc est, ex Mercurio, calore proportionali ipsum digerente & inspissante. Quare scire oportet, quod aurum simul est sulphur & Mercurius: hoc est, coagulans & coagulatum: & nihil aliunde accedit ei, nisi pura digestio vel maturatio quæ multiplicat qualitates, & excitat elementum ab elemento de potentia pura eorum in actum, nulla re alia quavis adiecta. Hæc autem digestio seu maturatio prodit actiue: ab altiorib. elementis, utpote igne & aëre, quæ non actu, sed potentia sunt in Mercurio: calore tamen extrinseco excitata & coadiuta, & proprio ac naturali calore digerente: subtiliant elemēta passiva in Mercurio actu, & non tantum potentia existentia versus aquam ipsam: & aqua subtiliatur ad aërem, & aër subsequitur ad ignē: & in hac proportionali actione naturæ & Mercurij digestionē, masculinum & foemininum simul manent naturis clausis: foemininum quidem, ut terræ & aqua: masculinum verò, ut aër & ignis: quam terram & aquam Mercurij in auro temperant Philosophi, sed aërem & ignem ipsi velut sulphur in eo dixerunt: nec est alia extranea additio in visceribus terræ. Et ideo nec
in arte

In arte super terram extranea additio ad Mercurij digestionem & in spissationem ad aureitatem seu speciem metallorum reperitur. Quamobrem Philosophi dixerunt quod sulphur & Mercurius efficiūt Solem, hoc est, corporeitatem & permanentiam. Et ideo non ex hoc concluditur, calorem extrinsecum artificialem excitantem & coadiuvantem proportionalem intrinsecum ad digerendum & maturandum reliqua duo elementa minus digesta & immatura in Mercurio, vtpote aquam & terram, esse de compositi substantia. Calor enim extrinsecus non est permanēs intus cum quantitate seu pondere rei, nec est addens ad ipsa. Calor verò intrinsecus proportionalis & naturalis simplex est permanens cum quantitate & pondere digesti ab eo Mercurij: quia calor ille pars est intrinseca & essentialis ipsius Mercurij, scilicet duo elementa actiuiora in eo, vtpote aër & ignis. Quare stulti malè & absurdè dictum illud Philosophicum intelligunt, quòd sulphur & Mercurius Solem generant: quia (vt notum satis est) quemadmodum nec aër in prima compositione Mercuriali, vel posthac digestionem naturali metallica, recedunt & secernuntur ab aqua & terra: ita nec sulphur (quod idem est quod aër & ignis) recedit nec secernitur à Mercurio, qui idem est quod aqua & terra. Qui autem aliter sentit, aut contrarium asserit, non est Philosophus.

Ee 2

phus naturalis: quia auri digestio tantum contingit ac fit ex proportionem prima Mercuriali, nulla additione facta subtus terram à natura, nec super terram ab arte, vt dictum est. Nec repugnat prædictis, quòd in hac arte purus Sol, & Mercurius mundus simul coniungantur: quia hoc ideò non fit, vt asseratur, aliud sulphur esse in Sole, & aliud in Mercurio: aut alium esse Mercurium in Sole, & alium in Mercurio: sed quia in Sole est maturior & perfectior digestio quàm in Mercurio, & in Sole sulphur est maturius, digestius, & ideò actiuus quàm in Mercurio. Vnde Philosophi dixerunt: Solem nihil aliud esse nisi maturum argentum viuum. Nam in Mercurio sunt tantum duo elementa actu, scilicet, terra & aqua, quæ sunt passiva: elementa autem actiua, vt aër & ignis sunt in eo potestate tantum. Sed (vt notum est) quando illa, aër & ignis, in Mercurio mundo deducuntur de potentia ad actum, scilicet ad debitam digestionem & proportionalem decoctionem, tunc fit aurum. Quare in auro sunt quatuor elementa in æquali & antiqua proportionem coadunata, in quo propterea actu est sulphur maturius & actiuus, scilicet aër & ignis, quàm in Mercurio. Ea propter aurum dissoluitur arte cum Mercurio, vt ex maturo subueniatur immaturo, & sic arte decoquente & natura perficiente, maturatur compositio, Christi gratia. Vnde causa elici potest, quare opere artis

artis Philosophicæ citius & breviori tempore generatur aurum perfectius, nobilius, & in gradibus sublimius, quàm opere naturæ. Quia natura hoc tantum agit & operatur, solum Mercurium in visceribus terræ absque quouis admiculo coquendo & digerendo: quod non potest ad debitam proportionem auri aut alterius metalli paruo tempore contingere. Ars autem nostra iuvat opus naturæ admiscendo Mercurio aurum maturum, in quo est sulphur optimè digestum, & ideo maturans & citò digerens ipsum Mercuriū ad anaticam auri proportionem, elementa illius subtiliando. Vnde arte sequitur mira huius operis naturalis abbreviatio. Quare, mi doctor, vt ad priora reuertar, non est existimandum secundum errorem illorum qui dicunt, quòd ipsum agens masculinum foeminino in coagulâdo accidit, postea verò recedit: quia vt notum est in omni generatione, foetus est actiuum & passiuum. Oportet autem & passiuum: id est, omnia quatuor elementa simul semper manere, aliter non fieret permixtio, & spes generationis foetus excideret. Nam in quouis homine semen masculinum ad finem vsque vitæ dicitur in eo agens cùm permiscetur spermati foeminino ab initio: si autem effunditur aut consumitur, ob id tunc natura vegetat & augetur mirabiliter & nutritur, & conficit sibi in eodem homine in eius lumbis simile semen specificè. Similiter

sentiendum est de semine foeminino in muliere: quare ambo semina semper stant & habenda sunt pro originalibus agentibus & patientibus primis. Est tamen varia & differens natiuitas seu generatio mixtorum & vegetabiliū. Nam simpliciter mixta dicuntur quæ præter nostrum intuitum sub terra nascuntur, aut circa eius superficiem ex sola commixtionē elementorum ad inuicem compositorum: seu ex resolutione eorum prima: quia non vegetant, sed quantum materiæ in eis compacta & mixta fuerit, tantundem pristini ponderis eisdem compositis referuatur. Exempli causa: Quantum primò ponderat substantiæ Mercurialis massa in visceribus terræ sub dispositione minerali, tantundē auri inde digesti pondus permanebit: & potius diminuitur scoria & sæx à se abiecta, quàm multiplicetur, ppter ea quòd non suscipit alimentum. Huius autem primæ & simplicis mixtionis naturalis multiplex est gradus. Primus enim est elementorum quatuor nuda compactio seu compositio & immediata, in qua nondum est facta mutatio, seu exaltatio vnius elementi ad aliud: sed simplex symbolizātis compositionis eorum vnio perseverans & permanens. Cuius generis sunt lapides. Secundus autem gradus primum subsequitur, quia ex lapidibus prædictis mineralia (de quibus noster est sermo) generantur, & nobiliores subterraneæ species hinc emergunt & oriuntur.

& oriuntur: Quia in his incipit elementorum actio & transmutatio ad inuicem, quanuis actio eorum non sit in tanta viuacitate & virtute, vt in vegetabilibus & sensibilibus, quia non vegetant nec sentiunt, vt priùs dictum est.

Tertius verò gradus lapides nobiles & gemmas comprehendit. Quia in ipsis actio perfecta & completa reperitur virtute elementorum compactorum, agentium ad inuicem: vt fusiùs declarauì in Philosophia mea: vbi perspicuè ostendi, hunc tertium gradum simul cum secundo medium esse inter primam compositionem rerum naturalium, & secundam. Ergo altera rerum natiuitas seu generatio est, quæ nõ simpliciter mixtorum, sed vegetabilium compositorum censetur: quæ quidem in quatuor genera seu impositiones distinguuntur & diuiduntur: vt in altero meo libro ad te misso diffusius disserui. Sunt enim vegetabilia, maximè verò sensitiua, quæ vt plurimum ex masculi & foeminæ seminibus coitu commixtis & concurrentibus, sibi similia generant quod naturæ opus ars Philosophica imitatur ad generationem auri. Spermata quidè humana artificialiter nemo perficere potest, sed hominem dispo- nere ad sui productiuam generationem, utiq; per artem possumus. Nam semina vitalia tantum à natura vegetabiliter in lumbis vtriusq; parentis digeruntur: possumus tamen ipsa parentum semina per coitum in vasis naturalib.

commiscere, qui coitus est veluti ars disponēs & commiscens illa naturalia semina ad hominis generationem. Exempli causa: Semen viri tanquam maturius, perfectius & actiuus coniungitur artificio cum semine fœminæ immaturo veluti passiuo. Quod viri semen quia magis actu in se continet elementa agentia, vt sunt aër & ignis: quare est maturius & actiuus ad digerendum. Fœminæ verò semen actu magis continet elementa indigesta & passiuia, ideo digerenda, vt sunt terra & aqua, quibus in vasa naturalia fœminę effusis & permixtis, nulla re extranea sibi addita (calore tamen extrinsecum mulieris excitante & coadiuuante intrinsecum calorem proportionalem seminis viri, actiua elementa seminis viri digerunt, & maturant semen fœminæ, vnde homo generatur perfectus in natura. Ita consimilis est huic hominis generationi, ars nostra Philosophica: quia vt in Mercurio (ex quo aurum à natura in vasis mineralib. procreatur) fit naturalis coniunctio amborum seminum masculi & fœminæ, ita artificio nostro fit artificialis & consimilis coniunctio agētium & patientium. Nam elemēta actiua quæ seminis masculini nomen sortiuntur cum elementis passiuis, quæ sunt veluti semen fœmininum, naturaliter coniunguntur, proportionem tamen naturę debita semper obseruata. Dicitur autem coniunctio hæc prima Mercurialis digestio, in qua de potentia surgit

furgit actus, scilicet masculinum à foeminio: hoc est, aër & ignis à terra & aqua, mediante pura digestionem & subtiliatione ipsorum. Philosophi tamen & ingeniosi artifices naturam imitantes, præter hanc naturalem in Mercurio seminum digestionem, aliam subtilissimo ingenio coniunctionem ac digestionem fecerunt: unde ne dum aurum simpliciter, sed longè nobilius & perfectius procrearunt. Ipsi enim aurum (in quo actiuiora sunt elementa) tanquam semen masculinum cum Mercurio (in quo passiva existunt elementa) vt debite dissoluatur, coniungi præceperunt, omni re extranea semota, præter calorem extrinsecum adhibitum, qui adiuuando excitat intrinsecum naturalem auri, ad digerendum & actiue maturandum Mercurium. Et vt generatur per naturam homo, ita & per artem aurum. Quauis tamen arte eorum spermata seu semina generari non possint, propterea quòd illam mixtionem proportionis ad semina producenda ars nescit, ignoratq; & compositionem in homine, & mixtionem siue proportionem primam, & causas subterraneorum quæ effluunt ex terra, vbi est proprius & naturalis locus generationis eorum. Sed illa semina à natura producta artificialiter coniunguntur, vt inde ex ipsis compositiue producat generandum, in quo ambo semina permanet simul permixta: quauis Aristot. vt scribis, aliter sentire videatur.

Non ergo post coagulationem Mercurij recedit semen masculinum siue sulphur nostrum, vt falsò quidam asserunt, hoc ita accidere, in ipso Mercurio virtute Solis maximè, & quod calore eius præcipuè forma auri perficiatur, vt nonnulli putant, in subterraneis, imò potius vi motus globi & orbis eius, ac vniuersaliter totius cœli: quia radij solares tantùm superficiem terræ excalfaciunt & non intrinsecus loca eius profunda, in quibus specierum mineralium generatio contingit, cum nec ad ea loca infima influentia cœli per radios deducta pertingat, quanuis motus elementorum subterraneus proueniant primùm à motu cœli, & non à radijs luminis eius, nec ex eorum calore, vel alia influentia præter motum: quomodo autem hoc cōtingat, & quæ nam sit causa huiusmodi motus subterraneorum, puto tuam reuerentiā non latere: ideo nunc supersedeo. Sol igitur non est præcipua causa auri, aut forma eius, licet sit in eis similitudo nominum: quia sicut Sol est calidior cæteris planetis, sic aurum calidius est cæteris metallis, & consimili proprietatum differentia. Cætera etiam metalla planetis consimilia sortita sunt nomina, vnde surgit error stultorum. Credūt enim quòd quilibet septem planetarum generaliter & specialiter per suam propriam influentiam vnā speciem metallicā generet, cui proprietate quadam conuenit & in natura assimilatur.

In sub.

In subterraneis autem & vegetabilibus alio modo contingit, vbi cœlum seu Sol non tantum propter motum est causa generationis ipsorum & augmentationis, imò etiam ratione caloris radiorum eius. Sol enim calefacit ipsa vegetabilia, & superficiem terræ, reflexis scilicet elementis intentius vsque ad ipsam terræ superficiem per radios eius, propterea quòd radij eius illuc vsq; peruenire possunt. Exempli gratia: A duodecimo enim cœlo quod vltimum gradum sublimitatis continet, inferius procedendo semper densiores seu minus subtiles subsequuntur orbes vsque ad concavum orbis Lunæ, vbi alterabilia localiter consistunt, seu incipiunt & terminantur elementa sub hemispherio generabilium & corruptibilium rerum permixta. Ideo ibidem ignis subtilior reperitur atque magis simplex, quamvis non omnino purus. Quia ignis simpliciter purus nequaquam in speciebus alteralibus reperiri potest separatim, sicut nec aliquod aliorum elementorum, quamvis in quolibet composito simplex ignis mixtus cum alijs elementis simplicibus reperiatur, aliter non essent elementa plura, sed vnum tantum. Radij igitur stellarum cœli, maximè verò Solis, pertranscunt regiones prædictas irrefracti, quousque ultra deorsum descendentes, in igne ratione densitatis eius reflectantur: deinde descendentes ultra per spheram ignis, ipsum ignem in aërem

densiorem mouendo reflectunt. Et consimiliter ipsi radij perpendiculariter progrediendo ad inferiora per spheram aëris in ipsam aquam aëre densiore à qua in aërem reflectuntur. Et sic suo modo ab aqua per eos mota in aërem reflectuntur, quod etiam multò magis in terra conspicitur cum densitate alia super elemēta. Ex hac autē decoctione & reflexione mouentur elementa inuisibiliter, licet non imperceptibiliter. Quia sentimus ex cœli motu calorem, & semper ad superius seu subtilius elementum in suum inferius & densius reflectitur, usque ad superficiem terræ mediantibus radijs stellarum perpendiculariter à sursum in infima descendendo: sic autem reflexis motis, & per Solis radios reflexos calor accidentalis in medio producitur, licet aliquando per radios aliorum stellarum aliæ qualitates hîc inferius producatur: vt siccitas, frigiditas, vt ex Astronomia patet: non tamen propterea, quod radij sint ex se calidi, sed tantum sunt causa caloris, ratione iam dicta. Hæc autem vera esse aperte notum est ex Astronomia & arte Perspectiua, vnde agnoscuntur quomodo generationes contingant seu influentiæ in vegetabilibus & sensitiuis. quare hæc sufficiant. Astrologi autem vani aliter sentiunt: & putant influentias cœli esse virtute actiuitatis eius, & nō virtute motus ipsius: quod falsum est: quia radij cœli in orbibus superioribus nihil producant
aut

aut efficiunt, ex quo actiue cœlum influat in inferiora. Nam tales radij in præfatos orbes reflecti non possunt, nec eis commisceri, sicut in elementis reflectuntur & cum eis commiscerentur, non quidem compositiue: sed eadem elementa motiue reflectendo & commiscendo, vt iam dictum est: in super cœlestibus autem nō est receptio nouarum qualitatum, seu peregrinarum impressionum: quanuis ipsi radij in elementis motis reflexibiliter miras efficiant qualitates. Quare Domine mi, Sol singulariter non est causa generationis auri, nec etiam mediante suo calore est causa vegetabilium, aut super terram, aut circa superficiem eius miscibilium, quæ scilicet à radijs Solis calefieri noscuntur, vt iam diximus, quod & Astronomiæ consonum est. Horum autem notitia longiorem non requirit disputationem, ob id ad reliqua pertranseo: quoniam si animū ad ea quæ diximus referas, sic intelligendum est, & verum reperies, quod actiuitate sulphuris Mercurium digerentis & coagulantis forma eius ab auro specialiter perficiatur: non tamen ex quouis metallo alio aut stella quouis hoc sentire debes, quod in tua epistola scripseris. Quod autem dictum est, sic sentiendum est de alijs metallis suo modo, differenter tamen: quoniam in alijs metallis est duplex sulphur. Vnum, quod est superfluum, & quod potest separari manente forma metalli. Aliud sul-

phur est pars essentialis metalli, vnita tamen argento viuo inseparabiliter, & non manente forma metallica ipsa: licet ipsum metallum imperfectum & sulphureū perfici possit per medicinam corrumpentem formam ipsius metalli & aliam introducentem. Sed quid sentiendum sit in arte Philosophica de duplicitate ipsius sulphuris quam asseris, precor mi doctor præclare, vt saluo iure amicitie nostræ, & tue auctoritatis cōsiderare velis. Non est hæc duplicitas sulphuris sic distincta in Mercurio coagulato in diuersa metalla, ita vt vnum ad generationem metallicam pertineat intrinsece & essentialiter, tanquam pars realis metalli censeatur, & aliud corruptioni tribuatur. Sed est in qualibet specie metallica æquè vt in auro vel argento, simplex & vnicū sulphur: quod dicitur argentum viuum de compositione prima mercuriali, sicut declaratū iam est in generatione auri. Quoniam sulphur & argentum viuum tantummodò sunt quatuor elementa in ipso Mercurio, sic aut sic proportionabiliter disposita, vt requirit hæc vel illa species metallica. Illud autem quod existimatur sulphur secundum, & abijciendum est quædam scoria & fæx metallorū in coagulatione Mercurij contracta, siue quædam superfluitas quæ immunda & impura in Mercurij digestionem ad metalli formam non sustinuit congelationem: quia non erat de natura homogenea & proportionali

nali Mercurij apta coagulari & digeri in metallum. Hanc autem scoriam quidam Philosophi appellauerunt sulphur combustibile, quia in examine metallorum non potest subsistere, sed euanescit, aut in faciem secernitur. Et hoc adducam exemplum: sanguis in sensitiuis, & humor in vegetabilibus in coagulatione alias & alias sustinuerunt partes: quia quædam partes sanguinis carnes sunt proportionis, & ideo inspissari possunt & verti in carnem, & carnis retinent uniformitatem, & carnis nomen sortuntur. Quædam verò superflui humoris sunt partes in poris residentes, quæ in soliditatem carnis minimè conuertuntur, & ideo per sudores aut per medicamenta reijciuntur extrâ, & à vera carne separantur. Multo autem pauciores sunt superflua in sanguinea complexione, quàm in cæteris. Sic suo modo similitudinariè dicendum est de auro, & de alijs speciebus metallicis: vt Mercurius purior vel impurior in sua prima coagulatione plures vel pauciores continuerit & contraxerit superfluitates vel scorias naturales. Quamobrem differentia fit in Mercurij coagulatione, quæ specificat & efficit diuersa metalla: & quicquid est Mercurij in speciebus metallicis, incombustibile & inseparabiliter permanens dicitur: quantum in corporibus fixis fiat per artem volatile, per naturâ, tamè remanet inseparabile in proportionem elemèntali. Quicquid verò erat scoriarum

contractæ in Mercurio, & in eo permixtæ à principio, vtique hoc est in congelatione per calorem in prima compositione Mercurij ad speciem metallicam digerentem: & ideo à mercuriositate seu Mercurij natura homogenea, veluti deiecta & heterogenea per examen tollitur, & à speciebus metallicis separatur. Hoc autem propriè non dicitur sulphur, sed scoria & superfluitas quædam, quia sulphur non est aliud quàm actus purus aëris & ignis calefaciens & digerens seu decoquens terram & aquam sibi proportionales & homogeneas in Mercurio. Scoria autem est id quod in prima compositione ad Mercurij naturam non pertinet, nec in primis elementis componendis & digerendis in Mercurio ad metallicam speciem tenet proportionem. Ex his ergo notum est, quod in alijs metallicis speciebus ab auro vel argëto non sunt sulphura distincta aut plura, sed vnicum sulphur & simplex, quanuis in eis sint plures superfluitates, & maiores quàm in auro. Vnde ex hoc veritas dicti vestri nota est, quod aurū inter cætera metalla magis adhæret Mercurio. Hoc autem fit ratione puritatis vtriusque, propterea quod in illis minus est scorix, siue fecis aut superfluitatis, quàm in alijs. Vnumquodque enim naturaliter appetit permixtibiliter & vnitiuè coniungi magis sibi in natura simili & proportionali in homogeneitate, quàm dispari sibiq; dissimili, vt notum est,

est, quemadmodum aqua facilius absque contradictione aquæ alteri identitatiue & vnionis mixtione citò coniungitur. In auro autem nihil est aliud quàm Mercurius, propterea cum sint in eo modicæ scorix (quæ sunt præter naturam Mercurialem, vt ostensum est) non fit magna resistentia, quin Mercurius purus facilius adhæreat auro & argento, quàm cæteris metallis, in quibus multæ superfluitates & scorix prohibent & impediunt ipsorum metallorum, aut eorum Mercurij congelati cum alio Mercurio crudo permixtionis contactum vel adhærentiam. Superfluitates enim illæ, vt iam prius dictum est, non sunt de prima compositione Mercurij, nec de homogeneitate naturali seu proportionali eiusdem: & quanuis essent de commixtione, non sunt tamen de proportionem eius: quia quicquid est de proportionem rei, non est superfluum. Propterea non possunt inseparabiliter cum Mercurio permisceri, non solum cum Mercurio coagulato per artem, sed nec cum Mercurio coagulato, qui à natura mineralitatis in eadem specie metalli coniunctus cum eis est: cum tales scorix per examen ignis sint quid combustibile, & ideo separabiles. Quid ergo mirum si impediant naturalem commixtionem & vnitatem permanentem eorum metallorum quib. accidentaliter superuenerunt, cum Mercurio coagulato, aut cum alio Mercurio crudo? ob hand

Ff

enim causam ipsum aurum quantumuis purum, longe difficilius permanere, coniungi & adhærere potest cum Mercurio immundo & scoriofo, siue coagulato, siue non coagulato, quàm cum puro & mundo. Quia simplex natura simplici naturæ sibi in homogeneitate prima & proportionem elementalē simili & identica adhærendo congaudebit & perficietur: atqui ut dictum est, aurum non est aliud, quàm Mercurius digestionē propria & elementalē actione inspissatus: ideo quantumvis in terra inter aurum & Mercurium differentia sit in maturitate (quia aurum Mercurio est maturius) nulla tamen in eorum materia diuersitas est. Quare quicquid aurum per maturitatis digestionē acquisiuit, potest id etiā idem Mercurius sine quocunq; extraneo sibi acquirere. Ars autem ad opus breuiandum & contrahendum iungit aurum Mercurio, ut dictum est, & ex duobus spermatibus artificio efficit & generat illud idem, quod natura ex vno spermate actu in mineralibus creauit: identitate tamen materiæ semper ubiq; seruata, sed non potentia actus. Et ideo ut in hoc opere in prima eius compositione nihil extraneū suæ naturæ ingreditur, sic nec ipsum aliud multiplicat quod non est de dispositione eius prima. Quamobrem falsò quidam putant lapidem Philosophicum ex diuersis rebus, seu ex omnibus rebus componi, & ex his nutriri loco spermatū prædictorum, etia

et si eidem diuersæ nominationes sint imposi-
tæ. Nec comedit seu in se conuertit hoc opus
Philosophicum aliquid suæ naturæ extraneū,
quia non vegetat. Ideo quanuis in dicto lapi-
de Philosophico sit corpus & anima seu spiri-
tus, non propterea est vegetabiliter animatus
vt arbores & plātæ. Iste enim lapis sicut omnia
mineralia, est primæ impositionis prædictæ,
& non secundæ, aut alicuius superioris im-
positionis, vt alibi dictum est. Arbores autem &
plantæ sunt impositionis secundæ, vt sensiti-
ua sunt tertiæ, aut quartæ, aut quintæ, aut vlti-
mæ impositionis: in istis enim quatuor postre-
mis impositionibus mixta vegetant. Nam in
eis elementa per plures transmutationes &
pluries alterata, magis sunt subtilia. quare sunt
actiuiora & perfectiora, quanuis non sint in
permixtione durabiliora & permanentia: quia
elementa in eis non sunt fixæ compositionis,
sed resolubilis: propterea vegetabiliter nutri-
mentum suscipiunt. Lapis autem noster vt o-
mnia mineralia, est impositionis primæ: quia
non vegetat nec vegetabiliter nutritur, sed po-
tius contingit in eo nutrimentum per appo-
sitionem consimilis naturæ sibi, & non per ve-
getationem. Exempli gratia: nam, vt experi-
mento patet, ex spermate fœminino, scilicet
ex Mercurio vnitiuè, insensibiliter, & com-
positiuè sibi apposito, hic lapis Philosophicus
nutritur: mediante tamen caloris digestionē.

Simile enim sibi assumit & assimilât ad seipsum appositivè, & non vegetabiliter multiplicandum. Quare in quantitate ponderosior, & in qualitate actiuior & perfectior inde euadit: nec ignis siue calor hûc nostrum lapidem multiplicat, tanquam debitum sibi nutrimentum, quia non est de prima eius compositione, sed extrinseco accidenti calefacit ipsum. Quomodo enim flamma siue ignis multiplicabit ipsum lapidem, aut magis ponderosum reddet per se, cum non possit fixè & permanenter cum ipso commisceri, neque sit primæ compositionis nec formæ? Nihil ergo dictum lapidem nutrit & multiplicat ad generationem eiusdem formæ, nisi sperma foemininum, quod nutrit ipsum mediâte colore: non quidem vegetabiliter, sed appositivè nutrit ipsum & commixtivè. Qui ergo sic multiplicat & nutrit, nō errabit, quoniam hoc multiplicans & nutriens in eandem speciem conuertitur. Potest autem quis ipsum lapidem, & eius pōdus per res extraneas augere: sed hoc fieret extra speciem suam naturalem, nec in ipsum conuersibilem. Illud enim pondus præter naturam fieret: hoc est, non in eandem speciem, vel vnus speciei vnitatem, imò diuersarum specierum fieret aggregatio & compositio accidentalis, quæ examine separari posset. Quando verò Philosophi dixerunt, lapidem fieri ex omni re, non sanè intellexerunt (vt quidam peruersè interpretantur)

pretantur) quòd ex diuersis rebus sibi & specie & natura dissimilibus componatur lapis ille: aut (quod magis absurdum est) ex flamma extrinsecus administrata multiplicetur: ea potissimum causa, quia ignis & flamma eius fere ex omni re posset quadam productione emergere: impugnatio autem huius opinionis patet ex antedictis. Sed cum Philosophi dicunt, quòd lapis fit ex omni re, intelligunt ipsum fieri ex quatuor elementis ad inuicem proportionabiliter anatizatis digestionem debita & naturali: ex quibus quatuor elementis fit omnis res generabilis & corruptibilis. Quare hac similitudine dicunt Philosophi: noster lapis ex omni re procreatur: id est, ex omni elemento: quia vno eorum mortificato aut destructo, tota proportio aureitatis periret, ac species eius: & quauis in latitudine & genere alterabilium quodlibet generetur ex quatuor elementis actu vel potentia permixtis: non tamen de quolibet sic productibili, sed tantum de aureo lapide nostro, vel cæteris anatizatis proprie dicitur, quòd fiat ex omni re: ea potissimum ratione, quia in his quæ non anaticè, sed proportionem adæquata elementorum producuntur, non omnia elementa insunt actu, sed in sua adæquata actiuitate & passione existentia. Quædam enim elementa insunt potentia tantum siue actiua siue passiuæ, reliqua verò insunt actu. Sed in lapide Philosophico, qui est aurum,

cum sit anaticum opus naturæ, omnia elementa quatuor actiua & passiua insunt actu & inæquali proportionem permanentia. Aureitas enim non est aliud, quam quatuor elementa anaticata, non tamen quod forma & materia illa anatica dicantur, sed potentia & actus, hoc est: non sunt anatica & adæquata quantitate scilicet, sed qualitate: propterea quod actiuum non excedit passiuum in agendo, nec contra passiuum excedit idem actiuum in plus patiendo: quoniam æqua proportio mensurarum est in auro, seu medicina nostra, duplex calidum, duplex humidum, duplex frigidum, duplex siccum, & omnia insunt actu actionis & passionis, scilicet ignis, aër, aqua, & terra: ut iam prius dictum est. Hæc autem omnia dicuntur anatica, & adæquata qualitate & non quantitate, quia sunt æquæ actiua & passiua, & ideo durabiliter in auro permanentia. Quia in eo passiuum permanenter consistit in actiuo: & contra, passiuum non insurgit in actiuum. Nec oportet ut sint anatica quantitate: id est, ut tantundem sit de materia ignis, quantum de materia terræ. Quia tunc ignis præter sui qualitatem esset ubique non adæquatæ actiuitatis cum terra passiuæ, sed lōgè maioris. Quare in auro est multo magis de elemento grauiori & passiuiori, materia scilicet, & non qualitate, quam de leuiori & actiuiori: id est, quantitate: in eo maior est terræ quantitas, quam aquæ: &

que: & maior quantitas aquæ, quàm aëris: & maior aëris, quàm ignis. Propterea omnium metallorum est grauissimum. In hac tamen inæquali proportionem quantitatis, est æqualis & anatica proportio qualitatum, calidi, sicci, humidi & frigidi: quia quodlibet horum est in auro, ut iam prius dictum est. Cuius causa ponderis est permanentia soliditatis terræ & aquæ; & solutio aquæ homogeneæ cum terræ: quia aqua soluit terram homogeneam. Item causa ponderis, est intrinseca eorum per minima permixtio: quia aqua non patitur terram poros habere, tam in auro quàm in argento viuo: quod aliter est in reliquis metallis, in quorum congelatione propter scoriam à mercuriositate seu Mercurij natura reiectâ & heterogeneam eisdem metallis permixtam, pori insensibiliter fiunt: vnde superuenit leuitas, quæ non est aliud quàm absentia materia: & eiusdem porositas ut grauitas non est aliud quàm solida appositio materiæ. Quare si æquali quantitate commensuratiua tantum esset de materia ignis soliditate, quantum de materia terræ, ignis tanti esset ponderis quanti esset terra. Causa autem grauitatis Saturni, est immatura eius congelatio, quæ adhuc non reiecit scoriam in partes: vnde fiunt pori, sed simul in eo purum cum impuro permixtum permanet, sicut in primo argenteo viuo crudo in quo debilis est coactio & coagulatio, ob id Saturnus siue

plumbū retinet eius argenti viui pondus, non ob puritatem materiæ solidæ, vt est aurum, sed propter coagulationem siue immaturam eius coctionem. Quare si in hoc opere non vis destruere ignem & aërem, conserues in proportionē distincta & anatica compositi caliditatem. Si autem non vis destruere aërem & aquam, tunc in eodem composito foueas humidum: ita eodem modo serues aquam & terram, aut terram & ignem in dicto opere: oportet conseruare debitē & artis Philosophicæ artificio, frigidum & siccum. Quia eorum quolibet destructo, perit proportionalis & forma & species aureitatis. Ob id Philosophi dicunt ex omni re: id est, ex omni elemento lapidem nostrum componi, elemento quidem intrinsecē sibi seruato, & ipsum componente actu. Quare omnia elementa sunt principia intrinsecē actu vel potentia componendarum rerum omnium alterabilium: ea propter omnes res dicuntur. Insuper honorande mi Doctōr, honoris vestri causa oportet vos Philosophorum dicta intelligere ad naturę possibilitatē, & non ad sonum verborum. Illi enim hanc sacram artem & abditam, eiusque secreta sub similitudinibus, fabulis, ænigmatibus, & verbis obscuris tractauerunt, & data opera occuluerunt, ne indoctis, impijs, & indignis patefieret. Demum, vt ad alia tuæ epistolæ capita progrediar, lapidis tui artificium ex auro quidem factum

Etum intellexi, sed ex scriptis tuis animo comprehendere non possum: quia non præscribis primam illius compositionis originem. Proinde diffusiùs de ipso pertractare nõ est opus, donec apertius compositionem & operationem edocueris. Neq; verò Elixir, aut lapidem Philosophicum consistere existimo ex signis in eo apparentibus, atq; ex proprietatibus nutritiæ vegetationis flammæ, quas sibi attribuis, vt ex iam dictis apertè ostensum est. Quando verò opus tuum ac donum tanti secreti ad me missum accepi, tuum erga me studium vno animo, tuamq; in me fiduciam, ac immeritò, cognoui. Quapropter ipsum lapidem amicitiaæ tuæ gratia mihi cõseruo, & vt gratissimum donum custodio, plura de illo ad te quando apertius declaraueris, scripturus. Quòd autem dicis in lapide tuo esse tria: corpus, spiritum, & animam (quod tibi tanquam experto & operanti patet) Philosophi quando in eorum lapide artis naturalis illa tria esse dixerunt, similitudinariè quidem & experimento intellexerunt. Terram enim vocauerunt corpus & ossa eius: quia ipsa est astringens compositum & prohibens fluida elementa à sua fluxibilitate cruda, habens secum ignem symbolicè in siccitate. Aquam autem & aërem, spiritum dixerunt: quia ipsa sunt humectantia elementa & terram dissoluentia. Aërem autem & ignem, Animam vocauerunt: quia ipsa sunt maturan-

tia & digerentia totum compositum. Et sic
 nominauerunt in similitudinem humanam.
 Quia in carne complexionata oportet esse os-
 sa sustentantia corpus, & in carne oportet si-
 militer adesse viuacitatem accidentium vege-
 tabilium, quæ dicuntur spiritus eius: Contra
 Paganorum Philosophorum errores, qui pu-
 tarunt spiritus vitales esse quid distinctum à
 corpore composito & componētibus ipsum:
 sic in carne humana oportet esse animam in-
 formatiuam digerentem in homine actus bru-
 tales, & facere in eo opus intellectuale. At in
 lapide nostro Philosophico aliter sentiendum
 est, in quo terra, ossium nomen habet, aqua
 & aër, spiritus nomen sortiuntur, nec in eo
 est anima, nisi quia aërem & ignem continet:
 quod te perfectè scire satis intelligo. Sed hoc
 modo Philosophi diuiserunt. Nam per spiri-
 tum crudum, spiritum digestum extraxerunt
 de corpore soluto, & remansit eis cinis fixus
 ulterius dissoluendus, in quo repperunt o-
 leaginositatem & gummositatem lapideam &
 incombustibilem, quam animam dixerunt:
 quæ viuificat, coniungit, incerat, & naturas
 facit vnitas: & in spiritu, naturas disianxerunt.
 sic in oleo reconiunxerunt. Lapis enim no-
 ster non habet formam formabilem, vt vege-
 tatiuam vel sensitiuam, sed tantum habet for-
 mam formatam, quæ forma est ipsamet ele-
 menta: propterea quod homogeneous est. Cor-
 pus

pus verò humanum & aliorum sensitiuorum, est heterogeneousum. Quia os, caro, sanguis, medulla, crines & vngues in ipso differenter dignoscuntur. Quod aliter est in auro, in quo quicquid inest, vnicae speciei reperitur. Quare venerande mi Doctor, hoc similitudinarie dicunt Philosophi propter artis administrationem, & naturæ operationem: non propterea quòd in lapide sit anima, nisi metaphoricè (vt scitè intelligis) nec spiritus, nec corpus, vt forma formabilis, sicuti in homine, & cæteris sensitiuis reperitur. Amen dico tibi, quòd oleum naturas naturaliter incerans & coniungens, ac naturaliter introducens medicinam in alia corpora tingenda, non componitur ex alio extraneo, sed tantum ex visceribus corporis dissoluendi. Quod oleum spiritus colorem retinet semper vsque ad sui re-inspissationem, & tunc primò arma regalia induit, scilicet citrinitatem & formam metallicam, quam omnibus facit apparere: si in auro, aureum: si in argento, argenteum. Quod oleum, si Sol est, rubicundum dissolutum esse dignoscitur intrinsecus, quanuis extrinsecè album appareat sub forma liquidi argenti viui. Quidam autem oleum componere putant æquè generosum & potens, vt oleum istud, vtpote ex Mercurio exiccato, aut ex stanni substantia, aut ex corpore Solis cum mixtionibus rerum diuersarum specierum:

sed eis ad opus nostrum fallax experimentum contingit. Possunt quidem species metallorum in speciem olei reducere: in speciem autem metallicam, minimè, salua & integra commiscendorum proportionem. Illud tamen oleum sensitiuis ad medicinam prodesse posset: quia auri species in eo soluta est: impertinenter tamen & inutiliter ad opus nostrum Philosophicum. Præterea honorande mi Doctor, ut reliqua tuæ epistolæ capita perstringam, diligenter & scitè animaduertere debes, quòd ignis & azoc latonem abluunt. Azoc autem non est argentum viuum crudum à minera simpliciter extractum, sed est illud quod à corporibus dissolutis per ipsum argentum viuum extrahitur: quod utique maturius esse comprobatur. Quapropter, si laton fuerit corpus immunum, à tali azoc depuratur: quòd scribis te quondam habuisse: & hoc latone per azoc abluto, medicina nostra conficitur ad omnem ægrum curandum. Sanè hoc azoc ex Elixire fit: quia Elixir non est aliud, quàm corpus in aquam Mercurialem resolutum: post cuius resolutionem, azoc ex eo extrahitur: id est, spiritus animatus. Dicitur autem Elixir ab e, quod est ex, & lixis, quod est aqua: quia ex aqua ista omnia fiunt: & est Elixir pars secunda in opere Philosophorum, sicut Rebis pars prima dicitur in eodem opere. Tinctura verò tertia pars constituitur, quia ut materia huius compositionis diuersos

diuerfos facit effectus: sic alia & alia nomina fortitur: Vnde liquidò constat, quòd azoc non requiritur ad Elixir: quia in hoc opere Elixir præcedit azoc, & non contrà: sicut aqua, oleū, & spiritus animam. Nam ex Elixire, elicitor & extrahitur azoc, tanquam ex aqua oleum, & non contrà: vnde alibi fit mentio. Exempli causa, vt in arte medica, aqua pura fontana, simplici & prima decoctione per elixationē cum carne pulli coniungitur, & inde primo decoctionis gradu emergit ius & decoctum perfectum & bonū, dissolutis scilicet humidis partibus aqueis & aëris actu pulli in aquam prædictam: quanuis & ibi sint alia elementa actus. Verum vt fiat medicina multò perfectior, & ad sanitatem corpori humano ægroto restaurandam generosior, carnes pulli decoctæ cum prædicta aqua iam in ius & decoctum alterata, aut parte eius contunduntur, & fortiori decoctione destillatur, vnde fit ius & decoctum multò nobilius & generosius totius pulli naturam participans. Quia non tantum hac secunda decoctione partes pulli humidæ, sed etiam calidæ: id est, aëreæ & igneæ in ipsum ius seu decoctum liquatæ permixtiue soluntur: & ideo tota virtus pulli tali decoctione in prædictum liquorem extrahitur. Similiter contingit in opere Philosophico, quia spiritus mineralis crudus tanquā aqua, coniungitur cum corpore suo ipsum prima decoctione soluendo: vnde

Rebis nominatur: quia ex re bina & duplici componitur, nempe ex semine masculino & foeminino: hoc est, ex dissoluendo: quanuis vana sit res & materia. Vnde versus:

Res Rebis est bina coniuncta, sed tamen vna,

Soluitur vt prima sint, aut Sol aut spermata Luna.

Ex istis autem duabus rebus simul dissolutis, componitur Elixir: id est, aqua tineta. Vnde versus:

Elixir Græcè pars dicitur arte secunda,

Lixis nam de se sunt facta corpora munda.

Ex hoc autem Elixere, honorande mi Doctor, vt ex primo simplicis decoctionis iure seu decocto, azoc extrahitur, fortiori scilicet distillatione ac iterata: quod azoc refert & participat naturam, quæ est calida, corporis sui, ex quo extrahitur, illiusque virtutem in se retinet, vtpote oleosam naturam, quæ est calida & humida: quia ipsum est ignis & aer actu: quanuis in eo sint omnia elementa essentia & compositione. Possunt ergo ex dictis metallis alio & alio artificio medicinæ componi ad morbos sensitiuorum curandos: illæ tamen operi Philosophorum sunt impertinentes, sicut pertinet Elixir ad Azoc: hoc est, spiritus vitalis & anima fugitiua non sunt diaphana, nec transparentia, nec sicut oculi lachryma clara, nec quiuis spiritus dissoluens: quanuis sint sibi inuicem altiorum naturarum secundum gradus suos. vt anima est altior spiritu crudo, cum
sint

sint vnius formæ. Quia vt anima latet sub specie spiritus dissoluti ante reinspissationem (anima enim vt argentum viuum ex corpore extracta semper apparet) sic post inspissationem, anima & spiritus latent sub specie corporis. Hujus enim dicti reuerentia tua experimentum vidit in puluere quondam regi misso, cuius es physicus, in quo experimento argentum viuum sub specie argenti viui reperi-
tum est, quod si in fundo remanens coagulatum fuisset, eadem certè pulueris speciem suscepisset. Puluis autem ille nomine tantum tinctura dicetur, & non medicina metallorum, quia nondum planè fixus, quanuis vt medicina humana optimè valeret. Sed hæc medicinam humanam, fixa medicina absq; dubio omni virtute excedit, & ad metallum, & ad hominem: quod in diaphano liquore claro & transparenti fieri non potest. Quoniam si Elixir & azoc prædicta: id est, spiritus & anima diaphanitatem resferrent ac haberent, iam in proportionem terræ aquam dimisisset, & ab illa separata esset, quæ inspissauit & coagulauit partes eius, opacitatem fecit in Elixir & azoc, fecitq; formam stare congelabilem metallicam. Nam in fixis speciebus metallicis restringendis, oportet vt restringens agat in restringibilem, & congelans in congelabilem: quod fieri non potest in prædicta aqua diaphana & clara. Aliter autem accidit in vegetabilibus, in quibus aqua simplex &

diaphana per decoctionem in ipsa vegetabilia inspissatur, quæ tamen examine ignis tandem evanescit & evaporat : quia non est permanens & fixa in compositione : quia terram naturaliter sibi homogeneam secum compositione non habuit sicut argentum viuum : quæ quidem terra causa est permanētis fixationis in homogeneis. Quare aqua simplex congelatione nō potest fixari cum vegetabilibus, sicut Mercurius cum metallis. Si ergo Mercurius diaphanitatē acceperit in opere Philosophorum, iure irrestringibilis substantiæ permanebit, nec congelabitur super latonē ad formam, speciem & proportionem metallicam, qui secum nec in se defert suimet ipsius congelationem, scilicet aqua terram : quæ quidem terra (vt dictum est) est Mercurialis, & causa prima inspissationis, coagulationis & fixationis. Si ergo ista aqua ita maneat extra proportionē metallicam, quomodo similes species ex hac compositione procreari poterunt? Errant quoque illi qui sic putant aquam limpida transparentem ex Mercurio extrahere, & ex illo multa mira operari. Nam sit ita, quòd talem aquam perficiant, nihil tamen prodesset opus, nec ad eius naturam & proportionem, nec posset restaurare seu ædificare speciem perfectam metallicam. Quàm citò enim Mercurius à sua prima natura perinutatur, tam citò prohibetur ingredi opus nostrum Philosophicum, quoniam

niam perdidit naturam spermaticam, & naturam metallorum. Ex his ergo notum est, quid veritatis contineat, & in quo contraria & aliena sit opinio tua, cum dicis, oportet (vt existimo) ad perficiendum summum Elixir habere gummam, in qua sunt omnia ei necessaria, & continet quatuor elementa, & est aqua clarissima, sicuti oculi lachryma spiritualis facta, &c. quod facit aurum merum esse spiritum. Nam corpus non penetrat corpus, sed subtilis substantia spiritualis congelata, quæ corpus penetrat & colorat. Esto, vt dicis, honorande mi Doctore, quod naturæ non coniunguntur nisi gumma, vel re oleosa & anaticè proportionata, habente naturam spiritualem: clausis tamē in ea fixè elementis: ad quam gummositatem: vltimò inceratiua reducitur totus lapis Philosophicus sub fluxu leui inceratiuè referens omnia elementa, stans vt æs & æris natura, stans insuper vt subtilis substantia spiritualis, corpora metallica penetrans & coloras. Nam hic lapis in spiritu primo crudo sublimando non amisit speciem, scilicet eiusdem spiritus, nec etiam in gumma perfecta & magna amittit naturam suam primā. Quare oleum & gumma nihil ad hunc lapidem pertinent, nisi vt elementa anatizata simul clausa, resolubilia, vnita in viscositate terræ, oleosa, retenta, sepulta, inseparabiliter permixta. Hæc enim gumma seu oleum primò ex corpore extrahitur, in

Gg

inceratum spiritum ducitur quousque aqua
 superflua humiditas in aërem vertatur, & ele-
 mentum excitetur de elemento per digestio-
 nem, & id quod fuit aqueæ formæ, fiat oleosæ
 naturæ: & sic totus lapis vltimò nomen gum-
 mæ suscipit & sulphuris. Hoc enim Geber do-
 cet, quando dicit, vt tua epistola scripsisti: si
 quis sulphur nostrum sciuerit coniungere &
 amicari corporibus, inuenit vnum de secretis
 maximum, & vnam viam perfectionis: quasi
 diceret: si quis corpus ad hoc perduxerit, qd
 efficiatur gumma perinixtibilis ceteris corpo-
 ribus imperfectis, inuenit maximum naturæ
 secretum, &c. quia lapis iste perfectus est gum-
 ma & sulphur, vt ex iam dictis notū est. Opor-
 tet autem te intelligere, quòd Geber summa
 prudentia & miro artificio veritatem sub vela-
 mine occultat, multas obscuritates aut falsita-
 tes intermiscens, quas inscij prima fronte exi-
 stimant veritatem esse: ille tamen Philosophi-
 cè sub his paleis occultè loquens, veritatem a-
 pertè, Philosophicè & doctè describit: quare
 imperiti & sophistæ mentem ac ingeniū illius,
 & rei veritatem nō intelligentes, ad vulgarem
 expositionē ac sonum verborum peruersè se-
 se conuertunt. Inquit enim ille: Si illud scis, ti-
 bi diximus aliquid: si verò non scis, nihil tibi
 diximus. Quare in legendis Philosophorum
libris naturę possibilitatem in primis confide-
ra: quāquam aliquos huius artis Philosophicæ
 scriptores

ſcriptores aliquando erraſſe, & malè aut ambigüè tractaſſe contingit in naturæ veritate. Vt notatur Arnaldus de Villa noua dixiſſe, libro, quem Roſarium nominauit, quòd Mercurius crudus: id eſt, argentum viuum, quòd ſua natura eſt frigidum & humidum, per ſublimationem efficitur calidum & ſiccum. Deinde per reuiuificationem fit calidum & humidum ſimile cõplexioni humanæ. Quid ergo, inquis, mirum erit, ſi coniungatur cum Sole, vtique effici Solis naturæ? Eſt enim Mercurius conuerſibilis naturę, ſicut cœleſtis Mercurius, qui talis eſt, qualis eſt ille planeta cum quo in cœlo coniungitur. Ille enim Arnaldus, licet in alijs ſcientijs fuerit reuerendus Doct̃or & ingeñoſus: in hæ tamen arte fortè experimenta ſine cauſarum doctrina tractauit. Quòd autem in prima purgatione, ſpiritum crudum à minoribus mineralibus ſalfuginofis: ſublimari dicit, & quòd ipſe Mercurius, qui ſua natura frigidus eſt & humidus, efficitur puluis natura calidus & ſiccus, vt ait, nihil tamen operi noſtro Philoſophico prodeſt. Sit ita verò, quod ex Mercurio talem faciat puluerem qualem dicit, vtpote per ſublimationem à ſalfuginofis exiccatum & calidum. Ille tamen purgationes vanæ ſunt & impertinentes, imò nociuæ ad opus noſtrum perficiendum. Quando etſi minora mineralia communicant cum metallis natura, non tamé ſpecie & proportionē

Sunt enim maiora & minora mineralia de nativitate seu impositione subterranea, vnius & eiusdem impositionis vniuersaliter, & ideo eiusdem naturæ: differunt tamen proportionē, qualitate & specie, seu forma. Quare si Mercurius cum ipsis minoribus mineralibus destillatus fuerit & exiccatus, tunc confunditur & disproportionatur eius intrinseca natura, & prohibetur, & inutilis est ad effectum spermatis foeminini, & inualidus efficitur ad opus metallorum. Quam citò enim vertitur in speciem pulueris præterquàm à suo corpore Solis vel Lunæ, tam citò exiccationem recipit operi Philosophico inutilem. Non tamen improbo, quin possit & debeat scoriosus & immundus Mercurius per simplex sal semel aut pluries secundum experientiam Philosophicam debitam sublimari seu purgari, ad scoriā & immunditiam exteriorē mineralem amouendam, manente tamen illa semper Mercurij fluxibilitate, seu humido radicali: id est, mercuriositate stante incorrupta, quæ est ex proportionē naturali eius. Oportet enim speciem Mercurialem & formam in tali opere manere incorruptam, sicut iam prius dictum est: nec debet in puluerem exiccatum eius forma extrinseca deduci. Quoniam species extrinseca corrupta ostēdit intrinsecam eius naturam confusam, nisi forma generationis ipsum alteraret, vt perspicuè videtur insignis in opere appa-

Vide Libavij commentum in tractatū Hermeticā pag. 832.

apparentibus via naturæ. Sunt enim quædam Mercurij sublimationes ab eius proprijs corporibus, quæ sibi per intima amalgamâdo coniunguntur & commiscuntur, ex quibus pluries releuatus & reconiunctus superfluitates reijcit & amittit, & non confunditur in natura: postea autem operi Philosophico conuenit & potens est in speciebus metallicis soluendis, non tamen intrinsecè alteratur valde ad opus Philosophicum, nisi à fixis corporibus in eo dissolutis alteretur. Possunt etenim ex puluere exiccato mira fieri in medicinis sensitiuorum, siue in oleum reducatur, siue in aquâ, seu in puluere remaneat, nihil tamen pertinebit ad experimētum Philosophorum. Et ideo vniuersaliter notandum est, quòd quàm citò Mercurius in puluerem cuiuscunque speciei vertatur, præter corporis sui dissoluendi naturam, tam citò operi Philosophico erit inutilis. Sunt quidam sophistæ deceptores, qui adiuncta sibi venere, vel cæteris speciebus additis, opus sophisticum faciunt: hoc est, æri imperfecto dant colorem, sed non naturalem, apparentiam quidem inducunt, sed non speciem: id est, transmutationem: sicut qui imaginem depingit mortuam, vel ex ligno cõponit: quæ apparet tantum, & non est, & quantum differt homo viuus ab eius imagine aut pictura, tantum differt opus eorum ab opere Philosophico: vnde ista permixtio in examine ignis non

perseuerat, quanuis sit mineralis : quia natura non trahit eam à digestionem proportionis, nec illa ars vehementer decoxit alterâdo permixtas naturas: quare illud æs ad superficiem tantum & non intrinsecè permanens apparet esse tinctum. Quorum sophistarum deceptorum experientijs non est adhærendum: quia veritas artis naturalis hoc opus sophisticum inutile confutat, & falsum ostendit. Et si instando dicatur, quòd sicut per scoriarum Mercurij purgationes dictus Arnaldus sublimando exiccauit in natura: sic etiam (vt dicis) per reuiuificationem ipsum rehumectauit, & reddidit ipsum Mercurium calidum & humidum, & cõformem suo corpori in natura. Hoc quidem non obstat, mi Doctor reuerende, nec veritatem artis Philosophicæ impugnat, imò magis error in arte naturali apparet. Nam, vt clarum est, Arnaldus docet, si sonum verborum spectes, Mercurium sic exiceatum per aquam feruentem, in quam proijcitur, reuiuificari, & dicit effici calidum & humidum, cum primùm sublimatus esset calidus & siccus. Sed quis verè Philosophus diceret, Mercurium vel aliud metallorum per aquam simplicem, quantumvis calidam & feruentem interna qualitate in natura mutari, seu humiditatem sibi naturalè acquirere, & sic reuiuificari? Nihil ergo in hac reuiuificatione acquirit Mercurius, propterea quòd aqua communis ipsum non decoquit,
neq

nec alterat: quia ipsum non intrat nec ingreditur, & quod non intrat & ingreditur, non alterat: quia omne alterandum primò est permiscendum. Potest siquidem talis aqua quasdam scorias supernatantes in Mercurio abstergere ab eodem, sed nouam qualitatem illi infundere non potest. Qualem enim naturam Mercurius retinuit in puluerem redactus, & mortificatus per sublimationes, talem omnino naturam seruabit per aquam reuiuificatus. Hoc autem in reuerentiam & honorem dicti Arnaldi dictum esse volo: sed naturæ veritatem & experimentum contemplor & defendo. Insuper mi honorande Doctor, vt hac mea responsione tuæ epistolæ satisfaciam & finem imponā, quæ paucis disserui, bono & æquo animo feras supplex oro, quod feci non redarguendo, sed tantum disputando. Si quid verò tibi respondi quod tibi scrupulum ingerat, prudenter æquo & bono animo accipias, aut mihi literis significes, & pro virili tibi satisfaciam largiente & docente veracissimo Doctore domino nostro Iesu Christo filio
 Dei benedicto in secula
 seculorum.

Gratia sint Christo.

Gg 4

INGENIOSISSIMO VIRO

Petro Douet Medico doctiss.

Robertus Vallensis

Rugl.

Mineralia
quæ fiunt ex
sulph. &
argen. viu.

Maiores mineralia, siue metalla.

Minora mineralia, siue atramenta, sales & sulphura.

Lapides.

Raym. Lul. in praxi testamenti.

Mercurius

Communis, qui est communis materia omnium mineralium.

Vulgi, notus vulgo.

Alia diuifio ex eodem Raym.

Mercurius

Philosophicus, qui est:
vel

Azoc, extrahitur à corporib. perfectis dissolutis per ipsum argentum viuum.

Communis, qui nō est de materia, mineralis tasmen, sed tantum excisat calore siue sulphur internum materie.

Vulgi, notus vulgo.

Methodus

*Methodus
rerum co-
gnoscentia-
rum.*

*Definitio, quid est explicat, siue natu-
ram rei.*

Diuisio, quot species habet.

Resolutio, ex quibus partibus constat.

*Demonstratio, causam, passionem, &
omnium inexistentium rei docet.*

Resolutione enim res agnoscitur, quare Elixiris seu pulueris Philosophici compositio resolutione tibi nota erit, si eius partes, quibus constat, probè noueris, quæ hac sequenti Tabula, ex quampluribus authoribus collecta comprehenduntur. Naturalem tamen mineralium compositionem ne contemnas.

*Compositio-
nis pulueris
Philosophici
partes due
homogeneæ
quæ ex eo-
dem sublima-
tione extrahuntur, &
earum nomi-
mina.*

1 Volatilis. 2 Argen. vium. 3 Superius.
4 Aqua. 5 Fæmina. 6 Beya. 7 Lus-
na. 8 Fons. 9 Humidum. 10 Fuy-
ant. 11 Mercurius. 12 Aqua. 13 Fras-
ter vterinus. 14 Vultur. 15 Vium.
16 Aqua vita. 17 Argen. vium.
18 Anima siue spiritus. 19 Cauda.
20 Cælum. 21 Mulier candida.
22 Sudor eius. 23 Nebula nigra.
24 Tinctura. 25 Anima subtilis &
tingens. 26 Regina. 27 Pars figen-
da. 28 Pars seruata non fixa.
29 Pars subtilis. 30 Spiritus mi-
natus. 31 Eius aqua. 32 Acetum az-
cerrimum.

Gg 5

*Singule
singulis res
spondent.*

1 Fixa. 2 Sulphur. 3 Inferius. 4 Terra. 5 Mas. 6 Gabertus. 7 Sol. 8 Rex. 9 Siccum. 10 Pourfuiant. 11 Mercurius. 12 Carbo. 13 Frater Vterius. 14 Baso. 15 Mortuum. 16 Nigrum nigrius nigro, siue corpus priuatum suo spiritu. 17 Calidum siccum. 18 Corpus. 19 Draco. 20 Terra. 21 Rubeus maritus. 22 Cinis. 23 Corpus earum vnde exierunt. 24 Terra. 25 Corpus calcinatum. 26 Rex. 27 Pars ceranda. 28 Pars terre administrata. 29 Pars terrea & grossa. 30 Corporis limatura optime calcinata. 31 Terra siue puluis. 32 Des siue sulphur.

Quibus sæpius coniunctis, sublimatio vera & Philosophica fit. Vnde Acuboces: Quomodo vertis corpus in spiritum? sic enim spiritus vertitur in corpus, & corpus in spiritum. Hoc fac igne Philosophorum extrinseco excitante adhibito, & (Deo concedente) lætaberis.

INCL

INCIPIT LIBER

SCALA PHILOSOPHO

rum dictus.

T dicit venerabilis Raymūdus Lulij: Intentio naturæ ad faciendū nostrum magisterium est, quod Lapis diuidendus est in quatuor elementa, vt quodlibet per se, secundū exigentiam naturæ possit purificari. Et illa est præparatio rerum quæ præcedit operationem perfectæ præparationis, & propriè dicitur Separatio elementorum, quoniam illa diuidit omnes partes impuras à partibus puris, vt cum leuioribus & purioribus fiat successiue cum naturali coniunctione nostra perfecta præparatio, quæ fit per reductionem humidi cum sicco, statim & immediatè præparatorum, per beneficium separationis elementorum, aliter humidum non amaret siccum, nec corpus spiritum, si primò non esset bene ab eorum infectionibus lauata cum distillationibus & calcinationibus; solutionibus & coagulationibus. Nam per separationem elementorum crematur falsatura suæ sulphureitatis comburentis, quæ veniebat ei per maculam originalem nostri menstrualis, quod est corruptio nostri lapidis. Idcirco terra corporū calcinatur post extractionem æris, vt à sulphureitatibus falsis, & combustionibus sit optimè depurata. Ergo

constat, quòd si tūc materia corruptibilis non esset posita per corruptionē lapidis, nunquam oporteret eam purgari.

Et cū sic necesse est, vt post corruptionem lapidis compositum depuretur ipsius lapidis ab omnibus suis sordibus, post separationem illius per quatuor elementa cum distillatione & calcinatione, antequam Mercurius coniungatur cum corpore ad incipiendā realem preparationem, quæ est creatio nostri lapidis.

Ideò necesse est, quòd lapis diuidatur per quatuor elementa cum distillatione & calcinatione. Et ista diuisio est solummodo, vt substantia lapidis sit fortiter munda, & quòd totum sit purus Mercurius, qui portat in se proprietatem fundendi & fixandi. Tunc quando vis corpus dissoluere post suam calcinationē, dissolue illud cum argento viuo, tracto ab ipso purificato septena distillatione: quoniam tunc corpus est multum efficax ad penetrandum, & intrādum per spongiositatem illius sui corporis. Spiritus congelantis beneficio dissolutionis naturæ fixæ, & corporis, & mixtionis illius cum argento viuo: & ista, si me intelligis, est solennis materia dissolutionis, quæ fit cum congelatione spiritus, & sine illo non: sed separationem elemētorum non intelligas quòd fiat, aut fieri possit, nisi putrefactione, per quā miscetur spiritus in corpore, & cum suis elementis: & illa est quæ reddit volatilia, sicut apparet

paret in eorum separationibus. Propterea ergo digere, & putrefac elemēta in eorum finis ad finem, & hoc quādo erit bene digestum ad satisfaciendum nostræ voluntati, vt possit bene separare: & postea inhuma, vt res separata possit meliùs depurari, & efficiatur argentum viuum in forma aquæ claræ. Sed si non diuidis lapidem, videlicet substantiam quintam per quatuor elementa, scias, quòd ipsa vniri non poterit naturaliter, nec coniūgi cum corpore sicco, si quodlibet eorum nō tenet de natura quintæ essentia: quoniā illa est commixtio omnium elementorum, & reductio eorum in vnam puram substantiam. Et conuenit, quòd illa elementa sint bene depurata ab eorum infectionibus. Et dicimus tibi, quòd sulphureitates combustiue & combustibiles per beneficium calcinationis separentur, & de toto annihilentur ab igne & à terra, & corpus comminatur & subtilietur multum per talem digestionem, & aquæ depurentur multum ab illorum sordibus cum distillationibus, & subtiliādo vertantur in naturam aëris, per leuigationem leuitatis. Deinde potes facere coniunctionem masculi cum foemina, vt inter se gignant filium ignis, qui tantus est amore omnium Philosophorum. Et si me bene intelligis, hīc iacet tota nostra Philosophia. Et hīc notandū, quòd in occulto nostri lapidis est caliditas & siccitas, & in manifesto frigiditas & humidi-

tas: quare oportet eius manifestum occultare, & eius occultum manifestare: eò quòd caliditas quæ est in occulto, est elementum, oleum quoq; est siccum. Hoc enim siccum figit, quoniam siccitas ignis tingit. Illud autem quod est in manifesto, est frigiditas & humiditas. Oportet ergo habere proportionem inter ista, vt frigiditas & humiditas sint contemperata caliditati & siccitati, ita vt non fugiant ab igne. Fac ergo vt humiditas & frigiditas recipiant caliditatem & siccitatem, quæ erant in occulto, vt fiant substantia vna. Illa quidem frigiditas & humiditas est fumus aquosus & adustius, qui corrumpit & parit nigredinem, & ille lapis est alterius virtutis & naturæ in occulto, & alterius in manifesto: sed in integra commixtione est eiusdem virtutis & naturæ: & sic mutatur species in corpus nobilissimum. Deinde fit currens vt oleum, quod est tinctura viua, multiplicatiua, consolidatiua, coloratiua, declaratiua, purgatiua, perpetuatiua & confirmatiua. In qua enim compositione sunt opera planetarum & eorum imagines suis locis & temporibus sicut in foetu operatiua? Nam in fœtu primo mense cùm semen in matricem recipitur, operatur Saturnus coagulando & stringendo materiam sua frigiditate, & sic in ipsa natura in primam massam coagulatur.

Secundo mense operatur Iupiter digerendo caliditate in quandam massam crudam, quæ vocatur Embrio.

Tertio

Tertio mense operatur Mars agendo in materia sua caliditate & siccitate, diuidens ac sequestrans illam massam, membraq; disponens.

Quarto mense operatur Sol, qui nutrit spiritus, & incipit viuere partus.

Quinto mense operatur Mercurius, qui foramina & spiracula facit.

Sexto mense operatur Venus: disponit enim & ordinat oculos, supercilia & testiculos.

Septimo mense operatur Luna sua frigidityte & humiditate, laborat ad expellendum infantem, & si tunc nascitur, viuere potest: si verò non nascitur, debilitatur.

Et octauo mense iterum Saturnus opera constringendo, fit foetus in matrice, & si tunc nasceretur, viuere non posset.

Nono autem mense iterum Iupiter caliditate & humiditate nutriendo, reducit vires foetui, & sic completè nascitur, & bene viuít.

Igitur sciendum, quòd tribus mensibus aqua foetum in matrice conseruat. Aër quoque tribus mensibus fouet: ignis verò totidem custodit. Quibus completis, sanguis eius qui fouetur in vmbilico, eo præciso egreditur ad mammas, ibique candorem niuis assumit. Igitur infanti nunquam patebit egressus quouisq; aëris flatus exhauriat.

Tunc autem egressus aperitur, & os eius, & lactatur. Ab istis trib. oportet nos intelligere, & acuto ingenio scire cõponere & extrahere

duo : nam à duobus non extrahuntur tria , sed bene è cōuerſo. Vnde omnes qui cupiunt hoc ſcire, acuant ingenia ſua ad acquirendum futurum theſaurum ex tribus verbis , in quibus occultatur lapis, in quo etiam occulta eſt caliditas & ſiccitas, tinctura & profunditas tincturarum, & oleum calidum, & humiditas coniunctiua.

Sciendum, quòd quatuor ſunt principalia lapidis noſtri regimina, ſcilicet, ſoluere, abluerere, coniungere & figere.

Soluere eſt corpora diuidere, & materiam facere.

Abluere eſt inhumare, diſtillare, aſcendere & deſcendere. Coniungere eſt imprægnare, dealbare & rubificare. Figere verò eſt fermentare & deſponſare. Solutio conuertit lapidem in primam ſuam materiã : id eſt, ſuam aquam, ablutio in aërem, coniunctio in ignem, fixio in terram ſpiritualem & tingentem. Vnde Ariſtoteles : Cùm habueris aquam ex aëre, & aërem ex igne, & ignem ex terra : tunc habebis plenam artem. Quia quatuor elementa ſunt, tunc bene & perfectè præparata, & omnia iſta magiſter operis & ignis benefacit in vno ſolo vaſe, in quatuor gradibus, ſcil. quatuor colorũ ſpecies conuerſionis, ſicut inferiùs dicetur.

Ignis ſecundùm Auicennam ſoluitur, vt in Mercurium cōuertatur, & in quatuor elementa diuidatur, vt ſuam primam originẽ habeat:
& vt

& vt sulphur Philosophorum à corpore extrahatur, & argentum viuum mundum habeatur super terram, de illa materia, de qua aurum & argentum subtus terram efficiuntur, ac illa simul coniuncta decoquantur, quousque fiant vnum, stans, penetrans & profundans, tingēs & permanens: cuius vna pars conuertit mille millia Mercurij, vel cuiuslibet corporis imperfecti in verissimum aurum vel argētum, secundum quod Elixir fuerit præparatum. Et hoc admiratus Richardus Philosophus, & filius regis Persarum, ait: Super omne mirum est, quod vno igne & vno vase fit distillatio, sublimatio, mortificatio, calcinatio, dealbatio, rubificatio, fusio cum solutionibus & congelationibus. Et vult dicere de frigido & humido, & facta est eius amicitia cum igne, & fit oleum currens, penetratiuū, coloratiuum, perpetuatiuum, oleum viuum, perseveratiuum, depuratiuum, color viuus, viuificatiuus, faciens resurgere mortuos. Et est fermentū seipsum imprægnans, se concipiens, se parturiens. Hęc omnia oportet eos scire, qui hanc quærent artē.

Et notandum, quod nulla alia est veritas in hac scientia, nisi ista solūmodo: videlicet quod si argentum viuum mundum, purum, coagulatum fuerit, per vim sulphuris non vrentis, illud erit res optima, quam recipere possunt Alchymistæ, vt exinde faciant eorum aurum, vt dicit Aristoteles quarto Meteororum. Et ideo

Hh

concluditur, quòd sine sulphure albo non v-
rente, nec aurum nec argentum fieri possunt:
eò quòd sulphur optimum cum rubore cla-
rum, non potest ad aurum, nisi primò fuerit al-
bum, eò quòd citrinum ex multo albo & per-
mixto nigro componitur. Et ideo tradiderunt
primò Philosophi compositionem sulphuris
albi ad argentum: & postea sulphuris rubei ad
aurum: quia non potest fieri aurum, nisi priùs
fuerit argentum. Sulphur autem album ex pu-
rissima argenti viui substãtia habetur, eò quòd
ipsum continet in se totum quo indigemus.
Ideo oportet artistam esse constantis volunta-
tis, nec pluribus vti, sed solùm complemento
intendere. Quia in rerum multitudine ars no-
stra non perficitur.

Artem autem hanc: quia valde ardua est sci-
re, doctrinam dare intendimus de secretis i-
psius: & primò de Mercurio & eius aqua, de
corpore, spiritu & anima, & de eorum opera-
tionibus, quæ apud quàmplures omnino non
sunt incognitæ & occultatæ.

Est enim aqua Mercurij aqua illa, qua, &
nō alia vti debemus in tota operatione nostra.
Sed in eius regimine constat totum secretum:
& ideo in principio oportet te scire naturam
Mercurij, & eius regimē, cum quo debite præ-
parato, totū opus perficitur. Quia Mercurius
calefacit & infrigidat, desiccat & humectat, &
facit opera contraria secundum diuersitatem,
& mo-

& modum regiminis eius. Ergo in eius regimine consistit totum secretum. Ideoq; oportet operatorem eius regimen bene cognoscere, sine errore, cum per eadem operationem non operetur in eodem gradu contraria, quantum est ex se: sed contrarietas operationis debet præcedere à se sic disposito, & non ab alio, videlicet per sublimem solutionem & congelationem, & permixtionem eius aquæ cum aqua Solis, cum Sole purificato, & ante eius congelationem non operatur, nisi vnicam operationem, vt si proijciatur supra cuprum, tantummodò tingit illud, & non adducit aliam complexionem, quam prius habuit: & hoc totum quantum ad apparentiam, non quantum ad existentiam: quia per examinationem ignis possit fieri separatio tincturæ à corpore, non obstante tinctura fixa, sicut Luna separatur à Sole. Sed in vera transmutatione cupri, vel alterius metalli requiritur vera colorati, & vera colorantis unio cum colorato, & colorationis omnium elementorum vera transmutatio. Secundus erit coloris fixio, & nouæ formæ inductio, ad quam sequitur coloratio propria.

Ideo principia quæ tradidit Geber, per ea nō potest fieri medicina vera, nec per dicta Philosophorum in Turba, vt ego firmiter teneo.

Præterea Turba dicit: quod medicina debet esse composita ex quatuor elementis, considerate eius complexionem. Ideo Turba non

Hh 2

loquitur hîc nisi de basis operibus: id est, de fundamento. Sic enim ait Geber: Vbi magis apertè & planè locuti sumus, ibi magis scientiam occultamus.

Quare sciendum secundùm authores, quòd vnus est lapis, si quis errat ab illo vno in principio, tædium fortietur in fine.

Hoc tamen vnum non est vnum in numero, sed genere: sicut masculus & foemina sunt sufficientes ad prolem procreandum sine aliquo alio additamêto. Et sic lapis Philosophorum ex duobus compositus sufficit ad medicinam intentam, scilicet spiritus & anima, quæ sunt Sol & Luna: & dicunt quidam quòd his duobus addatur tertium, scilicet corpus. Nam sicut homo ex corpore & anima & spiritu constat: ita & lapis noster. In hoc tamen sunt diuersæ opiniones: quidam enim dicunt, quòd alterum ipsorum est spiritus & corpus, & decipiunt homines de additione tertij. Alij dicunt, quòd tertium dicitur compositum ex duobus: quoniam neutris componentium assimilatur, & vocatur nomine omnicorporum. Alij dicunt quòd debet verè corpus his duobus adiungi: quia fortius erit opus, & in breui tempore ipsorum operatio finietur. Sed quocunque modo teneatur opinio, numerus non augetur. Ad euidentiâ notandum, quòd Kibric est pater Mercurij & omnium liquabiliû: & hoc dicitur illud vnum, quod est earum & vile:

vile: argentum verò viuum, quod est filius eius, licet ab eo sit complexionatiuè diuersum & extraneum, & sic se habet, sicut pater & filius, & addatur his duobus tertium, videlicet corpus metallicum, numerus duorum propter hoc non multiplicaretur, nec etiam nomina, eò quòd corpus metallicum ex his duobus est compositum. Constat ergo manifestè, quòd eius compositio, quocunque modo reiteres ex duobus constat. Et scièdum est, postquam ista duo coniunguntur, semper vocantur vno nomine. Hoc tamen vnum quod dicitur æs Philosophorum nominatur nominibus omnium rerum istius Mundi. Et propter hoc toti errât, tùm propter multiplicitem nominum, tùm etiam propter ignorantiam debitæ proportionis. Item quando audis aliquid de fermento Philosophorum, nihil aliud intelligis quàm corpus perfectum, scil. perfectissimè mundum & sublimatum. Et tamen non credat aliquis, quòd possit spiritum & animam coniungere corpori, per solam contritionem, aut per simplicem solutionem. Exemplum de argento viuo iunctum plumbo, videtur sibi mixtum, sed in veritate non est: quia ignis violentia separatur. Quòd autem Philosophi dicunt: Solue & coagula: sic sine dubio intelligitur solutio corporis & animæ in aquâ, & congelatio facit animam & spiritum corpori commisceri. Vnde si propter solam solutionem &

simplicem congelationem animæ & spiritus perfectè coniungeretur corpori, non dixisset Philosophus: Iterum solue, & congela, & iterū solue & congela, vt accrescat lapidis tinctura, si in congelatione vnà iungi potuissent. Scito ergo pro certo, quòd quantò sæpius soluitur & congelatur, tātò plus anima & spiritus corpori coniunguntur, & retinentur ab ipso, & ad hoc qualibet vice tinctura multiplicatur.

Et hîc sciendum maximum arcanum, quòd lapides rubei & albi, facti ex aliarū rerum elementis, possunt coniūgi cum Elixiri perfectò, & tunc addunt ad eius tincturam & non aliter.

Aliud quoque secretum: vt fiant aquæ acutæ, cum quibus soluitur corpus cum animabus & spiritibus perfecta solutione: & postea congelatur, Deo donante. Veruntamē omnes partes nostrī lapidis sunt concreti & coessentialis. Huius autē lapidis operatio multiplex à Philosophis ponitur. Quidam enim rectificant singulariter, & cōponunt, & postea perficiunt: & ista operatio multipliciter variatur, & est laboriosa ac difficilis & subtilis, ideo multi in ea errant: quoniam adminiculum: id est, adiuuamen illius multa extranea exigit. Veruntamē huius lapidis operatio est vna, linearum, & in vno solo vase perficitur: Ignis tamen non est vniformis in aetione totali. Et ideo vt studentibus tractatus iste sufficiat, & proficiat: Dico quòd ignis huius operis intrās, est sicut calor

lor Solis in Mundo maiori. Sol verò tempore Veris est moderatus & levis in calore: aliter verò herbæ quæ teneræ sunt, arefierent, & fructus nullatenus perferrent. Est autem iste calor intrans plantas, donec paulatim crescant, & quantò plus crescunt, tantò magis calor Solis gradatim quotidie crescit & augetur, quousque segetes dealbâtur, & finito Vere, incipit æstas, & quia tunc Sol fortior est: deinde fortissimus vsque ad finem Leonis, donec omnia suam debitam recipiant formam & perfectionem. Et benedictus Deus hæc sua sapiëntia mirabiliter ordinavit. Simili ergo modo iste lapis regendus est. Dicunt enim quidam, quòd calor primi regiminis debet esse sicut gallinæ cubantis oua sua ad pullos procreandos. Alij autem dicunt, quòd debet esse sicut calor naturalis digerens cibum, & nutriens corpus: alij, vt calor fimi, eò quòd calor iste est temperatus: alij, vt calor Solis in Ariete existētis, eò quòd Sol habet ibi principatum & exaltationē suam: quia ibi incipit mediocriter oriri & calefcere.

Et propter hoc dixerunt quidam, quòd debemus incipere Sole existente in Ariete, & Luna in Tauro commorâte: Quæ quidem omnia ad designandum calorem moderatum circa primam huius operis actionem dicta sunt. Et quanuis huius lapidis actio vnica sit, scilicet decoctio cum igne naturali, tamen status caloris huius tripliciter variatur: quia primò erit

Hh 4

ignis inoderatus, & durat ad nigredinem: & etiam donec illa in albedinem conuertatur, quæ nigredo durat fortè 46. diebus, vel plus vel minus, secundum studium operantis, & regimen fortunæ: & iste calor assimilatur calori Solis ex Ariete labentis in Taurum. Albedine quadam apparente augeatur ignis gradatim, usque ad perfectam lapidis exiccationem seu incerationem, & iste calor assimilatur calori Solis in Tauro, discurrentis in Geminos.

Desiccato verò lapide & incinerato, iterum fortificatur ignis, donec lapis perfectissimè rubeat, & regali veste induatur ab igne.

Et iste calor assimilatur calori Solis in Leone. Hæc enim est suæ dignitatis domus. Deinde continuetur donec fit venenum.

Tunc enim draco noster in fixatione solari fulgens, radio cœlestium & terrestrium virtute decoratur. Hinc autem lapis Philosophicus omnia vincens, omnia digerens, qui corpori cuncta vitia corrigit & emendat. Huius nomina multiplicantur secundum multitudinem colorum apparentium. Nam in regimine primo, cum niger est, vocatur terra, & Saturnus, & nominibus omnium nigrorum & terrestrium corporum. Deinde cum dealbatur, vocatur aqua viua, & nominibus omnium aquarum & salium, aluminum, & rerum habentium albedinem. Postquam autem incitrinatur & sublimatur, & subtiliatur, tunc vocatur aer, oleum citri,

citrinum, & nominibus omnium spiritualium & volatiliū. Deinde verò cū rubescit, vocatur cœlum, sulphur rubeum, aurum, carbunculus, & nominibus omnium rubeorum preciosorum pulchritudinem habentium, tam in lapidibus quàm in animalibus & plantis.

Hic notandum, quòd aqua nostra dicitur Masculus, & terra dicitur Fœmina, quæ est spissitudo lapidis, & sic terra fit spiritualis & aërea, & subtilis, & hæc spissitudo siue terra dicitur æs nostrum & plumbum nostrum.

Oportet ergo ipsum suauiter regere, vt sulphur fiat incremabile, cum aqua, in qua illud est. Aqua enim ipsum dissoluit, & dealbat. Sed dicunt quidam, quod alterum istorum, scilicet fæx remanentis in fundo, quæ dicitur fumus, est terra, & alterum quod ascendit à terra, scilicet à fæce, est cœlum. Toties ergo reiterandum est cœlum super terram, donec terra fiat cœlestis & spiritualis, & cœlum fiat terrestre, & iungatur cum terra, tunc completum est opus. Et hoc sciendum, quod cū corpus sit grossum, & spiritus subtilis, vniuersaliter permisceri non possunt, nisi primò corpus in tantum subtilietur à spiritu, vt ipsum corpus eidem spiritui æquipolleat in subtilitate, & tunc fit mixtio talis, quam ignis non separat vel superat, si per mille annos continuè in ipsum ageret: quia sic per minima permiscuntur, quòd nullo ingenio postquam sic se inuicem cœpe-

Hh 5

rint, poterint separari. Sic enim morietur draco, & sine illo non, hoc est, nisi cum ipso interficiatur. Et iste draco: id est, sulphur, extrahitur de corpore per magisteriū, & est nostrum secretum sulphur. Quando ergo volueris tentare medicinam, pondus vnius grani tritici super laminam candentem cupri ponas, & si intras cum paucio calore lamina se diffuderit per totum intus & extra, est perfectè tingens, & in igne secum perseverans est lapis, tunc est perfectus. Et sic patet quòd sunt tria, quæ complent nostrum Elixir quod fecimus: primum coniungit, duo componunt medicinam. Itaque sunt vno corpore tria iuncta. Sed hoc notandum, quòd si iterum medicina solvatur, & per omnia regatur vt prius: postea non erit finis suæ tincturæ, & constringit poros Lunæ efficiens illam ponderosam, & in ceteris corporibus faciet exire spumam & foetorem, & ea perfectissimè tingit, & tandem mutabit in aurum vel argentum: & sic per artem nostram fit vera alteratio vnius naturæ in aliam.

• Sed hîc sciendum, quòd omnis alteratio mineralium ad perfectionem mineralium stat in gradu sublimiori spiritualium. Non loquimur de angelis, nec de intelligentijs, sed de gradu sublimiori perfectionis omnium metallorum, & hoc est in spiritu minerali: quia mineralia mineralibus, vegetabilia vegetabilibus consequuntur, vt nulla contrarietas sit, imò maxima

conue-

conuenientia: quoniam spiritus iste est mine-
ræ aureus, nec ab auro differt nisi in hoc, quod
ipsum est fixum, spiritus verò non fixum.

Sic aurum nostrum non est aurum vulgi,
quoniam nostrum est spirituale: quia dissoluit
omnia corpora imperfecta, separando purum
ab impuro: quoniam natura non recipit nisi
quod suæ naturæ est: alienum verò respuit,
quod signum perfectionis eius est. Et ideo il-
lud omnia corpora dissoluit, separat, diuidit,
depurat, & illustrat, tingit, & in aurum opti-
mum transmutat: quia sic est corpus fixum,
spirituale factum, & secundum diuersum di-
gestionis modum. Nam primò fuit argentum
antequam fuit aurum: ideo aurum est maxime
digestum, &c.

*Primus gradus Scale Sapientum
incipit.*

DE modò nascentibus nati. Bachon in
speculo Alchymix dicit; Nullus natus
nascitur, nisi ex viro & muliere, nec e-
tiam vllum germen gignitur, nisi ex calidita-
te, humiditate, frigiditate & siccitate. Ergo nã
hil est operis, nisi ex eo quod est verè lucidũ,
vt ex Sole purissimo, qui suo lumine omnia lu-
mina est illuminans, qui illuminat aërem, &
calefacit terram, calore suo generat & nutrit a-
nimalia, plantas & lapides, & eijcit tenebras
illius Mercurij & aliorum corporum imperfe-

Aurum, cum proiectus fuerit super ea, ut dicit Geber, de Essentia & Procreatione Solis.

Quia sulphur est irradians & splendens in sua clarissima & mundissima substantia, illuminat & irradiat non solum in die, sed etiam in nocte in tenebris, & similiter omnia in quibus est splendor & magnitudo illuminans, suo lumine.

Quæ quidem omnia sunt ex opere suo cum ex vestimentis suis sunt induta.

Ergo qui quærit illum, faciat pacem inter ipsum & uxorem suam, ita quod non separentur ab inuicem, sed misceantur inseparabiliter. Et hoc fiet quando ipsum extraxeris, partim à natura sua, & similiter uxorem suam, partim à natura sua, hoc facto interficiantur, ut cum interfecti fuerint (ut plenius patebit) resuscitentur resurrectione noua incorruptibili: ita quod postea sint immortales. Nam post eorum resurrectionem induentur gloria, & fortitudine sempiterna, & tunc gaudebunt in prosperitate magna omnes qui sciunt secretum illorum. Natura ex eis mundus maior creatur, qui sunt sulphur, magnesia, Cedux, argentum viuum, & similiter spiritus sulphuris, & similimodo est spiritus occultus huius scientiæ. Magnesia est terra, Cedux est aër, argentum quoque viuum est aqua, & corpus fluens. Spiritus quoque est aqua secunda, de qua omnia prædicta nutriuntur: omne germen vegetatur, omne

omne lumen accenditur, ergo & omnes fructus facit.

Has ergo naturas, scilicet masculum & feminam, calidum, frigidum, humidū & siccum, verè coniunge, & nutrias ea aqua viua, spiritus lumenque eius tinctura habetur. Opus coque, compone illud ex quibus corporibus est. Nam apud Philosophos aqua Sapientie vocatur, à quibus sapiens artis coniungit eam, vt natura alteretur, & in aliam naturam conuertatur, & natura per naturam appareat. Ergo duas naturas coniunge, donec naturas tibi attrahas, & fiat res lucidissima & clarissima, quæ lucefcit & illuminatur, postquam fuerit in sua magna & excellētissima perfectione coaptata.

Ad talem vtique & tantam perfectionem non peruenitur, nisi scala sapientum, quæ ex duodecim gradibus constituitur, primitus ascendatur.

Primus gradus est calcinatio, quæ est lapidis nostri benedicti modulati summa purgatio, caloris restitutio, humoris innati conseruatio, & solutionis inductio. Et omne calcinatum in suo genere est fixum. Et sic Sol & Luna cum prima aqua calcinatur Philosophicè, vt corpora aperiantur: & fiant spongiosa & subtilia, vt aqua secunda melius possit ingredi ad operandum suum opus, quod est exaltare terram in salem mirabilem, sola sua virtute attractiua, quæ aqua secunda est ignis non natu-

ralis, cuius virtute fit huius magisterij complementum. Et hinc loquens de ignib. Raymū. dicit: Notandum est quod hīc iacent contrariæ operationes: quia sicut ignis contra naturam dissoluit spiritum corporis fixi in aquam nubis, & corpus spiritus volatilis constringit in terram congelatam: ita contrario ignis naturæ congelat spiritum dissolutum, corporis fixi in terram globosam, & corpus spiritus volatilis fixum per ignem contra naturam resoluit, non in aquam nubis, sed in aquam Philosophorum: quia fixum naturæ ignis reuertitur volatile, & corpus spirituale in spiritum, & humidum fit siccum, & ponderosum fit leue, & spiritus humidus, secundum formam aque nubis, & ponderositatem constrictiuam.

Ignis innaturalis est ignis balnei, vel sunt quilinij, vel vindemiæ, vel equi, vel alius occasionatus ex abundanti industria.

Ignis autem elementalis est, qui combustibilibus enutritur, & nutrit flammam. Cognitis autem eorum ignium arcanis, & veræ nostræ medicinæ principijs, de facili peruenitur ad nostrum magisterium.

Vnde si quærat ex quibus fit nostra medicina: Dico quod ex illis elicitur per artem, in quibus habitat potentialiter per naturam. Et secundum Auicennam, ex illis in quib. perfectio seu propinquitas primæ materiæ reperitur, nostra elicitur medicina. Non autem de imper.

imperfectis extraneis, quia imperfectum non potest perficere, nec immundum mundare. Et quia à radice conuenit naturas extrahere, dicit Aristoteles: Sciant artifices Alchymia, species metallorum transmutari non posse, nisi prius reducantur in primam materiam & formam, quæ sunt partes essentialitatis primariæ, & omnibus corporibus inest scientia. Non tamen sunt cruda operi nostro necessaria omnino: sed cœtrum lapidis Philosophorum est neutralitas extremitatū, quia dicitur, sperma metallorum in matrice terræ contentum, cuius extremitas vnius lateris, inferius est metallū, quod in sinu terræ tamen à natura creatur, & alterius lateris extremitatis superius est elixius completum, quo ars mediante natura super terram operatur.

Et non est transitus de extremo ad extremum, nisi per medium, quo neutralitas quæretur oportet, vt corpus ad centrum suum reducatur per artem, quæ imitatur naturam, in quantum potest, in quibusdam tamen debilius est, & in quibusdam naturam corrigit.

Vnde sciendū, quod intentio nostræ mutationis est, incipere vbi natura finiuit, eò quod origo operis naturæ omnium homogeniorum interius aquosa, ad tres gradus extremitatis diuisionabiliter extenditur, videlicet ad altitudinem corporum perfectiorū, seu profunditatem perfectiorum, vel ad latitudinem neu-

tralitatis illorū videlicet viuificando mortuum, & occidendo viuum, cuius viuificatio mortifera est.

Vnde Philosophus: Omne totum componitur in tribus, quo circa potest opus naturæ esse. Primò naturas elicere, colligere, depurare, & in specie aquosa proportionabiliter coniungere, ac insuper congelare, quod ab humana penitus ignoratur memoria.

Sed quo ad artificialem operationem superius à sensu contrario spiritualiter operari nitimur: naturam tamen imitādo, scilicet viuum occidendo, atque spiritualiter mortuum resuscitando, & ad plusquamperfectum exterius disponendo. Vnde si fuerit quantitas aquæ æqualis quantitati ipsius sulphuris, & paulatim maior, scilicet quantum sufficit ipsum incorporare, generatur ex eis aurum vel argentum, secundum quantitatem ipsius decoctionis.

Sciendum quod non accipiemus illud, ex quo sunt ipsa scilicet corpora, sed accipiemus illud, quod est sui ipsius, scilicet omnium illius: & postquam sciuerimus vnde illud omnium generatur, oportet ipsum ex eisdem nutriri. Et Mercurius noster non est Mercurius vulgi, sed est Mercurius mortificans Mercurium odore suo.

Et secundum Albertum: Mercurius noster fit ex corporibus perfectis & non imperfectis: hoc est, cum aqua secunda, postquam per primam

mam aquam fuerit debite calcinata. Ex quibus tunc fit aqua alcali, quæ coagulata argento viuo, quia sunt nostri cineres clauellati, & sœda nostra combusta.

*Secundus gradus Scale Sapientum est
Solutio.*

Quæ est occulti reuelatio, grossitudinis attenuatio, ac rei duræ, siccæ terræ, in quandam liquidam substantiam reductio. Vnde Philosophus: donec omnia fiant aqua nihil operamini. Et illa aqua est Mercurius Philosophorum, quo & non alio debemus uti, qui tamen non fit, donec summa volatilis superat summam fixi. Hæc aqua secundum Hermetem patrem Philosophorum ex repugnantibus dicitur v-nica, & magnesia, continens in se spiritum, animam & corpus cineris, eius nomine impar, quia nihil ei simile, cuius conuenit occulta manifestare naturam: eius secretum non est in alijs, eo quod secundum Philosophos dicitur aqua cœlestina, & sunt repugnãtia in hac aqua vna. Conuerte ergo rem in rem, & habebis magisterium. Et in hac solutione dum turbabitur terra, transferentur montes in cor maris, & tunc destruitur forma, sed destructa vna, immediate introducitur alia. Quia omne quale adueniens quali, facit ipsum tale, quale ante non fuit, eo quod non est dare qualitatem naturalem, quin sub aliqua maneat forma, con-

tinens in se qualitates actu vel potentia.

Quare dicit Auicenna: Qualitas posterior trahit entitatem à qualitate, quæ est eius prior.

Solutio autem lapidis est reductio eius in aquam mineralem, ex qua erat compositus, operante natura: qui quidem lapis non fructificat, donec ad nihilum deueniat, tanquam aqua decurrens. Ex quo ergo soluendo ipsam reductionem fieri conuenit, leuius ac competentius est ad neutralitatem, & postea ad eius primam naturam aqueam, vel aliter ad aliquam aliam subtilitatem finaliter reduci. Et quod fieri potest per pauciora, frustra fit per plura. Quare dicit Philosophus: Quod si ex solo Mercurio perficere poteris, preciosissimi operis indagator eris. Et scias quod illud non est extraneum in quo se conuerti habet per naturale magisterium, prout per glaciem congelatum patet, qui eum resoluitur, in aquam vertitur: patet ergo ipsam prius aquam fuisse. Quare dicit: Nisi quodlibet vertatur in aquam, nullatenus deuenietur ad perfectionem. Vnde Hermes: Non emendatur natura nisi in sua natura, cuius naturæ emendatio fit artis ingenio, & ars in natura non corrigit quod natura nequit. Suocurrendum est ergo nature, per artem quod omisum est per naturam. Nam quod natura in milenis annorum terminis habet tantum perficere inferius, nos supremum artis industria minori termino quam solo anno, habemus plus quam

quàm perfectum perficere, & sic natura ab ingenio iuuatur, & ingenium ab arte.

Dicit enim Aristoteles: Nisi aurum & argentum viderem, pro certo dicerem, quòd Alchymia non esset vera, nisi perfectionem operis naturæ speculatiuè videré Alchymiam pro vera non reputarem.

Sciendum quòd plures sunt modi solutionum, quorū tamen omniū solutio vna tantum est nobis necessaria, quæ solū habet fieri, vt dixi, ex se cum se, &c. cruda, clara, sine violētia.

Vnde Philosophus: Melior est solutio cruda quàm cocta, rorida quàm arida, voluntaria & violenta, temperata quàm festina, flagra quàm foetida, clara quàm spissa, nigra quàm rubea.

Et ideo in omni solutione cauendum est, in timē à vitrificatione materię cum odoribus & saporibus corporum imperfectorum, ac etiam ne vis illius formæ generatiua cum corrosiuis adurentibus in aliquo suffocetur. Adiua ergo solutionem per Lunam, & coagulationem per Solem. Cuius solutionis digestio valde in nobis necessaria.

Et dicitur nostra digestio, humoris rarificatio, destructiua maturatio, connexorum relaxatio, dispositionis excitatio, & separationis habilitatio, quæ diuersimodè fieri poterit, vt postea dicetur.

Sed vt Auicenna dicit: Soluere corpus, & congelare spiritus, est opus nostrum primum,

quia non soluitur corpus nisi congeletur spiritus. Nec spiritus congelatur, nisi cum solutione corporis. Nam si simul coniunguntur, agit vterque in alterum, sicut aqua agit in terram sibi commixtam: ergo subtilietis eum ad modum suum.

Nam non subtiliatur terra nisi inspissetur aqua, nec inspissatur aqua, nisi subtilietur terra. Sic enim inter congelationem spiritus, & solutionem corporis non est differentia temporis, nec opus diuersum, eò quòd vtrumque agit in alterum ad modum suum. Non enim resultat actio, & passio contrarijs in specie & similibus, in genere & natura, & vnum contrariorum excedēs destruit seu alterat reliquum secundum corpus humiditati mixtum, lentoque igni diu appositum soluitur: quia conuertitur humiditas super ipsum, & ipsum dissoluit: ac corpus suo frigido & sicco claudit, retinet & inspissat humidum, incinerans ipsum siccum, & tamen non potest exire humiditas à corpore, nisi imbibat se cum igne.

Nam calore debito operante putrescendo, humidum vertitur in siccū. Et ideò cum corpus dissolueris, humidum cōgelas, & hoc cum mora: quæ est maximè propter quatuor elementa repugnantia, vt pax fiat inter ea, &c.

Tertius gradus Scale sapientum.

Prædicta quatuor repugnantia inter se distincta, postea per distillationē rectificatiuam, in hoc

in hoc tertio gradu Scalæ sapientum separantur: & ideo ille gradus dicitur nostra separatio. Quæ est vaporis aquosi scure illic quorose à sæcibus separatio, seu depuratio, raritatis leuigatio, partium grossarum extractio, connentium diuisio, principiorum productio, homogeneitatis segregatio.

Vnde Psalmos: Eduxit aquam de petra, & oleum de saxo durissimo: quia fieri debet in balneis debitis, postea in stuphis siccis, secundum exigentiam rationis. A quibus tunc in balneis primo phlegma eorum separatur & euacuatur. Deinde quatuor ista principia secundum signa requisita ab initio separantur, & maxime Luna, prior masculus quam femina, sicque matre illorum in fundo relicta in prima distillatione, scilicet saphiram citrinam reseruabis, postea auripigmentum tam ab humore, quam per se totiens in stupha sicca separatiue rectificatur, quousque rubore meridionali nihil ascenderit, & auripigmentum clarum & album remanserit, quod in tertia vel quarta vice perficitur: cuius signa perfectionis sunt viriditas, candor, puritas absque sæcibus, nisi forte albis. Cuius viriditas ex animæ frigiditas abundantia creatur. Dicit enim Abakuc: Ignis est terra nigra in fundo vasis relicta, quæ dum nigra fuerit, corrumpit. Ergo calcinatur ipsa ut candescat, & suum oleum omnino recedat, ita quod ab omni pinguedine priuetur, ne ab bi-

bendi opere impediatur, ut fiat sicea ignea, quæ prius frigide humida fuit, ut terra. Vnde Senior dicit: Terra nostra ex duabus naturis sumitur, similiter aqua ex duobus corporibus, sicque separatur subtile à spisso. Nam ignorant ex vno plura extrahere, ignorat quoque ex pluribus vnum componere, tuncque perficitur coniunctio concupiscentiæ. Propter hoc efficitur hæc anima illius, quæ ingreditur cum vita & spiritu per attractionem eius aëris, ex reiteratione distillationis, cuius reiterationis super eam fit ignea: secundum, fortioris caloris est quam sit ignis. Hæc est enim præparatio, quam plures ignorat: nam Philosophi occultauerunt præparationem lapidis, quæ clavis artis est & difficilimarum rerum.

Præpara ergo præparando, purgando, separa rectificando magisterium conquirêdo. Diuide ergo lapidem in duas partes principales, videlicet in partem superiorem superius ascendentem, & spiritualem, & aëream, & inferiorem viam, & terrenam: & tamen istæ duæ partes sunt vnius naturæ, quarum diuisio est necessaria ad perpetranda miracula rei vnius naturæ: id est, generationis lapidis Philosophorum. Nam pars inferior terrea illius est nutritrix & fermentum, totum lapidem figens: & pars eius superior est anima totum lapidem viuificans. Ad hanc diuisionem faciendam in furno Philosophico inferius specificato, requiritur calor

calor debitus & nutritiuus, ac continuus, scilicet per denam & quindenam, & quantò diutius, tantò melius perficitur digestio aquæ, ex qua oritur æs nostrum.

Et omne æs est sulphur, sed non omne sulphur est æs: quia sulphur naturæ sulphuribus continetur: & omne aurum est æs, sed non omne æs est aurum: sicut omnis homo est animal, sed non omne animal est homo: quia de genere ad speciem, vt Plato dicit, non est bona consequentia. Hæc enim aqua nostra est clauis artis, & caput operis, & spiritus & anima, & corpus es nostrum componunt. Et dicuntur alijs fratres vterini, quia procedunt de eodem utero. Et cum habueris aquam ex aëre, & aërem ex igne, & ignem ex terra, tunc fit separatio perfecta. Nam ignem habes ex terra in rarefactione, calcinatione, & liquefactione: & terram habes ex igne, & congelatione & inspissatione. Cumq; habueris temperatum: id est, equaliter complexionatum, in vase Philosophico, ignem suppone naturalem vasi tuo, cuius calore sunt omnia calefacienda, & ad ignis centrū tendentia. Quibus in cælum elōgatis, collatis, & residens super cacumina montium nostrorū, ad modicum tēpus, aër ille factus est generatio, omnia in naturā suā conuertendo, cuius leuia grauib; succumbūt, leuia quæ prius vicerant cum eis, & in eisdē in illo rore cœlesti in terrā descendunt in infinitum multiplicandū.

Vnde Philosophus Cæsarius dicit;
Vena prior fontis stillat ad verticem montis.
Terram mouens vndam, soluit additq; secundam.
Tertia splendet, sed cum Luna dira quiescit.
Quarta sub immunda pruinali nascitur vnda.
Ignea vis quintæ generalis nascitur in te.
Sexta marinarum venis reperitur aquarum.
Septima terrenis tingens reperitur arenis.
Vis nihil octaua nescit præbere suauæ.
Citrinis plenam venis dat gleba nouenam.
Nigra prior denam tellus componit arenam,
Crescit in vndenam lapidis graue pondus arenam.
Rimarum venis splendet duodena serenis.
Is ergo venis, vel ab his distillat arenis,
Vena tamen fontis veniens de vertice montis.

Quartus gradus Scale nostræ sapientia est,
& dicitur Coniunctio.

Igitur separatis vt præmittitur, quatuor distinctis, & rectificatis, ipsa quatuor coniungimus & connectimus: & dicitur nostra coniunctio, qualitatum commixtio, complectentium copulatio, disperforum replicatio, principiorum coæquatio, repugnationi dispositio.

Dicit enim Rosarius; Dispone substantiam aëream per discretionem, vt sic habeatur terra ex duabus naturis, & aqua vt prædicatur ex duobus corporibus: quia sic separatur subtile à grosso, rarum à spisso: videlicet quod prædiximus est faciendum suauiter, & cum magno ingenio:

ingeri: id est, calore debito & nutritiuo. Non enim est operi nostro aqua necessaria, nisi candida: nec oleum, nisi album lucidum citrinitatis: nec terra, nisi pallida & subalba: quia tunc terra est habilis ad nectendum, aqua ad soluendum, aër ad tingendum superabundans.

Et duo sunt terræ & duæ aquæ in nostro opere. Prima terra quæ in prima distillatione in fundo remanet, propriè est pallida, super quâ fit rectificatio nostra, separatoque oleo ab ista terra, sicut superius, confusè tamen innuitur, & ab aqua similiter. Iterum oleum per se distillatur, & tunc quod in fundo remanet, dicitur ignis, qui interdum dicitur, Terra secunda. De quibus duabus terris Aristoteles loquitur, ut puta de terra & igne, quæ simul sunt in album calcinatæ: acetius, quæ duæ sunt aquæ, scilicet aqua & oleum. Et aliquando sumit nomen vnius pro nomine alterius, ut indigni inquisitores deuiant à tramite veritatis.

Rursum dicit Aristoteles: Adiunge ei duas virtutes operatiuas, scilicet aquam & oleum, rectificando aquam & aërem, rectificabitur etiam terra & ignis. Hoc ideo addidi pro eo, quod in præcedenti capitulo de separatione minus dixi. Et propter eos qui solent libros deflorare, ne simul in vno capitulo totum ordinatè positum inueniât quod requirunt. Sed quo ad coniunctionem dico, quod tres sunt modi coniungendi, scilicet, dyptatiua, ut inter

agentem & patientem, rarum & densum, masculinum & foeminam, sulphur & Mercurium, materiam & formam.

Vnde Philosophus: Et materia & forma tantum continetur generatio naturæ. Item alibi dicit: Sufficit operatori huius artis, reducere rem ad simplicem puritatem raritatis & densitatis: quamvis non singillatim in elementis. Coniunge ergo Sabricum Beyæ, ut inter se gi- gnant sibi simile, quorum semen multiplicabitur sicut stellæ. Et sic patet, quod dyptatiua coniunctio est sufficiens in magisterio.

Triptatiua coniunctio: id est, trinitatis unio fit ex corpore, spiritu, & anima. Nam secundum Philosophos, sicut anima est vinculum spiritus, ita & corpus est vinculum anime, eò quod spiritus penetrat, corpus figit, anima copulat. Sic ista trinitas in essentia est unitas: quia cœternæ simul sunt & cœquales.

Tetraptatiua coniunctio dicitur principiorum correctio, ut illorum unum quod perpetretur in altero: quare pro laudabilissima coniunctione necesse est, ut sicut in opere nostro quatuor elementa, in compositione liquida, recentia, tepida, & debite proportionata.

Quoniam non consurgit æqualitas ex tribus, sed ex quatuor repugnantibus, in natura communicantibus. Et sicut mulier habet quindecim venas, & vir quinque: ita Sol in coniunctione, primo habebit tres partes aquæ suæ, &

vxor

vxor eius nouem, cuius caudā masculus cum ascenderit super eam tenebit rostro, & in vase Philosophico requisito, ac in furno Philosophico collocato, & subtiliter obturato antedicto humore supposito stare debet. Et sciendū, quod nunquam nisi simul imponitur semen in matricem, & in continenti clauditur matrix, quousque producat in lucem.

Et cum steterit in eclipsi, videlicet per quinque menses, tenebrositate recedente, & lumine claro superueniente, calor augeatur temperatè, & sic maximè diebus abstinentiæ, quousque Sol refulgens oritur: & ex tunc in calore triplo nutriatur continuè, eò quod tunc non timet pœnas certantis ignis.

Et sic est corpus causa retinendi aquam, & aqua saluandi oleum à combustionē, & oleum causa retinendi tincturam igneitatē, causa apparentiæ coloris: sicque conabitur spissum retinere subtile, & conabitur anima pugnare cū igne, & ipsum pati, & conabitur spiritus submergi, & fundi in corporibus.

Et tunc simile applaudit suo simili, propter concupiscentiam adhærentiæ materialis maximè & formæ sulphuræ. Vnde Vometas
• Philosophus:

Duo sulphura habitant in corpore, tanquam ignis in lignis & lapidibus, quæ arte subtilissima oportet extrahi absque combustionē. Nam qui non differt sulphura duo, & sulphu-

ra, nihil nouit, vno tamen odore opus incipitur & finitur.

Duplex tamen est modus compositionis: vna videlicet humida, altera verò sicca, & decoctione fiunt vnum. Itaque neutrum dimittat reliquum: quia humidum facilius impressionem facit atque dimittit. Cumq; humidum & siccum se simul contemperauerunt, adipiscetur ab humido facilis impressionem, & humidum à sicco, vt firmiter retineat impressionem omnem, sustinens ignem. Vnde propter humidum à sua fluxibilitate ad perfectionem. Igitur non per tingens donec Sol & Luna, & spiritus, & anima in vnum corpus: id est, in terram coniunctiue conuertantur. Exemplum huius est opus figuli, cuius fidentia in duobus consistit, videlicet sicco & humido: sicco vt conuertat humidum, humido vt soluat siccum, sicque spiritu cum corpore mixto fit temperamentum, non ita rarum, vt spiritus, nec ita densum, vt corpus. Nam soluere & coniungere sunt principalia huius artis, & operis exordia, & pollis vnus. Nam qui non soluit & coagulat, multipliciter errat.

Quintus gradus nostrae Scalae est, & dicitur Putrefactio.

Quae quadraginta sex noctibus in vmbra purgatorij celebratur. Et est necessaria putrefactio: quia est corruptio, & regenerationis abili-

abilitatio. Vnde Arist. Ex roratu cœlorum felicia & infelicia germinant in terris. Idecirco in initio nascendi oportet, vt diximus, elementa præparare, recta atque suprema, & æquata supra leuem ignem commisceri, & ignis intentione in cauere, quousq; elementa coniungantur, & se inuicem assequantur, & tali coniunctione complexentur, quæ paulatim sic assentur, & tandem leui igne sic desiccantur, & eorum conceptio fiat, cuius calor vsque ad 16 diem duraturus erit, antequam cooperiatur nigredine. Quod cum humationis decoctione totum est prosequendum: igne autem accenso Mercurius ascendet superius propter naturam spirituales ad aërem scandentem. Quare suauiter oportet regere virtutes donec sua humiditas igne siccetur. Nam calore solari firmiter congela, deinde paulatim vigora ignem, vt siccatus possit tolerare.

Vnde Morienes: Scias nihil natum vel crescens, nec animatum nisi post putredinem, eo quod si putridum non fuerit, lapis fundi non possit, neque resolui. Et illud ideò: quia cum per corruptionem moritur, compositum corporale per regenerationem confurgit simplex spirituale.

Vnde Saluator: Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet. Si autem mortuum fuerit, multum fructum affert, & nisi humiditas vteri esset con-

iuncta, & calor continuus, sperma non maneret, nec foetum procrearet.

Vnde Quatuor calorum gradus notandi sunt.

Primus lentus & tepidus, velut carnalis seu embrionis. Secundus mediocris & temperatus vt Sol in Iunio. Tertius magnus & fortis, velut ignis calcinationis. Quartus feruens & vehemens, quasi fusionis, quorum quilibet duplicabit alterum.

Hermes dicit: accipiantur lapides permixtionis in principio operis recentis, & permisceantur æqualiter in terram, & donec desponsentur & alij in alijs cūmulentur quadraginta sex noctibus vt fiat conceptio in fundo vasis. Hæc autem conceptio fit in putrefactione per vim caloris, donec corrumpantur, moriantur, denigrentur, vt pix liquida calore insuper debite operante putrescens, humidum vertitur in siccum. Ignis autem continuus æqualiter temperatus totum adhibitum explet negociū. Sed si calor inualuerit, nimium cōsumitur humidum, & terra cadet in puluerem corruptum & rubeum: liquet ergo quod in calore humido fit humidi putrefactio. Dicit enim Iohanninus: Terra est mater elementorum, & omnia ex ea exeunt, & ad eam reuertuntur, & in ea quiescunt, & terminantur omnia mixta: quare oportet corpus esse fixum, calcinatum, cū debeat

debeat figere fugitiuum. Corruptio nanque est rerum putrefactio, ex retentione vaporis & actione caloris temperati. Vnde calor connectens humidum generat primò nigredinem: ideoque obscuratus est Sol in ortu suo: & hæc denigratio est operis initium, putrefactionis inditium certumque commixtionis principium, & corporis solutionis signum, & susceptio vtriusque in alterum: in qua quidem nigredine & variabili purgatorij vmbrositate, circa quinque menses restat permansurus, & calore temperato distinctè regatur tempore vernali in Aquilonem, velut infans matris suæ ante inanimationem, & est medium operis primi.

Et vt habetur in Historia Noe: Obtinuerunt aquæ terram, & dominationem eorum 156. diebus, in cuius nigredine occultatio ante veram albedinem omnes Mundi colores successiue manifestabuntur secundum exigentiam naturæ, eò quòd literæ barbaræ descriptæ in thalamo sapientis, ac colores medij dicuntur.

Vnde dicit Sapiens: Inter sapientiæ successus in 156. diebus egressiue florigeratur vnum, in fine 36. peragitur.

Et sic certum est de his qui de hoc Mundo ad purgatorium vadūt, priusquam examinentur in elementis ad plenum transire ad paradysum terrestre, vbi est vita cum gloria, qui est

dealbatio prima : cuius nigredo est, quæ non aperit fugitiui ianuam, quia est aër formalis, sulphurei caloris actione solutus, & alio corpore extractus : ibidem accipiens vitam à suo humore, sicut homo ab aëre & terra consequitur, sicut magnes ferrum. De iure ergo aqua suscipit aquam, sicut naturam propriam, cuius vis est spiritualis sanguis sine quo nihil fit. Conuertitur autem in corpus, & corpus in ipsam vertitur : id est, in spiritum. Nam vnde fit corruptio, inde fit vita & regeneratio : quia vnde mors oriebatur, inde vita resurgeret, & mors ei vltra non dominabitur. Egressio autem animæ à corpore cum spiritu ipsam extrahentem, est quando alteratum fuerit corpus, & dissolutum paulatim, & paulatim aliquid post aliquid, vice post vicem. Non enim egreditur, & postea ingreditur vna vice : quæ quidē partes sunt de spiritu vno, præter quem non est alius, anima est ex eo, sed diuersificatur ab isto spiritu qui est radix eius ex eo quod acquisiuit sibi à calore igneo : & à rectificatione facta est calida & humida, in natura sanguinis, & aër qui prius erat calidum, siccum, igneum. Et sic similiter quando extitit calidum & humidum, intellige, hunc modum cum conuertentibus in frigido humido, ad calidum humidum. Similiter quando dicunt : aqua & aquas, intelligunt per hoc vnam aquam, quæ est spiritus ex quo parturient aquæ, intellige hoc esse verum.

Modus

Modus est in ijs animabus, & spiritibus: quoniam masculus & foemina, & quaelibet pars ingrediens super eos, scilicet corpus & spiritus, & anima, propter quod dixerunt, corpora, animas & spiritus, quod verum est & planum, & non obscurum, & propter multiplicitatē conuerſionum, & statuum ex alterationibus, & morte, & vita, & generatione, & balneis, & leſuarijs, & nutritura, nominata est ſapientia, & ſemen Mūdi. Quia lapis est diuerſus ab omnibus lapidibus huius Mundi, in naturis ſuis & perfectione ſua, & ſuſceptione nutriimenti & augmenti, & ſeparationibus ſuis, quibus nihil naturarum præparationum aſſimulatur, quia est de ſemine Mundi, multam habens benedictionem: & ſi eſſent, vt opinantur idiotæ ex lapidibus ſuis & rogenijs, non nominaretur ſapientia: cū neq; mortificatio, nec viuificatio ſit in eis, nec deſponſatio, nec conceptio, nec prolis generatio, nec nutritura, cū ſint præparationes noſtræ, quas nouimus ab animalibus & lapidibus noſtris, quas vidimus & ſtetimus ſuper eis ex vanitatibus, & præparationib. eorum inanibus. Dicitur enim in expoſitione ſtatuz Ioseph capit. 10. Dux ſunt aues inferius colligatæ, quorum caudā foeminæ masculinus cū aſcēderit, tenebit eā roſtro, quod est principium lucis, & conſtellationis albificatiuz in ortu Lunæ clariffimę: ſic quoq; completur dictum Pſalmiſtæ, dicens; Abierunt in ſieco flumina, &c.

Kk

*Sextus gradus dicitur Congelatio albificatiua
& naturaliter fixatiua.*

Et est congelatio mollis induratio, humoris occultatio, spiritus fixatio, diuersorū colligatio, homogeniorum seu homogeneitatis renouatio, fugientiumq; ab igne ad ignem conueniens adaptatio, vt ostendit tinctura vnius, & natura extrauersua perpetuatur in altero.

Et sciendum, quod mortificatio grossi terrestri in humido, generatur nigredo, & constricto frigido humido in fiscum, generatur albedo.

Nam siccitas procedit dealbando, sicut humiditas denigrando calore mediāte: quoniam absque calore nutritiuo mundo est dare motum. Rubeum verò magis nigrū quàm album cum igne sine caliditate: Croceum de paruo nigro, & multo albo cum aëre humiditatis.

Citrinum est magis album quàm nigrum cum multitudine aëritatis aquæ desiccatur, quàm igne, quod de nigro non deuenies ad citrinum, nec ad rubeum, nisi primò fuerit album: quia non est transitus de primo ad tertium, nisi per secundum.

Et sciendum, quod elementa non vniūtur, nisi in albo colore. Cumq; album sit semicoctum, non exigit magnum calorem, sed rubeū per ignem fortem, vt cōpletè digestum totum vertitur in ignem, vt nullum timeat ignem.

Vnde

Vnde cauendum est intimè nonnunquam à coniunctione vsque ad albedinem, materia ne frigeat, nec aliquàlitér moueatur propter periculum imminens: quia si præcepta nostra obseruaueris, de perfecta elementorum commixtione prosperaberis: & scias quòd aqua nostra est oleum, & terra nostra est ignis siccus: eò quòd nec aër absque aqua, nec ignis absq; terra tractari bene queant: & scias, quòd nigredo est color mortis, & eradicatio humiditatis: albedo verò regenerationis, & semicoctionis siccae. Rubedo etiam incorruptibilitatis, & digestionis completæ, cumq; videris materiam per 156. dies eclipsatam cum cæteris coloribus infinitis successiue transitorijs, scias tunc corporis solutionem, eiusq; inanitionem atq; naturarum vnionis appropinquationem prænosticare, & quòd in illius nigredinis ventre occultatur. Vnde Philosophus: Ita lapis noster est ille Sol stellatus, vt flores Veris pullulantes, à quo procedit alteratione omnis color. Quæ quidem mirabilis alteratio non est tantum manualis operatio, sed & naturarum permutatio, scilicet calidi cum humido, frigidi cum sicco: prout patet in infantis procreatione, & generationis regeneratione, post quorum putrefactionem mortiferam inultum fructum afferunt, eò quòd indiuiduum multiplicat formam suæ speciei. Et sperma non generatur in matrice, nec sanguis in homine,

nisi prius diligenter coquatur in epate, donec intensum habeat ruborem. Solus enim calor epatis chylum rubificat, sic & calor ignis rubificat sulphur album nostrum. Nam prima digestio stomachi, in quo viget siccitas, omnia dealbat. Secunda verò epatis in quo viget caliditas, omnia rubificat, quòd à complexione digestionis creantur. Et sciendum, quòd natus sapientis in aëre nascitur, propter quod fit aqua nostra viuificans terram eorum, & est anima quæ est in corpore eius, scil. quando reducitur circa finē operis primi. Et scito quod aër extensus inter cælum & terram, per quem consistit vita vnius cuiusque rei currit super omnes quatuor naturas in manifesto eorum, & in occulto, quæ sunt quatuor elementa in statu rectitudinis & meliorationis, & ignis lapidis, & in illo aëre eorum est aër, & non aër. Item ignis quem tibi ostendimus, est aqua, & ignis noster est ignis, & non ignis, & per attractionem aëris viget spiritus, & per ipsum est vita eius: aër verò est ex aqua, nec separatur ab ea: quia ex ambobus consistit vita vniuscuiusque rei.

Item lapis noster medius, qui est anima, & oleum lapidis, de quo processit sermo virtutum & tincturarum, nec ingreditur, nec egreditur per ignem, sed aqua extrahit eum operatione naturæ, eò quòd velocioris egressionis est cum aqua: quoniam est de genere aquæ, & de ge-

de genere spiritus, qui est aqua. Quoniam dicit Hermes: Secretum & vita cuiusque rei, est aqua; eò quòd genitum habet principium ex emanatione aquæ, quæ egreditur ante partum à muliere, & vocatur albineum. Et hæc est potissima causa: quare Philosophi mandarunt, patientiam habere in dominatione subtilis aqueitatis terræ nigræ, crudæ propter aduersantium qualitatum repugnantia. Scias etiam, quòd hæc præparatio conuersionis, de re in rem, de statu in statum, efficitur, sicut conuertitur semen hominis solum in matrice præparatione naturali de re in rem, donec formetur inde homo perfectus, ex quo fuit radix eius, & principium: quare non ab hoc mutatur, nec exit de radice sua diuissuè de re in rem, ingressionis alterius rei super ipsum sanguis menstruorum, ex quo fuit semen: id est, ex sanguine ei simile, ex quo fuit nutrimentum eius, & similiter omnium sine ingressione alterius rei super eo exteriori calore conseruatio & nutritiuo, qui ingreditur super eo, & conuertitur de statu in statum, & diuiditur de re in rem, & fit pul-
lus à nido volans: & sicut illud à quo habuit radicem, & principium, & similiter semina omnium terræ nascentium putrescunt, & mutantur per ingressionem corruptionis super eis. Deinde germinant & augmentantur, sicut illa ex quibus habuerunt radicem. Et propter hoc mineralia non nutriuntur vt exeant à sua radi-

ce, sed corpus reddit ad id ex quo fuit, nec conuertitur ad aliud quo ad conceptionem & extractionem spiritus, quæ egressio sanguinis mulieris, quod menstruum appellatur, cum quo foetus, quàm diu in vtero est, tantum pasci debet: quia tempore putrefactionis huius foetus nihil de eo apparebit. Vadit enim Sol tum ad Aquilonarem partem, & aqua quæ egreditur de muliere, bene tunc dicitur menstruum: quia cum illa & in illa sanguis menstrualis nondum bene digestus à corpore egreditur, & est pura illa essentia, quæ illam primò illuminauit, quam accepit à Sole, quæ est vita eius post mortem eius, quæ etiam egredi incipit ab ipso in prima solutione, cuius color est viridis, propter suam abundantiam frigiditatis animæ: & sic menstruum appellatur aqua cum qua tribus mensibus primis administratur compositum. Cum verò foetus incipit viuificari, attrahit in corpus suum hoc menstruum paulatimè, donec abstrahitur à ventre, & hoc per cursum ad vmbilicum, & sic producit ad lucem. Est enim menstruum sanguis non bene digestus, propter defectum caloris quod bene digeritur conuertitur in lac, quod corona vocatur. Vnde patet, quod est sanguis biscoctus.

Et scias quòd aqua nostra ignea acuta est aqua menstruosa, tunc quatuor partes calcis primæ intus solutæ, cuius quatuor naturæ
conge-

congelatæ appositæ subito putrefactione denigrat omnia, quæ est secunda aqua, de qua loquitur Rosarius, dicens: Aqua nostra diuidenda est in duas partes, quarum vna parte corpus congelatur, scilicet cum 7. suis imbibitionibus & congelationibus: altera verò parte putrefacit, & liquatur vt aqua ignea suprâ dicta, acuata euomat. Vnde pro prima, secunda & tertia imbibitione apponendum est vicissim ad 4. 2. terræ 12. aquæ recentis, & semper & qualibet vice scilicet 45. b. 2. sed septem vice apponuntur 52. quæ cum alijs b. 2. aquæ acuata post congelationem apponendæ faciunt 3. actum cum quibus, vt prius omnino denigratur, & vltius per decoctionem tantum ad perfectionem dirigatur sine additione, secundum Rosarium: cuius processus completio per sublimis, & dicendum est, completur.

Vnde Aurois: Soluere corpus & congelare spiritus est opus naturæ primum, vt prædictum est.

Nota: Scripsi vt reperi depingendo magis quam scribendo.

Septimus gradus est & dicitur Cibatio.

Quæ est ingrossati subtiliatio, subtilis ingrossatio, albedinis & rubedinis, bonitatis ac quantitatis augmentatio, & colorum varietatis plenaria denudatio. Vnde Philosophus:

Kk 4

Hoc est in corpus, sed quòd terra eorum est alba, in qua seminatur aurum eorum, & anima eorum est aurum. Et illud corpus est locus scientiæ, congregans illam, & mansio tincturarũ. Vnde illud Barbæ assimilauerunt: id est, domui scientiæ eorum: id est, cõgregationis Philosophorum, hoc est, corpori in quo congelauit aquam benedictam: quanuis ponitur albi barba pro cucurbita, quo constat totum opus nostrum: duę faciunt res rem, scilicet secunda, tertia, quarta: id est, quo ad hanc cibationem, dicitur, Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto, non intrabit in regnum vitæ. Quare dicit Hercules. Refundite, id est, soluite corpus magnesiæ, quod dealbatum est, & factum simile folijs Rubi: nam ipsum est quod fugit in optimam: & aurum extractum ab eo dicitur Aurum Philosophorum, & est tinctura quę est anima: cum aqua enim ascendit spiritus ad ærem altiore: & hoc corpus album, quando dealbatum fuerit aurum, post denigrationem eius nominauerunt Aurum nostrum. Vnde Senior: Commisce aurum cum auro: id est, aquam cum cinere. Et Hermes: Seminate aurum in terram foliatam: quare dicunt Philosophi, quòd aurum nostrum non est aurum vulgi. Quare quidam ob albationum duo ordines, scilicet albificandi & rubificandi. Vnde in expositione statuz Ioseph: Cibatur terra margaritarum ac foliorum cum duobus aquis medijs

dijſ conſluſiue, atq; reſeruatè: viciffim reſponſoriè, tranſitoriè denigrando, & primariè multiplicando, cum quibus completur roſa alba tempore æſtiali in Oriente: & Sol oriens in Luna creſcente ſecundùm Senioreſ.

Nam iſtarum duarum terrarum: id eſt, humores, qui reducuntur ſuper fæces materiales, Lunæ & Solis: id eſt, ſuper terram albam vehuntur ad altum eius radium, ſed ſimpliciter perficiendum. Nam cum ingreſſa fuerit ſecunda, rapietur de purgatorio in paradifum, quæ vocatur albedo prima, dicti operis ſequētis: & ſecunda terra foliorum. Eſt tamen hæc albedo ſecunda de primo opere naturali. Iam ſufficit dixiſſe de prima & de ſecunda diſſione Tyriaci noſtri: & de tribus qualitatibus & naturis eius. Nunc reſtat dicere de tertia diſſione, & quarta qualitate noſtra & colore, qui mediat tertio radio, efficietur rubea in maſiſto tempore autumnali in meridie: & hæc rubedo dicitur prima operis ſecūdi Solis, quæ tamen eſt nouiſſima de primo opere naturali, & cum rebus trinarijs dictæ aquæ coniunge integrè in b. phiala ſeruatis, & tertiæ terræ Solis viciffim appoſitæ, completur opus ſecundum rubicundiffimum, videlicet Tyriacus benedictus diſſione ſpirituali velut cinapiū. Nam ſecunda, tertia, quarta, vnum ſiunt conuertendo quadrangulum in rotundum. Vnde Alphidiuſ: Igne ſiccò & calcinatione ſicca

cum suo humore decoque siccum, donec fiat cinaprium. Et vtrunque opus concordat, excepto quòd opus album est opus hyemis, & rubeum æstatis: quia opus rubeum maiori ignitione indiget in triplo, & cibatione acetosa in septuplo.

Et sciendum quòd anima est vinculum spiritus, sicut corpus est vinculum animæ. Nam spiritus penetrat corpus, & figit: anima copulat, in quibus est summa nigredo & mors, quæ nisi ablatae fuerint, perpetuæ non erunt: ab aqua ergo extrahe suam ab anima nigredinem, & corpore mortem expelle, frequenti irrigatione, sed quantum in humido solueris, tantum assando desicces. Quare dicitur coque & iterum coque, & ne tædeat hoc pluries reiterare, videlicet denigrando, dealbando, & completiue rubificando. Cum in opere fueris, adfit assiduitas, & patiëntia cum expectatione congrua: cuius finis commodum & lætitia: absit etiam pigrities, & negligētia & festinatio diabolica, cuius finis damnum & tristitia.

Octauus gradus dicitur, & est Sublimatio.

Quæ non est in Alembicum accensio, sed nebulosæ materiæ notatio, seu in aqua deportatio.

Nam modi sublimationis, & exaltationis nostræ non differunt in esse, nisi quòd per solam

hanc hanc sublimationem intelligitur lapis habilitatio & perfectæ coniunctionis fermenti cum ipso.

Tunc quoque est medicina simplex, sed non perfecta, nec perfectissima, quousque per exaltationem nobilitetur medicina, & erigatur, ut inferius paret.

Et sciendum, quod quatuor de causis facimus sublimationem.

Primò, ut corpus fiat spiritus de subtili materia.

Secundò, ut Mercurius incorporet se cum corpore, & fiat vnum cum eo.

Tertiò, ut fiat totum album: & deinde rubrum & mundum, & falsedo sulphuris minuitur, & præcipue ut restituatur innata lapidis humiditas, quam primus in calce perdidit, & ad citissimam liquefactionem permotiuè abilitetur: quia medicina debet esse pulvis simplex substantiæ subtilissimæ, purissimæ, adherentis argento viuo, ex natura sua, & facilissimæ liquefactionis, occultæ subtiliationis, & tenuissimæ ingressionis ad modum aquæ, & super ignis pugnam fixè ante fugam Mercurij: tunc quidquid apponitur illi, erit eiusdem complexionis, cum eo cui apponitur, ut si aquam illi apposueris, totum soluetur in aqua: si verò in ignem, totum ignis erit. Cumque Elixir fixaueris, reducas super ipsum apparatus spiritum, quod commiscetur & liquefiat

per secretū naturæ in vase Philosophiæ. Nam cum steterint per moram temporis, vincet fortius eorum, conuertens totum in spiritum sibi simile: & ipsum cum impotens sit, vinculo suo non stat: coniunge ergo ipsum, vt generet sibi similem, nec coniungas ad ipsum cum quouis alio, vt se conuertatur, nisi cum eo, de quo fuit in principio: & ratio est, quia sulphura cum sulphuribus continentur, & humiditas similiter cum humiditate. Nam spiritus conuertens sulphur in spiritum sibi similem, factus est vterque fugiens, & spiritus aërei simul in aërem scandentes se diligunt, vt Hermes inquit: Portauit illum ventus in ventre suo. Quia generatio geniti nostri fit in aëre, & nascens in aëre sapienter nascitur. Ascendit enim à terra in cœlum, iterumque descendit in terram, conquirendo vim superiorem & inferiorem. Vnde Arnoldus: Oportet à terra exaltari filium nostrum ad aërem in cruce: nam sic oportet ipsum pati, & ita intrare in gloriam suam.

Nonus gradus dicitur Refermentatio.

Quæ est duplex, scilicet alba & rubea. Quorum fermentū Solis est Sol, & Lunæ lumina.

Est autem fermentatio animantis in corporatio, saporis restauratio, odoris inspiratio, entium suppletio. Et sicut corpora substantialia & super ignem fixa non possunt suas qualitates manifestare, nec de se viuunt, nec eriguntur nisi beneficio spiritualitatis, primū purificentur

ficentur & viuificentur: sic nec accidentia spiritualia possunt ostendere suas virtutes permanentes, nisi cum fixis corporibus prius vniantur & perpetuantur: tuncque corpus complectitur spiritum, docens vigorando ipsum contra ignem præliari. Et spiritus corpus docens ipsum actiue penetrare grossa, subtiliare densa, remeliorare imperfecta & perficere, omnibus quoque generaliter corporum infirmitatibus finaliter mederi. Dicit insuper Auicenna, quod corpus & fermentum quod ibi misces, debet esse pulvis simplex & subtilis: non tamen facies omnino eorum inixtionem, donec utrumque eorum soluatur in aquam, eo quod in illa specie fit tantum commixtio per minima: quia leuius est separare vinum à terra quam ab aqua. Sed aqua quando miscetur cum aqua, recipit aquam tanquam naturam propriam, quod nunquam separantur ab inuicem, eo quod Natura naturam lætatur, & Natura naturam appetit, desierat, concipit, amplectitur, nutrit, renouat, dirigit, confortat, dealbat & rubificat.

Fermentum autem præparare secundum Auicennam, & ipsum abluere, calcinare & solvere, ut possit coniungi cum subtili opere, vel corpore, videlicet album cum albo, rubeum cum rubeo: fermentum tamen non mutat puluerem lapidis ad formam aliquam, nisi suam, verum dat sibi saporem & odorem, cum vigore transmutandi alia corpora ad suam naturam.

Nam cum conuersa natura sit, fit vnumquodque cum singulis, cuius complectitur essentiam primitus, eò quòd quousque formentur ad omnem formam suscipiendam, semper aptatur ad solutionem: igitur ponunt solutionem, & huic solutioni dant diffinitionem: sic autem fermentum quarta pars æris nostri. Et sciendum, in qualibet tinctura plus esse millesimam partem tingens in liquida substantia, quam in sicca, vt patet in croco cum ponitur in liquorem. Vnde fermentum reducit sibi appositum ad sui naturam, coloré & saporem ad omnem modum, videlicet de potentia ad actum. Nam confectionem dealbat, seu multiplicat, spiritualitatem corroborat, combustionem annihilat, tincturam continet ne fugiat, corpora leuiat, & se inuicem facit ingredi & coniungi, quod finis est operis, sine quo Elixir non peragitur, quemadmodum pasta sine fermento non fermentatur, quod dicitur fermentum fermenti, & coagulum coaguli.

Et sciendum, quòd omnis dissolutio fit secundum conuenientiam: omne enim quod dissoluit Lunam, dissoluit etiam Solem: eò quòd corpus calidissimum est, nec illud penetrare potest, nisi spiritus subtilissimus, qui & aer dicitur. Et hæc omnia dicuntur spiritus secundus, vnde est homogeneous inter duo corpora, quasi inter Deum & hominem: quia superiori spiritu terminato recipit secundum. Et hic est

est spiritus de duobus humoribus complifi-
cans, & spiritus est illorum fermentum. Quare
liquet, quòd per argentum viuum non coagu-
lat album ignem patiens, & argento mero non
coniungit, nullum exigit ad albedinem: & sic
de auro mero ad rubeum: quia nec sibi, nec al-
teri, nec mūdo proderit. Vna tamen & eadem
est operatio amborum, nisi quod opus album
est opus hyemis, vt dixi, & rubeum æstatis: vt
de tempore æstatis, & fluctuum, inundatio a-
quarum corrumpit magisterium tertium.

Non tingit Sol, vt prædixi, nisi tingatur, nec
etiam tingit ad complementum, nisi plenius
dissoluatur. Ad plenum autem dissoluitur, si in
quartum gradum per sublimationem confi-
xentur. Et sic patet quòd sine fermento non
exibit neque Sol neque Luna.

Nam secundum Platonē: Nisi sit in eo, quòd
eum emendet, non fiet quod quæris. Quare
iubemus coniungere lapidem cum suo corpo-
re, vt generet sibi similem: id est, cum argento
vel auro mero, quæ sunt fermenta Elixiris fi-
nalis nostri.

Et sciendum quòd cinis fermentum est au-
ri, & aurum est aqua eorum, & aqua eorum est
fermentum corporis, & corpora eorum sunt
terra eorum. Et fermentum huius aquæ diui-
næ cinis est, qui est fermentum fermenti. Com-
misce ergo aurum cum auro: id est, aqua cum
cinere.

Item, coniunge spiritum cum terra sua dealbata & calce, quod est suum fermentum, tere & confice totum aqua sua, quousque fermentetur, & fiet ut pasta fermentata. Nam pastæ fermentum nihil aliud est, quàm leuamen de sua natura. Et sic pulueris fermentum nihil aliud est quàm aurum & argentum, sine quib. completiue Elixir non peragitur: quia complicatas tincturarum & spirituum est. Vnde quod Philosophus: Regem nunc vestrum generosum dyadema tretaronatum ab igne honorate.

Decimus gradus dicitur Exaltatio.

Quæ est nostræ magnesiæ dealbatæ ingeniosa nobilitatio, quæ est potissimè per spiritus augmentationem, terræ sublimationem, liquefactionis pronotationem, elementa rectificata exaltado, & ex eis viuificatiue quintam essentiam constituendo.

Vnde Aristoteles: Quando habueris aquam ex aëre, aërem ex igne, & ignem ex terra, &c. Hic autem lapis in elementis dicitur finali operatione, non manuali. Primò amittit aquam quam habet ex aëre post eius resolutionem in ipsam: aër namque & aqua sunt elementa contigua & media, vnde leuiores sunt mixtione, atque meliores operatione ignis. Cum frigidum vicerit calidum, aër vertitur in aquam: cum verò calidum vicerit frigidum, aqua vertitur in aërem: aërem verò habens ex igne, per eius solutionem, putrefactionem & multam conuectionem

uectionem super ipsum, donec bene ablutum sublimatione fiat album. Nam vt dicit Mar-
chos: Cùm suam biberit aquam adurentem,
denigratur, inanetque, vt prædixi, in vmbra
purgatorij cùm noctibus. Concipit autem in
balneis, & parit in aëre: deinde rubescens, gra-
ditur super aquam, & super cacumina dealba-
tur, & fit albus, levis, & aëreus, qui prius fuit
grauis, siccus & obscurus ignis, exaltato Sole
incalescit aër & arefcit. Vnde Psalmus: Exhibet
spiritus eius, & reuertetur in terram suam, in
illa die peribūt omnes cogitationes: id est, do-
minationes humorum. Ex quo tūc versa sunt
in terram, & abierūt in sicca flumina, eo quod
volans cecidit in nidulum, vnde prius exiuit.

Ignem verò habes à terra exaltatum per la-
pidis diuisionem, aquæ distillationem, & terre
calcinationem: quia sicut ab aëre aquam habes
distillatione, sic ignē à terra habes calcinando.
Et sic scias quod terra suam frigiditatem aquæ
præstat, aqua suam humiditatem aëre donat,
aër suam caliditatem igni cōmunicat. Et sicut
ignis viuit de aëre, & aër de nutrimento aquæ,
& aqua de nutrimento terræ: ita viuit lapis no-
ster de omnibus elementis.

Et sciendum, quod aër subterraneus, qui ter-
ram sustinet, non demergetur in aqua, quæ sub
se est prohibens in terram humectari ab aqua.
Factus est ergo aër complexionis, & diuidens
inter diuersa, videlicet, inter terram & aquam.

Ll

& factus est aër substantia solaris inter aduersantia concordans, ne se inuicem destruant, videlicet inter aquam & ignem. Exéplum huius est ouum, quod vnum est, continens in se plura, scil. albumen & vitellum, pro materia & forma, nec non testam: albumen & vitellū, pro corpore, spiritu & anima: pro quatuor autem elementis, videlicet testam, præterea pelliculā inferiorem, pro aëre frigido subterraneo, qui est diuidens terram ne demergatur in aqua.

Deinde albumen pro aqueitate, postea & pellicula superior pro aëre calido subsolari inter aduersantia concordans, videlicet inter aquam & vitellum igneum, ne se inuicem repugnando destruant. Omnia tamen vnum sunt. Aër autem inferior ac frigidior superat terrā, scil. aquæ densioris, aërisque altioris.

Ideoque altior aër altiorum, calidior, rarior & subtilior est aëre inferior. Et sic in vno continentur quinque, scil. vna quaternitas: id est, terra, aqua, aër, & ignis, & pūctus Solis in medio rubeus. Et hic pullus est avis Hermetis.

Quare omnium Philosophorum ab omnibus veteribus nostris lapis noster nuncupatus est, maximè etiam propter albedinem & siccitatem eius, ac manifestā aqueitatem ipsius circumdantem, ac intensissimam rubedinem eiusdem occultatiuè implicantem.

Dicit enim Aristoteles, quod non fit transitus rectius inter extrema, nisi per medium.

Ideoque

Ideoque non vertitur calidum in frigidum, nisi per humidum, quod est eorum medium: nec etiam aqua vertitur in ignem, nisi primò vertatur in aërem: nec terra vertitur in aërem, nisi prius vertatur in aquam: nam ignis & aqua sunt elementa contraria, siue extrema, & aër & terra sunt eorum media: quia sicut aqua est iuxta aërem inferius: sic aër est iuxta ignem superius: ideoque aqua contrariatur igni, sicut terra aëri, eò quòd aqua & aër conueniunt in humido, ignis & terra in sicco. Terra immediate mutatur in ignem, sicut aqua in aërem: sed ignis & aqua, aër & terra non rotantur, nisi terra in aquam, & aër in ignem prius conuertantur. Ignis verò in sua altitudine secundum Rogerium Bacconem est calidus & siccus in quarto naturaliter, quæ si vis vertere in aqua, reduc corpus ad temperamentum, vt sit susceptible, reduc in calcem, nunc ad ignem, & apponenda est aqua, quæ est frigida & humida: in quarto tamen est temperamentum nec calidum nec frigidum: & sic aqua cum igne mixta, facit temperamentum nec humidum nec siccum.

Eodem etiam modo mediantibus qualitatibus remittentibus & augmentibus, terra & aër ad temperamentum educuntur: sicque spiritum corpore mixto, vt prædixi, sit temperamentum, non ita rarum vt spiritus, nec ita densum vt corpus.

Insuper etiam cum in opere fueris, studeas

omnia signa naturæ, quæ in qualibet decoctione apparent, recordare in mēte, & eorum causas inuestigare. Per hoc enim apparebit tibi sciētia huius regiminis certa, videlicet, in quo gradu moderandus est ignis. Sed si ad statum rubeum finalem ante terminum albedinis debitum in administrando opus deducitur, conficiendum est quod corruptiue errasti, quod absit. Tūc pro remedio aufer rubedinem, cum aqua alba recenti imbibendo, inhumādo, & ad plenum cum calore in nigrum conuertendo, & sic semper tepido quousque putrescat iugiter, & iterum nigrum efficiatur: quo rubore præcipue caue propter periculum: Signū autem perfectę albedinis primæ, videlicet totius materiæ, est manifestatio cuiusdam parui circuli capillaris: quia circa materiam per latam vasis subcitrini, vbi prius post summam nigredinem apparuit circulus albus. Et non cures de coloribus ante veram albedinem apparentibus: quia veri non sunt. Nam bis nigrescit, bis vilescit, bis albescit, & bis rubescit. Nam componitur quatuor diebus putrefactus, colorem dabit nigrum obscurum, diu moraturū: secundo nigrum citrinum: tertio rubeum nigrum: quarto rubeum claro similem crocofico: quinto demum calorem rectę albedinis circa quam nullum consequeris effectum. Cū autem apparuerit candescens per totam materiam, ad instar terræ foliata, vel foliorum rubum,

bum, fixa firmiter illam & calcina. Deinde addendo nouum humorem exalta, & iterum fixa, & hoc iteratius. Demum mortificato igne vt prædicitur, & continuè exalta albedinem in aurum Solis aurigum, vt ascendat in curru igneo ad cælum, post Heliam vel in paradysum gloriæ dyademate regio insignito. Et tunc fit nostra tyriaca perfecta & lapis rotundus: quia in qualitatē temperatus quatuor elementa lapidis concorditer exaltantur.

Vndecimus gradus dicitur Multiplicatio.

Quæ est bonitatis augmentatio, coloris exaltatio, & quantitatis infinitæ artificiosa accumulatio.

Et quare in infinitum multiplicari hæc nostra medicina debet, hæc est causa.

Ipse namque medicina est, sicut ignis in lignis, & sicut muscus in aromatibus bonis. Ergo est magis crescēs, quo magis fuerit vsu conculcatus: quare oportet te partem illius relinquere omni tempore, quoniam ditatus ter ab illa, sicut qui habet ignem ditatus est ab igne.

Duobus autem modis multiplicari poterit medicina. Primò per solutionem & reiteratam coagulationem, & hæc est eius multiplicatio virtualis in bonitate.

Secunda per fermentationem, & hæc est eius multiplicatio in quantitate. Citiùs autem

augmentationem per fermentationem perfici-
cies, eò quòd soluta non bene operatur; nisi
prius figentur in suo fermento: perfectius er-
go per solutionem & exaltationem nostra me-
dicina multiplicatur, & hoc modo spiritualia,
& post primam solutionem, exaltationem, &
coagulationem, pars vna in prima proiectio-
ne cadit super 100. secunda super 1000. &
sic ulterius decuplare, semper exaltando, vs-
que in infinitum, quod preciosissimum est Dei
donum. Sic ergo concluditur quòd abun-
dantiùs operatur in multa medicina fermen-
tata, & soluta, quoniam solum fermētum, quia
magis est subtiliata, licet per solam fermenta-
tionem multiplicari poterit in infinitum, & il-
lud ideo: quia fermentum reducit sibi appo-
situm, ad sui naturalem colorem & saporem,
per omnem modum. Videntes ergo Philoso-
phi, quòd illud non fugiebat, cum fugienti-
bus factum est fugiens. Reiterauerunt ergo
illud ad simile corpus non fugiens, & tulerunt
in id ipsum, à quo minimè fugere potuerunt,
propter propinquam suæ naturæ conueni-
entiam: anima certè suum corpus citius in-
grediens, quàm si in alio mitteretur: quod si
mittere studueris, in vanum laborabis, quo-
niam non est communicatio tenebrarum &
lucis. Ad corpus ergo simile corporibus, ex
quibus tracta sunt ipsa reuixerunt, & parata
sunt: quia sic tingens & tingendum vna tin-
etura

ſtura facta ſunt. Non putes ergo illud quod tingit & fugit eſſe veram tincturam Philoſophorum. Quia ſulphura tingunt, & ſingunt, niſi ſimili argento viuo ſui generis ſint iuncta. Ideo oportet ipſum admilceri argentum viuum alio albo, alio rubeo ſui generis, & tincturæ fugiat. Quare iubemus argentum viuum commilceri argento viuo, vt prædicitur, donec vna aqua munda fiat.

Et hoc ſciendum Adarnech, quod omnia rerum nomina, & eorum ſimilitudines nulla alia de cauſa ab antiquis contrariantur, niſi & vos intelligatis, quod huius rei principium ſu per ſinem teſtatur. Et etiam ſciatis quòd hoc totum non eſt res niſi vna, quæ patrem huius & matrem, & eius pater & mater ea miſcuerunt, & paſcunt, nec ipſa à ſua matre aliquo modo diſſerre poſſunt. Rebus ergo mixtis, vt per confixationem multiplicentur, pone vas ad ignem, & cuſtodi ſumum, præcauens ne fugiat ab eo aliquid, & regimen totum eſt: in tempore ignis morare propè vas & intuerè medicinam quemodo mouebitur de colore in colorem, in minori tempore quàm in vna hora diei, quouſque veniat ad metam albedinis: citiſſimè namque liqueſcet in igne, & congeletur in aëre: quia ſumus, cum ſenſerit ignè, penetrabit in corpus, & ſpiritus confringetur in ſiccum, eritq; corpus vnum fixum, clarum, album, vel rubeum, ſecundùm quod medicina

fuerit & fermentum. Tunc decide ignem, mitte totum in frigidari: quia cadit vnum pondus super mille millia, & ducenta millia, cuius vis corporis vt conuertatur in aurum optimū vel argentum secundū Elixiris qualitatem.

Duodecimus gradus & vltimus huius Scale sapientis & totius operis completius dicitur Proiectio.

Quæ ad desideratiuam lætitiā artificem perducit. Vnde pro proiectione in paucis verbis: Sciendum est, quod prius dicitur projice: id est, pondus vnum super mille, &c. Melius tamen est projicere, nunc dimittis super fundamenta, & fundamenta super verba mea, & verba mea super diligam te Domine, & diligam te, super attendite. Exemplum ex eo de eroco, qui si siccus projiceretur, parū tingit, sed si solutus iungatur cum paruo liquore, & illud paruum cum multo tingeret in infinitū. Sic ergo facies proiectionem: primò multiplica decem in decem, & erunt 100. & 100. in mille, & erunt decem millia: & sic per communes vsq; in infinitum. Causa autem horum omnino est dux, scilicet bonitatis, & necessitatis, & perfectionis. Bonitatis, vt abundantius tingat, vt melius perficiat, & plura conuertat. Necessitatis, vt melius coloretur, melius figatur, & sibi simile ingrediatur perfectionis: quia medicina perfecta habet conuertere Mercurium

rium in perfectissimum aurum & argentum. Numerus perfectus est, denarius, cetenarius, millenarius. Ideo à principio ad vltimum facies proiectionem. Nam si ita parum suprâ ita magnum in igné mitteretur, periclitaretur ab eo propter sui paruitatem. Verùm omnia medicinæ fundamenta sunt multum subtilianda & tingenda. Quia quantò plus subtiliatur & tingitur, tantò abundantius operatur, &c.

*Epilogatio totius, & omnium supradictorum
summariarecapitulatio.*

Sumatur ergo lapis in capitulis sufficienter notus, & cum operis instantia assiduetur, super ipsum perfectio sublimationis, vt munde-
tur per hoc & subtilietur, donec in vltimam subtilitatis puritatem deueniat, & vltimò volatilis fiat. hic quidem est primus eius admini-
strationis gradus. Ab hinc verò cum modis fixationis figatur, donec in ignis asperitate quiescat: sic autem opus Lunæ nimis album, & opus Solis nimis rubeum: quia album opus est hyemis, rubeum verò æstatis: ideoque subtiliationis maioris partium indiget per modos proprios in maiori decoctione digestionis, scilicet donec rubicundissimum assumat colorem. Et in hac vna perfectione secundi gradus preparationis meta consistit. Sed & in tertio est totius operis complementum, vt scil. iam fixum lapidem cum modis subtiliationis vola-

tilem facias, & iterum volatilem fixum, & fixum solutum, & solutum iteratò volatilem, & volatilem iteratò fixum, quousque fluat & alteret in complemento solifico & lunifico certo: quoniam ex iteratione præparationis huius tertij gradus in medicina, resultat alterationis, & bonitatis multiplicatio. Vt vnumquodque imperfectorum corporum conuertat in infinitum solificum & lunificum verum. Sic etiam habet virtutem efficacem, ad sanandum omnem infirmitatem super omnes alias medicorum medicinas. Nam animum lætificat, virtutem augmentat, sanitatem conseruat, iuuentutem renouat, senectutem retardat, &c. vt Arnoldus dicit: Et aurum sic factum per magisterium fit potabile per accumulationem quintæ essentiæ nostræ super ipsum, donec pariter inspissentur: cum quibus etiam elementa aliarum rerum medicinalium poterunt in similitudinem olei circulari. Et tunc habeatur aurum potabile verissimum balsamum Philosophorum efficacissimum, quod est preciosissimum Dei donum. Cuius nomen glorificetur hic & in æuum,
Amen.

TRACTA

TRACTATUS OPVS

MVLIERVM, ET LV-

*dius puerorum dictus, inci-
pit faustè.*

PERIS processio dicitur omne o-
pus mulierum, & ludus puerorum.
Post ingressum operis cōtinuat sub-
tilis indagator naturæ diuæ progres-
sum. Verba ergo ista non fabulosa sunt, nec
contemptu digna, imò verba ista sic attendas,
quòd te non decipiant antiquorum librorum
textus, qui verba nonnunquam transponunt,
vt inquit Apuleius Philosophus, in lib. de Se-
cretis naturæ.

Debet autem triplex ludus puerorum præ-
cedere opus mulierum. Pueri enim ludunt in
tribus rebus. Primò cum muris frequenter
vetustissimis. Secundò cum vrina. Tertiò
cum carbonibus. Primus ludus materiam la-
pidis ministrat. Secundus ludus animam au-
gmentat. Tertius ludus corpus ad vitam præ-
parat. Ex flore namque sanguinis fit sal pe-
tra, cum primo ludo puerorum. Quo facto re-
stat ipsum animare, & frequēter cum suo com-
pari in aquam soluere, cum duobus alijs pue-
rorum ludis, qui necessarij sunt, vsque ad ter-
tium calorem nostri Elixiris in opere mulie-
rum, quod opus earum est coquere; qui ergo

potest capere capiat. Præterea lapis noster, quem omnes Philosophi quæsierunt, in quo sunt prima elementa mineralium, ei tinctura, calx & anima, spiritus & corpus fixum & volatile. Mercurius non quilibet, sed ille circa quem natura suas primas operationes incœpit, & eas primas operationibus determinavit, ad naturam metallicâ, sed imperfectè rem illam reliquit. Si ergo ab illa re extraxeris, in qua inuenitur, & cum ea incœperis operari, incipiendo in eo vbi natura reliquit, imperfectum inuenies in eo rem perfectam, & gaudebis sicut dixit rex Geber. Et hanc rem de qua extrahitur lapis habent tam pauperes, quam diuites. Et est opus mulierum & ludus puerorum, & flos eius est lapis. Recipe ergo in Dei nomine rem illam, quæ non est perfecta. Ex perfecto enim nihil fieri potest: quoniam species rerum perfectarum à sua natura non permutantur, sed potius corrumpuntur. Nec illa res ex qua noster lapis extrahitur, vel materia lapidis est penitus imperfecta, cum secundum artem ex tali scilicet imperfecto, nil fieri posset, ratio quia ars primas dispositiones naturæ inducere non potest. Sed ipsa est res media inter corpora perfecta & imperfecta, & quod natura in ipsa non perficit, sed tantum incœpit, hoc per artem poterit reduci ad perfectum. Ideo Fledius Philosophus dicit: Cum homo sit dignissimum creaturarum, cuius gratia & amore

amore omnia sunt condita, eidemq; subiecta. Et illud cuius corpus non recipit extimationem, quoniam in eo est quod sanitatem iuuentutemq; conseruat morbos atque languores ab homine & metallis repellit, & omnem superfluitatem consumit. Et hoc totum operatur nostrum Elixir super omnes Galeni, Hippocratis, Auicennæ, & aliorum Philosophorum medicinas, potationes & confectiones quascunque: etiam lepram ab homine repellit. Hinc dicit Albertus in suis Mineralibus: Maxima virtus est in quolibet homine, & maxime in capite, inter dentes, ita quod in sepulchris antiquorum mortuorum inter dentes aurum in granis minutis & oblongis sapienter inuentum fuit tempore nostro. Quia quod non posset esse nisi in homine esset ista virtus mineralis, quæ virtus mineralis est in nostro Elixiri. Et ideo dicitur quod lapis in quolibet homine. Et Adam portauit secum de Paradiso, ex qua materia in quolibet homine lapis noster vel elixir eliciatur. Hinc dicit Arnoldus, quod nunquam fuit intentio Philosophorum, quod lapis noster esset de principijs mineralium, scilicet argenti viui fixi, & sulphuris. Sed in corporibus perfectis, in quibus est perfecta commixtio, argentum viuum fixi, & sulphuris viui optimi. Cum corpus commiscetur cum spiritibus fit vnum cum eis, ita quod nunquam ab inuicem separantur, quemadmodum aqua

commixta aquæ: quoniam omnia ad naturam suæ homogeneousitatis sunt redacta. Nam Philosophi non dixissent, nisi corpora verterentur in non corpora, nihil in hac arte effici. Notate bene hæc verba, signate mysteria: Quoniam in hoc opere declaratur, quod sit lapis noster, cum principium omnium Philosophorum sic dissolueret lapidem. Si enim lapis noster esset de primis principijs mineralium, porteret ipsum sublimare, calcinare, figere, & demum soluere: quod est omni Philosopho contrarium. Vnde dicunt, nisi corpora fiant in corpora & è conuerso, nil operamini. Ergo conclusiue dicendum, principium operis nostri est dissolutio lapidis nostri: ratio, quia corpora soluta ad naturam spiritus sunt redacta, & magis fixa. Nam solutio corporis est congelatio spiritus.

Vnde Anaxagoras Philosophus, lapis noster est Sol sublimatus, & conuersus in maxima virtute minerali. Vnde Liliator dicit: Ex hoc auro & gemma nostra ex puro auro multa emimus. Alphidius Philosophus dicit: Congelate argentum viuum, cum corpore Magnesiæ. Non intellexerunt Philosophi argentum viuum quod videtur, nec magnesiæ, quæ vulgo videtur: Sed per argentum viuum intellexerunt humiditatem illius mixtionis quæ est humiditas radicalis lapidis nostri. Et per Magnesiæ intellexerunt totam mixtionem de qua

de qua extrahitur ista humiditas, quæ argentum viuum nostrum vocatur: quæ quidem humiditas currit in igne, & in eodem igne totum compositum dissoluit, congelat, denigrat, dealbat, rubificat, & perficit. Alphidius Philosophus dicit:

In nostro lapide sine composito sunt Sol & Luna, in virtute & potentia, & argentum viuum in natura: quia si hoc non esset in nostro lapide & composito, non facerent nec Solem nec Lunam. Et tamen non est aurum commune nec argentum commune. Quia ipse Sol & Luna existentes in opere nostro sine lapide vel composito, sunt meliores, quàm sunt Sol & Luna vulgares, eò quòd Sol & Luna existentes in nostro composito & lapide, sunt viui & virides. Sol verò & Luna vulgares sunt mortui. Ideo Sol & Luna in nostro lapide & composito sunt potentialiter & non visibiliter.

Lapis noster qualis sit in tactu, in pondere, gustu & odore.

Mitridates ad Plodium dicit: Tactus nostri lapidis mollis est, & maior mollities est in eo quàm in suo corpore. Pondus eius graue est. Cuius gustus dulcissimus, licet eius natura sit acuta. Odor enim eius, ante confectionem est grauis & foetidus, & à corpore mortuo tollit odorem. Etiam odor eius est malus, & assimilatur odori sepulchrorum. Nec esgo

noui alium lapidem qui huic assimilatur in effectu. Et in isto lapide continentur quatuor elementa, & assimilatur mundo & mundi compositioni, nec in mundo alius reperitur lapis pro nostra arte. Et quicumque alium lapidem pro nostro opere quaesierit, eius intentio omnino frustrabitur.

*Qualiter lapis noster debet cognosci per
circumstantias.*

Et si modò non intelligitis lapidem, nunquam eum intelligetis.

Hali Philosophus & Rex in Turba dicit: Lapis noster inuenitur in omni tempore, in omni loco, & apud omnem hominem, &c. Arnoldus de Noua villa dicit: Firmiter teneas quòd expensæ nostræ nobilissimæ artis, non excedunt precium duorum aureorum, in prima sua emptione: id est, operatione. Oportet tamen ipsam medicinam diutiùs assuescere super ignem, sicut puer super vbera matris enutritur.

Item Arnoldus dicit: Tres esse mineras in quibus lapis noster extrahendus est. Ex quolibet vegetabili potest argentum viuum elici, & emanere, quod in se habet quatuor elementa, à quo potest fieri lapis physicus. Ab alio vero non: Veruntamen scias, quòd Deus creator altissimus creauit naturaliter tres Mercurios principales, & excellentissimos: in mineralibus

alibus est vnus, scilicet Solis & Lunæ:

Et in vegetabilibus: id est, inter vegetabilia est alius, scilicet in vite. Tertius in animalibus: id est, inter animalia, scilicet in epate.

Ex his ergo tribus Mercurijs elicitur Mercurius viuus, quem Philosophi quærunť, habentem in se quatuor elementa, & quatuor colores. De quo argento viuo sumitur, & præcipue fit lapis Philosophorum. Melius enim argentum viuum siue minerale, siue vegetabile, siue animale est illud, quod est aureum & clarum. Et tale argentum viuum est assumendum pro nostro lapide, quia color eius est sicut ventus in ventre suo, vt dicit Hermes.

De vase siue ouo Philosophorum, in quo lapis noster ponendus est, vt igne & arte perficiatur.

Morienes: Si antiqui sapientes quãtitatem vasis non inuenissent, in quo lapis noster poneretur, nunquam ad huius magisterij perfectionem peruenissent.

Hinc dicit Rex Hali: Cognosce modum sine gradum vasis nostri operis, quod vas est radix, & principium nostri magisterij. Et idem vas est tanquam matrix in animalibus, quia in eo generant & concipiunt generationem pariter & nutriuntur. Ideo nisi vas nostri magisterij idoneum sit, totum opus destruitur, nec lapis noster producit effectum generationis,

M m

quia nō inuenit vas generationi aptum. Hinc dicit Ioannes Austri Philosophus: Sufficit tibi lapidem in nostro vase semel ponere, & claudere quousq; totum completur magisterium. Quod autem amplius est, à malo est, quia propter superfluum proculdubio argentum viuum, non vertitur in rubeum, nec in album. Totum ergo residuum ad artis occultationem in eo ponitur.

Verbi gratia: Ad generationem hominis anima vegetabilis nunquam nisi semel imponitur materia feminis. Si autem secunda vice imponeretur, tūc vnum destrueret reliquum, puta propter sanguinis cruditatem, vel aëris ingressionem, aut matricis superabundantiam. Et ideo mulieres se multis & varijs viris exponentes, raro concipiunt. Si verò concipiunt, pariunt abortum. Quia si cruda coctis, indigesta digestis supponuntur, foetus non nutriunt, sed occidunt. Ratio est, quia foetus de menstrualī semine tantum nutritur, & crescit vsque dum ad lucem producitur.

Et ideo Rex Hali de vase nostro loquens dicit: In vase nostro fit passio, & ideo ad mensuram vnius libræ ponatur, & non plus, quia in lapide nostro sunt venti inter nostrum vas & materiam lapidis contenti. Qui si non bene fuerint obstructi, euadunt, & sic magisterium annihilatur. Morienes dicit: Accipe ouum: id est, vas & igneas, percutite gladio, animamque

cuius

etius recipe: hæc enim est clausura. Philosophus dicit: Conserua vas, & ligaturam eius, vt sit potens in conseruatione. Nam aqua quæ prius erat in terra, & fugere nequibat, redijt iam ad superiora vasis à sua terra: & sic terra pariet aquam mediante igne, quæ prius erat in suo corpore: id est, terra. Albertus Magnus de Generatione nostri lapidis sic dicit: Locus est principium generationis, & locus generat locatum per proprietates cœli, quæ proprietates influuntur ei per radices stellarum. Et quod ibi virtutes elementales & cœlestes faciunt in vasis naturalibus, hoc idem faciunt in vasis artificialibus. Si tamen artificialia bene formantur ad modum naturalium. Hic dicit Plato: Sicut per motum firmamenti fit reuolutio elementorum, per quam reuolutionem corpora subtilia nituntur superius ascendere, & id quod ponderosum est manet inferius: sic quoque est in opere peritorum Alchimicorum. Necessè ergo bene munire vas, per quod totum firmamentum in circuitu suo reuoluitur. Nam id quod quæritur in nostro opere, est illud quod prouenit ex elementis.

Hermes dicit: Vas Philosophorum est aqua eorum. Nota sub vegetabilis Mercurius materiam & spiritus ex sua viscositate continens & conseruans.

Mm 2

Ad cognoscendum quæ intrant ad opus & magisterium nostrum.

Morienes dicit: Scitote quòd martirifando in opere corpora mineralium & spirituum, sci licet sulphur, Arsenicum, Auripigmētum, &c. quæ nota sunt vulgo, & nil penitus in eis reperiunt. Sed opus nostrum & Philosophorum est valde honorabile. Hinc Iacobus Philosophus: Claret quòd opus nostrum sit compositum ex corpore, spiritu & anima, & non de spiritibus mineralibus, puto argētum viuum, sulphure, arsenico, vel sale armoniaco, quia omnia illa vana sunt inutilia: & propriè nō sunt spiritus, nisi æquiuocè, sed potiùs sunt corpora, licet conuertuntur in fumum. Et in se nullam habent constantiam. Et ideo non possunt esse radix in nostro opere benedictò, nec per se, nec cum aliquo adiuncto proficiunt, nec profunt.

De lapidis diuisione in quatuor elementa. Et proprietas cuiuslibet elementi existentis in lapide diuiditur in quatuor elementa.

Iohannes Austri Philosophus dicit: Omne corpus aut est elementum, aut ex elementis compositum. Sed omnis compositio & generatio consistit ex quatuor elementis simplicibus. Quare oportet necessariò vt lapis noster sit reductus ad primam materiam & originem sulphuris

fulphuris & Mercurij. Deinde diuidatur in elementa, aliàs depurari non potest, nec comminui, nec etiam suæ partes minimè possunt ingredi, nisi corpus eius diuisum fuerit in minutissimas partes.

Tunc enim bene purificentur eius partes, & per communes bene coniunguntur, & elixir quod queritur, operatur. Nam experimentum destruit eius formam specificā, & nouam inducit speciem. Vnde post diuisionem elementorum non videtur ex eis quicquam nec tangitur, nisi aqua & terra: quia aër & ignis nunquam videntur in nostro lapide, nec eorum virtutes sentiuntur, nisi in purioribus elementis, quia rara & simplicia facta sunt, ita quod oculis corporalibus videri non possunt. Ille ergo lapis sic extractus sufficit tibi, vt reducas eum ad simplicem suæ virtutis effectum.

Item quatuor in eo sunt elementa, scilicet ignis, aër, aqua & terra. Ibi quatuor principia sunt siue qualitates, scilicet calidū, humidum, frigidum, & siccum: quorum principiorū duo sunt amica, & duo inimica. Item duo sunt actiua & duo passiuā. Duo ascendunt, alia duo descendunt. Vnum est in medio, & aliud sub illo. Et ratio illius est, quia contrarium à suo contrario non coadunantur nisi per medium. Igitur quod non est contrarium per se est coadunatum. Sicut calidum & siccum, per se coadunantur, quoniam in nullo contrariantur: quia

Mm. 3

illa duo elementa ignis & aër bene adunantur per se simul, sed calidum & frigidum non coadunantur nisi per medium, scilicet per humidum & frigidum: quoniam per se simul stare non possunt, cum semper vnum contrariatur reliquo. Nam humidum & frigidum bene consistunt simul, sed calidum & frigidum congregant & disgregant homogenia, & non eterogenia, dissoluendo & congelando. Sed humidum & siccum aggregantur & disgregantur constringendo & humectando. Elementorum ergo operatio est simplex generatio & naturalis permutatio: Igitur manifestum est, res vniuersas variari per calidum & frigidum. Et simpliciter generari & naturaliter permutari. Nam calidum & frigidum viuificat materiam: cum verò vincuntur agentia, liquet quomodo secundum partes variabiles sunt: quia ex quolibet non fit quodlibet, sed determinatum ex suo determinato: quia nulla fit generatio nisi ex conuenientibus in natura.

Item Arnoldus dicit de operationibus & effectibus elementorum: terra desiccatur & figitur, aqua mundatur & abluatur: aër verò & ignis faciunt fluere & tingere. Ideo oportet quod sit aqua multa, aër multus: quia multitudo tingentis tanta erit, quanta fuerit aëris multitudo: aqua enim purgatiuum est, & causa efficiens claritatem totius corporis & medicinæ. Hinc est quod frequens destillatio est elementorum ablutio,

ablutio. Et sicut aqua coniungitur aëri, sic terra igni. Nā terra calcinata ignita est, & ei prædominatur ignis : aqua etiam est congelata, & inspissata cum terra & aëre. Et quauis sit vna & eadem substantia, habens diuersos effectus conformes elementis: ideo etiam aqua nostra vel lapis noster diuersis appellatur nominibus. Nam aqua duo operatur in terra, nam lauat eam & tingit : in quantum lauat, dicitur aqua: in quantum tingit, dicitur aër. Primò separatur aqua, deinde aër : ignis verò qui est coniunctus aëri, calorem augmentat & consolidat, & superfluam humiditatem tollit ipsius aquæ. Deprimit & cōpactum facit illud, quod est rarum & molle.

Item ignis & aër conueniunt in qualitate, ideo vix ab inuicem separantur. Ideo etiam simul depuratur vt aqua. Cum ergo primò cum leui igne aqua mundatur, aër verò & ignis difficilius & vltimò separantur à terra, quæ terra postquam calcinata est, quasi vt ignis sicca remanet. Item aër melior est quàm aqua, quia licet aqua abluit terram & dealbat, faciens matrimonium tincturarum ; tamen aër tingit terram, & infundit ei animam & fusibilitatem. Et nota bene quæ dixi, & habebis ex opere tuo lapidem ad aquam & terram solum, & vtaris lapide sicco ad ignem & aërem tantum, aër sane est oleum, tinctura, Sol, anima & vnguentum Philosophorum, quòd totum perficit

Mm 4

magisterium. Aër est aqua tincta, & eius tinctura est ignis: quoniam ipsa aqua est corpus, & aër est spiritus deferens ignem. Oleum verò est similitudo animæ in corpore existentis, quod oleum nunquam extrahitur de corpore nisi mediante aqua per longam decoctionem ignis. Nam aqua est spiritus extractus. Oleum est sicut anima in corpore, & non aliud.

Item Arnoldus iterum de effectibus quatuor elementorum dicit.

Aër nutrit ignem sicut aqua terram nutrit. Nam ignis viuit ex aëre, & aër viuit de elemento aquæ, & aqua de elemento terræ. Fige ergo terram & aquam vt aër possit figi in aqua, quoniam si aquam bene occidisti, omnia elementa occidisti, & mortua sunt. Veruntamen est quod aqua minimè surgit sine terra, & nunquam consurgit sine corpore fructus, in quodum moritur semē, fructum dare potest, quoniam terra manet in se fixa, ideo etiam secum figit & retinet alia elementa. Aqua verò cum sit frigida & humida, mundat terram, & constringit, quoniam frigidum & humidum est siccitatis constrictiuum. Veruntamen est quod humidum citò recipit impressionē & citò dimittit, siccum autem grauitèr recipit impressionem & grauitèr dimittit. Idcirco humidum & siccum ad inuicem complectuntur & contemperantur, & adipiscitur siccum ab humido
per

per partium cōtinuationem: ideo facili-
pressionem recipit & acquirit humidum à sic-
co, vt firmiter teneat impressionem, & omnem
ignem patitur. Vnde propter humidum pro-
hibet siccum à sua separatione, & propter sic-
cum prohibet humidum à sua fluxibilitate: aër
verò circumdat aquam, clarificat & rubificat
terram & tingit ipsam, vt apta sit ad extensio-
nem & fusionem. Ignis autem totam compo-
situm maturat, subtiliat & rubificat, & aërem
perungit, & consolidat, terræ & aquæ frigidi-
tatem constringit, & ad meliorem complexio-
nem, & ad quantitatem reducit.

Elementa graua, vt sunt terra & aqua, ad fi-
xionem & quietem: Elementa verò leuia, vt
sunt ignis & aër, plus iuuant ad fusionem &
tincturam.

Hinc dicit Aristoteles: Ego diuidam tibi la-
pidem in quatuor operationes: id est, quatuor
elementa: Cùm ergo habueris aquam ex aëre,
& aërem ex igne, & ignem ex terra, tunc habebis
plenam artem & tincturam. Dispone ergo
substantiam terream per destillationem in hu-
miditatem & caliditatem, donec conueniant
& coniungantur, & non discrepent nec diui-
dantur. Et tunc adiungam eis duas virtutes o-
peratiuas, videlicet aquam & ignem. Quia si
permisceris aquam solam dealbabit: Et si ad-
iunxeris ignem, rubificabit largiente natura &
creatore, &c.

*De separatione elementorum in nostro lapide
Philosophicè intelligenda.*

Rasis Philosophus dicit : Scias pro vero quòd nunquã Philosophi intellexerunt, quòd lapis noster diuideretur in quatuor elementa separatim, vt faciunt stulti Alchimistæ, sicut clarè patet p illud quod dicit Arnoldus : Scias pro vero quòd elementa non diuiduntur in lapide nostro secundùm substantiam, sed bene secundùm virtutem: quoniam aliquod purum & simplex elementum non inuenitur nisi in sua sphæra tantùm . Veruntamen est quod elementorum qualitates actiuæ & passiuæ, secundùm aliquam prædominationem possunt à se inuicem separari & partiri, vtputa dum separatur aqua viscosa & eius substantia, in qua prædominatur frigiditas, tunc dicitur quòd separatur aqua. Dum verò separatur substantia magis depressa in qua dominatur caliditas, tunc dicitur quod separatur aër & ignis, vel substantia aërea & ignea. Qui hoc capere potest capiat, & qui non, de scientia & arte se minimè intromittat. Ergo conclusiue dicendo: Aqua nostra extrahitur à substantia manus, & non ex alia, eò quòd in eis maior tinctura . De terra verò non curo cuius sit coloris, vel substantiæ, donec illa fuerit subtilis, clara, atque fixa,
 &c.

De vera putrefactione Philosophica nostri lapidis.

Arnoldus in suo Rosario dicit: In opere nostro putrefactio est necessaria, quia nunquam fit aliquid natum, vel crescens, nec animatum, nisi post putrefactionem. Quia si putridum non fuerit, fundi non poterit, nec solui. Et si solutum non fuerit, ad nihilum redigetur. Nostra ergo putrefactio non est sordida nec immunda, sed est commixtio aquæ cum terra, & terræ cum aqua per minima, donec totum corpus fiat vnum. Hinc dicit Morienus Philosophus: In putrefactione nostri æris spiritus uniuntur cum corpore, & desiccantur in illo. Et nisi aqua cum terra desiccaretur, non apparerent colores. Etiam putrefactio nostra nil aliud est, quam mortificatio humidi cum sicco. Et nostra putrefactio non fit absque humido & sicco, eo quod terra in siccitate continetur, nec per se surgere potest. ratio: quia non possunt graua superius ascendere: nec leuia cum grauibz inferiùs manere, & detrudi sine suo consortio, sed vtrunque est initium & finis alterius. Hinc dicit Hali Rex: Scias quod nisi sublimaueris corpus quousque fiat aqua, aqua in toto non putrefiet: nec poterit cōgelari, nisi per ignem. Nam ignis commixtionem nostri lapidis congelat. Et similiter soluimus corpora, vt caliditas adhæreat profunditatibus eoꝝ

ram. Et sic solus ignis mutat aquam & terram
à suis naturis & coloribus.

*Qualiter aqua nostra à sua natura denigratur,
audi Iohannem Austrum.*

Iohannes Austri dicit: *Æs* quidem nostrum
primò de quanto magis coquitur, de tanto
magis soluitur & denigratur, & fit aqua magis
subtilis & spiritualis.

Secundò de quanto magis coquitur, de tan-
to magis inspissatur, & desiccatur, & fit maio-
ris albedinis.

Tertiò de quanto magis coquitur, de tanto
plus coloratur & rubificatur, & fit tinctura in-
tentionis rubedinis. Quia autem sit necessa-
rium quod lapis noster primo fit niger. Hoc
sic probatur: Quia generatio vnus non fit nisi
per corruptionem alterius. Sed corruptio pu-
trefactionis non fit nisi per calorem agentem
in humido.

Sed calor agēs in humido efficit primò ni-
gredinem: quare liquidè patet, quod princi-
pium nostri operis est nigredo & caput corui.
Ideo Philosophus in Turba dicit: Cùm vide-
ris illi aquæ nigredinē euenire, scias tunc cor-
pus esse liquefactum. Tunc oportet ignem le-
uem continuare super ipsum, donec concepe-
rit nebulam tenebrosam, quam peperit. Tota
intentio omnium Philosophorum est & fuit,
vt corpus iam solutum in puluerem nigrum,
suam

suam ingrediatur aquam, & fiat totum vnum, & pura aqua suscipit aquam sicut naturā propriam. Hinc dicit Rosarius Philosophus: Oportet illam nigredinem aquæ, leui igne decoquere, donec in sua aqua nigratur, scilicet donec totum fiat aqua. Tunc enim aqua miscetur aquæ, & aqua aquam amplectitur, ita quod ab inuicem non poterint separari. Insipientes & falsi Alchimistæ audientes aquam, putant eam aquam esse vulgi. Si autem libros Philosophorum legissent, vtique scirent eam rem aquam esse prægnantem. Quæ tamen absque corpore suo cum quo coniuncta est, facta sunt vna aqua permanens.

Hinc dicit Auicenna: Quam diu apparuerit nigredo, dominatur obscura foemina, & ipsa est prior vis nostri lapidis: quia nisi primò fiat nigrum, non fit album vel rubeum, eò quod rubeum ex albo & nigro est compositum.

Sequitur opus dealbationis: Et qualiter lapis noster debeat dealbari.

Audi Rosarium: Medicina nostra est vna in essentia, & in agendi modo: quoniam necessarium est, quod illa eadem medicina, scilicet alba, nūquam fit rubea, nec potest rubificari, nisi primò fuerit alba. Et ratio huius est: quia nemo potest transire per primum ad tertium nisi per secundum. Sic etiam non est transitus de nigro ad citrinū, nisi per album: quia citrinum

ex multo albo, & purissimo nigro est compo-
situm. Ideoque hanc medicinam albam & ru-
beam facere nequimus, nisi primò fuerit ni-
gra, & deinde alba etiam: medicina alba & ru-
bea non differt inter se in essentia, sed in eo tan-
tùm differunt, quòd rubea maiorem inducit
subtiliationem, & longiorem decoctionem
in regimine sui ignis. Et hoc est ideo, quia fi-
nis operis albi, est principium operis rubei, &
quod completum est in vno, incipiendum est
in alio. Nam totum magisterium nostrum v-
no modo incipitur & finitur, scilicet coquen-
do. Hinc dicit Rosarius: Argentum viuum ex
ære nostro sublimatum, ex quo omnia fiunt,
est aqua munda & tinctura vera. Nam ex ære
nostro fit sulphur album, quod æs nostrum de-
albat, & quo spiritus retinetur ne fugiat. Illud
autem sulphur non poterit æs nostrum rubi-
ficare, nisi prius operatus fueris ad album, eò
quòd solum sulphur album æs nostrum deal-
bat. Quare liquet, quod tanta erit pulchritu-
do æris nostri, quanta fuerit albedo sulphuris.
Ideo in Turba Philosophorum dicitur: In co-
lore albo spiritus vniuntur, quod fugere ne-
queunt. Quare præcipitur: Dealbate lato-
nem, & rumpite libros, ne corda vestra cor-
rumpantur. Terra namque cum aqua putrefit
& mundatur. Quæ cum mundificata fuerit
nigredo, recedit & dealbatur. Et tunc peribit
tenebrosus, & vir ascendit super mulierem,
& aufert

& aufert ſibi ſuam nigredinem . Et ſic tunc Mercurius : id eſt, ſeruus fugitiuus penetrabit corpus, & ſpiritus conſtringetur in ſiccum, & tunc ceſſabit nigrum corrumpens, & deformatum, & fiet album & lucidum. Hinc Philoſophi in Turba dicunt:

Magneſia noſtra cùm dealbatur, ſpiritus fugere non permittit, nec æris vmbra vltcrius apparere. Ipſa namque eſt ſulphur album fixum, quod omnia corpora tingit, perficit, & conuertit in album.

Hinc dicit Philoſophus: Si fuerit argentum viuum purum, coagulabit illud viſ ſulphuris albi non vrentis, in album: & illud eſt res optima, quam poſſunt habere operantes Alkimiam, & conuertunt illud in album: quia natura continet in ſe naturam, & vero matrimonio copulatur ad inuicem . Et non eſt niſi ſola vna natura, quæ in vnoquoque gradu operationum ſuarum in aliam cōuertitur naturam: eò quòd natura naturâ lætatur, & gaudet, & natura naturam ſuperat, & natura continet naturam, docens eam præliare contra ignem. Nec tamen ſunt diuerſæ naturæ, nec plures: ſed vnà tantùm natura eſt, habens in ſe natu-

ras & res omnes, quibus ſufficit ad artem

noſtram: quia vno ordine natura

opus ſuum incipit &

ſinit.

♥ *Qualiter lapis noster debet rubificari,
audi Rosarium.*

Nisi primò dealbaueris res nostrum, ipsum rubeū facere nequitis: quia nemo potest transire de extremo ad extremum, nisi per mediū. Hoc est dicere: nemo potest venire de nigro ad citrinum, nisi per album, eò quòd citrinum ex multo albo & purissimo nigro est compositum. Dealba ergo nigrum & rubifica album, & habebis magisterium. Quoniam sicut annus diuiditur in quatuor partes, sic etiam opus nostrum benedictum. Nam primò est Hyems, id frigidum & humidum, & pluuiosum. Secundum tempus est Ver, quod est, calidum & humidum & floridum. Tertium tempus est Æstas, quod tempus est calidum & siccū: id est, rubicundum. Quartum tempus est Autumnus, quod est tempus frigidum & siccum, & tempus colligendi fructum. Hac dispositione tingimus res naturales donec fructum afferāt ad vota: quia iam Hyems transijt, imber abiit, noxque recessit, & flores apparuerunt in terra nostra, & tēpus putationis aduenit. Sed cū stamus suprā rosam albam, solum fortiemur effectum istum, conuertendo corpora metallica, & ægra in albū arte & operatione. Et cū videris illam albedinem supereminentem, lætus & certus esto, quod in illa albedine rubeo est occultata. Et hanc rubedinem nō oportet ex-

tes ex.

tet extrahere, sed solo igne regere, vsque quò totum fiat rubeum: Et sic consequenter patet, quòd color rubedinis creatur maximè ex còplemento digestionis. Quia sanguis non generatur in homine, nisi prius diligèter coquatur in epate, & post illam rubedinem de cætero nequaquam inponas aquam vel rem aliquam aliam, quousque ad complementum rubedinis decoquatur. Nam tempore æstatis & fructuum, inundatio aquarum pluuialiũ corrumpit fructum, quare oportet igne sicco absque humore comburere, donec rubificetur rubedine perfectæ: igitur noli cessare quanuis rubeũ aliquammodo tardauerit apparere. Quia sicut prima digestio stomachi omnia dealbat, sic secunda digestio quæ fit in epate, omnia rubificat. Quare liquet ex primis dictis, quod igne augmentato post albedinem, ex primis coloribus habebis rubedinem: in medio tamen colorum illorum apparebit citrinum. Sed ille color citrinus non est stabilis: quia post citrinum mox oritur rubeum: quo apparente, opus nostrum est completum: quoniam tunc habebit virtutem masculi, & conuertit omne corpus incompletum in verum solificum.

Hinc dicit Philosophus: Si fuerit sulphur mundum & clarum cum rubore, & fuerit in eo igneitas simplicis non vrentis, erit res optima, quam recipere possunt Alchimistæ, vt ex eo faciant aurum, &c.

Na

*Iterum de elementorum naturali & reciproca
circulariq; vicinitate ad inuicem.*

Albertus Magnus dicit : Non est silendum, quòd in omnibus quæ se habent ad inuicem circulariter per generationem, faciliore est eorum transitus, eo quòd in pluribus habet conuenientiam.

Hinc est quod ex argento facilius fit aurum, quàm ex alio metallo: bene ergo ordinauit natura, vt elementa circulariter sibi communicarent qualitates, quatenus circulares transmutationes ex ipsis fieret, & ex circulari transmutatione elementorum fieret. Vt puta terra communicat suam siccitatem igni, ignis verò caliditatem suam aëri, aër humiditatem suam aquæ, aqua verò communicat suam frigiditatem terræ, & terra iterum siccitatē suam igni. Et sic circulariter materia terræ appetit esse sub forma ignis: quia ignis quasi sitiens naturaliter agit in terram, & cōuertit materiam terræ in suam formam. Iterum eadem materia terræ, appetit esse sub forma aëris, qui aër est quasi naturaliter sentiens ignem. Et ideo agit in ignem & terream materiam. Et ignis, qui fecerat terram in suam formā, tunc illa materia naturaliter appetit esse sub forma aquæ. Aqua hoc sentiens agit in aërem, & in illam materiā, quæ fuit ignis, aëris & terræ, & sic conuertit in suam formam. Tunc illa materia naturaliter
appetit

appetit esse sub forma aquæ: aqua hoc sentiēs, agit in aërem, & in illam materiam quæ fuit ignis, aëris, & terræ, & sic conuertit in suam formam. Cum ergo illa materia fuerit in omnibus formis elementorum fabricata, appetit naturaliter simul omnes. Elementa hoc sentiētia, & quasi rixantia naturaliter omnia volunt simul esse: quia sunt actiua, & passiuæ & contraria. Ex illa igitur cōtrarietate & rixa, destruuntur formæ elementales, & remanent sub forma elementalī. Sed quo ad se: id est, per circularem transmutationem in materia elemētorum efficitur elementatum.

Hinc beatus Thomas de Aquino de forma elementorum, in eodem corpore coniūctorum ita dicit: Vidi, & feci per artificium naturæ cooperante. Nam accepi quoddam sulphur, quod erat naturæ igneæ, & transmutaui ipsum in aquam puram, quam per artem iterum transmutaui in aërem & in aquā, & cū volui transmutare in terram, vt terra purior fieret, inueni quendam lapidem rubeum, clarissimum, dyaphanum & lucidum, & in eo conspexi omnes formas elementorum, & etiam eorum contrarietates in illa materia lapidis, nescio qua ex virtute nisi ex appetitu.

Ex rubedine enim respexi formam ignis: ex diaphanitate formam aquæ, & ex luciditate formam aëris.

Vnde Arnoldus ad propriā 10. dicit: Beatif.

Nn 2

sine pater, Hermes Philosophus dicit: Quòd metalla ex quatuor elementis consistunt, & quodlibet elementum in sua materia abundat ex quatuor elementis, cùm elementum simplex non nobis dare actum sit. Etiam in materia metallorum oportet, quòd elementa habeant vnā materiam communem corporum, quæ sit communis formæ elementorum, ita vt per ipsa possint transmutari.

Et illa eadem materia quæ erat aquæ, sit æris, terræ, & ignis. Sunt ergo quatuor qualitates siue virtutes progredientes ab esse elementorum, & quælibet istarum potest dici de materia elementali: & istæ virtutes sunt, calefaciendi, infrigidandi, siccitatis & humiditatis. Et duæ istarum qualitatum sunt actiuæ, scilicet calidum & frigidum: duæ verò passiuæ, scilicet humidum & siccum. Sunt ergo duo elementa, per comparisonem ad res elementales, scilicet ignis & aqua actiua, & quasi duo passiuæ, sicut terra & ær. Quantum ergo inter se sunt actiua, & passiuæ, & communicant in natura.

Hinc est quòd vnum elementum communicat suam qualitatem alteri, vt sic circulando qualitatem illius possit conuertere in ipsum, & transmutatur. Est etiam sciendum quòd commune est omnibus metallis, quòd ipsorum materia est valde propinqua ad inuicem in natura, in virtute, & potentia.

Hinc dicit Albertus Magnus: Quia in naturæ ope-

re operibus didicit proprio visu, quòd ab vna origine fluunt aquæ viuæ, & in quadam parte fuit aurum, & in alia argentum, quæ tamen materia fuit vna, sed diuersus fuit locus in calore. Ideo diuersitas loci depurationis metalli, diuersitatem secundùm speciem fuerit operata.

Recapitulatio totius operis Alchimie, & lapidis nostri secundùm intentionem omnium Philosophorum.

Plato dicit: Artifex nostri operis primò debet lapidem soluere: deinde coagulare, quoniam opus nostrum nil aliud est, quàm facere perfectam solutionem & coagulationem. Vnde Rosarius dicit: Nisi quodlibet vertatur in aquam, nullatenus peruenit ad perfectionem. Ideo nonnunquam oportet vti aliqua commixtione & contritione in toto nostri operis regimine, sed. solùm versari circa aquam permanentem, cuius vis est spiritualis sanguis: id est, tinctura sine qua nihil fit. Conuertitur enim in nostrâ operatione corpus in spiritum, & spiritus in corpus. Sic enim mixta in vnum reducuntur & se inuicem vniunt. Nam corpus incorporat spiritum per sanguinis tincturam: quia omne quod habet spiritum, habet & sanguinem.

Nam omnis res cuius radix est terra, & aqua fit moriens. Hoc est dicere, terra fit aqua, & vincunt eum aquæ qualitates, sic est solutio

Nn 3

corporis, & coagulatio spiritus, & econtra. Nam vnam habent operationem : quia non soluitur vnum, nisi coaguletur reliquum. Ideo in principio operis tu aduna Solem per Lunam, & coagula per Solem, quoniam inde apparebunt effectus, eò quòd pars inferior destrimitur, cùm naturaliter superiora inferioribus dominantur.

Hinc dicit Hali Rex & Philosophus : Hæc ambo, scilicet solutio corporis, & congelatio spiritus, erunt in vna operatione, & non fit vnum sine altero. Ratio est, quia corpus & anima, quando simul coniunguntur, vtrumque eorum agit in suum socium. Verbi gratia, cùm terra & aqua simul coniunguntur, conatur aqua dissoluere terram, cùm sua humiditate, sua virtute & proprietate, quæ in ea est, facit terram subtiliorem, quàm priùs erat: & reddit terram sibi similem in corpore, ita vt fiat aqua, & econuersò, aqua inspissatur cum terra, & fit similis terræ in densitate, quia terra spissior est quàm aqua. Ideo dicit Albertus in Secretis secretorum:

Scias inter solutionem, & coagulationem spiritus nullam esse differentiam temporis, nec opus diuersum, ita quòd vnum non fiat sine alio, quemadmodum inter aquam & terram, non est aliqua pars diuersa, nec temporis differentia, quo cognoscatur in earum operationibus, vt vna ab alia separetur, sed est vna
& eadem

& eadem operatio, & fiunt simul. Ideo Arnoldus dicit: Opus lapidis nostri est ipsius dissolutio, sciens, quòd nullo modo materia lapidis possit destrui, quin sub aliqua remaneat forma. Vnde soluta prima forma corporis, immediate inducitur noua forma, quæ quidem in colore est nigra, in odore fœtida, in tactu subtilis. Hæc enim sunt signa perfectæ solutionis, & putrefactionis corporis: eò quòd calor agens in humidum primò conuertit in nigredinem, quæ nigredo est caput Corui, & hoc est principium operis nostri. Et sic lapis dissoluitur in aquam, quæ aqua Mercurius noster, & Philosophorum vocatur.

Hinc dicit Hali Rex: Compositio nostri magisterij, est coniunctio siue matrimonium spiritus congelati, cum corpore soluto: & sua coniunctio, & sua passio fit super ignem. Nam caliditas est eius nutrimentum, & anima non amat corpus, nec cum eo coniūgitur omnimoda coniunctione, nisi per mutationem vtriusque, & hoc fit virtute ignis & caloris, per conuersionem suarum naturarum. Hinc dicit Morienes: Magisterium nostrum non est aliud, nisi extractio aquæ à terra. Et econtrà aquæ super terram, donec putrefiat terra cum sua aqua, quæ cū putrefacta fuerit, & mundificata, totum magisterium, Deo auxiliante, bene dirigitur. Hinc Plato dicit: Accipite lapidem nostrum, & in tabellas tenues coaptate, & ponite

in vase nostro bene clauso, & affate eum igne leui, donec confringatur. Et sciatis quòd totum magisteriũ nil aliud est, quàm facere perfectam solutionem & coagulationem: hoc est dicere, primò soluere, deinde vtaqua congeleretur, ad calorem Solis decoquere.

Sequitur modus proijciendi.

Qualiter lapis noster proijci debet ad metallalla. Ponatur pondus vnus denarij super decem pondera Mercurij vulgi, loti cum sale & aceto, & exsiccato. Deinde ponatur in crucibulo super ignem, & quando Mercurius incipit feruere & fumigare, tũc statim proijce medicinam tuam albam super Mercurium fufum, & tunc medicina incipit se fundere in superficie in modum olei. Deinde illud oleum citò intus ingreditur, & tunc Mercurius in colore diuersificatur, & congelabitur in formã vitri albi: quem Mercurium sic vitrificatum extrahere ab igne. quo infrigidato, sumatur vnũ pondus, & proijciatur super 60. pondera Iouis fusi, tunc statim euenient stellæ quæ citò transibunt. Tunc bene cooperiatis crucibulũ cum carbonibus viuis, & stet in illo igne per quartale vnus horæ. Deinde extrahatis, & fundite, & erit pulcherrimum album, & delectabile.

Sequitur modus proijciendi lapidem rubeum.

Fundatis mediam vnciam Mercurij, & dimidiam

midiam vnciam Iouis, quodlibet seorsum: de
inde pone tuam medicinam super Iouem fu-
sum, & stet sic mixta in crucibulo aliquantu-
lum, vt bene se incorporent: & debent esse tres
crucibuli, vnus, in quo est medicina cum Ioue
mixta: in secundo debet esse Mercurius cru-
dus dimidia pars vel duæ. Tertium crucibu-
lum debet esse vacuum. Deinde medicina exi-
stens cum Ioue in crucibulo proijciatur in a-
liud crucibulum vacuum. Tunc statim Mer-
curius euacuetur ad crucibulum, vbi est me-
dicina cum Ioue, vt bene moueatur, vt bene
permisceatur. Deinde totum repone ab igne,
& permitte infrigidari extra ignem. Alia verò
crucibula semper stent ad ignem. Et cum Mer-
curius fuerit infrigidatus, medicina euacuetur
in crucibulum vacuum. Deinde euacuetur a-
liud crucibulum, in quo fuit medicina, & ap-
ponatur Mercurius. Et sic semper proceden-
dum est, quousq; medicina congelauerit Mer-
curium: quo congelato in vitrum rubeum &
diaphanum, & transparens, huius vitri rubei
ponatis vnum pondus super 44. pondera Io-
uis fusi, & erit valde bona proportio. Et facia-
tis cum eo eodem ordine, quo suprà fecistis in
proiectione medicinæ albæ. Et est notandum,
si est metallum frangibile, tunc debetis plus
addere de corpore imperfecto, scilicet de Io-
ue vel Saturno, si proiectio fuit super Satur-
num. Et sic potestis per eundem modum de

omnibus alijs metallis facere. Et scire debetis, quod additionem corporis imperfecti debetis addere paulatim, & in debita proportione & quantitate. Quia si nimium apponeretis, tunc oporteret vos ipsum effundere: quoniam aliter non remaneret corpus imperfectum & superfluum.

Sequitur de lapidis nostri multiplici virtute, & ineffabili eius medicinali effectu, & operatione, & multiplicatione.

Menander Philosophus dicit: Cum ad finem operis nostri perueneris, non indigebis operis nostri reiteratione, cum eius actio fortior sit actione ignis, eo quod totum consumit, quod non facit ignis artificialis: quia ignis artificialis habet ligna, & vegetabilia, & consumit ea, non tamen omnes rerum partes, sed dimittit cineres & carbones. Sed medicina nostri lapidis non dimittit aliquid in rebus, sed res totaliter conuertit à sua forma in suam essentiam. Est enim medicina nostra sicut fauilla ignis, quæ in actu augmentatur, & augetur in quantitate, ut dicit Hermes. Et in tantum augmentatur & multiplicatur, quod oportet operantem ex illo ab actione cessare ad tempus tædio affectus. Et hoc est venenū, de quo se Philosophi iactauerunt, cum quo lapides uinificauerunt, quorum naturæ fuerunt diminutæ, & reduxerunt eos ad naturam temperatam.

Quare

Quare honora lapidem nostrum. Hermes dicit: Cùm lapis noster ad suum terminum pervenerit, nihil eo subtilius videtur.

Non ergo miremini, si corpora super cœlestia sunt in se incorruptibilia, cùm in inferioribus, in natura incorruptibilitas sit reperiata, nullique aliorum corporum inferiorum subiecta.

Nam si lapis noster staret in igne vsq; ad novissimum diem, nunquam consumeretur, nec transmutaretur. Et subdit idem Hermes, dicens: Cùm ad eius finem perveni, tale gaudiũ mihi fuit, quale nunquam diebus vitæ meæ habueram, videns, quod tanta essentia sine elementalī materia in his inferioribus possit detineri. O natura maxima creaturarũ, quæ continet quod ignis non potest.

Qualiter medicina nostra lapidis curat omnes morbos, & infirmitates, & modus vtendi ea.

Modus vtendi medicina talis est secundũ omnes Philosophos. Si vis nostra medicina vescendo vti, tunc recipe de Elixir nostro pondus duorum florenorum ducatorum, ad vnam libram alicuius confectionis, & comedede ista confectione in hyeme pondus vnius drachinę: Quod si feceris, omnes infirmitates corporales, ex quacunque causa siue calida, siue frigida fuerint, depellit. Et conseruabit

sanitatem, & iuuentutem in homine, ac ex homine sene facit iuuenem, & facit cadere canos crines. Item nostrum venenum Philosophicum curat lepram confestim. Phlegma dissolvit, sanguinē mundificat, visum & omnes sensus acuit, & ingenium miro modo super omnes medicinas Philosophorum. Quare nostra medicina æstimationem non habet, quoniam omnia facta sunt propter hominem, &c.

Præscriptus tractatus, est per quendam doctorem in famosa ciuitate Lypsiae commorantem, ex vetustissimo libro exscriptus. Qui liber antiquus, fuit quondam Caroli quarti Romanorum Imperatoris, ex quo etiam laborare fecit lapidem nostrum, & perfectissimè adimpleuit. Qui etiam multa monasteria diuersorum ordinum multasq; egregias collegiatas Ecclesias & cathedrales erexit & fundauit, &c.

INCIPIT LIBER ROSA-
RIUM PHILOSOPHORVM,
*Compositus, & in vnum compila-
tus diligentissimè.*

 VI desiderant artis Philosophicæ scientiæ maioris cognitionem verissimam habere, libellum hunc diligentius inspiciant, & sæpius perlegant, & optatum prosperum consequantur.
Audite

Audite hæc filij priscorum Philosophorum,
 quam altissima possum voce libet proclamare.
 Venio namq; vobis præcipuum humanarum
 rerum statum aperire, secretissimum omnium
 secretorum, totius Mundi thesaurum, non fi-
 ctè nec irrisorie, sed certissime & humanissime
 palam ipsum efficiam. Quapropter vos mihi
 talem exhibeatis audiendi deuotionem, quale
 vobis afferam doctrinæ magisterium: nempe
 eorum quæ vidi proprijs oculis, & manibus
 meis palpaui, aliquod nunc possum vobis re-
 ctius testimonium perhibere. Quidam & con-
 fidentius quàm fallaces multi iactatores, qui
 post multas tandem expensas & labores, nul-
 lum sibi nisi miserabilem inueniunt effectum.
 Clarè ergo vobis loquor & apertè, quatenus
 tam periti quàm etiam imperiti valeât ex hoc
 magisterio secretum intelligere. Nec meritò
 poterit me quisquâ blasphemijs afficere: Nam
 cùm antiqui Philosophi tam obscurè quàm &
 confusè scripserunt, ita vt nedum intelligen-
 tur, sed nec conuenire videantur, quatenus
 preciosissimam artem hanc inquirentes, aut
 fallerent, aut à proposito deterrerèt. Ego qui-
 dem remota omni fallacia & obscuritate, vo-
 bis planè experimentū omne ante oculos ap-
 ponam verissimum, simul & cum Philosopho-
 rum sententijs, ad propositum adductis ipsum
 quamoptimè facientibus, quatenus res de qua
 agitur, eo apertior fiat & clariùs intelligatur.

Vnde primò notum facimus, omnes extra naturam operantes, deceptores esse, & in re non debita laborare. Porro ex homine non nascitur nisi homo, & ex bruto non nisi brutum, & omne simile profert non nisi suum simile. Quapropter qui de proprio non habet, de alieno ad libitum suum habere non potest. Hoc autem dicimus, vt nemo amittat suam pecuniam. Nam cum quidam decepti sint ingenij sui tarditate, & ad inopiam deducti, alios tentant etiam seducere, & ad miseriam compellere. Consulo autem, vt nemo se arti huic intromittat ad inueniendum, nisi principium veræ naturæ & eius regimen agnoscat, quæ cognita pluribus non indiget rebus, nisi vna, nec magnas requirit expensas, quoniam vnus est lapis, vna medicina, vnum vas, vnum regimen, vnaque dispositio. Et scias quòd ars est verissima. Porro Philosophi nunquam studuissent tot colorum diuersitates, & ordinem exprimere, nisi vidissent & tetigissent. Quare illud repetimus: Omnes extra naturam laborantes deceptos esse ac deceptores. Igitur in natura nostrum sit exercitium, & intetum obsequium: quia lapis noster de re animali, vegetabili & minerali. Vnius ergo esto voluntatis in opere naturæ, nec modò hoc, modò illud attentare præsumas, quia in rerum multitudine ars nostra non perficitur. Quantumcunque enim diuersificentur eius nomina, tamen

mea

men semper vna sola res est, & de eadem re: non enim introducit in naturam, quod in ea non est de sua natura. Quare oportet esse necessarium, vt agens & patiens sint in genere res vna & eadem: In specie autem altera & diuersa, secundum Mercurium, quo diuersificatur mulier à viro, quia licet in vno genere conueniant, tamen inter se habent differentiam distinctam, vt differunt materia & forma. Materia namque patitur actionem, forma verò agit sibi assimilans materiam. Ideo materia naturaliter appetit formam, sicut mulier virum, & turpe pulchrum. Sic liberius complectitur corpus spiritum, vt ad suam perueniat perfectionem. Cognoscendo ergo radices naturales, melius facies ex eis opus tuum: quia non possum alio modo lapidem nostrum exprimere, nec alio nomine nominare. Patet ergo ex præmissis, quòd lapis noster est ex quatuor elementis: Et habent eum tam diuites quàm pauperes, & inuenitur vbique, & assimilatur omnibus rebus, & est compositus ex corpore, anima, & spiritu: & conuertitur de natura in naturam, vsque ad vltimum suæ perfectionis gradum.

Dixerunt etiam quòd lapis noster fit ex vna re, & verum est: nam totum magisterium fit cum aqua nostra: ipsa namque est sperma omnium metallorum, & omnia metalla resoluntur in ipsam, vt est ostensum.

Item: Sal metallorum est lapis Philosophorum: lapis enim noster est aqua congelata in auro & argento, & repugnat igni, & resoluitur in aqua sua, ex qua componitur in genere suo. Ergo reductio corporum in primam materiã, seu in argentum viuum, non est alia nisi congelatæ materiæ resolutio, per quam seratura aperitur per ingressione[m] vnius naturæ in aliam. Vnde Philosophi dixere: Solem nihil aliud esse, quàm maturum argentum viuum. Nam in Mercurio sunt solùm duo elementa actu, scilicet terra & aqua, quæ sunt passiuæ. Elementa autem actiua, vt aër & ignis, sunt in ea in potentia solùm. Sed quoniam ista in Mercurio mundo deducuntur de pura potentia ad actum, secundùm debitam digestionem, & proportionalem decoctionem, tunc fit aurum. Quare in auro sunt quatuor elementa in æquali proportionem aptata: & ideo ibi est sulfur maturum & actiuum. Ars autem nostra iuuat naturam, super administrando Mercurio Aurum maturum, in quo (vt dictum est) est sulphur maturum & optimè digestum: à natura autem per opus naturæ.

Arnoldus: Quicumque velit ad hanc scientiam peruenire, & non est Philosophus, fatuus est: quia hæc scientia non est, nisi de occultis Philosophorum.

Senior: Ars enim illa in Dei potentia reseruata, quæ Laycis est inimica.

Vnde

Vnde Geber: Non ergo hæc scientia pauperi & egenti conuenit: sed potius est illis inimica.

Secundò Politicorum dicit Philosophus: Impossibile est indigentem Philosophare.

Duplex est via in ista arte secundum Philosophos: scilicet vniuersalis & particularis. Via vniuersalis est facilis & rara. Et est talis quæ ex principijs vetis & naturalibus educitur: quibus virtus seminaria & reformatiua statim, & in momento indurat Mercurium, & quodlibet metallum debite præparatum tingit in verum aurum vel argentum, secundum quod talis virtus primordialiter ad suum finem fuerit aëtiuorum ad passiuæ coniunctione.

Secunda verò via dicitur particularis, & est difficilis & laboriosa. Nota, licet Alchimia in via vniuersali partim sit naturalis, partimque artificialis, magis tamen est naturalis: quia natura in via veræ Alchimie nil alienum vel extraneum introducit: quia natura habet in quod operatur, eò quod aëtiua iunguntur passiuis per competentem vnionem seu applicationem, cætera verò natura per se operatur.

Plato, lapis noster est res quam ignis non tetigit, à qua noster Mercurius surgit.

Tria sunt genera laborantium artem Alchimicam, scilicet Alchimista, Lauchimista & Lachrimista. Non omnis qui dicit, recipe, recipe, intrabit in artem, quia vnum tantum est reci-

pe: vnum corpus non intrat alterum.

Gratianus: Accipe hoc & hoc, & fac sic & sic, & habebis hoc, & illud est verum apud omnes Philosophos. Vnde Philosophus: Primum verbum recipe recipe, multos errores fecit. Ideo primum opus est dissolvere rem lapidis: id est, Mercurium non vulgi.

Arnoldus: Fatui autem intelligentes ad litteram dicta Philosophorum cæcutiunt, & non inveniunt nisi mendacium, & tunc dicunt: falsa est scientia, quia tentauimus & nihil inuenimus. Et tunc sunt sicut desperati, & vilipendunt libros & scientiam: Et ideo scientia vilipendit eos, quia scientia nostra de occultis naturæ, non habet inimicum nisi ignorantem.

Versus:

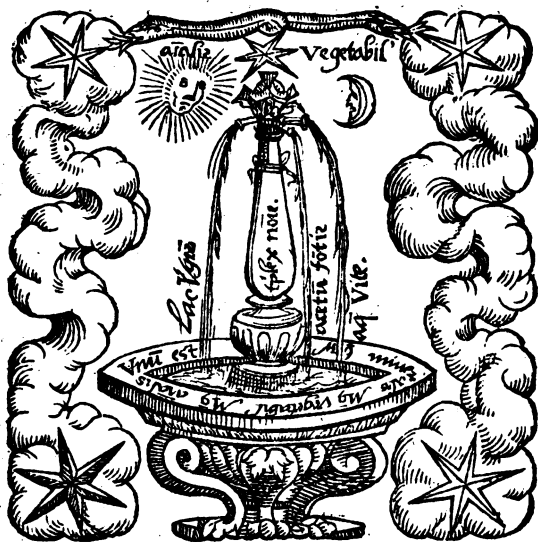
Hic lapis exilis extat, precio quoque vilis.

Spernitur à stultis amatur plus ab edocis.

Sicut & Alphidius dicit: Scito quòd hunc lapidem, de quo hoc arcanum agitur, Deus non posuit magno precio emendum, quoniam in via eiectus inuenitur, quatenus tam à paupere quàm à diuite haberi possit, vt ratione & scientia ad eum quisque possit leuiter peruenire. Argentum viuum non est lapis. Vnde Constantinus: quia fusibilis, ergo non est lapis. Argentum viuum est ignis, vnde Philosophus: Scitote ergo, quòd argentum viuum est ignis, corpora comburens magis quàm ignis.

Wic

Wir sind der metallanfang vnd erste natur/
 Die kűst macht durch vns die hűchste tinctur.
 Reyn brunn noch wasser ist meyn gleych/
 Ich mache gesund/ arm vnd reich.
 Vnd bin doch jzund gyfftig vnd tűdlich.
 Mineralis.

Succus lunarię, Aqua vitę, Quinta essen-
 tia, Ardens vinum, Mercurius vegetabilis, o-
 mnia idem sunt: Succus lunarię fit ex vino no-
 stro, quod paucis filijs nostris notű est, & cum
 illo fit solutio nostra, & fit aurum portabile no-

strum mediante illo, & sine illo nequaquam. Corpus namque imperfectum conuersum est in primam materiam, & istæ aquæ coniunctæ cum aqua nostra faciunt vnâ aquam mundam, claram, omnia mundans, omnia tamen necessaria in se continens: & ista est cara & vilis, de qua & cum qua perficitur nostrum magisterium. Nam corpora soluit non solutione vulgari, prout tradunt ignorantes, qui conuertunt corpus in aquam nubis, sed solutione vera Philosophica, in qua conuertitur corpus in aquam primam, ex qua fuit ab initio, ipsa eadem aqua corpora in cinerem transformat. Scias autem quòd ars Alchimix est donum Spiritus sancti. Et scias quòd diebus nostris habuimus magistrum Arnoldum de Noua villa, in curia Romana, summum medicum & Theologum, qui etiam magnus Alchimista fuit, qui etiam virgulas auri faciebat, quas consentiebat omni probationi submitti.

Arnoldus: Sciant artifices Alchimix species metallorum transmutari non posse, nisi fortè in primam materiam reducantur, & tunc quidem transmutantur in aliam quam prius erant speciem. Et hoc ideo, quia corruptio vnius est generatio alterius, tam in artificialibus quam in naturalibus. Ars enim imitatur naturam, & in quibusdam corrigit & superat eam, sicut iuuatur natura infirmi medicorum industria.

Speculum: Venerabili ergo vtimini natura,
quo-

quoniam non emendatur natura, nisi in sua natura: cui alienum nolite introducere, nec puluerem, nec aliquam aliam rem: quippe quia diuersæ naturæ lapidem nostrum non emendant, nec intrat in eum quòd non sit ortum ex eo, quoniam si aliquid extranei sibi apponatur, statim corrumpitur, & non fit ex eo quod quæritur. Vnde notifico, quod nisi similes res initio coquendi receperis, & absque manuum contritione subtiliaueris, donec omnia aqua fiant, nondum opus inuenisti. Quare scire facio preciosissimum arcanum studentibus, vt non fatigentur in vanum, quia hoc magisteriũ nihil aliud est, quàm coquere argētum viuum, & sulphur, donec vnum fiat argentum viuum, quod defendit sulphur à combustione, si fuerit vas bene clausum, ita quòd argētum viuum non possit euanescere, nec sulphur possit comburi, nec deuastari: quia argentum viuum nostrum est aqua clarissima nostra. Et videmus per exemplum in aqua communi, quòd omne quod cum ea coquitur, nunquam comburitur donec ipsa aqua consumatur, quantumcunq; etiam ipse ignis sit fortis. Et quando aqua consumpta est, hoc quod in vase est comburitur: & ideo Philosophi iusserunt claudere os vasis, vt aqua benedicta nostra non exhalaret, sed defenderet à combustione, hoc quod in vase est: Aqua verò cum illis posita rebus, prohibuit ne ignis combureret, & factæ sunt illæ res.

Quantò magis flamma occupatur, tantò magis aqua in intimis absconditur, ne ignis calore lædatur, aqua verò in suo ventre eas recipit, & ignis flammam ab eis repellit. Iubeo autem omnes inuestigatores huius artis, in principio facere ignem leuem, donec facta sit patientia inter aquam & ignem. Et postquam videris aquam fixam sine ascensione aliqua, non cures qualis sit ignis, sed bonum est regere cum patientia, donec spiritus & corpus vnum fiant, ita quòd corporea fiant incorporea, & incorporea corporea. Ergo aqua est illa res quæ dealbat, & rubere facit. Aqua est quæ occidit & viuificat. Aqua est quæ comburit & candidat. Aqua est, quæ dissoluit & congelat. Aqua est quæ putrescit & postea facit germinare nouas, & diuersas res. Vnde, fili, moneo te, quòd totum intentum tuum sit in decoctione aquæ, & ne tædeat te, si vis habere fructum, & non cures de alijs reb. vanis nisi de sola aqua. Coque ipsam paulatim putrefaciendo, donec mutetur de colore ad colorem perfectum. Et caue quòd in principio non combures suos flores, nec suam viriditatem: & noli citò perficere opus tuum. Et nota, quòd ianua tua bene & firmiter sit clausa, vt ille qui est intus euolare nō possit, & Deo concedente, ita peruenies ad effectum. Natura facit suam operationem paulatim: ego verò volo quòd tu ita facias, imò secundum naturam tua sit imaginatio. Et vide

secun-

secundum naturam, de qua regenerantur corpora in visceribus terræ. Et hoc imaginare per veram imaginationem & non phantasticam. Et vide similiter quo calore fit decoctio eorū, si est violentus vel suavis.

Geber de veritatis inuestigatione.

Considerauimus in nostris voluminibus ex secretis & naturalibus potentijs, & naturalium proprietatibus, etiam per experientiam nostram inuentione inuestigationis materiam omnino certam. Non enim omnino inuenimus aliud, nisi quod ea ex quibus elicitur nostra medicina, in corporibus transmutandis, habeat in se has qualitatū proprietates.

Primò quod habeat terram subtilissimam in se, & incōbustibilē, aptamq; ad figendū omnimodè fixā cum suo proprio radicali humore.

Secundò: humiditatem aëream & igneam, vniformiter coniūctam, sic, quod si vnum fuerit volatile quod & reliquum. Et quod ipsa humiditas est super omnes humiditates, expectans ignis calorem vsq; ad sui sufficientis inspissationis cineris completum, quoad indigentiam ipsius cum permanentia inseparabili terræ scilicet annexæ sine euaporatione.

Tertiò, quod humiditatis dispositio naturalis sit talis, quod per beneficium suæ homogeneitatis, in omnibus suarum proprietatum differentijs, terram habet annexam conuersione vtriusque, quia in alterutris homoge-

neitate sit temperatum virtuosè, & vnione totali, & vinculo connexionis inseparabilis æqualiter post finalis præparationis gradum fusionem bonam præstet. Quartò, quòd hæc homogeneitas sit tantæ puritatis essentiæ, & ab omni re combustibili seu vrente artificialiter emundata, quòd omnia cum quibus coniungitur per minima non comburat, sed à combustionem præseruet. Quintò, quòd clarâ & splendidam habeat tincturam in se albam, rubeam, mundam, & incombustibilem, stabilem & fixam, quòd ignis nequaquam valeat ipsam permutare, nec sulphura adustiua seu acuta corrodentia corrumpere, nec perfradare. Sextò, quòd totum compositum inferatum cum suo complemento finali sit tantæ subtilitatis materiæque tenacitatis, quòd post finalem suę decoctionis termini iniectionem tenuissimæ maneat fusionis, ad modum aquæ, & penetrationis profundæ vsque ad vltimæ rei permutabile, cuiuscunque fusionis ipsum extitit in complemento, & cum vicinitate & affinitate sua adhæreat suo fumo naturaliter, cum inseparabili consolidatione, contra impressionem ignis in ipsa hora sua, spiritualiter corpora in sui naturam reducens.

His consideratis inuenimus inuestigatione nostra septem proprietates rerum in nostro lapide necessarias & opportunas: Et sunt hæc: oleagineitas, materiæ tenuitas, affinitas, radicalis

calis humiditas, puritas, claritas, Terra figens,
& Tinctura.

Prima verò differentiarum proprietas est ipsa Oleagineitas, dans in projectione vniuersalem fusionem & apertionē medicinæ. Nam primum quidem necessarium est post projectionem medicinæ, est ipsius medicinæ subita & conueniens fusio, quæ cum oleagineitate naturali perficitur & inuisceratur.

Secunda est materiæ tenuitas, siue ipsius subtilitas spiritualis, tenuis siue fluens infusione ad instar aquæ, penetrans in profundum rei alterabilis. Quia secundò post fusionem medicinæ, necessaria est ingressio eius immediate.

Tertia est Affinitas siue vicinitas, inter Elixir & rem transmutandam, dans inhærentiam in obuiationem sui similis & retentionem. Quia tertio post medicinæ ingressionem, immediate adhærentia conueniens est & necessaria.

Quarta est radicalis Humiditas & ignea, congelans & consolidans partes retentas cum adhærentia sui similis, & vnione omnium partium consimilium inseparabiliter in æternum: quia quartò post adhærentiam, opportuna est partium consolidatio sua radicali humiditate viscosa & necessaria.

Quinta est Puritas & Claritas mundificata, dans splendorem eminentem in combustio-

ne exisienti, non adiunctis post consolidationem partium putrificatarum quæ relinquuntur, quòd ignis agens actualis habeat comburere omnes superfluitates extraneas non consolidatas: quare sequitur putrefactio immediatè, & est necessaria.

Sexta est Terra figens, temperata, tenuis, subtilis, fixa, incombustibilis, dans fixationis permanentiam, in solutione adhærens, secum stans & perseverans contra ignem: quia sexto necessaria est fixio post purificationem & opportuna.

Septima est Tinctura dans colorem splendidum & perfectum, album & citrinum intensum, dans lunificationem & solificationem rerum transmutabilium: quia septimò post fixationem necessarius est, & ultimus color tingens seu tinctura, colorans materiam conuertibilem in verum aurum vel argètum cum omnibus suis differentiis certis & notis.

Calidius Philosophus de aqua nostra dicit: Est enim ignis, quia omnia comburit & terit, argentum viuum est acetum. Vnde Socrates in Turba dicit: Prima vis est acetum: id est, argentum viuum. Vnde Turba: Si corpus absque aceto super ignem ponatis comburetur: id est, absque argento viuo. Turba dicit: Est acetum acerrimum quod facit corpus merum sine quo nullus color venit.

Nota

Nota bene: In arte nostri magisterij nihil est celatum à Philosophis excepto secreto artis, quod non licet cuiquam reuelare: quod si fieret, ille malediceretur, & indignationē Domini incurreret, & apoplexia moreretur. Quare omnis error in arte existit, ex eo quod debitam materiam non accipiunt. Igitur venerabili vtimini natura, quia ex ea & per eam & in ea generatur ars nostra, & non in alio: & id eo magisterium nostrum est opus naturæ & non opificis. Et sic qui nescit principiū, finem

non consequitur: & qui nescit quid querit, nescit etiam quid inueniet.

Scias ergo quòd æs, quod est Philosophorum aurum, est aurum eorum. Dixit autem Senior: Aurum nostrum non est aurum vulgi. Quæsiuisti autem de viriditate, putans quòd æs esset corpus leprosum propter illam viriditatem quam habet. Vnde enim tibi dico quòd totum illud, quod est perfectum in ære est, illa sola viriditas quæ in ipso est, quia illa viriditas per nostrum magisterium vertitur citò in verissimum aurum nostrum, & hoc experti sumus. Nullo tamè modo poteris lapidem præparare absque duenech viridi & liquido, quod videtur in mineris nostris nasci. O benedicta viriditas, quæ cunctas res generas: vnde noscas quòd nullum vegetabile, atq; fructus nullus apparet germinando, quin sit ibi viridis color. Similiter scias, quòd huius rei generatio viridis est, quare Philosophi germen ipsum appellauerunt. Et similiter eam aquam vocauerunt suæ purificationis seu putrefactionis, & veritatem dixerunt, quia cum sua aqua putrificatur seu purificatur à sua nigredine: abluitur & album reddit ipsum, postea rubeum. vnde scias quòd nulla sit tinctura vera nisi ex ære nostro. Coque ergo ipsum cum sua anima, tere, coque, reitera, donec spiritus coniungatur cum suo corpore, & vnum fiant, & habebis intentum. Sapientes autem multa nomina illi im-

imposuerunt, sed tu cōsidera illam solam rem, quæ argento viuo & corporibus adhæret, & habebis scientiam veram. Sed vt non erres, scias quid sit adhære in corporibus. Aliqui dixerunt, quòd argentum viuum vulgi adhæret in corporib. quod est falsum. Putant enim se intelligere capitulum Gebris de argento viuo, vbi dicit: Cum in rebus cæteris exquirentes, non inuenimus inuentione nostra rem aliam magis quàm argentum viuum corporum naturis amicari, &c. Hoc autem totum intelligendum est de argento viuo Philosophico. Ipsum enim solum adhæret in corporibus, & nullam aliam rem inuenire potuerunt Philosophi antiqui, nec moderni inuenient aliam rem, quæ corporibus adhæret, nisi argentum viuum Philosophicum. Quoniam argentum vulgare non adhæret in corporibus, imò corpora adhærent ipso argento viuo. Et hoc est verum per experientiam, quia si coniungitur argentum viuum vulgi cum aliquo corpore, argentum viuum manet in natura propria, aut recedit, & non vertit corpus in suam naturam: & ideo non adhæret corporibus, sed corpora adhærent sibi. Et propter hoc multi sunt decepti in operando in illo argento viuo vulgi. Quia lapis noster scilicet argentum viuum occidentale quod prætulit se auro & vicit illud, est illud quod occidit & viuere facit. Scias ergo quòd argentum viuum coagulatum, mor-

tificatum propria natura, est pater mirabilium omnium huius magisterij nostri; & est spiritus & corpus: id est, spirituale corpus, quia sublimatione ascendit. Et hoc est quod Geber dixit: Consideratio veræ rei quæ omnia perficit, est consideratio electorum puræ substantiæ argenti viui. Sed ex quibus maximè hæc argenti viui substantia elici possit, solet quæri. Et nos respondentes dicimus quòd in his in quibus est, ex illis elicitur. Ergo, fili, considera, & vide vbi sit illa substantia, & istam accipe & non aliam, si peruenire desideras ad verum intellectum, &c. Dico tibi in charitate Christi, quòd nullo modo inuenire potuimus, nec Philosophi similiter inuenire potuerunt aliquam rem perseverantem in igne, nisi solam illam vntuosam humiditatem perfectam non cremabilem. Et illa quando est præparata, vt oportet, omnia corpora quæ tangit, ducit ad verissimum solare complementum, & super omnia corpora, & maximè Lunam.

Radix artis, est sapo sapientum, & est minera omnium salium, & dicitur sal amarum: quia oritur de minera maris, & est acutior omnibus salibus in suo genere, quia est minera, & cum eo calcinantur corpora & spiritus, & cum eo fiunt resolutiones & coagulationes Elixir.

Geber: Nota, quòd nullum argentum potest fieri nisi omnia prius soluantur. Secundo, quòd

dò, quòd nulla solutio debet fieri, nisi in sanguine proprio vel appropriato: id est, in aqua Mercurij, quæ dicitur aqua draconis. Tertiò, quòd illa aqua draconis debet fieri per alembicum sine omni alia re addita: & quòd in faciendo ipsum est maximus foetor. Quartò, quòd cum illa aqua potest solui amalgama, corpus & spiritus, cinabrium, & breuiter omnia & singula quæ sunt de natura ipsius. Quintò, quòd illa aqua debet esse munda: ergo non debet fieri, nisi de dracone purgato: purgatur autem draco ipsum ter eleuando, & inde ipsum viuificando. Sextò, quòd oportet vt solutum putrefiat in calido & humido: id est, in fimo equino, ex hac oritur vna nigredo. Septimò, quòd coaguletur in sicco Solis in humido: id est, in balneo Mariæ. Octauò, quòd tempus perfectionis Elixir est ad minus vnus annus. Est tamen videre, quod debet esse tempus foetus humani in vtero matris. Nonò, quòd Mercurius nullo modo interficitur, nisi cum odore corporis perfecti rubei ad rubeum, & albi ad album: & quòd corpus potest dare pondus suo pondere remanente.

Quatuor sunt quibus opus nostrum completur, videlicet pondus, ignis, corpus & spiritus. Decimò, quòd omnes receptæ sunt spernendæ in arte. Vndecimò, quòd rebus præparatis in vase positis, erit ludus puerorum, & quod in vno vase potest magisteriũ adimpleri,

Item quicunque habet Mercurium verum, habet Elixir, & quòd Elixir est Mercurius mortificatus, seu fixus cum odore corporis, quia draco nō moritur nisi cum fratre & sorore sua. Item nota, quòd oportet omnino, quòd de corpore fiat Mercurius: id est, quòd fixum fiat volatile cū volatili: id est, cū Mercurio mundo, & est necesse quòd plus sit de volatili quàm de fixo, à duplo vsque ad quintuplum vel sextuplum vsque ad decimum, & non vltra. Et quantò plures sunt partes volatiles, tantò tardius fixantur, & fixum fit volatile in spacio vnius mensis. Et nota quòd non potest esse Elixir, nisi corpus & spiritus transeant per omnia elementa: id est, per naturas omnium elementorum, vt priùs fiant terra, postea aër: id est vapor, tertio aqua, quartò ignis: infixum quòd fugiat ab igne: nam ignis vocatur omne illud quod non fugit ignem, & quod in igne non marcescit, nec consumitur.

Qui vult inuestigare huius artis secretum, cognoscere eum oportet materiam primam nostrorum corporum, alioquin labore suo frustrabitur.

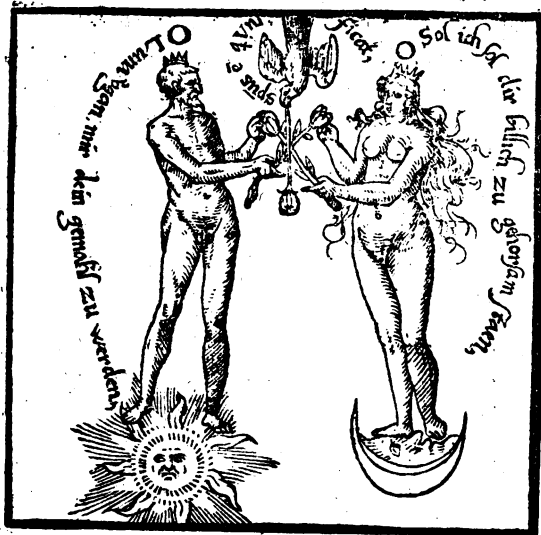
Prima materia corporum non est Mercurius vulgi, sed est vapor vnctuosus & humidus. Nam ex humido fit lapis mineralis, & ex vnctuoso fit corpus metallicū. In talem namque vaporem vnctuosum oportet vt corpora conuertantur, & in conuersione corpora interimuntur,

terimuntur, & granum corporis in mortē pro-
sternitur, & totaliter mortificatur. Et hoc fit
mediante nostra aqua alba & rubea. Et sic in-
tellige, nisi granum frumenti: id est, granum
corporis proiectum fuerit in terram: id est, in
suam primam materiam: id est, in vnctuosum
vaporem vel Mercurium Philosophorum &
sapientum, &c. Et talis vapor dicitur lapis in
capitulis librorum notus, & principium ma-
teriæ nostræ operationis, & sulphur vnctuo-
sum, ex quo in complemento extrahitur quin-
ta essentia, Mercurius, tingens omne corpus
in Solem vel Lunam, secundum quod lapis fuit
finaliter præparatus. Item nota, quod quasi o-
mnes Alchimie Sapientes antiqui, quoniam
multa dixerunt, concludunt de sale, quod di-
cunt saponem Sapientum, & clauiculam quæ
claudit & aperit: & iterum claudit & nemo a-
perit: sine qua clauicula dicunt neminem in
hoc seculo posse peruenire ad perfectionem
huius scientiæ: id est, nisi sciat salem post suam
præparationem calcinare. Et dicunt quod de-
bet esse in loco temperato per tres dies, vt ca-
lor ignis & fumositates euaporent. Et ergo ex
hoc concludo, quod omnis bona & perfecta
medicina Alchimie & Elixir, seu puluis, oportet
quod sit in modum salis, & sit sal, & habeat
virtutem salis, & sit lētissimæ fusionis & pene-
trationis, projecta super corpora metallorum,
fusa vel ignita. Et hoc Geber etiā monet, cum

Pp

dicit: Oportet quodd medicina sit velocioris fusionis quam Mercurius, ita quodd citius fluat ante Mercurij fugā. Et quodd ignis ipsum consumere nec destruere possit. Et tunc dicitur falsibile, & oleum incōbustibile, & sapo sapientum. Item: Nota, sal metallorum transmutat Mercurium in verum Solem & Lunam. Et sic sal animalium trāsinutat quodlibet animalium in veram temperantiam & optimam complexionem. Ignis finis est causa agens in opere digestionis lapidis nostri, nec valet ignis balnei Mariæ, quanuis etiam temperatissimus sit, loco illius. Vnde Alphidius dicit: Igne coquere quem tibi ostendam, est se abscondere in equorum stercore humido, quod est sapientū ignis, humidus & obscurus, & est calidus in secūdo & humidus in primo gradu. Cuius ignis proprietās est non destruere oleum: id est, materiam, sed augmētat propter suam temperatam humiditatem. Solus enim ille calor est æqualis & tēperatus, & talis est summe necessarius in generatione istius rei. Vnde Geber dicit: Quia sunt fumi subtilissimi, & temperata indigent decoctione, vt in seipsis secundū æqualitatem inspissentur. Solus enim calor temperatus est humiditatis inspissatiuus & mixtionis perfectiuius, & non super excedēs. Nam generationes & procreationes rerum naturalium habent solum fieri per temperatissimum calorem & equalē, vti est solus finis equinus humidus & calidus.

Hermes

Hermes libro quarto Tractatum.

Oportet illum qui introduci vult in hanc artem & sapientiam occultam, arrogantiae vitium à se repellere, & pium esse ac probum, & profundum rationis, hominibus humanum, & sereni vultus & hilarem: salutare diligentem, ac arcanorum perinamentium, sibi patentium observatorem. Fili, prius ante omnia moneo te, Deum timere, in quo dispositionis tuæ visus est, & adiuvatio cuiuslibet sequestrati.

Pp 2

Geber libro perfecti magisterij.

Artificem huius scientiæ, oportet esse subtilissimi ingenij, & naturas metallorum & eorum generationes, infirmitates & imperfectiones in suis mineris scire & cognoscere, antequam perueniat ad hanc artem. Non autem ad ipsam indagandam accedat artifex grosso ingenio & duro repletus, nec cupidus, nec auarus in sumptibus vel expensis. Nec vir duplex animo, sine felle & ceruice, vel mente variabilis, nec nimis festinus aut capitosus: Sed doctrinæ filius, vir subtilissimo ingenio decoratus, sufficienter locuples, largus, sanus, firmus in proposito & constans, patiens, mitis, longanimis & temperatus. Alphidius: Scito, fili, quòd istam scientiam habere non potes, quousq; mentem tuam Deo purifies, & sciat Deus te habere certum animum ac rectum, & tunc Mundo dominari te faciet. Aristoteles: O si Deus sciret fidelem mentem in homine, utique reuelaret sibi arcanum.

Corrector Fatuorum.

Vnicuique arti scoriã imitari necesse est, illius naturæ cognoscere cuius rei sit natura, & sic ars imitatur suam naturam. Scias fatue per artem ipsa dignoscitur natura, nec emendari potest: nam naturæ non imitatori impossibile esset Philosophorum secreta ad perfectam finem peruenire.

Hermes

Hermes & Geber.

Qui hanc artem semel perfecerit, si deberet vivere mille millibus annis, & singulis diebus nutrire quatuor millia hominum non egeret. hoc confirmat Senior, dicens: Est ita dives habens lapidem de quo Elixir fit, sicut qui habet ignem potest dare ignem cui vult & quando vult, & quantum vult sine suo periculo & defectu. Aristoteles vigesimo de anima: Naturalissimum & perfectissimum, opus est generare tale quale ipsum est.

Tabula scientia maioris.

In primis habetur in Leone nostro viridi vera materia, & cuius coloris sit, & vocatur Adrop, Azoth, aut Duenech viride.

In secundo habetur similiter, & in trigesimo qualiter corpora soluuntur in argétum viuum Philosophorum: id est, in aquam Mercurij nostri & fit vnum corpus nouum. In quarto, habetur putrefactio Philosophorum, quæ nunquam fuit visa diebus nostris, & vocatur sulphur. In quinto, habetur qualiter maior pars istius aquæ, facta est terra nigra & fœculenta, de qua loquuntur omnes Philosophi. In sexto, habetur qualiter ista terra nigra in principio stabat super aquam, & paulatiue submersa est in fundo vasis. In septimo, habetur qualiter ista terra soluta est in aquam iterum in colore olei, & tunc vocatur oleum Philosophorum.

Pp 3

In octauo habetur, qualiter natus est draco in nigredine, & pascitur Mercurio suo, & interficit seipsum, & submersus est in eo, & aqua aliquatulum dealbatur, & istud est Elixir. In nono habetur, qualiter aqua mundatur totaliter à nigredine & remanet in colore lactis, & multi colores apparent in nigredine. In decimo habetur, qualiter illæ nebulæ nigræ quæ erant in vase supra aquam, descenderunt in corpus suum vnde exierunt. In vndecimo habetur, qualiter ille cinis factus est albissimus, vt marmor coruscans, & illud est Elixir ad album & factus est cinis. In duodecimo habetur, qualiter illa albedo cōuersa est in rubedinem transparentem vt rubinus, & istud est Elixir ad rubrum. Et si vis bene intelligere, totum opus lege de parte in partem, & videbis mirabilia. Hæc omnia vidi in diebus nostris vsq; ad leonem. Ego non dixi omnia apparentia & necessaria in hoc opere, quia sunt aliqua quæ non licet homini loqui. Depinxi tamen vsque ad complementum, licet non viderim. Scio quia de necessitate opus ad talem perueniat naturā. Et impossibile est hoc sciri, nisi à Deo sciatur, aut à magistro qui eum doceat. Et scias quòd hæc est longissima via, ergo patientia & mora sunt necessariae in nostro magisterio. Argentum viuum est sal commune. vnde Rosarius dicit: Sal commune aurum & argentum soluit, & auget in auro rubedinem, & in argento albe-

to albedinem, & mutat æs à corporalitate ad spiritualitatem, & cum ea re calcinantur corpora. Vnde Lumen luminum: Si hoc salomni-
potens Deus non creasset, nō perficeretur Elixir, & vanum esset studium Alchimicum. Nota, quatuor sunt Mercurij, videlicet Mercurius crudus, Mercurius sublimatus, Mercurius Magnesiæ, & Mercurius vinctuosus. Sed Magnesia est Luna plena. Mercurius Philosophorum: id est, materia in qua continetur Mercurius Philosophorum. Et est ille quem natura paululum operata est, & in metallicam formam formauit, tamen imperfectum reliquit. Hæc ille: Notandum quòd talis res quæ dicitur medium ingressionis, quæ neque est perfecta, neque ex toto imperfecta. Quia ex nihilo nihil fieri potest, & quòd natura non perficit in ipsa, ipse artifex adiuuando naturam ipsam potest reducere de imperfectione ad perfectionem. Et ille dicitur lapis inuisibilitatis, lapis sanctus, res benedicta. Geber.

Argentum viuum adustionem non habet. Est ergo eius depuratio terrestreitatis & aquositate remotio per ingenium, quod si fuerit purum, coagulabit illud vis sulphuris albi non vrentis, in argentum: & illa est res optima ut per artificium ex eo fiat Elixir ad argentum. Si autem fuerit sulphur rubeum optimum naturæ non vrentis, erit res optima, ut fiat ex eo Elixir ad aurum. Tale sulphur est sulphur

nostrum & sapientum, & non reperitur super terram, nisi quod ex illis corporibus extrahitur. Arnoldus: Sulphur quod est occultum in argento viuo, est dans formam auream ipsi argento viuo per virtutem coloris sulphuris mineralis eius extrinseci. Auicenna: Tale sulphur non reperitur super terrâ, nisi illud quod est in corporibus. Ideo corpora illa subtiliter præparentur, vt sulphur habeamus super terram. Nam corpus perfectum per nostrum magisterium iuuat & perficit imperfectum, sine mixtione alicuius rei extraneæ. Aliàs sulphur cuiuscunque generis fuerit, fusionem rectam impedit, vt patet in ferro, quia non funditur, quia sulphur fixum in se habere dignoscitur. Si verò fixum non fuerit, fusionem rectam anticipans, impeditur ab igne & comburitur & euaporat, vt patet in plumbo & in alijs corporibus infirmis. Ideo sulphur vulgare non est de veritate nostræ artis, neque de perfectione eius, quoniam perfectum impedit in omnibus operationibus suis. Vnde Geber: Sulphur nunquam nisi calcinetur potest figi: & cum fuerit calcinatum, nullam dat omnino fusionem. Senior: Sulphur & arsenicus non est vera medicina huius magisterij, quia non complēt nec perficiunt, vt sufficienter notum est de omnibus minoribus mineralibus. Albertus: Sulphuris proprietatis est Mercurium congelare & cum Mercurio perficere. Sed tinctura solū existit

existit ex duob. perfectis corporibus, ex quibus sulphura illa elici possunt.

Philosophus: Fundamentum artis est Sol, & eius umbra. Morienus dicit: Tres species sufficiunt ad totum magisterium, scilicet fumus albus: id est, vis quinta, scilicet aqua celestis: & Leo viridis: id est, Æs Hermetis: & aqua foetida, quæ mater est omnium metallorum, ex qua & per quam, & cum qua præparant Philosophi ipsum, scilicet Elixir in principio & in fine. Has igitur tres species ad eius cōfectionem nemini detegas. Sed stultus hoc magisterium tractat circa quālibet aliam rem. Arcanum Philosophorum secretissimum. Hermes pater Philosophorum dicit: Tres partes habet Philosophia, scilicet Solem, Lunā, Mercurium. Ex illis coniunctis pater Hermes sciuit conficere tincturam. Iohannes de Aquino: Qui auri destructionem ignorat, constructionem eius ex cursu naturæ necessario habet ignorare; facilius itaque est aurum construere quàm destruere. Qui verò sine his tincturam efficere credit, cæcus procedit ad practicam, sicut asinus ad cœnam. Quia corpus non agit in corpus, nec spiritus in spiritum, eò quòd forma non recipit impressionem à forma, nec materia à materia, quia simile in suo simili non habet actionem & passionem, cum neutrum eorum sit dignius altero, quia par in parem non habet imperium. Vnde Aristoteles: Nulla est

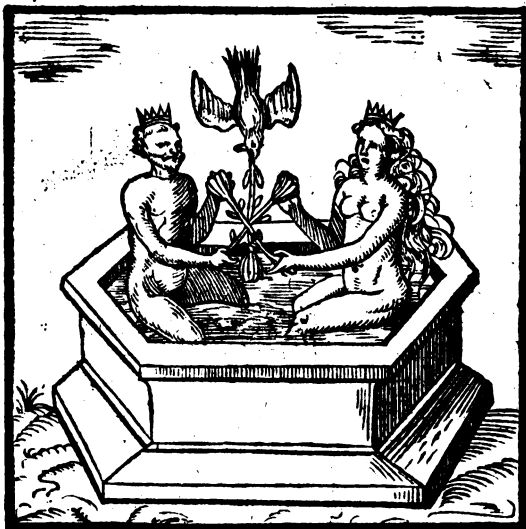
generatio vera nisi ex conuenientibus in natura. Quoniam res non fiunt nisi secundum earum naturam. Nunquam enim sambucus profert pira, nec rubus mala granata: Nec arbor mala bonos potest facere fructus. Item dicit Philosophus: Mercurius noster conuertitur in omnem naturam vel naturas, cum quibus iunctus fuerit vel diuisus.

Philosophus: Qui aurum scit destruere quod per amplius non erit aurum, ille ad maximum arcanum peruenit. Alius dicit Philosophus: Difficile est aurum destrui, difficillimè construi, facilius est destruere accidentale quàm essenziale. Aurum est totum Mercurius, quod patet ex ipsius pondere: & ex ipsius Mercurij facili combinatione: ergo in ipso est totalis & radicalis Philosophorum intentio & voluntas. Has enim virtutes & excellentias acquisiuit mediante calore cœli & planetarum motu, quas per se creare est impossibile nisi per accidens. Ad hæc autem omnia in Mercurio, si artifex opus incipit peruenire quidem posset cum meditatione, suffragio ignis, & ingenio, quod laboris est copia. Albertus: Vnde patet quod multa quãtitas argenti viui est causa perfectionis in corporibus. Multa verò sulphureitas, scilicet immunda, est causa perfectionis & corruptionis. Euclides vir sapientissimus nobis consuluit vt nihil operemur nisi in Sole & Mercurio simul iunctis, in quibus lapis

lapis Philosophorum consistit. **Ex** perfecto nihil fit, quia iam perfectum est, prout ista natura seu artificium, habemus exemplum in pane. Panis fermentatus & coctus, est perfectus in suo statu seu esse, & ad suum ultimum finem pervenit, nec ex eo plus poterit fermentari sicut est in auro, aurum purum deductum est per examen ignis in corpus firmum & fixum, & cum eo amplius fermentare omnino impossibile est apud Philosophos, nisi habeatur materia prima metallorum, in qua resolvatur aurum in primam materiam, & in elementa miscibilia. Recipiamus ergo illam materiam, unde erit aurum, & mediante artificio, deducitur in verum fermentum Philosophorum. Et mutemus hoc cum ingenio in materiam perfectam, vel in spiritum corporum perfectorum. Quare multi inter modernos laborantes etiam Philosophi sunt decepti, quia opus dimittunt ubi esset incipiendum. Heu vobis doctrinae filij, qui speratis fructum colligere antequam maturi sunt, & speratis metere ante messem. **Alius Philosophus:** Ex perfecto nihil fieri potest, quoniam rerum species perfectae in sua natura non mutatur, sed potius corrumpitur: neque ex imperfecto penitus secundum artem aliquid fieri potest. Ratio est, quia ars primas dispositiones inducere non potest, sed lapis noster est res media inter perfecta & imperfecta corpora, & quod natura ipsa incepit, hoc per-

artem ad perfectionem deducitur. Si in ipso Mercurio operari incœperis, vbi natura reliquit imperfectum, inuenies in eo perfectionem, & gaudebis.

Perfectum non alteratur, sed corrumpitur. Sed imperfectum bene alteratur: ergo corruptio vnius est generatio alterius.

Speculum: Necessse est quòd lapis noster extrahatur de natura duorum corporum, antequam de eo fiat Elixir completum: quoniã est necessarium quòd Elixir magis sit depuratum, &

tum, & digestum quàm aurum & argentum; eò quòd ipsum habet conuertere omnino à perfectione diminuta in aurum Philosophorum vel argentum, quod ipsa minimè perficere possunt. Quia si de perfectione sua alteri darent, ipsa imperfecta remanerēt, eò quòd non possunt tingere nisi in quantum se extendunt: quoniam nulla res dealbat, nisi secundùm suam albedinem: nec vlla res rubificat, nisi secundùm suam rubedinem. Et ideo ad hoc fiunt opera in lapide nostro vt melioretur eius tinctura in eo plus, quàm in suâ natura. Et etiam vt fiat Elixir iuxta Sapientum allegoriam compositum ex speciebus limpida condimētum, antidotum, medicina & purgamentum omnium corporum purgandorum, transformādorū in lunificum & solificum verum. Hermes.

Ibi fit coniunctio duorum corporum, & est necessaria in nostro magisterio. Et si vnum istorum duorum corporum tantum non esset in nostro lapide, nunquam aliquo modo tincturam daret. Ideo dicit Philosophus, portauit eum ventus in ventre suo. Planum est ergo quod ventus est aër, & aër est vita, & vita est anima: id est, oleum & aqua. Arnoldus: Ordines inter quantitatem ignis experimētum demonstrat mediocrem. Quoniam in solutione ignis semper erit lenis, in sublimatione mediocris, in coagulatione téperatus, in dealbatione continuus, in rubificatione fortis. Si ve-

ro istis nescienter erraueris, casum sapissimè & laborem deslebis. Oportet ergo vt sedulus operi insistas: quoniam ars ab ingenio iuuatur, & ingenium ab arte similiter. Sed & soli complemento intēdas, alia prætēmittas. Sanctus Thomas de Aquino: Est autem materia lapidis aqua grossa. Agens autem est calor aut frigus congelans illam aquam. Idem: Et credas preciosiores esse lapides qui procedunt ab animalibus, quàm alij.

Lumen luminum: Nullum tamen genus lapidum poterit præparare, absque duenech viridi & liquido quod valet, & in mineris nostris nascitur. Rasis:

Fili, contemplantur altissimā mundana, quæ sunt à dextris & à sinistris, & ascende illuc vbi lapis noster inuenitur, & in illo monte qui fert omne genus pigmentorum & specierum similiter & minera.

Malchamech: Lapis qui est in hoc opere necessarius de re animata est. Hunc inuenies vbi que in planitie, in montibus & aquis, & habent eum tam diuites quàm pauperes. Estque vilissimus atque carissimus, crescit ex carne & sanguine, quam preciosus homini scienti illum. Ex thesauro Philosophiæ: Dixerunt Philosophi, quòd lapis noster est ex spiritu, corpore & anima, & verum dicunt. Nam corpus imperfectum dixerunt corpus, fermentum animam, & aquam spiritum, & bene quidem.

Nam

Nam corpus imperfectū per se est corpus graue & infirmum & mortuum. Aqua est spiritus, corpus purgans, subtilians & dealbens. Fermentum est anima quę corpori imperfecto vitam tribuit, quam prius non habebat, & in meliorem formam perducit. Corpus est Venus & fœmina, spiritus est Mercurius & masculus, anima est Sol & Luna. Corpus habet liquefieri in primam materiam suam, quę est Mercurius, vt dicit Morienes: Mercurius noster non habetur nisi ex corporibus liquefactis, liquefactione non vulgari, sed ea tantū quę durat donec coniuges vero matrimonio sociantur & vniuntur, & hoc vsq; ad albedinem. Morienes dicit: Accipe flegmaticū & colericum, & terite sanguineum cum eis donec sanguineum fiat cœlum tingens. Hermes: Intelligite filij sapientum, quod hic lapis preciosissimus clamet: Protege me, protegā te: largire mihi ius meum vt te adiuuem. Sol enim meus & radij mei intimi sunt in me. Luna verò mihi propria est, & lumen meum omne lumen superat, ac mea bona omnibus bonis sunt sublimiora. Gaudet & lætitiā, & diuitias, & delicias optatibus largior multas, & cum quid inquirō, agnoscunt: eos intelligere facio, & diuinam vim possidere facio.

Ego gigno lumen, tenebrę autem naturę meę sunt, nisi metallum meum esset siccum. Omnia corpora mei indigent, eò quod ea

liquefacio; eorum rubiginem deleo, & substantiam extrahō. Me igitur & filio meo coniuncto, nil melius ac venerabilius in Mundo fieri potest.

Vasis dispositio ad opus nostrum conueniens secundum traditionem cuiusdam Ferrarij nomine dictum.

Fiat concha vitrea rotunda, cuius fundus parvæ sit quantitatis ad modum parapsidis. Et in medium eius spōdiliū formetur zona vitrea circumdans eam. Et super illam zonam paries fundetur rotundus æquè distans à conchæ pariete ad grossitiem cooperculi ipsius conchæ, ita quòd in distantia hac cadat paries coopertorij largè sine pressura. Altitudo verò parietis huius sit ad mensuram altitudinis parietis conchæ, aut parum plus aut parum minus. Formentur verò duo coopertoria ad mensuram huius concavitatis duorum parietum æqualia, quorum longitudo sit æqualis, & sit quælibet duarum magnarum palmarum, & figura eorum vna scilicet pyramidalis: In quorum capitibus duo æqualia sint foramina, vnum videlicet in vno, & alterum in altero, in quib. ambobus possit cadere vna gallinæ penna. Est autem tota vasis intentio, vt possit remoueri secundum artificis voluntatem coopertorium illius: & quòd iunctura sit ingeniosa, per quam sine lutatione aliqua, non pateat spiritibus:

Spiritibus : id est, Mercurio & lazmer egressio. Specialis intentio super hoc est, vt concha inferior cum spondilibus suis vsque ad medium subintret coopertorium suum.

Hermes : Draco non moritur nisi cum fratre & sorore sua interficiatur, non per vnum solùm, sed per ambo simul, scilicet per Solem & Lunam.

Philosophus : Mercurius nunquam moritur nisi cum sua sorore interficiatur: id est, cum Luna vel Sole illum congelare oportet. Nota quòd Draco est argentum viuum, extractum à corporibus, habens in se corpus, animam & spiritum, super quo dicit: Draco non moritur nisi cum fratre suo & sorore sua: id est, Sole & Luna: id est, sulphure extracto habente in se naturam humiditatis & frigiditatis ratione Lunæ, cum illis Draco moritur: id est, argentum viuum ab eisdem corporibus extractum à primordio, quæ est aqua permanens Philosophorum, quæ sit post putrefactionem, & post separationem elementorum: & aqua illa alio nomine dicitur aqua foetida.

Vnde Philosophus : Omnia fert secum quæ indiget hæc aqua foetum. Aristoteles secundo Physicorum: Ridiculum est ex perfecto facere imperfectum melius.

Bonellus Philosophus : Æs quod prædixi non est Æs, neque stannum vulgi, sed est verum opus nostrum. Quia oportet corpori ma-

Q9

gnessiæ misceri vt coquatur & teratur cum aqua vitæ, donec diruatur. Habere autem vos oportet huius filij artis aquam multam, & hoc continuo, donec per partes aquæ apposueritis, & maxima pars terræ fuerit soluta. Auicenna: Quod fit spirituale in vase sursum ascendit. Quod verò spissum & grossum in vase remanet deorsum. Et nisi corpus ita denigraueris & destruxeris, donec aqua non vult misceri ei, vel recipi à terra, nihil consequeris. Nam quando fit puluis spiritualis in vase, manet deorsum. Ideo nisi omnia vertas in puluerem spirituales nondum eam contriuisisti. Et quod facis in albo corpore, fac & in rubeo: quia hæc medicina est in essentia vna, & in modo agendi similiter vna. Versus:

*Aes in aquam puram nil plus perficere cura,
Tinctura gymme de rebus fixis in igne.
Solvitur in igne rata, lapis est aqua fixa gelata,
Quum redit in formam primum sic percipe normam,
Tunc erit æs nostrum lapis instar Philosophorum.*

De sale Philosophorum.

Tres sunt lapides, & tres sales sunt, ex quibus totum magisterium consistit: scilicet mineralis, plantalis, & animalis. Et sunt tres aquæ, scilicet Solaris, Lunaris, & Mercurialis. Mercurius est minera, Luna planta, quia recipit in se duos colores, albedinem & rubedinem. Et Sol est animalis, quia recipit tria, scilicet con-

est constrictionem, albedinem & rubedinem, & vocatur animal magnum. Et sal Armoniacus fit ex eo. Et Luna vocatur planta, & sal Alkali fit ex ea. Mercurius verò vocatur lapis mineralis, & fit sal commune de eo. Item: Quando Philosophi viderunt rem huius artis dissolutam, vocauerunt eam, salem Armoniacum. Et quando fuit putrefactum, tunc dixerunt lapis noster est vilis, & in sterquilinio inuenitur. Et multi foderunt, & in stercore operati sunt, & nil inuenerunt. Et quando fuit in aqua conuersus, habent eum tam diuites quam pauperes, & inuenitur in omni loco, & in quolibet tempore, & apud omnem rem, cum inquisitio aggrauat inquirentem. Et quando fuit dealbatus, vocauerunt eum Arsenicum, & nomine omnis rei albæ, & lac virginis. Et quando fuit rubea, vocauerunt sulphur, iacintum, & sanguinem, & nomine cuiuslibet rei rubeæ.

Gratianus: De omni re potest fieri cinis, & de illo cinere potest fieri sal, & de illo sale fit aqua, & de illa aqua fit Mercurius, & de illo Mercurio per diuersas operationes fit Sol.

Arnoldus: Cinis verò iste fusione caret: qualiter autem ingrediatur vt tingat, certè liquefactio sibi redditur, siue sudor, per modum à Philosophis traditum. Quis ergo modus est ille, est ne in aquam soluendo? certè non: quoniam Philosophi non curant de aquis tangenti adherentibus, & huiusmodi humiditatibus,

Philosophus: Quicumque vult corpora & spiritus alterare, & mutare à sua natura, oportet vt prius reducat ad naturam salium & aluminum, aliter nil faciet: deinde soluat ea.

Philosophus: Salia & alumina sunt, quæ ab operibus nostris fiunt. Vnde Arnoldus: Qui haberet sal fusibile, & oleum incombustibile, laudaret Deum. Auicenna ait: Si vis ditari, præpara sales, donec sint aqua pura: quoniam sales conuertuntur in spiritum igne. Sales sunt radices tui operis. Hermes: Omnia salia cuiuscunque generis arti nostræ sunt contraria, dempto sale nostræ lunariæ. Arnoldus: Ratio autem quòd non sit in salibus seu aluminibus est: quia factus est, qui quærit à natura quod in ea non est. Philosophus: Sal metallorum dat soluere Mercurium in aqua pura sub fimo. Et illud mixtum coagulatum erit perfecta medicina.

Nota, omne sal bene præparatum, redit ad naturam salis armoniaci, & totum secretum est in sale communi præparato. Nota: Vitriolum Romanum habet naturam lapidis metallorum, & est calidum & siccum. Item: Alumen videtur esse Mercurius coagulatus, sed deficit à suo complemento, calidum & humidum: & dicitur compar vnus: id est, Mercurius. Qui ergo scit salem & eius solutionem, ille scit secretum occultum antiquorum sapientum. Pone ergo mentem tuam super salem, nec cogites de

tes de alijs. Nam in ipsa sola occultatur scientia & arcanum præcipuum, & secretissimum omnium antiquorum Philosophorum.

CONIVNCTIO SIVE

Coitus.

© Luna durch mein v̄mgebē/vñ süsse mynne/
Wirstu schön/starck/vñ gewaltig als ich byn.
© Sol/du bist vber alle licht zu erkennen/
So bedarffstu doch mein als der han der hēnen.

Ariseus in visione.

Coniunge ergo filium tuum Gabricum dilectiorem tibi in omnibus filijs tuis cum sua sorore Beya, quæ est puella fulgida, suavis & tenera. Gabricus est masculus, & Beya fœmina, quæ ipsi dat omne quod ex ipsa est.

O natura benedicta, & benedicta est tua operatio, quia de imperfecto facis perfectum. Idcirco non assumes ipsam naturam nisi puram, mundam, crudam, amœnam, terream & rectam. Si verò secus feceris, non proderit quicquam. Vide quòd nil contrarium intres cum lapide nostro, nisi ipsum solum pone. Coniunge ergo seruum nostrum sorori suæ odoriferæ & inter se filium gignent, qui non assimilabitur parentibus. Et quanvis Gabricus fit charior Beyæ, tamen non fit generatio sine Gabrico. Gabrici enim cum Beya concubium protinus mortuum est. Nam Beya ascendit super Gabricum, & includit eum in suo vtero, quòd nil penitus videri potest de eo. Tantoque amore amplexata est Gabricum, quod ipsum totum in sui naturam concepit, & in partes indiuisibiles diuisit. Vnde Masculinus ait: Versus:

*Quæ quasi lac fuerat conceptio sanguinem mutat,
Pallida nigrescunt, rubea diffusa litescunt,
Candida mulier, si rubeo sit nupta marito,
Adox complexantur complexaq; copulantur.*

Per

*Per se solvantur, per se quoque conficiuntur,
Ut duo qui fuerant, vnum quasi corpore fiant.*

Vnde Maria soror Moyfi dicit: Matrimonio-
fica gummi cum gummi vero matrimonio, &
fac illa sicut aquam torrentem. Aftanus:

Spiritus non coniunguntur corporibus, do-
nec perfectè fuerint depurati. Et in hora con-
iunctionis maxima apparent miracula. Tunc
enim corpus imperfectum coloratione firma
coloratur fermento mediante, quod ferment-
um est anima corporis imperfecti. Et spiritus
mediante anima cum corpore coniungitur &
ligatur, & cum ea simul in colorem fermenti
conuertitur, & fit vnum cum eis. Bafius di-
cit: In perfecto magisterio lapides non reci-
piunt se ad inuicem, nisi vtrique priùs fuerint
mundati. Non enim recipit corpus spiritum,
neque spiritus corpus, ita quòd spirituale fiat
corporeum, vel corporeū spirituale, nisi priùs
fuerint ab omni sorde depurati perfectissimè.
Senior: O Sol tu mei indiges, sicut gallina gal-
lus indiget, & ego indigeo opere tuo. Alexan-
der in secretis naturæ: scias quòd nullus natus
nascitur, nisi ex viro & muliere.

Hermes tractatu secundo: Hoc, fili, noscas,
quòd nisi quis sciat ducere, & prægnañtem
facere, & generare species nil fit, nec aliquid
peragitur. Si autem hoc fecerit, maximæ di-
gnitatis erit.

Rosinus Philosophus: Artis auri arcanum

Q9 4

fit ex masculo & foemina, quia foemina masculo vim recipiens lætatur, eo quod foemina masculo roboratur. Alphidius: Fili per fidem gloriosi Dei, complexio est ex complexione inter duo luminaria, masculinum & foemininum. Deinde seipsa complectitur & coeunt, & lux moderna ab eis gignitur, cui nulla lux similis est per totum Mundum. Senior:

Ex duabus aquis vnā facite aquam. Si verbum meum intellexistis, omne regimen sub pedibus vestris erit. Rosarius: Oportet te duas aquas habere, vna est alba, altera verò rubea,

Senior: Hæc aqua est in qua congregatæ sunt potentia albedinis & rubedinis. Hali, Philosophus & Rex Arabiæ in suo Secreto dicit: Accipe canem coetaneum, & catulam Armeniæ, iunge simul, & hi duo parient tibi filium canem, coloris cœlici: & iste filius seruabit te in domo tua ab initio in hoc Mundo & in alio. Senior: Seruus rubicundus candidam duxit vxorem, & in istorum coniunctione vxore grauida remanente, peperit filium, qui in omnibus suos genitores seruauit, & est splendidior & lucidior. Rosinus Philosophus: Hic enim lapis est clavis: eo namque excepto nihil fit, lapis enim noster est fortissimi spiritus, amarus & æneus, cui corpora non miscentur quousque dissoluatur. Et si verò nomine nuncuparem, insipientes eum esse non crederent,

rent. Arnoldus: Tu qui cupis inuestigare huius artis secretum cognoscere te oportet primam metallorum materiam, alioquin tuo labore frustraberis. Rosinus: Vtimur vera natura, quoniam natura non emendat naturam, nisi in suam naturam. Tres sunt lapides Philosophorum principales, videlicet, Mineralis, animalis, & vegetabilis. Lapis mineralis, vegetabilis, animalis, triplex in nomine vnus in esse.

Spiritus est duplex, scilicet tingens & præparans. Albertus: Spiritus præparans æs dissoluit, & à corpore magnesiæ extrahit, & iterum ad ipsum corpus reducit. Senior dicit: Et ipse est præparator & extractor animæ à corpore eius, & ipse reducit ad corpus suum. Spiritus tingens dicitur quinta essentia, quæ est vis & anima stans, profundans & penetrans. Vnde liber trium verborum. Oportet te extrahere quintam essentiam, aliter inquam laborabis, & hoc sine dubio absq; aqua fieri non potest. Secundus verò spiritus est extra corpus, & est aquæ naturæ, & est tingens corpus in Elixir, vt Turba dicit. Masculus verò hic est corpus, & fœmina hæc est spiritus. Arnoldus: Quod spiritus nō alteratur à corpore, ita quod amittat suam virtutem spiritualement, sed omne corpus alteratur à spiritibus & tingitur. Aristoteles: Notate ergo verba, signate mysteria, quia spiritus qui soluit terram albam foliatam,

non permanet aliquid eorum fixum, nisi occupaueris ipsum cū corpore illo de quo præparatum erat in principio. Aqua permanens siue perennis siue vinum ardens, dicitur aqua corporis: id est, quando corpus est redactum in Mercurium. Item absque aqua permanente nihil fit, dicitur etiam aqua vitæ. Vnde Philosophus: Iuro per Deū cœli, nihil aliud est ars, quàm lapidem soluere & coagulare semper. Et iterum: Solum cum ardente vino posses complere Elixir perfectum. Aqua Philosophorum vocatur vas Hermetis, de qua Philosophi sic scripserunt: In aqua nostra fiunt omnes modi, scilicet sublimatio, distillatio, solutio, calcinatio, fixio. In dicta aqua fiunt tanquam in vase artificiali, quod est maximum secretum. Et aqua est pondera sapiētum, ideo aqua & ignis tibi sufficiunt ad totum opus, aqua nostra fortior est igne: quia facit de corpore auri merum spiritum, quod ignis facere non potest. Et ignis respectu eius est tanquam aqua respectu ignis vulgaris. Ideo dicunt Philosophi: Comburi te æs nostrum igne fortissimo. Aristoteles: In regimine principum dicit ad Alexandrum de quatuor elementis. Quando habueris aquam: id est, Mercurium ex aëre: id est, Sole, & aërem ex igne, scilicet spiritum Mercurij, & ignem, scilicet Mercurium ex terra, scilicet Lunæ, tunc plenè habebis artem. Vnde Philosophus; Lapis noster transit in terram, terra in aquam,

in aquam, aqua in aërem, aër in ignem, ibi est status, sed descendetur econuerso. Opus albū completur tribus elementis, in quo non est ignis, scilicet tria pondera terræ, duo aquæ, vnum aëris. Ad Elixir verò Solis, mitte duo pondera terræ, aquæ tria, aëris vnum cum dimidio, & de igne: id est, fermentum rubeum.

Rasis in Libro magno præceptorum sic ait: Quicumque ignorat pondera, non laboret in nostris libris, quia Philosophi nil suarum rerum posuerunt, nec aliud occultaerunt nisi hæc.

Turba dicit: Nostra contritio non fit manibus, sed fortissima decoctione. Calidius: Minor ignis omnia terit. Nota: differentia est inter elementum & elementatum, & quintam essentiam. Elementum est primum componibile, vnde nec terra, nec aqua, nec aër, nec ignis purum elementum est, & simplex apud nos: quia inter se inuicem ista commiscuntur, & maximè in illa parte vbi se coniungunt. Sed quinta essentia est corpus per se subsistens, differens ab omnibus elementis & elementatis, tam in materia quàm in forma, tam in natura, quàm in virtute, non habens in se causam corruptionis, & dicitur quinta essentia: ideo quia ex omnibus elementatis est extracta, nec in ea est motus elementalis, sicut in alijs corporibus elementalibus. Lapis ergo dicitur omnis res: quia habet in se & de se omnem rem ne-

cessariam de sua perfectione. Vbiq̃ue inuenitur propter elementorum participationem: omnibus nominibus nominatur, propter naturæ suæ dignam & mirabilem colorum varietatem: & vilissimus per putrefactionem, & charissimus per virtutem, apud Philosophos est hoc magisterium tectum & absconditum. Lapis noster dicitur vna res, quando corporis substantia & aqua præparatur indiuisæ, ita quod vnum illorum separari ab altero non potest. Lapis noster dicitur esse de materia combustibili, & solus Mercurius spiritus est incombusibilis & æreus, & ideo oportet quod sit in magisterio. Item: Lapis quem Philosophi quæerunt, in quo sunt elementa prima mineralium, tinctura & calx, anima & spiritus cum corpore, fixum & volatile, est Mercurius scilicet non quilibet, verum ille circa quem natura suas primas operationes determinauit ad naturam metallicam, & imperfectum reliquit. Hunc autem lapidem si extraxeris ab illa re, in qua inuenitur, & circa ipsum incœperis operari ad perfectionem, incipiendo in eo, vbi natura illum reliquit, inuenies in eo perfectum, & gaudebis.

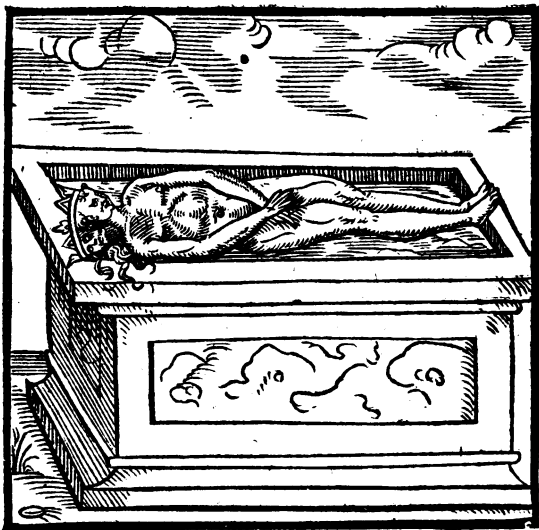
Argentum viuum per se nil valet, cum verò mortificatur cum corpore suo occulto, tunc valet & viuit vita incorruptibili, & hoc corpus est de natura Solis, ideo necesse est quod totum argentum viuum conuertat in naturam Solis,

Solis, sicut fermentum totam pastam conuertit in fermenti naturam, non autem econuerso: quia semper dominatum transfertur ad dominans. Lapis noster apud omnes Philosophos nominatur Mercurius qui non est natus, vt multi putant, sed de corpore extractus. Lapis Philosophorum ex tribus, scilicet Sole, Luna & Mercurio: id est, fac Mercurium ex Sole & Luna in suo esse sine Mercurio vulgi, sed per viam Philosophicam. Nota: Hic lapis est vnus in toto Mundo, & qui ab hoc vno in principio operis errauerit in vanum laborat. In toto Mundo non est alia res necessaria in opere nostro nisi iste lapis nobis Solis filijs datus. Arnoldus: In nostro lapide sunt Sol & Luna in virtute & potentia, ac etiam in natura. Si hoc esset non fieret inde Sol neque Luna, quia Sol & Luna in nostro lapide sunt meliores, quàm vulgaris in ipsorum natura, eò quòd Sol & Luna in nostro lapide sunt viui, & vulgares sunt mortui respectu Solis & Lunæ in nostro lapide. Ideo Philosophi nominauerunt ipsum lapidem, Solem & Lunam inuicem: quia in ipso sunt potentialiter & non visibiliter, sed in virtute & in essentia. Quare dicit Hermes: Quia lapis noster clamat, dicens: Fili, adiuua me, & ego adiuuabo te.

CON-

CONCEPTIO SEV. PUTREFACTIO.

Hieligen König vnd Königin todt/
Die Seele scheidet sich mit grosser noth.

Aristoteles Rex & Philosophus.

Nunquam vidi aliquod animatum crescere
sine putrefactione, nisi autem fiat putridum,
in vanum erit opus Alchimicum.

Morienes: Hæc terra cum aqua sua putrescit
& mun-

& mundificatur, quæ cum fuerit mundificata, auxilio Dei totum opus dirigetur.

Parmenides Philosophus: Nisi corpus di-ruatur, confringatur & putrescat, & conuer-tatur in substantia substantiali, non potest il-la virtus occulta extrahi nec corpori commi-sceri.

Baccho Philosophus: Quando naturæ cor-rumpuntur & putrescunt, tunc gignunt. Pla-to Philosophus: Habemus exemplum in o-uo quod putrescit primò, & tunc gignitur pullus, qui post totum corruptum est ani-mal viuens.

Plato: Nota, quòd sine corruptione genera-tio fieri non potest, vnde studeas in putrefa-ctione. Philosophus: Corruptio vnius gene-ratio est alterius.

Hermes: Secundus gradus est putreface-re & terere. Dispositio itaque eius ipsum pri-mò denigrare & putrefacere. Plato: Primum regimen Saturni est putrefacere, & Soli im-ponere. Compositio verò fit ex quatuor no-tibus.

Democritus: Non sis piger nec velox mul-tum in putrefaciendo calculos, & corpora collocata & coniuncta, attende in opere tuo, & proficies. Rosinus ad Euthyciam: Accipe animal marinum, desicca & putrefac. Morie-nes: Nullum crescens & nascens fit nisi post putrefactionem. Si autem putredo non fue-

rit, fundi nec solui poterit, & si solutum non fuerit, in nihilum redigetur.

Morienes: Lapis noster est confectio ipsius magisterij, & assimilatur in ordine creationi hominis. Nam primum est coitus, secundum conceptio, tertium prægnatio, quartum ortus, quintum sequitur nutrimentum. O charissime, hæc verba Morienis intellige, & non errabis in veritate. Aperi ergo oculos tuos & vide, quod sperma Philosophorum est aqua viua: terra autem est corpus imperfectum, quæ terra meritò dicitur mater: quia est mater omnium elementorum. Ideo quando sperma coniungitur cum terra corporis imperfecti, tunc coitus appellatur, tunc enim terra corporis dissoluitur in aquam spermatis, & fit aqua sine diuisione vna.

Vnde Hali: Solutio corporis & coagulatio sunt duo, sed habet vnam operationem. Quia spiritus non coagulatur, nisi cum solutione corporis. Nec corpus dissoluitur, nisi cum coagulatione spiritus, & corpus & anima quando coniunguntur, agit vtrumque in suum simile. Exemplum: Cum aqua coniungitur terræ, aqua cum sua humiditate & virtute conatur eam dissoluere: nam facit eam subtiliorem, quam prius erat, & reddit eam consimilem sibi: quia aqua est subtilior terra, similiter facit anima in corpore. Et eodem modo inspissatur aqua cum terra, & fit consimilis terræ indensatæ,

fatæ, quia terra spissior est aqua. Ideo inter solutionem corporis & coagulationem spiritus non est differentia, nec diuersum opus in aliquo, ita quod fiat vnum sine alio: sicut non est inter aquam & terram in sua coniunctione diuersa pars temporis, quod cognoscitur vel separatur vna ab alia in earum operationibus. Sicut sperma viri non separatur à spermate mulieris in hora sui coitus: sic & earum vnus est terminus, vnum factum, & vna & eadem operatio in simul cernit super ipsa duo.

Ideo dicit Mercurius:

*Rerum mixturam coitum vocat & genituram,
Semina miscentur quasi lac, quæ mixta videntur.*

Secundum est conceptio, eum terra in nigrum soluitur puluerem, & incipit aliquantulum de Mercurio secum retinere: tunc enim agit masculus in foeminam: id est, azoth in terram. Ideo dicit Arisleus: Masculi ad inuicem non gignunt, nec mulieres concipiunt. Generatio enim est ex maribus & foeminis, & maxime ex composito.

Maribus namque ducuntibus foeminas natura gaudet, & fit generatio vera: natura autem alienæ naturæ ineptæ coniuncta, nullam veritatem gignit spermatis. Hoc est quod Mercurius dicit:

*Qui quasi lac fuerat conceptio sanguinem mutat,
Pallida nigrescunt, rubea diffusa litescunt.*

Arnoldus: Quicumque color post nigredinem

Rr

nem apparebit, laudabilis est in Turba Philosophorum. Et cum videris materiã tuam denigrari, gaude: quia principium est operis. Idem: Combure ergo æs nostrum igne leui, sicut ouorum nutrix, donec corpus constitutatur, & tinctura extrahatur. Non autem extrahas eam totam simul, sed per parum & parum egrediatur omni die, donec in longo compleatur tempore.

Ego sum nigrum albi, & rubeus albi, & citrinus rubei, & certè veridicus sum & nō mentiens. Et scitote quòd caput artis est coruus, qui in nigredine noctis & diei claritate sine alis volat. Ex amaritudine namque in suo gutture existente, coloratio accipitur, à suo vero corpore, rubor, ac suo dorso mera aqua accipitur. Intelligite ergo donum Dei, & recipite, & ab omnibus celate insipientibus. De cauernis namque metallorum occultum est, cuius lapis est mirabilis & animalis, color splendidus, mons sublimis, & mare patens. Etenim confitemur, quòd in lapide Philosophico post veram mundificationem, maior pars est argenti viuum. Et propter hoc non comburitur, nisi per accidens. Et est illud verbum preiosissimum. Hoc autem totum factum est à natura, & non est credendum quòd hoc facere sit possibile per aliquod artificium, sicut quidam fatui putauerunt & putant. Lapis enim Philosophicus creatus inuenitur à natura, & per

per Deum altissimum nihil plus indiget, nisi quod remoueat quod est superfluum in eo. Ergo ipsa præparetur materia, vt ex eo eliciatur quod est purum, terreum autem & feculentum remoueat. Vnde Tudianus Philosophus: Scias quod lapis noster aëreus & volatilis est in suo manifesto frigidus & humidus, & in suo occulto calidus & siccus est. Et illa frigiditas & humiditas quæ est in manifesto fumus aquosus, corrumpens, denigrans & destruens se & omnia, fugit ab igne. Et caliditas & siccitas quæ est in occulto, est aurum calidum & siccum, & est oleum mundissimum, penetratiuum in corporibus, & non fugitiuum: quia caliditas & siccitas Alchimie tingit, & non aliud. Fac ergo quod frigiditas & humiditas aquosa, quæ est in manifesto, sit compar caliditati & siccitati, quæ est in occulto: ita vt insimul conueniant & coniungantur, & fiant insimul vnâ penetrans, tingens & profundâs. Has autem humiditates oportet destrui per ignem & gradus ignis, cum molli temperamento & congrua ac moderata digestionem. Putrefactio Philosophicalis nil aliud est nisi corporum corruptio siue destructio. Vna enim forma destructa, statim introducit sibi natura aliâ formam meliorem & subtiliorem. Putrefactio idem est quod fractio putridi: nam per putrefactionem omnis res digeritur, & fit fractio inter putridum: id est, fetidum & mundum.

Rr 2

Mundum enim corpus putrefactum immediate crescit, & multiplicatur in suo simili, ut patet in grano, quod postquam stetit per multos dies sub calore terræ, tumescit, ut & quod Mundum est ex eo crescat & multiplicetur: foetidum verò euanescat, necessaria est ergo etiam in opere nostro propter prædictas causas putrefactio.

Conceptio & desponsatio fit in putredine in fundo vasis, & generatio genitorum fiet in aëre, scilicet in capite vasis: id est, alembisi. Corpus nihil facit nisi putrefiat, & non potest putrefieri, nisi cum Mercurio, pro vna parte corporis videntur accipiendæ propter putrefactionem trigessimæ sextæ partes aquæ. Putrefactio fiat igne lentissimo fimi calidi & humidissimi, & nequaquam alio: ita quod nihil ascendat: quia si aliquid ascenderet, fieret separatio partium, quæ fieri non debet donec masculus & foemina sint perfectè coniuncti: & vnum recipit aliud, cuius signum est in superficie ingenio perfectæ solutionis. Et licet azoth appareat in prima mixtione seu coniunctione albus, pro eo quod foemina vineit suo colore: nihilominus in putrefactione per ignis beneficium denigranturambo. Per ignem augmentem in humido calorem putrescit nigrum, quæ est tinctura, & ideo seruanda est. Secretum magnum.

Natura auri in aqua forti putrefacta, excelsit omnes

lit omnes naturas. Ideo in compositione lapidis est notandum, quòd nullus lapis excellit lapidem mineralem in virtute. Philosophus: Fac de masculo & foemina circulũ rotundum, & de eo extrahe quadrangulum, & quadrangulo triangulum: fac circulum rotundum & habebis lapidem Philosophorum.

Geber probat in libro Examinum, quòd si Sol & Luna insimul incorporentur cum arte, non separantur de facili. Et sic vnum appetit reliquum, eò quòd vnum siccuum sit & aliud humidum. Et postquam vnum ademptum est aliud, adeò se forti nexu complectuntur, & se inuicem continent, quòd vnum ab altero de facili auelli non possit. Multo fortius hoc erit si alterum illorum sit spirituale: id est, medicinale: & sic tingibile, ratione suæ spiritualitatis. Aurum est aurum actu, & ipsa materia: quòd si spiritualizetur, factum est ex actu potentia, & ex materia forma, & ex actu agens, & ex foemina vir, & ex re nata res naturans. Ergo cùm nulla sit materia auri, nullum aurum quod non fuerit prius argentum, vt dicit Philosophus: Si ergo talis forma coniungatur suæ materiæ: id est, Lunæ, certè auidissimè se amplectentur: & perfectum maius perficit perfectum minus, & hoc naturaliter & amicabiliter, quia omnis natura perfici appetit, & destrui abhorret naturaliter.

Sciendum, quòd secundum Auicennam in

Rr 3

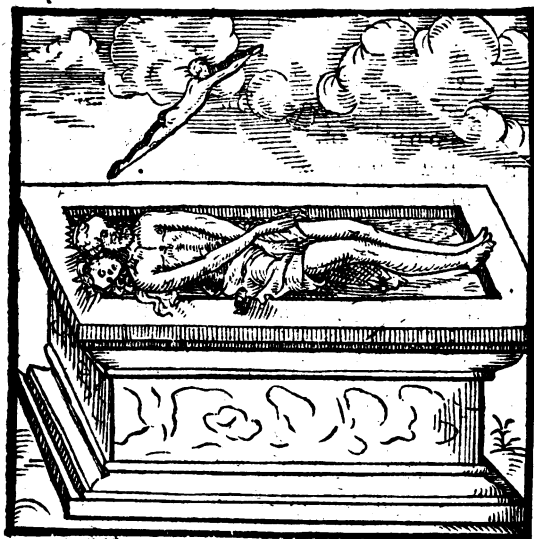
epistola ad Hasen de re tecta. Intentio operantium in hac arte, imò potius intentio ipsius artis, secundum possibilitatem naturæ rerum, est materiam vnius induere formam & naturam alterius. Verbi gratia: Cuprum induere formam & naturam argenti vel plumbum auri, & sic de cæteris similiter. Cum enim forma sit natura rei vniuscuiusque (ut habetur secundo Physicorum) spoliata aliqua re à forma sua, & alia superinducta eidem, proculdubio & natura ipsius transmutata est à sua specie. Dicimus itaque quòd nomen Alkimia in Græco, sonat Transmutatio. Et inde Alkimiam dicimus scientiam esse transmutationis rerum à suis formis & speciebus, secundum quòd formæ rerum diuisæ sunt.

ANIMAE

PHILOSOPH.
ANIMAE EXTRACTIO
vel impragnatio.

263

Hie theilen sich die vier Element /
Aus dem Leib scheidt sich die Seele beßdt.

De nigredine plura.

Hermes Rex tractatu secundo : Scito, fili,
quòd lapis noster hic plurimorum nominum
& variorum colorum ex quatuor ordinatus &
compositus est elementis, quem nos oportet

Rr 4

diuidere & in membra secare, arctius sequestrare, ac partes mortificare, & in naturam quæ in eo est vertere. Aquam & ignem in eo habitantem custodire, qui ex quatuor elementis est, & eorum aquas sua aqua continere, si quæ non est aqua, forma ignea veræ aquæ, ascendentes in vase suo finire, quæ suis corporibus spiritus continent, & tingentes sunt & permanentes.

In artificio Sorin distinctione prima: Accipe ab eo paulatim, totum diuide, tere seriatim quousque morte occupetur ex nigredinis intensiōe vt puluis. Hoc est ergo magnum signum, in cuius inuestigatione nonnulli perierunt, deinde quodlibet discernes separatim, tere seriatim.

Morienes: Omne corpus cū anima caruerit, tenebrosū & obscurū inuenitur.

Hermes: Oportet nos duo argenti viui simul mortificare. Idem: Accipe cerebrum eius, aceto acerrimo terite, vel vrina puerorum, quousque obscuretur. Hoc peracto viuit in putrefactione, & fuscæ nubes quæ super ipsum fuerant, & in suo corpore antequam moreretur, reuertuntur. Reiteratus autem prout scripsi iterum moriatur prout narraui. Idem: Oportet autem ipsum à duobus sulphuribus sequestrare: continuè coquatur quousque aqua nigra fiat. Idem: Qui ergo denigrat terrā, ad propositum perueniet, & bene habebit.

Arnol-

Arnoldus: Verùm cum primum denigratur, clauem operis dicimus esse, quoniam non fit absq; nigredine: nam ipsa tinctura quam quærimus, qua in quolibet corpore tingamus; Quæ quidem occulta fuit in suo ære, quemadmodum anima in humano corpore. Speculum: Ideo charissime fili, cum in opere fueris, fac vt in principio habeas colorem nigrum, & tunc certus eris quòd putrefacis, & viam rectam procedis.

O natura benedicta, & benedicta est tua operatio, quia de imperfecto facis perfectum cum vera putrefactione quæ est nigra & obscura. Postea facis germinare nouas res & diuersas, eum tua viriditate facis diuersos colores apparere. Ista nigredo nuncupatur Terra, quæ fit leui decoctione totiens reiterata, donec nigredo superemineat. Et sic habes duo elementa, primò aquam per se, dehinc terram ex aqua. Nam vt dicit Auicenna in titulo de Humoribus: Calor agens in humido corpore, primò generat nigredinem, vt est videre in calcè quæ apud vulgum fit. Ideo dicit Menabdes: Iubeo posteros facere corpora nò corpora per dissolutionem, & incorporea corpora per suauem decoctionem, in qua summe cauendum est ne spiritus conuertatur in fumum & euanescat per nimium ignem. Unde Maria dicit: Custodi ipsum, & caue ne fugiat aliquid in fumum. Et sit mensura ignis.

Rr 5

caliditas Solis Iulij, quatenus ex sui & longa decoctione inspissetur aqua, & fiat terra nigra. Sic ergo habes aliud elementum quod est terra, & tantum de nigredine pro modo sufficiat.

Stephanus Philosophus: Aperi oculos tuos & cor tuum, audi & intellige, ostendam & dicam tibi verba intelligibilia, quæ scire poteris si fueris de intelligentibus. Scias quod ex homine non exit nisi homo: sic ex quolibet animali sibi nascitur simile. Videmus tamen aliquas res natas à radicib. suis dissimiles, quia videmus res habentes tales generatas ex non habentibus alas. Videmus etiam & scimus res aliquas, quas homines nesciunt, de quibus egreditur natura, quam scimus quod sufficit nobis, & ignoratur, quia sunt res profundæ: etsi quæris de eis, forsitan subtus terram sunt. Et scias quod de ista natura minerali fit ars non de alio.

Auicenna: Cognosce ergo radices minerales faciens ex eis opus tuum. Aristoteles secundo de Anima: Naturalissimum & perfectissimum opus, est generare tale quale ipsum est, vt planta plantam, capra capram.

Idem: Opera artis Alchimie nil in ipsa proficeret, nisi apparentes naturas absque errore cognoscere. Hermes: O aqua forma permanens regaliū creatrix elementorum. O natura maxima naturarū creatrix, quæ naturā conti-

continens, & mediocriter natura superat, quæ
cum lumine venit & cum lumine genita est.

Ex Lucidario Arnoldi.

Dixerunt aliqui, quòd in opere Lapidis apparent omnes colores qui in toto Mundo excogitari possunt. Hoc est sophisma Philosophorum, cum non appareat nisi quatuor principales. Et quia ex eis omnes alij trahunt originem, ideo dixerunt omnes colores. Etsi tibi non apparent omnes colores non cures, dummodo possis elementa segregare. Nam citrinitas choleram significat auctam & ignem, rubedo sanguinem & aërem, albedo flegma & aquam, nigredo melancholiam & terram. Unde Hortulanus ait: Quatuor habens colores, quatuor elementa sunt. Scias tamen quod dicti colores apparent in nostra dissolutione.

Quæro in quanto tempore possit fieri hic lapis benedictus: ad quod respondetur quòd quidam author Philosophus Lilius testatur, magisterium suum fecisse in octo diebus, & quidam per septem, & quidam per tres menses, & alij per quatuor, alij per dimidium annum, & alij per unum annum. Et hoc Mariæ dicit se fecisse in tribus diebus. Ad hoc dico quòd causa diuersitatis scilicet breuitatis & prolongationis defectus potuit esse virtute aque Mercurij. Vel quia operabatur de Sole & Luna. Et quidam ipsorum apponebant plus

& alij minus. Sol autem fixus est & non fugiens, & cum istis solum operabatur. Vnde propter suam impotentiam fixationis, & impatientiam ignis, quando per fusionem erat commixta cum Sole, faciebat eum ascendere pro magna parte. Et quando ascendebat, sic vocabant aquam & animam & spiritum, dicentes quod aqua eorum non erat aqua vulgi, nec Mercurij: & tunc remanebat terra in fundo, tunc reducebatur aquam illam supra corpus, & iterum faciebant ascendere per virtutem ignis, & iterum commiscebant cum terra, quousque fecerunt totam terram portabant in ventre suo. Vnde dicit quidam: Portauit eum ventus in ventre suo. Vnde necesse erat eis habere magnam quantitatem de dicta aqua. Et tunc fixus erat de corpore spiritus. Reiterabant ergo ipsam sublimationem, quousque totum remanebat fixum, & impotens ascenderet. Et tunc spiritus fixus erat in corpore, & Luna erat Soli incorporata, & per minima commixta: & sic erat operatio completa. Vnde dicta diuersitas in agendo, opus potuit esse in imponendo plus de fixo corpore, quam de non fixo, vel e conuerso, quia non erat plus de non fixo citius ascendebat, & quando plus de fixo tardius ascendebat.

Sed quid dicitis de hoc quod dicunt Philosophi, scilicet: Aurum nostrum non est aurum vulgi, & argentum nostrum non est argentum vulgi.

vulgi. Dico quòd ipsi dicunt aquam aurum, id quod virtute ignis ad superiora ascendit. Et verè istud aurum non est aurum vulgi: vulgus namq; non crederet ipsum posse ascendere ad superiora propter suam fixationem. Scias insuper quòd talis per Deum consuevit esse modus Philosophorum, semper scilicet, quòd in passu certissimo claudicare, & rem quasi dictà quandoque per typos & figuram, & quandoque per verba metaphorica, & quandoque per falsam & alienam practicam occultare, & vbi se verum dixisse sentiebant, se tunc similitudinariè locutos fuisse dicebant. Vnde Geber dicit: Vbicunque apertè locuti sumus, ibi nihil diximus: sed vbi sub ænigmate aliquid posuimus & figuris, ibi veritatè occultauius, &c. Vnde quidam dicit:

Sales & alumina non sunt lapis, sed adiutores lapidis. Qui nò gustauerit saporem salium, nunquam veniet ad optatum Fermentum fermenti; fermentat etenim finitum per excellentiam. Tale superius quale inferius. Combure in aqua, laua in igne. Coque & recoque, & iterum coque. Sæpissimè humare & semper coagulare. Interfice viuum & resuscita mortuum. Et hoc septena vice. Et habebis verè quòd quæris. Si scis regimen ignis, sufficit tibi Mercurius & ignis. Versus:

des nostrum bene si scis sufficit, si cætera nescis.

Ex antiquo libello. Hortulanus super Epistolam Hermetis ait.

Solus ille qui scit facere lapidem Philosophorum, intelligit verba eorum de lapide. Philosophi enim hanc artem manifeste conati sunt patefacere dignis, & indignis abscondere. Et sic de virtute intentionis semper dixerunt vera, sed de virtute sermonis non: & dixerunt sic lapidem Philosophorum fieri ex ovo, quia in ovo tria sunt similia tribus quæ integrant lapidem. Hermes ait: Pater eius Sol, Mater eius est Luna. Et sic innuit quod iam duo hic lapidis compositionem intrant, & probat hoc Hortulanus. Quia aqua Solis est volatilis, & corpus eius fixum. Et e converso de Luna, & tunc declarata sunt verba illa dicentia per Gebrum & alios Philosophos: Fac fixum volatile & volatile fixum, & fixum volatile. Persuadent enim multiplicem solutionem, quia totum opus stat in solutione. Item cum dicit, quod est superius, est & inferius. Hic per superius intelligitur dignius, & per inferius indignius, ut scilicet fiat vnus ex illis tribus, vel ex Sole & Luna fiat vna res, cuius partes sint æquales: & appellatur hæc coniunctio sublimatio Philosophorum. Et dicitur sublimatio, exaltatio, siue dignificatio, quia Luna dignificatur & Mercurius. Nam cum facta est vnio in tanta dignitate, est Luna sicut Sol & Mercurius. Similiter &

*Sublimatio
Philosophi*

ter & cū facta est fixatio, quæ appellatur corpus mortuum, ita vilis est Sol sicut Mercurius, & litera vult illa, & istud est ascendere & descendere Philosophorum.

Item: Lapis dicitur habere quatuor elementa, quæ exponit Arnolphus. Quia cū facta est solutio, dicitur vnum elementum scilicet aqua. Et cū corpus est immundum, dicitur secundum elementum, scilicet terra. Et cū est calcinata dicta terra, dicitur ignis: & cū iterum solutus est lapis, dicitur aer. Item: Lapis dicitur habere corpus spiritum. & animā. Per corpus intelligitur corpus immundum, vt supra. Per animam intelligitur fermentum, & per spiritum qui se habet in proijciendo, quia alio nomine dicitur Quinta essentia, quam acquisiuit hæc compositio, veram habet virtutem conuertendi.

Item: prædictus lapis dicitur Rebis: id est, vna res quæ fit ex duabus rebus: id est, corpore & spiritu, vel ex Sole & Luna, ex corpore mundato & fermentato. Item: dicitur lapis vbique repertus propter veram compositionem: quia quando illa tria Sol, Luna & Mercurius sunt coniuncta simul, virtus lapidis est per totum & in montibus & in planis: id est, in corporibus, & Mercurio, & in mari: id est, aqua dissoluta. Et volantes accipiunt ab eo iuuamentum. Volantes sunt Mercurius viuus, & corpora imperfecta, quæ conuertuntur in Solē &

Lunam, & dicitur Scorpio: id est, venenum: quia mortificat seipsum, & seipsum viuificat: quia illa trina res proiecta super Mercurium viuum, viuificat ipsum: quia facit ipsum verum corpus, & sic ulterius possunt exponi omnium Philosophorum dicta: & tamen à Philosophis dicitur argentum viuum minerale, sed materia lapidis Philosophorum est aqua, & intelligitur de aqua illorum trium, vt probat Ortulanus. Nec debent esse plura nec pauciora: & dicit quod Sol est masculus, Luna femina, & Mercurius sperma. Sed vt fiat generatio & conceptio, oportet vt masculus iungatur femine: & ultra hoc requiritur semē, & sic ante fermentationem debet fieri conceptio & imprægnatio: & cū multiplicatur materia, dicitur quod infans crescit in vtero matris, & cū fermentatur. Ortulanus & Arnoldus, quod infunditur anima corpori, & nascitur Rex coronatus. Item in libro Turbæ Philosophorum habetur hæc doctrina: Soluite corpora & imbibite spiritum. Et dicunt corpora in plurali, quoniam oportet quod ad minus sint duo. Et dicunt Spiritum in singulari: & sic oportet, quod sit vnus. Et nullum est sperma sine materia corporum nisi Mercurius. Et cū dicitur Imbibite spiritum, intelligitur operatio ea, quæ fixat Mercurium, & multiplicatur lapis, multiplicatur: id est, reiteratur.

Item, quādo materiam Solis & Lunæ mortificat

tificat Mercurius, remanet materia sicut cinis, & vocatur à Philosophis Cribratio & contritio eorum. De quo cinere dicitur in libro Turbæ & Arnoldi. Cinerem hunc ne vilipendas. Item: Prædictus einis qui est illis tribus, appellatur à Philosophis. Corpus immundum: quia oportet decoqui & calcinari usque ad albedinem. Ideo dicit Morienes in libro Turbæ: Nisi corpus immundum mundaueris, & ipsum dealbatum reddideris, & in ipsum animam miseris, nihil in hoc magisterio direxisti. Et sic habentur duo, scilicet, calcinatio ipsius lapidis, & fermentatio. Calcinatio: id est, in modum albi cineris, seu terræ, seu calcis albæ per spiritus operationis reductio, quæ fit igne nostro: id est, aqua Mercurij nostri. Item: cum dicitur tinctum tingit, intelligitur, quod si medicina hæc calcinata, dissoluta & coagulata fermentatur ad albū, fit Luna, cum Sole, fit Sol. Item: Geber de medicina tertij ordinis probat, & dicit ad literam: quia tam ad album & rubeum est vna atque eadem via cum Sole & Luna, differunt tamen fermentatione. Cuius hæc tertij ordinis medicina est duplex, scilicet, Solaris & Lunarıs: & est tamen in essentia vna, & modus agendi vnus. Est tamen additamentum citrinitatis seu citrini coloris, qua medicina perficitur à substantia sulphuris fixi, hoc est, quod vtraque medicina incipitur cum Sole & Luna. Sed ad rubeum fit fermentum cum Sole,

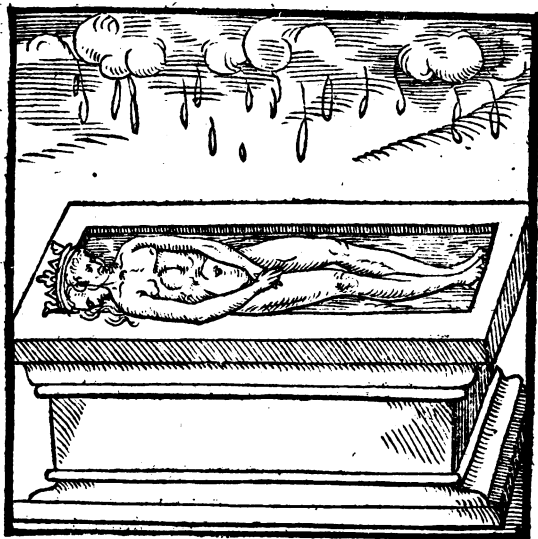
ad album cum Luna. Sol capitur dupliciter, vno modo pro aqua Solis, alio pro corpore Solis, vt suprà.

Item, cùm dicitur quòd apparent omnes colores, verum est: quia ante fermentationem in calcinationibus, dissolutionibus, & fixationibus apparent omnes colores. Item: Lumen luminum sic ait: Et scitote quòd eadem sunt, quæ dealbant & rubificant intrinsecus & extrinsecus, scilicet, Sol, Luna, Mercurius. Quæ tria dissoluta & fermentata appellat argentum viuum, dicens: Argentum viuum habet in se corpus, spiritum & animam. Ibidem, talis est causa, coquite masculum & fœminam simul, quousque coaguletur, & fiat lapis. Item: Notandum quòd nostrum Elixir non fit nisi ex mineralibus. Et amplius notifico, quòd draco non moritur nisi cum fratre & sorore sua interficiatur: & non per vnum tantum, sed per duo simul. Frater est Sol, soror est Luna. Vltimò ait Arnoldus: Quia Philosophi dixerunt verum de lapide quicquid dixerunt. Quia de virtute sermonis loquebantur, indignis ad celandum. De virtute autem intentionis loquebantur dignis & semper verum: & Philosophi sciunt, quòd talis materia debet tradi mysticè, sicut poësis fabulosè & parabolicè. Et cùm Philosophi loquuntur de magnis rebus, non admiscent parabolas, nec fabulas, vt dicit Macrobius.

ABLYTIO

ABLVIO VEL MVN-
dificatio.

Hie felt der Tau von Himmel herab/
Vnd wascht den schwarzen Leib im grab ab.

DE ALBATIO PRIMI
lapidis prima.

Senior in epistola Solis & Luna.

Aqua verò quam memoravi, est res de cœlo
descendens, & terra cum humore suo suscipit
eam & retinetur aqua cœli cum aqua terræ, &

Ss a

aqua terræ propter seruitium suum & arenam suam honorat eam, & congregatur aqua in aquam, & retinebit aqua aquam, & dealbabitur Albira cum Astuna.

Hermes: Spiritus non ingreditur corpora, nisi munda. Alphidius: Accipe albedinem, & nigredinem dimitte. Democritus: Mundifica stannum cum præcipua ablutione, extrahe ab eo nigredinem eius, & obscuritatem eius, & apparebit candor eius. In opere Sorin: Dissolve albo igne quousque videatur ut gladius denudatus, & fac dealbando corpus esse candidum. Rasis: Aqua cum miscetur Æri, ipsum interius dealbat. Hæc dealbatio dicitur à quibusdā impregnatio, quia terra dealbatur. Dominante namq; aqua, terra crescit & multiplicatur, & augmentatio nouæ prolis inde generatur. Alphidius: Tunc oportet te terram nigram abluere, & igne calido dealbare. Vnde Hali dicit: Accipe quod ad fundum vasis descendit: & abluere istud cum igne calido, quousque auferatur eius nigredo, & recedat eius spissitudo, & fac ab eo euolare additiones humiditatum, donec deueniat calx nimis alba, in qua non erit macula. Tunc enim terra ad recipiendam animam est habilis & purata. Vnde dicit Mercurius:

Firmans mutatum prægnatio spondet biatum.

Qui bene prægnantur, concordi pace ligantur.

Vnde dicit Morienus: Hæc terra cum aqua
sua

sua putrefit & mundificatur, quæ cum munda-
ta fuerit, auxilio Dei totum magisterium diri-
getur. Hermes quoque ait: Azoth & ignis la-
tonem abluunt, & nigredinem ab eo auferunt.

Ideo dicit Philosophus: Dealbate latonem,
& libros rumpite, ne corda vestra rumpantur.
Hæc est enim compositio omnium Sapietum,
& etiam tertia pars totius operis. Iungite ergo,
vt dicitur in Turba, siccum humido: id est, ter-
ram nigram cum aqua sua, & coquite donec
dealbetur. Sic habes aquam & terram per se,
& terram cum aqua dealbatam: illa albedo di-
citur aer.

Salomon, Sapientia septimo: Hanc scien-
tiam pro luce habere proposuit, & super omne
pulchritudinem & salutem. In comparatione
illius lapidis preciosi non comparauit illum:
quoniam omne aurum tanquam arena exigua
est, veluti lutum aestimabitur argentum in con-
spectu illius. Melior est enim acquisitio eius
negociatione argenti & auri purissimi. Fru-
ctus illius preciosior est cunctis opibus huius
Mundi, & omnia quæ in Mundo desideran-
tur, huic non valent comparari. Longitudo
dierum & sanitas in dextera eius: in sinistra ve-
rò eius gloria & diuitia infinita. Viæ eius o-
perationes pulchræ & laudabiles, non despe-
ctæ, & semitæ eius moderatæ, & non festinæ,
sed cum laboris diuturni instantia: lignum vi-
tæ est his qui apprehendunt eam, & lumen in-

deficiens: beati qui tenuerint eam: quia scientia Dei nunquam peribit, vt Alphydius testatur, dicens: Qui hanc scientiam inuenerit, cibis eius legitimus erit & sempiternus.

Aristoteles: O quam mirabilis est illa res, habet enim in se omnia quæ querimus, cui nihil addimus vel diminuimus: sed in sola præparatione superflua remouemus.

Arnoldus: Materia prima metallorum est quædam substantia fumosa, continens in se humiditatem vinctuosam, à qua substantia artifex separat humiditatem Philosophicalem, quæ apta est pro opere, quæ erit tã clara sicut lachryma, in qua habitat quinta essentia metallica, & illa est metallum placabile, & in ea est medium coniungendi tincturas, ideo quia habet naturam sulphuris, & naturam argenti viui.

Geber: O quam utilis est ista res, quia nos vtimur ea medicina cruda, quæ res postquam cocta & digesta fuit, est maximum venenum super omnia venena. Gratianus Philosophus: In Alchimia est quoddam corpus nobile, quod mouetur de domino ad Dominum, in cuius principio erit miseria cū aceto, sed in fine gaudium cum lætitia. Astanus in Turba: Accipite ipsum spiritum nigrum non vrentem, & cum eo corpora soluite & diuidite. Idem, ipse est totus igneus, & soluens per igneitate suam, diuidens omnia corpora cum suis coequalibus. Rosarius: Quicunque vult intrare Rosarium nostrum,

nostrum, & ibi videre, & habere rosas tam albas quàm rubeas absq; illa re vili, cum qua nostræ referaturæ referentur, ille assimilatur homini ambulare volenti absq; pedibus: quia in illa re vili est clavis, ex qua septem portæ metallicę aperiuntur, & absq; illa re vili nunquam preciosum perficitur. Ablutio est nigredinis, terminatio, vel mundatio, donec albū fiat perfecte album, & rubeum plenè rubeum. Azoth enim & ignis obscuritatem ignis euellunt.

Mortificatio est duritie à corpore separatio: quia anima tunc est mortua, corpus autem viuū, ratione caliditatis & siccitatis. Omne enim habens calorem, habet vitam. Et propter hoc calx Alchimica dicitur habere vitam: quia illorum vitam imperfectā Philosophi studuerunt occidere, & vitam perpetuam reddere.

Reuiuificatio est ratione nutrimenti, scilicet sui humoris perfecti, & humiditatis rectificatis restauratio expeditione humoris ipsius imperfecti.

EX QVADAM CARTV-
la lacerata.

NVnc manifesto tibi naturali cognitione in hoc proposito meo de lapide omniū Philosophorum & occulto, qui est lapis triplici veste decoratus, lapis diuitiarum, lapis charitatis, & lapis releuationis ab omni penuria, & lapis curationis ab omni languore.

Et in eo continetur omne secretum, & dicitur diuinum mysterium à Deo datum, & in Mūdo non est res sublimior post animam rationalē.

Diligenter notare debes: Dixi tibi, quòd lapis noster sit ornatus triplici veste: id est, in tres partes diuidendus, in corpus, animam & spiritum. Vnde corpus mortuum, quod anima caruerit, tenebrosus est.

Si vis, fili, vt corpus illud reuiuificetur, rede sibi animam suam, & statim viuit:

O Magister, non intelligo.

Fili, tibi dico expressius: Vnus lapis, siue vna res tantum: quia corpus in suam naturam est reductum, videlicet, in aquam suam: id est, in primam suam materiam: quia prima materia corporum est aqua vinctuosa, & tunc primum dicitur vna res, cum corporis substantia & aqua vnionis per partes minimas indiuisè vniuntur, & lapis Philosophicus ex quo rami infiniti multiplicantur. Et hoc dicitur Lapis in libris Philosophorum notus. Ideo, fili, ab illo lapide extrahitur aqua sua propria, & in spiritu per modum separationis.

Sublimatio nostra est partium non fixarum eleuatio à partibus fixis. Partes verò non fixæ eleuantur per fimum & ventum.

Sed volumus vt hæc duo simul fixentur, & præstent fusionem facilem. Et sic intelligas nostram sublimationem veram & certam, & lapis quem nemo potest tangere sua lingua.

Hermes

Hermes dicit: Diuide subtile à grossò, &c. Terra calcinatur, aqua sublimatur: terra manet deorsum, aqua ascendit sursum: terra purgatur per calcinationem, aqua per sublimationem: ambo per putrefactionem. Aqua defendit terram ne comburatur, terra ligat aquam ne fugiat, ambobus sufficiēter purgatis fiunt vnum vltra non separabilia: quia vnum sine alio non potest esse: cuius prima pars proiectum super centum argenti viui, in verum argentum tingit. Et si talis tinctura fuerit, vna pars in rubrum versa, tingit tot partes in verum aurum, quo auro melius non reperitur, & hoc ex natura occulta, & acquisita per calorē ignis, &c.

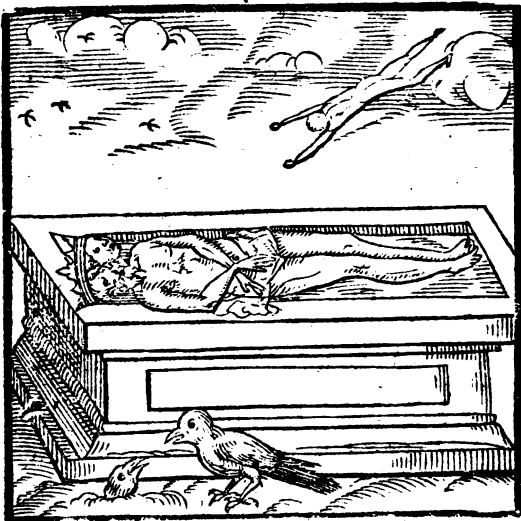
Nota: Spiritus Domini ferebatur super aquas ante cœli & terræ creationem, Genesis primo.

Videndum ergo, quòd omnia ex aqua creata sunt: Hanc aquam Deus diuisit cū dixit, & præcepit aquæ partem in ariditatem, & illam vocauit terram, & aquam non conuersam pro terra conseruauit irrigandam & humectandam: quia terra sicca non multum fructum facit, nisi aqua sua pluuiali desursum hume-

ctetur sæpius, & sine aqua vix, aut nunquam.

ANIMAE IUBILATIO, SEU
Ortus, seu Sublimatio.

Hie schwingt sich die Seele hernider/
Vñ erquicket den gereinigten Leychnā wider.

Modò sequitur quartum verbum, & est,
quòd aqua quæ cum terra fuerit inspissata &
coagulata, ascendat sublimatione. Sic habes
terram, aquam & aërem. Et hoc est quod di-
cit Philosophus: Ipsum dealbate, & citò igne
sublimate, quousq; ex eo exeat spiritus quem
in eo inuenies, qui dicitur Auis, aut cinis Her-
metis.

metis. Vnde & Morienes ait: Cinerem ne vilipendas: nam ipse est diadema cordis tui, & permanentium cinis. Et in libro Turbæ dicitur: Ignis regimen augmentate: quia post albedinem peruenitur ad cinerationem, quæ dicitur terra calcinata. Vnde dicit Morienus: In fundo remanet terra calcinata, quæ est natura igneæ: & sic habes in prædictis proportionibus quatuor elementa, puto aquam dissolutam, terram dealbatam, aërem sublimatum, & ignem calcinatum.

De istis quatuor elementis dicit Aristoteles in libro de Regimine principiorum: Cum habueris aquam ex aëre, & aërem ex igne, & ignem ex terra, tunc plenam habebis artem Philosophiæ: & hic est finis primæ compositionis, ut Morienus dicit:

Patientia & mora sunt necessariæ in nostro magisterio. Festinantia quidem ex parte diaboli est in hoc magisterio.

Hermes: Mortuum vult viuificari, & ægrotum curari. Idem: Oportet te corpus & animam coniungere contritione in Sole.

Idem: Seminate aurum vestrum in terram albam foliatam. Senior: Descendet fumus superior ad inferiorē, & concipit fumus à fumo. Idē: Hæc aqua diuina est Rex de cœlo descendens. Idem: Ipse est reductor animæ ad corpus suum, quod viuificat post mortem suam, & per eum vita est, postquam non erit mors,

Rosinus: Corpus enim lætatur, cū anima in ipsum ingreditur. Idem: Corpus verò occupat animam, & omne corpus quod animam inuenit, facile eam occupat. Et notum habeas, quòd anima punitur cum corpore, & cum eo incarceratur, & ab eo in corpus vertitur. Hermes: Ipse spiritus est extractor animæ, & reductor, & totius operis reformator, & omnia quæ quærimus sunt in eo. Senior: Nihil eo aspectu vilius, & nihil eo in natura preciosius, & eum Deus precio emendum non posuit. Senior: Præparatio nostra natura surgit per feras aperientes feraturas.

Hermes: Oportet nos scire cognitionem principij tam naturalium quàm artificialium. Nam qui principia ignorat, ad finem nō venit. Idem: Hoc secretum est vita cuiuslibet rei, & est aqua, & aqua suscipit nutrimentum hominum & aliorum, & in aqua est maximū secretum. Sed vt minus erres, scire te cōuenit, quòd nostrum sublimare nihil aliud est quàm corpora exaltare: id est, in spiritum ducere, quod non fit nisi igne leni. Sic enim dicimus: ille sublimatus est in episcopum: id est, exaltatus. Et ideo vulgaris sublimatio, quæ tantū est effectus, scilicet, quòd iam corpus sublimandum, sit ita spirituale factum, quòd possit sublimari. Nihil confert operi nostro, nec vltra requiritur post præparationē primi lapidis: quia talis sublimatio non spiritualizat, sed tantū effectum

effectum spiritualitatis ostendit. Ideo benedicit ille regalis Philosophus Geber: Quia in opere magisterij nostri non egeinus nisi vnico vase, vna fornace, vnaque dispositione, quod intellige, post præparationem primi lapidis. Genesis: Ex aqua omnia facta sunt, & super aquam ferebatur spiritus Dei, & principium generationis hominis ex ea. Hermes: O natura fortis, naturas vincens & superans, fusasque naturas gaudere faciens. Geber: Expedit huius artis principia & radices principales, quæ sunt de esse operis non ignorare. Basilius: Sulphur nostrum fortius est omni igne. Alanus Philosophus: Vna res ex omnibus eligenda, quæ est liuidi coloris, habens speciem metallicam, limpidam & liquidam, & est res calida & humida, aquosa & adustiuæ, & est oleum viuum, & tinctura viua, lapis mineralis, & aqua vitæ miræ efficaciz. Aristoteles: Nullum tingens venenum generatur absque Sole & eius vmbra: id est, vxore.

Sublimatio est duplex: Prima est remotio superfluitatis, vt remaneant partes purissimæ à sæcibus elementaribus segregatæ, sicq; virtutem quintæ essentiz possideant. Et hæc sublimatio est corporum in spiritum reductio, cum scilicet corporalis densitas transit in spiritus subtilitatem.

Secunda Sublimatio est extractio, quod in ipsa est de natura quintæ essentiz, à sæcibus

elementaribus separata. Dico autem quintam essentiam animam tingentem, ad quam necessaria est ablutio, ut per eam extrahatur vinctio- sitas arsenici, siue natura oleaginosa, purissima vinctuositas, quæ ligata est cum fæcibus suis, quæ fæces non permittunt ipsam sublimari.

Vincentius de Lapide Elixir.

Vincentius in Speculo naturali, libro primo: In corporibus mineralibus ad instar operationis naturæ conati sunt Alchimistæ facere breui tempore quod natura facit in annis mille, vnde & docuerunt rem quandam facere, quæ corpora super quibus proiicitur transmutat. Hæc vocatur ab eis Elixir, & dicitur lapis non lapis: lapis quia teritur, non lapis, quia funditur, & currit absque eüaporatione, sicut aurum, nec est alia res cui proprietas illa conueniat. Auicenna: Elixir ergo est res quæ proiicitur super maius corpus, & mutat rem à natura sua in aliam. Fit autem quando miscetur corpus minus, & spiritus, & elementa, & fermentum, fitque de omnibus vna confectio. Et est Elixir verbum Græcum, quod sonat magnum thesaurum, vel meliorem de thesauris. Et Elixir quidem quod se cum corpore miscet, est quasi Tutia cum Cupro. Sed augmentatur vel crescit Cuprum de illa Tutia, cuius ratio est, quia Tutia res terrenalisis est, Elixir autem res spiritualis, & reuertitur natura sui generis ad aliud genus.

Alchi-

Alchimista: Fit autem Elixir duobus modis. Vno modo ex spiritibus mineralibus & corporibus mundis præparatis. Alio modo ex quibusdam rebus prouenientibus ex animalis, scil. ex capillo, vel ouo, vel sanguine, &c.

• Primo modo sic: Mortificantur quidam spiritus, & sublimantur, donec mundi fiant. Post hoc vnum de corporibus à natura generatis comburitur, donec possit teri: deinde calcinatur, donec in modum calcis mundū efficiatur.

Tandem verò spiritus & corpora sic præparata teruntur, & imbibuntur cum aquis acutis distillatis. Postea tam diu inhumidantur, donec in aquam claram conuertantur, deinde congelantur, ad extremum tam diu ponuntur in igne, donec fixa efficiantur.

De Complementary Elixir.

Auicenna in epistola ad Hasen: Elixir itaque tinctura sua tingit, & oleo suo submergitur, & calce sua figitur, & album quidem completur tribus, in quibus non est ignis. Citrinum verò completur quatuor totis. Glossa: Verum est, quod Elixir album non indiget nisi tribus, scilicet, oleo, tinctura, & calce. Sed rubeum quatuor, scilicet, oleo, calce, tinctura, & iterum tinctura, quæ dicitur ignis. Et ideo subdit Auicenna: In quibus non est ignis.

Digne multiplici.

Est autem ignis multiplex, & eius qualitas diuersa, per quosdā gradus distincta. Quidam enim in primo gradu est calidus ignis, & humidus in secundo, scilicet ventris equi: cuius proprietas est, quod non destruit oleum, sed augmentat propter suam humiditatem: nam alij destruunt propter siccitatē. Huic ergo non assimilatur alius in Mūdo nisi materialis ignis corporis hominis sani. Ignis quidem Solis calidus est in eodem gradu, sed siccus est. Hic autem est qui domat rem, & de re animata fit, ac nutritur, sicut puer cui datur in principio lac. Nam puer ex calido & humido nutritur & augmentatur: sic & ignis equi augmentat oleum sua humiditate: figit autem lapidem suo calore temperando. Est inter hos duos & alius, qui est calidus & siccus in secundo gradu, vt ignis furni post panis extractionem. hic fundit leniter, & non comburit: quia non est in eo flamma, nec fortitudo caloris. Calor enim paulatim declinando recedit: sed si staret, spiritum figeret in corpore, vel extra corpus. Ignis autem equi nec fundit, nec comburit: sed domat, & humidum augmentat. Est & quartus furni fixationis ignis, hic fundit & figit, non autem comburit: quia flammalis non est, nec differt a præcedenti, nisi quod in hoc est calor continuus, in illo non.

Quintus dicitur flammalis, & est calidus & siccus

hecus in
non fund
argēti, &
vel vltra:
Sextu
du: & h
corpora
Hic est i
Est &
disperg
Ost
malis:
flaccia
flamm
gradu
gradu
giltex
nis, h
git re
qual

Ig
dein
aut
sem
gn
cit
v
n

ficcus in tertio gradu: hic calcinat tantum, & non fundit, scilicet, ad comparationem auri & argenti, & aliorum corporum in eodem gradu, vel ultra: & est ignis in furno calcinationis.

Sextus est calidus & ficcus in quarto gradu: & hic fundit & figit fortiter, mollificando corpora suauiter, nec dissipat ea vel dispergit. Hic est ignis furni fusionis in eodem gradu.

Est & ignis follium, qui corpora dissipat & dispergit, & fundit, & hic est septimus.

Octauus est qui fundit & calcinat, & est flammalis: quia in eo sola flamma operatur. Substantia ignis carbones & flamma & in ista sola flamma lignorum, hic etiam est in eodem quoque gradu cum præcedentibus. In eodem quoque gradu est nonus, scilicet, qui omnibus est magister: ut ignis officinationis: id est, examinationis, hic fundit & comburit, & dissipat, & dispergit malum, saluat & rectificat bonum, & est quasi iudex, discernens iustum ab iniusto.

Iuniperorum ignis.

Ignis artificialis continuus, durans in eodem gradu quo volueris, per vnum, aut duos, aut tres menses, donec nudes carbones: ideo semper coopertos debes seruare, & potes augmentare vel diminuire calorem pro beneplacito tuo, & hoc secundum additionem plurium vel pauciorum carbonum incensorum. In primis, habeas cineres sufficiens, & solum factas de ligno Iuniperi. Tunc habeas ollam magnam

Tt

fiatilem, in cuius medio sit alia minor olla siue crucibulum, & imponendo cineres magna olla stet super calorem ignis, quatenus ipse cinis caleseat: & sic circumquaque ollam minorem super cineres pones carbones etiam de prædicto ligno Iuniperi tantum factos.

Habeas denique adhuc plures cineres calefactos eiusdem ligni, quos supersperges prædictis carbonibus, & cooperies eos suo cinere calido peroptimè. Et in illam minorem ollam siue vitrum habeas tuam materiam digerendam, & desuper maiorem ollam coopertoriū pones, & in stibam pones subter scamnum, vel suprà, super lapidem tamen, ne fortè damnum inferatur. Poteris tali practica plures huiusmodi præparare ignes: poteris etiam in minore ollam ponere aquam calidam, vel ventrem equi humidū, & in illum siolam materiæ.

Carbones prædictos facies in hūc modum: Secabis lignum iuniperi in paruas particulas, ad grossitudinem duorum digitorum, vel maiores, illos pones in magnam ollam bene undique clausam, & perlutatam, & repletam: illam ollam ponas per integrum diem in ignem fortem furni venti, vel flammæ lignorum: Deinde permittas per se infrigidari: aperi ollam, & habebis quod optas. Cineres autem communi modo comburēs. Hic ignis potest esse ignis primi vel secundi gradus fixioris spirituum.

Hic

Sie ist geboren die Edle Keyserin reich/
 Die Meister nennen sie ihrer Tochter gleich:
 Die vermeret sich/ gebiert Kinder ohn zal/
 Sein vntödtlich/ rein/ vnd ohn alles mahl.

Die Königin hasset den todt vnd armuth/
 Sie vbertrifft Goldt/ Silber/ vñ Edelgestein/
 Alle Arzney/ groß vnd klein.

Nichts ist auff Erden ihr gleich/
 Des sagen wir danck Gott von Himmelreich.

O gewalt/ zwingt mich nackendes Weib /

Tt 2

Dann vnſällig was mein erſter Leib.
 Vnd noch nie Mutter war ich worden /
 Biß ich zum andern mahl ward geboren.
 Da gewann ich aller wurtz vnd freuter krafft /
 Inn aller franckheyt ward ich ſighafft.
 Meines Sones nam ich da war /
 Vnd kam mit ihm ſelbander dar.
 Da ich ſeiner wardt ſchwanger /
 Vnd gebäret vff ein vnfruchtbar nanger.
 Ich wardt Mutter / vnd bleib doch Magt /
 Vnd wardt in meinem weſen angelacht /
 Daß mein Son mein Vatter wardt /
 Wie das Gott geſchickt hat weſentlich arth.
 Sie Mutter die mich hat gebäret /
 Durch mich ward ſie geborn auff Erdt.
 Eins zubetrachten / natürlichen verbunden /
 Das hat das gebirg meifterlich verſchlunden.
 Darauff kommen vier inn ein /
 Inn vnſerm meifterlichen Stein.
 Vnnd ſechs / inn dreifalt bedacht /
 Vnnd inn ein weſentlich arth gebracht.
 Wer das bedencken kan eben /
 Dem iſt von Gott der gewalt gegeben.
 Daß er alle franckheyt thut vertreiben /
 An metallen / vnd Menſchen Leiben.
 On Gottes hülff das niemand mag bawen /
 Dann der ſich ſelbs kan durch ſchawen.
 Auß meiner Erd entſpringt ein Brunn /
 Darauff rinnen zween ſträum.
 Der ein fleußt gen Orient.

Vnd

Vnd der ander gen Occident. (gesider/
 Daraus zwen Adler fligen vñ verbrennen jr
 Vnd fallen bloß in die Erd nider.
 Vnd werden hinwider gesidert schon /
 Ihm sein vnderthenig Son vnd Mon.
 O Herre Jesu Christ /
 Du der die gaben geben bist/
 Surch deinen Heyligen Geist so gut/
 Der hat es als in seiner hut.
 Wenn er es gibt furwar/
 Der vernimt der Meyster sprüch gar.
 Daß er bedenck das künfftig Leben/
 Als Leib vnd Seel gefügt werden eben.
 Daß sie schweben in ihres Vatters Reich /
 Also helt sich die kunst auff Erdtreich.

Hermes: Scitote rumorum inquisitores, & sapientię filij, quod vultur supra montem existens in cacumine, clamat voce magna, inquit: Ego sum albus, niger, & rubeus, citrinus, veridicus sum, & non mentior. Alphidius: Argentum autem viuum, quod ab eo corpore nigro extrahitur, est humidum, album, & corticibus mundum ne pereat. Morienes: Scire te conuenit, quod fumus albus est anima, & spiritus illorum corporum solutorum. Et certe si fumus albus non fuisset, aurum albi Alchimix non fuisset. Rosarius: Hic est Mercurius noster nobilissimus, & Deus nūquam creauit rem nobiliore sub cœlo præter animam ratio-

Tt 3

nalem. Plato: Hæc est materia nostra & secretum nostrum. Ortulanus: Sic habes verum
 » Mercurium extractum ab istis duobus corporibus prænotatis, & est bene lotus & digestus;
 » & iuro per Deum, quod nullus alius Mercurius est in via vniuersali, nisi iam declaratus, in quo dependet tota Philosophia: qui aliter dicit, falsum dicit Parmenides in Turba: Quidam audientes aquam à Philosophis nominare, putant aquam nubis esse, certè non: sed si haberent rationem, scirent vndique, aquam esse permanentem, quæ quidem aqua permanens esse non potest absque suo corpore cum quo soluta est. Alphidius: Istam medicinam vocant Philosophi omnib. nominibus: quia tot nomina sunt huic Mercurio imposita, quod vix aut nunquam possit aliquis noua ratione vocabula imponere, & dicit Plato Philosophus: Nos omnia reuelauimus, excepto secreto artis, quod nemini licitum est reuelare: sed attribuimus illud Deo glorioso, qui cui vult, inspirat, & cui vult aufert. Salomon Rex: Hæc est filia, ob quam regina austri ab Oriente dicitur venisse, ut aurora confurgens audire, & intelligere, & videre sapientiam Salomonis, & data est in manu eius potestas, honor, virtus & imperium, & florens regni corona in capite suo radijs septem stellarum rutilantium, tanquam sponsa ornata viro suo, habens in vestimentis suis scriptum literis aureis, Græcis, & Barbaris, & Latinis:

Ego

Ego sum vnica filia sapientum, stultis penitus ignota. Hermes: Quemadmodum Sol in stellis: ita aurum in metallis. Sol dat stellis lumen, & omnem continet fructum: similiter & aurum omnem continet fructum. Item: Dies est natiuitas lucis, Sol quoque lucerna diei quem Deus creauit ad opus nostrū: id est, pro Mundo regēdo. Item: tinctura debet esse corporea, à corporibus metallicis extracta perfectis, per beneficium & medium mineralium.

Regula generales.

Omnis res de eo est in quod resoluitur: nam glacies conuertitur in aquam, calore mediante: necesse est ergo, ipsam prius aquam fuisse quā glaciem. Sic omnia metalla prius fuerunt argentum viuum, quod patet: quia cū in igne liqueſcunt, conuertūtur in ipsum. Hīc nota, quod Philosophus liquatum metallum etiam vocat Mercurium, siue argētum viuum: ergo reductio metallorum in argētum viuum isto modo dicitur liquatio ista, quanuis fiat per violentiam ignis: tamen quia in liquatione illa forti tenet speciem argenti viui, ideo etiam nominat ipsum argentum viuum. Sed non est ista solutio Philosophicalis, sed laicalis: ergo ad particulare tibi notum, aliquo modo correspondet dictis Philosophiæ.

Secunda Regula.

Omnis natura naturaliter perfici desiderat,

Tt 4

& destrui abhorret & fugit: ergo auidè amplectitur illud, quod sui ipsius emendatium, & contrarium respuit in quantum potest, & secundum istud ars debet imitari naturam, aliàs semper errat,

Tertia Regula.

Omne peius laborans in aliqua arte, de sua naturali malitia nititur melius destruere. Et omne melius laborans in aliqua arte, conatur peius perficere; ergo in primis tibi sciendum erit naturas rerum, vt scias discernere quid sit melius aut peius naturæ, & vnde perficiatur, & vnde prohibeatur: & quòd quantitas peioris non excedat quantitatem melioris, alioquin maximè errabis.

Quarta Regula.

Omne siccum naturaliter appetit bibere suum humidum, vt in suis partibus sit continuatum. Hinc nota quid sit humidum radicale omnium liquabilium, & tali humido ciba nimis siccum, & fiet temperatum, &c. Et sic habebis optatum.

EX

EX TRACTATVLO

quodam probato.

DE DIFFERENTIA SVLPHV-

*ris vulgi & simplicis Philosophorum**non vrentis.*

CVm generaliter Philosophus loquatur, quòd sulphur coagulat, dicendum quòd non: quia omne sulphur vulgi secùdum Philosophum, metallis est extraneum & còtrarium. Auicenna: Non intrat in magisterium, quod non est ortum ab eo: quia semper inficit & denigrat, & corrumpit, quocunque modo per artificium præparetur. Est enim ipsum ignis infectus, ergo fusionem impedit. Si verò calcinatur, in terream redit substantiam, vt pulvis mortuus. Quo ergo modo potest alijs vitam inspirare? habet enim duplicem superfluitatem, scilicet, inflammabilem substantiam, & terream fœculentiam. Igitur per hæc còsidera, sulphura vulgi non Philosophorum esse, cùm sulphur Philosophorum sit simplex ignis viuus, viuificans alia corpora mortua, & maturans ea, ita quòd naturæ defectum supplet, cùm ipsum sit superflue maturitatis, secùdum quod in natura sua sit perfectum, ac per artificium magis ac magis depuratum. Vnde Auicenna: Tale sulphur non reperitur super terram, nisi in quantum

Tt. 5

phi enim subtiliter sunt imaginati, quomodo
in istis corporibus perfectioribus sulphura il-
la elicere possent, & ipsorum qualitates per ar-
tem purgare, vt hoc haberent in arte, mediâte
natura, quod in ipsis antea nō apparuit, quan-
uis pſenariē & occultē prius habuerunt. & hoc
nequaquam fieri cōcedunt sine corporis solu-
tione, & in primam materiā reductione, quod
est argentum viuum, ex quo facta sunt ab ini-
tio, & hoc absque vlla permixtione rerum ex-
tranearum, quæ extraneæ naturę lapidem no-
strum non emēdant: quoniam nihil conuenit
rei, nisi quod propinquum est ei, cū sit me-
dicina simplicis ac virtualis naturæ, ex aqua
Mercuriali producta, in qua aurum & argentū
prius sunt soluta. Verbi gratia, si glacies poni-
tur in aquam simplicem, soluitur in ea per ca-
lorem, & redit in primam substātiā aqueam,
& sic aqua tingitur ex virtute etiā occulta, quæ
fuit in glacie. Si autem glacies non resoluitur
per calorem in aquam, non coniungitur aque,
sed in aqua iacet, nec illam aquam tingit sua
virtute, quæ in ea antea coagulata fuit ex parte
specierum: sic eodem modo si corpus non re-
solueris in Mercurium cum Mercurio, occultā
virtutem ex eo habere non potes, scilicet
sulphur

fulphur digestum & decoctum per opus naturæ in minera: sic enim lapis est vnus, vna medicina, quæ secundum Philosophos dicitur Rebis, ex bina re, scilicet, ex corpore, & spiritu albo vel rubeo, in quo multi fatui errauerunt.

Quomodo sulphur rubeum est in Sole, & album in Luna.

Cum sit dictum, quod sulphur Philosophorum rubeum existat in Sole per maiorem digestionem, & sulphur album in Luna per minorem digestionem. Vnde Philosophus: Citrinatio non est aliud quam completa digestio: nam calor agens in humidum primo generat nigredinem, & agens in siccum causat albedinem: quia ignis si transcendit, agens in eo mutat in citrinitatem purissimam. hæc omnia in calcinatione plumbi attendi possunt. Et dicit Philosophus, quod iam actu vnumquodque perfectorum corporum suum bonum sulphur cum Mercurio contineat, scilicet aurum aureum, argentum argenteum, ideo sulphur album per citrinum est aurum. Quamobrem sulphur in eo est sulphur rubeum, ignis substantia, qui hoc album plus digessit: & sic sulphur album & rubeum ex vtraque parte existit in Sole: quare ignis est perfectio eius, & in igne generatum est: & ideo amicabiliter gaudet naturæ suæ ignæ naturæ.

Vnde aliquæ res extraneæ hoc in corpori-

bus non possunt causare, cum ars non est aliud, mediante natura, nisi decoctio & digestio illius naturæ per simplicem laborem. Verbi gratia: Manè cum surgo, & video urinam meam albam, iudico me parum dormiuisse: tunc repono me iterum ad dormiendum, & accepto somno, urina citrinatur: & hoc propter maiorem digestionem caloris naturalis in me existentem. Sic sequere naturam, per artem similiter decoquere, digerere, maturare, sublimare, cum iam actu natura contineat in se ignem naturalem, quo maturatur: hoc illæ res non habent, ideo dare non possunt. In Luna verò non est nisi sulphur album, simplex, non tamen digestum sicut rubeum, nec sic à nigredine purgatum per actionem caloris, quem in se naturaliter continet. Sed ignis species est obiecta & occulta, agens eam magis in arte quam in natura, & è conuerso: & ideo non est impossibile, ut ars mediante natura. Hic nota mediantem naturam, siue mediam naturam, quod plus digerat & perficiat, cum naturaliter intendit perfici: sed per se non potest, nisi moueatur arte & operatione. Sed isti labores, ut credo, non peruenient ad hominem duræ cervicis, & ideo non fit verum aurum, nisi fiat ita digestum & decoctum, ut melius melioret peius. Quia omnium Philosophorum intentio est, cum meliore perficere: quod fatui contrariè intelligunt: quia cum peiore melius perficere nituntur, & hoc

quærunt

quærun^t in re quæ nunquam fuit in illa, scilicet, aurum & argentum in rebus adustibilibus, vt prius explanatum est.

*Quòd in alijs ægris corporibus non est vtile
hoc sulphur querere, quia ibi
non est.*

Quæri non immeritò potest: Vtrum ex alijs ægris corporibus hoc sulphur album & rubrum ad tingendum Mercurium elici possit. Dico quòd non: quia prius dictum est, quòd non est aliqua res maioris temperantiæ quàm in istis duobus corporibus reperitur, quibus insunt radij tingentes: cum prius dictum est, quòd ægra corpora in se contineant sulphur foetidum & adustibile, & non virtualis naturæ sicut in istis, &c. Cum omnis ars non valeat, nisi præhabita natura, quam sequatur: posses tamen cum minoribus mineralibus purgare metalla: quibus purgatis, tamen adhuc non haberent auream & argenteam naturam in se: quia digestio & decoctio aurea non fuit in illis, sicut in alijs, nec sulphur ita maturum: & ideo ipsis immaturis succurrendum est cum maturis vt maturentur. Igitur non tingunt, sed tinguntur: quia tinctura auri & argenti proportionabilem naturam habet cum ipsis, scilicet immaturis vel imperfectis: quia originem ex Mercurio traxerunt. Ex his manifestè patet, quòd minora mineralia tingere non pos-

sunt: quia corpora metallica imperfecta quæ non conueniunt cum auro & argento ex parte Mercurij maturi, tingere non possunt, nec naturam auri vel argenti infundere. Et ideo non est tingendum, nisi cum illis quibus inest virtus tingendi. Tinge ergo cum auro & argento: quia aurum aureum tribuit colorem & naturam, & argentum argenteam. Quare omnia alia despicias, quibus non inest virtualiter seu naturaliter virtus tingendi, cum in ipsis nullus sit fructus, sed solum perditio rerum & stridor dentium.

FERMEN-

Und
H
lofo
zu
ed
tes
G

Sie wird Sol aber verschlossen/
Und mit Mercurio Philosophorū vbergossen.

Hermes tractatu septimo de Sole: Filij, Philosophorū corpora sunt septem, quorum primum est aurum eorum optimū, Rex & caput, quod nec terra corrumpit, nec res comburentes comburunt, nec aqua alterat, eò quòd eius complexio est temperata, & natura directā in caliditate, & frigiditate, & humiditate, & sic

citate, nec in eo est quod superfluum, nec mi-
 nus, quare ipsum prætulere Philosophi &
 magnificaverunt, & dixerunt, quod aurum sic se
 habet in corporibus, quemadmodum Sol in
 stellis suo lumine & splendore, eo namque ve-
 getabilia germinant in terra, & omnis fructus
 perficitur nutu Dei. Similiter aurum in cor-
 poribus omne corpus secum continet & viui-
 ficat, quod Elixir fermentum est, sine quo ne-
 quaquam peragitur, quemadmodum pasta abs-
 que fermento non fermentatur, nec eleuatur:
 sic cum corpora dealbas, sublimas, mūdificas,
 & ex eis faciem & turpitudinem extrahis: de-
 inde volens ea coadunare, coniungere, & si-
 mul miscere, impone fermentum eis: inspicere
 qualiter pastæ fermentum, nihil aliud est quam
 fermentum. Meditare igitur & contemplare,
 vtrum rei fermentum sit, nisi etiam ex sua na-
 tura. Hæc est clavis omnium Philosophorum.
 Et notandum, quod fermentum confectionem
 dealbat, combustionem inhibet, & tincturam
 continet ne fugiat, corpora lenificat & se inui-
 cem ingredi facit & coniungit, quod est finis
 operantis, & sua scientia corpora mundantur,
 & earum opus Deo annuente peragitur. Ray-
 mundus in Apertorio: Nunc per secundā par-
 tem colorabit se lapis, fixatur & fermentatur:
 fermentum autem lapidis ad album est argen-
 tum, & ad rubeum est aurum, sicut Philosophi
 demonstrant: quia sine fermento non venit Sol
 neque

neque Luna, nec aliquid aliud quod sit sue naturæ: coniunge ergo fermentum cum sulphure suo, ut generare poterit suum colorem, & etiam ad suam naturam, & ad pondus, nec non ad saporem & sonum suum: quia quodlibet simile generat suum simile: quia fermentum ut Sol, tingit, & mutat suum sulphur in medicinam permanentem & penetrantem. Ideo dicit Philosophus: Qui nouerit sulphur & argentum uiuum tingere, ille peruenit ad maximum arcanum: propter hoc oportet, quod Sol & Luna sit in tinctura & fermentum ipsius spiritus, & aquæ permanentis argenti uiui, & per illam aquam illæ naturæ debent fixari, & nutriri cum naturali calore tam diu usquequo habebunt suam fixationem & fusionem perfectam, post hoc fit regimen coniunctionis lapidis cum suo fermento, scilicet usque donec ad complementum suum opus peruentum sit, & hoc non fit vna vice simul: quia hoc de intentione naturæ non est, sed bene per copulationem, scilicet parum & iterum parum: & etiam per coagulationem fit vera medicina vniformis, & propter hoc illa copulatio causatur à subtilibus partibus transmutatis & alteratis in formam & essentiâ spiritualem: quia scriptum est: quod corpus grossum cum simplici, & simplex cum grosso propter earum contrarietatem se coniungere non possunt, nisi grossum conuertatur in subtilitatem suam per suum sim-

V

plicem spiritum, & tunc sint commiscibilia simul, & hoc notificant Philosophi declarando cuidam filio veritatis, & dicunt quòd perfecta mixtura est commiscibilium alteratorum corporum per indiuisibilia sibi iunctorum vnio: quia illa hñc requiruntur per patentem rationem, quòd mixtio siue vnio ñon potest fieri sine alteratione, quæ est subtiliatio corporis, & reductio in formam spiritualem.

Et de illa parte dicunt Philosophi, quòd iam medicina completa est ab vna manerie in aliam maneriam cristallinam: & tñc apparebit, quòd illa lamina composita est de subtilibus partibus naturalibus, per naturale ingenium vniformiter coniuncta, sine diuisione illarum partium per modicum & iterum modicum: quia talis causa non potest fieri sine subtiliatioe & homogeneitate naturæ. Et propter hoc conuenit, quòd veniat illa materia ita subtilis, quòd omnes partes in natura equales sint mixtæ cum aqua. Et hoc videre poteris per tuum intellectum, cùm factum sit vnum corpus transparens, & in vnum continuatum per coniunctionem aut commixtionem multarum partium sine diuisione, discõtinuatione & terminatione in vnã spissitudinem & figuram transparentem per omnes partes suas.

Iam, fili, tu modò habes non modicum secretum: illumina igitur primò corpus, antequam imponas animam: quia aliàs nunquam posset

posset fufcipere, aut in fe retinere fpiritū. Hæc Raymundus.

Calidius Philofophus: Nemo vnquam potuit, vel poſtea poterit tingere terram foliatam, niſi cum auro. Ideo præcipit Hermes, dicens: Seminate aurum veſtrum in terram albam, foliatam, quæ per calcinationem facta eſt ignea, ſubtilis & aërea.

In iſtam ergo terram aurum ſeminamus cum tincturam auri illi imponimus. Sed nunquam aurum poteſt perfectè aliud corpus tingere, quàm ſeipſum, certè hoc non poteſt niſi perficiatur arte.

Aurum eſt fermentum operis, ſine quo nequaquam peragitur: quia eſt ſicut fermentum paſtæ, coagulum lactis in caſeo, & ſicut muſcus in aromatibus bonis, & cum eo fit compoſitio maioris Elixir: quia illuſtrat, & ab aduſtione conſeruat, quod eſt ſignum perfectionis. Et ſcias quòd ſine auro, nec perficitur, nec emendatur opus: quia aurum caſiſtrum eſt argenti viui, & nullus congelat argentum viuum, niſi in corpore magnetiæ, in quo eſt vnū cremans, alterum verò fugiens, & ipſum aurum eſt tertium illorum tincturas recipiens, & eſt tinctura rubedinis, & argentum viuum transformat omne corpus cum eo. Vnde quidam: Niſi aurum in auro ponas nil agis. Ariſteus: Scias firmiſſimè quòd ſi parum aurum in compoſitione ponatur, exiet tinctura patens

ratio vera & certa, fermentum
sicut fermentum panis, panis est. Rosarius:
Sicut in operatione panis modicum fermenti
leuat & fermentat magnam copiam pastæ: ita
& illud modicum terræ, quod continet iste la-
pis, sufficit ad nutrimentum totius lapidis.

*De duplici differentia mineralium ex
eodem tractatulo.*

Distinguuntur autē corpora mineralia spe-
cialiter in duas partes, scilicet, in partem me-
talicam & in partem mineralē. in partem me-
talicam: id est, in metalla quæ originem ex
Mercurio ducūt, & in partem mineralē, quæ
ex Mercurio non ducunt. De metallis exem-
plum, Sol, Luna, Iuppiter, Mars habet & ele-
ctrum. De mineralibus exemplum, Sales, as-
tramenta, alumina, vitriolum, arsenicum, auri-
pigmentum. Sunt autem ductibilia & liqua-
bilia omnia metalla, quæ originem ex Mercu-
rio duxerunt: quia materia eorum est substan-
tia aquea mixta cum substantia terrea commix-
tione forti, ut vnum ab altero separari non po-
test: quare congelatur substantia aquea illa cum
frigore magis post actionem caloris, & erunt
ideo ductibilia seu fabrilia, & non congelatur
sola aqua nisi cum siccitate terrestri, quæ alte-
rat

rat aqueitatem, cum in ipsis non est humor vnctuosus: quia congelatio eorum est ex siccitate terrestri, ideo faciliter non soluuntur nisi per actionem caloris vehementem in ipsis, secundum quod sunt fortius commixta. Sūt autem minora seu media mineralia secundum quod dictum est, quę originem ex Mercurio non ducunt: & horum quidā sunt sales, qui liquefiunt humido faciliter, vt alumen, sal simplex, sal armoniacum, sal lapideum, & omnia genera salium: & quidem virtuosa sunt, nec liquefiunt solo humore faciliter, vt auripigmentum, arsenicum, sulphur, cum aqueitas sulphureorum corporum est cōmixta cum terra viscosa commixtione forti cum feruentia caloris, donec facta sunt virtuosa, & postea coagulata sunt ex frigore: atramenta verò composita sunt ex sale, & sulphure, & lapidibus, & creditur in ipsis vis mineralis aliquorum corporum liquabiliū, quę ex eis fiunt, vt calchantum & oleari: sed corpora metallica ex ipsis artificialiter fieri non possunt, cum sint alterius naturę, & cum metallis ex prima materia propinqua, scilicet cum Mercurio originem non duxerunt, scilicet ex argento viuo. Non nego, quin cum ipsis metalla possunt purgari aut dissolui, vel sophistica forma per ea introduci ad decipiendum homines, &c.

Duplex est sulphur, viuum scilicet & vrens. Viuum causat metalla, quanuis adhuc bene

Vv 3

differunt vnum ab alio, secundum quòd plus existit viscositate terræ infectum, cum tamen sulphur simplex viuum causans aurum & argentum, non est nisi vapor calidus & siccus generatus ex purissima siccitate terrestri, in qua omnibus moribus prædominatur ignis, & illud dicitur elementum cum Mercurio metallorum, &c. sulphur, patet suprà.

Quòd impossibile est minora metalla artificialiter fieri metalla.

Sed quia in præcedenti capitulo determinatum est, minora mineralia artificialiter impossibile fieri metalla, propterea hîc restat, fore probandum primò sic, quia minora metalla de prima metallorum materia, quæ est Mercurius, non sunt generata, quia generatio eorum cum generatione Mercurij in primis differunt in forma, in natura, in compositione: ideo etiam fieri metalla non possunt: quia rerum vnius speciei vna est materia prima, & sperma ex quibus generatur. Prima pars antecedentis patet, quòd minora mineralia non sunt generatiua ex Mercurio, quòd est causa: quia semper manet in prima materia metallorum, & non extranea sulphura. Vnde Aristoteles & Auicenna: Ideo si deberent fieri metalla, oportet quòd primò transirent in primam materiam metallorum: sed quia artificialiter hoc fieri non potest, ideo minimè metalla ex
eis

eis fieri possunt: sic patet prima pars antecedentis satis declarata. Secundo ad idem, quod minora mineralia principium metallorum artificialiter fieri non possunt, quod est Mercurius: ideo etiam medium & finem non pertinent, quæ sunt metallum & tinctura quam tenet: quia nutrimentum in homine per generationem non potest fieri homo, nisi prius conuertatur in sperma, & sic additum suo simili, nouus generatur homo. Sed quia minora metalla à metallis extraneæ sunt naturæ, quamuis bene in aliqua vi minerali participant, & debilioris sunt virtutis, & adustibilia, ideo natura metallica eo non gaudet, sed resoluit & seruat ea, quæ sunt suæ naturæ. Verbi gratia: Si aqua misceretur terræ, separatur ab inuicem: quia terra petit fundum, cum sit grauis & sicca, aqua superficiem & nequaquam artificialiter sic possunt coniungi, quod istæ naturæ contrariæ steterint in vna natura coniunctim. bene quidem aqua potest abluere & mūdare terram: sed quod siccitas terræ artificialiter mutetur in aqueum humidum, credi non debet, licet terra madefiat aqua. sic minora mineralia possunt quidē coniungi cum metallis, & ea purgare, & aliquomodo nouam formam introducere: sed cum ipsis permanere, & illud immaturum maturare natura non concedit. Quare fatui, vt diuersa negotia & sophistica ad decipiendum homines adducunt, scilicet res impropportionabiles, quæ nec

materiam dant, nec eam etiam recipiunt, scilicet, secundinas, oculos animalium, testas ouorum, crines, sanguinem hominis rufi, vermes, herbas, radices, stercus humanum. Multi enim fatui laborauerunt, & adhuc laborant in his rebus vegetabilibus & sensibilibus, vbi tamen nihil inuenerunt veritatis: sed quasdam humilitates, de quibus indicamus inscijs, vt euitare possint deceptiones: nam ex his rebus postea dicendis longo tempore extraxerunt, quod appellabant argentum viuum artificiale, & olea, & aquas, quas nominauerunt quatuor elementa, videlicet, aquam, aërem, terram, & ignem, & salem armoniacū, arsenicum, & sulphur, & auripigmentum, quod emissent melius in foro, & citius perfecissent. Quæ siue, runt etiam in rebus vegetabilibus & sensibilibus siccorum & humore carentium combustibilium & corruptibilium, in quibus quæsiunt tincturam quam non habent. Hi verò damnificati sunt damno apparenti, & istæ sunt rationes, capilli humani, cerebrum, sputum humanum, lac mulierum, cruor humanus, vrina, stercus humanum, embrio, menstruū, & sperma, ossa mortuorum, oua gallinarum: & simpliciter in omnibus animalibus brutis, piscibus, & volatilibus, vermibus, scorpionibus, bufonibus, basilisco naturali & artificiali, in quo maxima trufa est: in testudinibus, & succis quarundam herbarū, & floribus arborum,

& spe-

& specialiter in his, videlicet herba lunari, & solari, quæ dicitur Toxicum, & in omnibus in quibus finxerunt nomina ad placitum suum secundum metalla, decipientes se & alios, volentes cum pessimis rebus optima facere, & naturæ defectum cum talibus adimplere. Sed quia in his nullam virtutem imaginantes veraciter, nec scrutantes, volentes sterco seminare, & metere triticum, quod vsui videtur impossibile. Vnde dicitur: Si quid homo seminauerit, hoc & metet: ergo si sterco seminas, merdam & metes. Quare non est mirum, quod vix vnus inter mille, aut nullus de talibus perficit. Semina aurum & argentum, & affert tibi fructum millesimum, cum labore tuo mediante natura: quia ipsum solum habet quod quæris, & nulla res alia mundi, cum alia omnia sint foetida, & naturæ cedunt per ignis assiduitatem & examen. Sunt & alij Alchimistæ in minoribus mineralibus laborantes, scilicet in quatuor spiritibus, vt in sulphure vulgi, arsenico, auripigmento, & sale armoniaco, volentes ex his tincturam perficere: sed hoc facere non possunt, vt patet per definitionem tincturæ: quia tingere non est aliud quam tingendo tinctum in naturam suam transformare, & secum sine ulla transformatione permanere, & docens natura naturam contra ignem præliari: nam tingentis & tincti natura concordat. Verbi gratia: si ex auro vel argēto tinxeris plumbum vel

stannum, vel aliquod aliud tale, hoc concordat in naturis: quia originem ex vtraque parte ex Mercurio duxerunt, maturum immaturo coniungitur, vt immaturum secum in tali via perficiatur. Sed cum isti quatuor spiritus sint alterius naturæ cum metallis, vt sufficienter prius dictum est: ideo si tingere debent, quæro, an debeant conuertere vel cōuerti. Si conuerti, tunc tinctura non est, vt patet per eius definitionem. Si conuertere, ergo tingendo conuertit in suam naturam, quæ est terrea, naturæ metallicæ extranea. Ideo metallum, tingendo facere non possunt. Quod autem tingendo conuertit in suam naturam probatur, quia omne generans generat sibi simile. Sed quia hæc tinctura quatuor spirituum generans est terrea, ergo generabit sibi simile, quod etiam est terreum, vt ipsum.

ILLV-

Hie ist Sol wider gar versunken/
Vnd im Mercurio Philosophorū ertruncken.

Sic & istam tincturam & omnem aliam que
non inuenitur in proprietate nature despicias
cum alijs vijs extraneis: quia in ipsis non est a-
liud quàm rerum cōsumptio, temporis perdi-
tio & laboris, cū omnia alia apparentia sunt,
& non existentia metalla, quæ per minora mi-
neralia vel cōsimilia fuerint laborata.

Raymundus: Quauis hic lapis noster iam in se tincturam naturaliter contineat: nam in corpus magnesiæ est creatus perfectè, per se tamen motum non habet, nisi perficiatur arte & operatione. Geber dicit in operatione radicum: Ad hoc fit operatio, vt melioretur tinctura auri in auro plus quàm est in sua natura, & etiam vt fiat Elixir iuxta sapiētum allegoriam compositum, &c. Sed nunquid solo auro, & non alio corpore indigemus? Audi Hermetem dicentem: Pater eius: id est, primæ compositionis est Sol, mater eius Luna. Pater est calidus & siccus, tincturam generans: Mater eius est frigida & humida, genitum nutriendum: igitur si in lapide nostro esset tantum alterum ipsorum, nūquam facillè flueret medicina, neque tincturam daret, & si daret, non tingeret, nisi in quantum esset, & reliquum, & Mercurius in fumo euolaret: quia non esset in eo receptaculum tincturæ: sed nostrum finale secretum est habere medicinam, quæ fluit ante fugam Mercurij: ergo duorum coniunctio est necessaria in opere nostro. Dicit enim Geber in perfecto magisterio: Preciosius metallorū est aurum. Ipsum enim est anima coniungens spiritū cum corpore scilicet imperfecto: quia sicut corpus humanum sine anima est mortuū & immobile: sic & corpus immundum sine fermento, quod eius est anima, terreum & vegetabile: ipsum enim est tinctura rubedinis, transfor-

transformans omne corpus: ipsum est fermentum, totam massam conuertens ad suam naturam: quia sicut Sol & Luna cæteris planetis dominantur: sic ista duo corpora dominantur alijs corporibus metallorum, quæ ad naturam prædictorum corporum duorum conformiter conuertuntur, & ideo fermentum dicitur: nam sine ipso germina non emendantur, & sicut modicum fermenti totam massam corrumpit: id est, transmutat & eleuat: sic & in nostro quoque lapide accidit. Vnde Hermes dicit: Fili, extrahere à radio suam umbram: accipe ergo quartam partem sui, hoc est, vnam partem de fermento, & tres partes de corpore imperfecto, dissolue fermentum in æquale sui aquæ Mercurij: coque insimul lentissimo igne, & coagula illud fermentum, vt fiat sicut corpus imperfectum, & orificio vasis clauso, eodem modo & ordine, vt dictum est, fit per omnia præparatum. Aristoteles: Elige tibi pro lapide, per quem reges venerantur in Diadematis suis, & per quem Physici habet curare ægros suos, quia ille est propinquus igni.

Fili, recipe de simplicissimo & de rotundo corpore, & noli recipere de triangulo vel quadrangulo, sed de rotundo: quia rotundum est propinquius simplicitati quam triángulus. Notandum est ergo, quod corpus simplum nullum habens angulum: quia ipsum est primum, & posterius in planetis, sicut Sol in stellis: quia

ra quàm inferiora. Aristoteles: Fili, tu debes scire,
debes de pinguiori carne: semē suo germīni respon
det: quia ea quæ feminas, ea etiam & metes.

*Quæ sunt particularia quæ perficiuntur
in hac arte.*

Vniuersaliter omnibus intuētibus, ad quos
sermones presentes deuenerint declaro, quòd
in totius artis serie non sunt nisi duo particu
laria, quæ particulariter perficiuntur secundu
Philosophos & naturam: primum particulare
tàm in albo quàm in rubeo existit in Mercurio
sine administratione medicinæ perfectæ: quæ
uis bene corpus cum quo perficitur in se oc
cultè ipsius tincturam continet, veluti natura
requirit, primum quod in eo particulariter ex
vtraque specie rerum est illud, cum Mercurius
fit ex prima materia omnium metallorū com
positus, ex terra alba nimiū sulphurea, & aqua
clara: & ideò albedo terræ transparet limpidi
tatem aquæ, & est color in eo albissimus, vt do
cet experientia, & continet in se sulphur bo
num, maturum, & mundum, tunc possibile est
ex eo particulariter fieri Solem & Lunam.
Philoso.

Philosophus: Admisceatur per artificium alijs metallicis corporibus: quia est de natura eorum, & ipsa generata sunt ab eo, & ideo per artificium fieri potest, & imitetur digestam naturá in illud, vt cum eis perficiatur: & sic quibus complectitur metallis, fit simile illis sine aliqua admixtione extranea, cum simpliciter natura gaudet suæ naturæ, & non per aliquod extraneum: sed cum Sole fit Sol, cum Luna Luna, cum Venere Venus, &c. cum vnumquodq; mittit in illud vim suam: & etiam quia in se continet suum sulphur bonum, sed immaturum, quod per artem maturatur. Quare alia metalla coagulata & infecta per sulphur adustibile particulariter, sicut ipsum, Sol & Luna fieri non possunt.

Prima ratio: Si enim in Mercurium transformarentur, & admisceretur cum Sole & Luna, tunc ipforum Mercurius haberet in se illud præhabitum sulphur malum.

Et si purgaretur, tunc in tantum purgari non posset, quod reduceret in Mercuriũ, sicut ante talem simplicitatem. Nec etiam posset corpus per Mercurium in eo dissolui, & cum dissolui non posset, tunc etiam vim seratam in illud mittere non posset.

Sed naturis ex vtraque parte seratis vnumquodque in examine ab altero separaretur, cum in se non haberet naturam perfectam occulte, cum qua propè per ipforum solutionem

perficere possent: sed cum semper ipsis neces-
 sarium sit mediante arte, ut alia corpora perfe-
 cta ipsis subuenirent cum sua natura, quæ na-
 turaliter est perfecta. Secundò, si insoluta ad-
 iungerentur corporibus perfectis, minus au-
 rum & argentum fieri posset, cum naturaliter
 per congelationem ex utraque parte naturæ
 eorum seratæ sunt, & cum non est medium a-
 periens illas naturas ad mittendum vnā vim
 in aliam, tunc coniungi non possunt coniun-
 ctione naturali, ita ut redeant in Mercurium:
 unde ex utraque parte originem duxerunt: &
 ideo per vehementiam ignis ab inuicem sepa-
 rantur per combustionem naturæ imperfe-
 ctæ, ut bene cernitur. Sed cum coniungere vo-
 lueris, facias Mercurium per Mercurium, qui
 dissoluit & aperit naturas seratas, ut simplici-
 ter vnum possit transire in aliud, & perfectum
 mittere vim in imperfectū, ut secum perficia-
 tur. Et isti sunt labores viæ particularis, & sic
 particulariter aurum & argētum fieri possunt.
 Nota quòd Mercurius crudus dissoluit corpo-
 ra, & reducit ea in primam materiam suam si-
 ue naturam: sed Mercurius corporum hoc fa-
 cere non potest: hoc est, propter cruditatem
 sui sulphuris, quod in prima terra alba habuit,
 cum qua ex aqua clara factū est ab initio: quia
 illud crudum semper appetit corrodere, quod
 suæ naturæ vicinior est, primò aurum, secundo
 argentum, &c. Sed alter Mercurius ex corpo-
 ribus

ribus congelatus hoc facere non potest: quia per congelationē illud crudum sulphur, quod antea fuit in eo, est alteratum in natura: ideo non corrodit, sicut primum, nec seratum aperit, & ideo vna vis non mittitur in aliam, sed vnumquodque per se manet: vnde quidem fluctualiter sunt coniuncta, sed naturaliter ex vtraque parte sunt serata. Quare per examen & asperitatem ignis imperfectū comburitur perfecto manente: quia vna natura alteri succurrere non potest, sed cum argento viuo crudo hoc facere potest, scilicet naturas referare & aperire, vt vnaquæque res vicina sit suæ naturæ ad examen: ideo si dissoluitur argentum, inueniet argenteam naturam: & si aurum, auream: si plumbum, plumbeam, &c. Per ipsorum sulphur congelatur. vnde Philosophus: Si verò ista corpora quæ suam naturam participant, sicut tu quæris in insultis rebus foetidis, & immundis, & ideo est particulariter possibile ex vtraque parte ex eo fieri aurum & argentum, & in alijs corporibus non, vt audiuiisti. Nota, duplex est solutio corporum, in Mercurium, per Mercurium, & in aquam Mercurialē. Prima solutio requiritur ad particularia: secunda ad vniuersalia. Prima solutio corporū in Mercurium non est nisi resolutio: id est, quod per solam resolutionem seratum aperitur propter ingressum naturæ vnius in aliam: & ista resolutio est in particularibus. Secunda solutio est

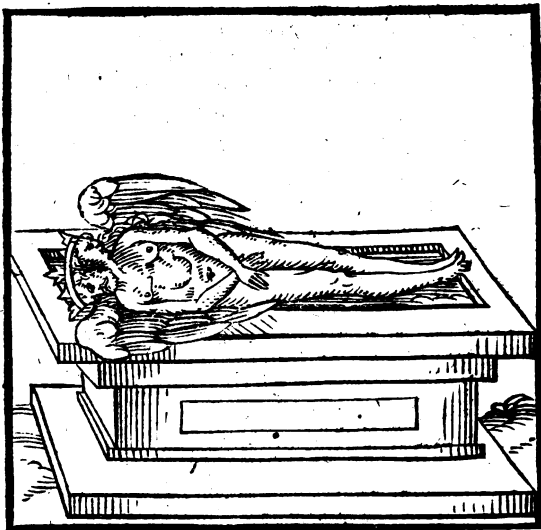
in aquam mercurialem, & fit vniuersaliter: & illa fit non per solam dissolutionem sulphuris immaturi in Mercurium: sed per putrefactionem corporis & spiritus in humido, cum putrefactio omnium naturarum ad inuicem ligatarum est solutio & separatio: & sic partes ligatæ ab inuicem separantur, & vnaquæque pars ab alia: & hoc fit per separationem & solutionem elementorum, quæ in generatione Mercurij sunt cõnexa, scilicet aquæ & terræ, & eadem partes dum purgantur in natura per conuersionem coniunguntur, & plus se diligunt propter eorum mundificationem, quam antea in natura: & hæc separatio fieri non potest in corporibus nisi per spiritum. Sic ars transcendit naturam in vna via, licet artificialia bene subito frant, quæ tamen antea naturaliter prolixa fuerunt. Non credas, quod hæc sint elementa vulgaria, scilicet, aqua nubis, vel consimilia: sed frigidum & siccum terra, frigidum & humidum aqua: humidum & calidum aer: calidum & siccum ignis. Et sic sunt in naturis elementa: tamen nequaquam ars potest partes connexas in generatione ita separare, quod simpliciter in elementa quæ fuerunt transmutentur, cum prima natura vnā qualitatem mutauit in aliam: taliter ars bene separare potest, vt humidum à siccis, frigidum à calidis: sed tamen vna qualitas adhuc de naturali commixtione possidet naturam alterius in aliqua parte, per

per hæc possunt per artem vice versa coniungi sicut diuisa sunt, si illud non esset quod vna qualitas participaret naturam alterius, scilicet aqua naturam terræ in frigiditate, & aer naturam aquæ in humiditate, & cæteris: tunc sequeretur, quod naturale opus esset totaliter destructum, cum simpliciss. essent elementa, sicut antea fuerunt: ante Mercurij generationem, ars destruxisset naturam, à capite incipiens, scil. ab auro & argento vsque ad principium: id est, argentum viuum, & vltra ista principia simplicium elementorum, secundum quod antea fuerunt ante Mercurij generationem, ita remote in arte est impossibile. Si esset possibile, tunc sequeretur quod de nouo extra primam materiam metallorum ars componeret elementa, & vice versa ars generaret Mercurium, sicut destruxit, quod impossibile est artificialiter fieri: bene quidem ars destruitur à capite vsque ad pedes: id est, Mercurium à pede ædificans vsque ad caput in subtiliori forma, cum substantia nature, quæ antea fuit ars concedit. Sic diuiduntur species rerum, cum in aliam formam transmutantur, quàm antea fuerunt. Quia dicit Aristoteles: Sciant artifices Alchimie, species rerum transmutari non posse, quod verum est nisi in primam materiam reducantur vel conuertantur: id est, in argentum viuum, & vltra hoc non consulit, secus fieri est

impossibile, &c.

XX 2

Sie ist Sol worden schwarz/
Mit dē Mercurio Philosophorū als ein hartz.

SECUNDVM PARTICVLA-
re est in Sole, Mercurio, & sulphure
Philosophorum.

Cū supradictum est quōd Luna contineat
in se sulphur album, sicut aurum rubeum, ta-
men ignis species sub albedine in eo est obte-
cta: ideo

sta: ideo omne argentum possibile est fieri aurum. Vnde Philosophus: Non est aurum nisi prius fuit argentum: sic argentum continet in se aliquas qualitates indigestas, quæ possunt ab eo purgari per artem, ita quod particulariter transfit in Mercurium fixum, & in vicinissimam naturam auri: quia omne tunc continet in se quod & aurum, per appositionem sulphuris rubei Philosophorum, quo plus digeritur, & citrinatio in eo causatur in adiunctione corporis perfecti, cum sint simpliciter vnus naturæ: hoc autem in alijs corporibus fieri est impossibile, cum tantam vicinitatem naturæ perfectæ non habeât sicut ipsum, quod est impeditum in generatione ipsorum per sulphur adustibile & foetidum, nec ipsa sunt Mercurij: de quo loquitur Philosophus: Non fit transitus ab extremo ad extremum, nisi per mediũ: id est, ex Mercurio non generatur aurum nisi prius fuerit argentum, nec in se habet sulphur ignis simplicis non vrentis, sed sulphur adurens, & ideo in Mercurium fixum particulariter transformari non possunt, vt supra dictum est per Aristotelem: Sciant artifices, se similia illis facere possunt, & tingere per rubeum citrinum, vt videatur aurum, & album tingere albo, donec sit multum simile argento: possunt quoque plumbi immunditiam abstergere, vel aliorum corporum ægrorum, vt videantur aurum & argentum: verum tamen plumbum

manet semper plumbum: quia in se non habet qualitates digestas auri & argenti, vt dictum est supra: vt hi qui accipiunt salem armoniacum, vel alia minora mineralia ad illudendum homines, & coniungunt cuprum vel stannum cum Mercurio, vt appareat hominibus argentum, & aliquo modo fabricabile, & in igne examinabile secundum eos qui in igne experti sunt, qui tamen in hoc illuduntur: quia veram naturam argenteam in se non habet, sicut apparet in colore & examinatione.

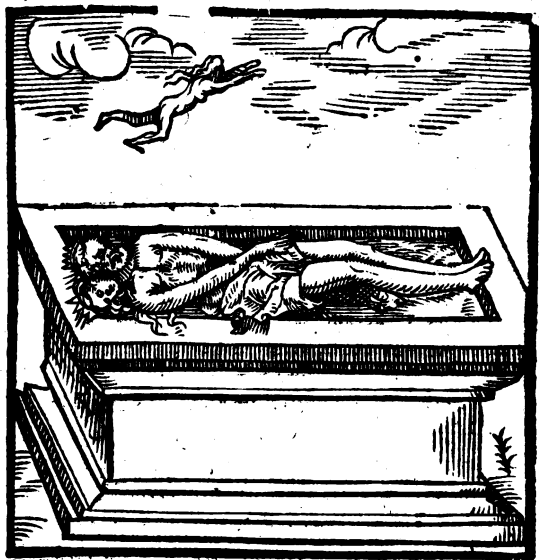
Prima ratio est: Cuprum continet in se Mercurium aliquo modo mundum, nisi in quantum ex sulphure existit de foris: sed sulphur foetidum & adustile quod ipsum comburit, & rubedinem non bene digestam habet, sed ratione sulphuris rubei & immundi, cum Mercurius præhabet substantiam præ sulphure, & ideo tardius deficit in igne quam plumbum vel stannum, quia Mercurius resistit, nisi quantum violentiam patitur à sulphure sibi commixto: sed quod plumbum citius comburitur, hoc est ratione Mercurij infecti: quia infectus Mercurius cum infecto sulphure sicut plumbum est, quærit aliquod vicinatum suæ imperfectionis, & cum argentum & cuprum commixta sunt in argento, non inuenit quam rem infectam, sed in cupro inuenit primo sulphur adurens, cui citius admiscetur, & in commixtione vniuersali Mercurius cupro magis inficitur,

citur, cum plumbum sit ex vtraque parte scilicet Mercurij & sulphuris infectum. Et iam quia plus malum citius adhæret malo, in tantum debilius & peius erit, & ideo citius adhæret cupro vel argento, inficiens & comburens illud; cum natura cupri & argenti, vt audisti, ex vtraq; parte sit serata, peiori subuenire non potest: & sic plumbum comburit cuprum ab argento, quod tardius separatur sine plumbo, quoniam in quantum magis imperfectius est tanto debilius erit & cōbustibile. Sed in coniunctione statim cum cupro & Mercurio aliquo modo aperit naturas, & coniungit hæc duo, scilicet, stannum & cuprum. Mercurium ex vtraque parte aliquo modo mundum, cum stannum habet Mercurium mundum, & sulphur malum debiliter commixtum, coniungitur Mercurius Mercurio. Et Mercurius semper habet potentiam sulphuris, variando colorem cupri, qui existit in sulphure, ita quod noua forma appareat, & etiā citò sulphur comburere non potest: sicut antea ipsum Mercurium, & cum Mercurius crudus coagulatur per ipsum, alteratur cum eis in natura, sicut aliquo modo appareat argentum, quanuis verè non est argentum, cum in eo non fuerit debita digestio & decoctio, & sulphur ignis non simplicis & virtualis naturæ, sicut ipsum argentum viuum, ex quo aurum & argentum ex vtraque parte, scilicet Mercurij & sulphuris,

sufficienter sunt digesta, & bonæ maturitatis, & in omni digestionē perfectā. Sic habes argentum sophisticum ex cupro, stanno, & Mercurio: & si tunc admiscueris aliquos pulveres minorum mineralium, non est impossibile, si Mercurius super potentiam agat, sed semper cū adhuc sit imperfectum in fine diminuitur & comburitur in igne, cū sulphur non sit virtualis nature, sicut ipse Mercurius, sed semper obnoxius occulte, & inficiens Mercurium: quanuis bene Mercurius sit suppeditatus, & sic postmodum in stercus redibit, sicut antea fuit. Sic ergo intellige quomodo verum aurum & argentum differunt à sophistico: licet plures sophisticationes fiant eodem modo per alia metalla in rubeum & album, adiunctis minoribus mineralibus vel aliquo ipsorum. Sunt autem illi laborantes delusi, cū æstimant se bonam inuenisse apparentiam: hoc facit eorum ignorantia: quia naturas metallorum non cognoscunt, &c.

FIXA-

Sie hat der Lunte leben gar ein end/
Der Geist steigt in die höhe behendr.

Raymundus: Nunc dicam fixationem tincturæ siue aëris qui portat in se tincturam, &c. qui fit calcinatione, de quo modo supersedebo. Lilius Philosophus: In fine exhibit tibi Rex suo diademate coronatus, fulgens vt Sol, clarus vt carbunculus, foris effluens vt cera, perseverans in igne, penetrans & retinens argen-

tum viuum. Arnoldus: Color namque rubedinis creatur ex complemento digestionis: quoniam sanguis non generatur in homine, nisi prius diligenter coquatur in epate. Sic nos cum videmus de mane nostram vrinam albam, scimus nos parum dormiuisse, redimus ad lectum: somno autem recepto, completur digestio, & nostra citrinatur vrina: sic per solam decoctionem potest albedo deuenire ad rubedinem, ignem sic continuando. *Æs* nostrum album si diligenter coquatur, optimè rubificatur, igne ergo sicco, & calcinatione sicca decoquatur, donec rubeat vt cinabrium, cui de cætero nequaquam impones aquam, neque aliam rem, quousque ad complementum decoquatur rubeum.

Fusionem & ingressionem simul & fixationem quid præster.

Geber libro secundo, capite quinto, dicit: Dicimus quoniam omnis solutionis perfectio adducitur cum aquis subtilibus, & maximè acutis & acribus, & ponticibus, fæcem nullam habetibus: sicut est acetum distillatum, & vua acerba, & pira multæ acritudinis, & mala granata, similiter distillata, & his similia. Fuit autem causa inuentionis eius subtiliatio eorum, qui nec fusionem nec ingressionem habent, de quibus magna vtilitas amittebatur spirituum fixorum, & eorum quæ naturæ sunt: nam o-

me

mine quod soluitur, necesse est salis aut aluminis, vel eorum consimilium habere naturam. Est autem natura eorum, quoniam fusionem dant ante illorum vitrificationem. Ergo & spiritus soluti fusionem præstabunt, similiter similem. Cum ergo multum ex natura sua corporibus, & sibi inuicem conueniant, habita fusionem, necesse est per illam corpora penetrare, & transmutando penetrare, & penetrando transmutare. Ad hoc verò sine magisterio non peruenitur, quod est scilicet, ut post solutionem & coagulationem illius, administretur illi aliquis ex spiritibus purificatus non fixus, & totiens ab illo sublimetur, quousque secum maneat, & illi velociorem præstet fusionem, & ipsum in fusionem à vitrificatione conseruet. De natura enim spirituum & corporum est non vitrificari, & à vitrificatione commixtum saluare, donec in eo fuerint spiritus: ergo qui magis naturam seruat spiritus, magis à vitrificatione defendit: magis autem seruauit spiritus solummodo purificatus, quam purificatus, fixus, calcinatus atque solutus: ideo necesse est illi admisceri, resultat enim in his bona fusio, & ingressio, & fixio stans. Ex operibus ergo naturæ probare possumus, sola salium & aluminum, & similium naturam seruantia solubilia esse: non enim in operibus illius omnibus considerantes inuenimus alia solui præter illa: igitur quæcunque solvuntur necesse est per illorum

naturam solui per reiterationem calcinationis & solutionis : ideoque probamus per illud, omnia calcinata ad salium vel aluminum naturam approximare, ideo sese in proprietatibus necesse est concomitari. Modus verò solutionis duplex est, scilicet per fimum calidum, & per feruentem aquam : quorum est vna intentio & vnus effectus . Modus ergo per fimum est, vt ponatur calcinatum in ampullam vitream, & super illud fundatur quantitas aceti distillati vel consimilis dupli eius, & obstruetur caput suum ne respiret, & sub fimo tepido triduo dimittatur, & postea per distillationem philti solutum remoueatur, non solutum verò iteratò calcinetur, & post calcinationem iteratò similiter soluatur, donec per reiterationem operis super illud totum soluatur. Modus verò qui per bullitione aquæ fit, velocior est, & est vt calcinatum in ampullam : similiter ordinetur, cum aceto, obturato foramine ne respiret, quæ in caldario pleno aqua & stramine sepeliatur, vt in destillationis modo perquam præceptum attulimus per ordinem : & postea accendatur sub ea ignis, donec per horam ferueat: post hoc verò solutum distilletur, & seorsum seruetur, &c. vt suprâ. Fusio medio igne, qua fit ingressio, est perfectionum vltima, vt dicit Geber lib. 7. cap. 17. Coagulantur cuncta resoluta cum solo adiutorio ignis, & hoc in vasis firmiter clausis, & hoc à me tene secre-

secretum, quòd res perfectè coagulata est, quæ fuit cum ignitione conuenienti, & cum expectatione examinis ignis : sin autem, reitera opus, & peruenies per reiterationem ad propositum Deo adiuuante. Raymundus : Noster infans habet duos patres & duas matres : & quia ipse charè nutritus est ex tota substantia in igne, propter quòd nunquam moritur. Ceratione est reductio humoris super terram igne mediante, vt ipsa per calcinationem priuata humore, & arefacta mollescat, & ad fluiditatem reducatur, & per consequens habeat ingressum, non autem liquefactione communi, quæ vulgus per ignem liquefacit, sed Philosophica, quæ fit per aquam.

Fixio est, cum corpus recipit spiritum tingentem, & aufert eius volatilitatem, & fit per frequentem iterationem, donec fiat cinis perpetuæ durationis, & totum in igne permaneat.

Quomodo ex Mercurio generantur metalla in speciali.

Rerum omnium liquefactibilium natura ex argento viuo est, ex sui substantia, eò quòd proprium est argentum viuum, quòd coagulatur ex vapore, siue calore sulphuris albi vel rubei non vrentis. Vnde Aristoteles quarto Meteororum : Si fuerit sulphur album non vrens, congelat Mercuriũ in argentum bonum : si verò sulphur fuerit purum cum rubore cla-

ro, & in eo fuerit vis igneitatatis simpliciter non vrentis, congelat in aurum purissimum melius quàm minera produxit: quia omne sic cum naturaliter ebibit suum humidum, vt in suis partibus sit continuatum. Vapor ergo sulphuris argenti viui coaguladus est ex substantia terrea subtili, aërea, decocta & indigesta à commixtione prima sibi vnita actione caloris, postea eleuata, decocta, & digesta, donec habeat vim sulphuream coagulandi argētum viuū in corpora metallica. Aurum habet multum de virtute sulphuris & parum de substantia eius, & multum de substantia Mercurij, & parum de virtute eius, propter quod ratione Mercurij est maximè ponderosum, & ratione virtutis sulphureæ multum est rubeum: argentum autem per omnia contrario modo se habet, quia habet de substantia sulphuris multum, & de virtute eius parum, & de substantia Mercurij parum, & de virtute eius multum: ideo est album, quia color sequitur multitudinem virtutis, virtus verò in vapore locata est, materia eius vicinior est materiæ auri quàm aliquod aliud metallum, ideo facilius vertitur in aurum, non indiget alio labore nisi transmutando colorem, & dando pondus.

*Differentia olei & aqua in ratione
tinctura.*

Arnoldus: Differentia est inter tincturam
aquæ

aquæ & olei, quia aqua abluit tantum & mundat, oleum verò tingit & colorat. Exemplum autem huius est, quia si pannus mergatur in aquam, mundatur ab ea, & quando desiccatur, aqua recedit, & pannus manet in statu suo, & in colore suo, in quo prius erat, nisi quod est magis mundus. Econtrà est in oleo: quia si intingatur pannus in eo, non separatur ab eo per calorem ignis vel aëris, nisi ex toto id destruat: nec poterit separari oleum ab ipso panno, nisi per abluitionem & ignis desiccationem; aqua autem est spiritus, extrahens hanc animam à corporibus. Cùm verò extrahitur anima ab ipsis corporibus, remanet in ipso spiritu deportata, sicut deportatur tinctura tinctorum per aquam super pannum: deinde recedit aqua per desiccationem, & remanet tinctura in panno fixa propter oleoginositatem: sic ergo aqua est spiritus, in quo portatur tinctura aëris, quæ cùm reducitur super terram albam foliatam, statim siccatur aqua spiritalis, & remanet in corpore anima, quæ est tinctura aëris. Spiritus ergo retinet animam, sicut anima retinet corpus: quoniam anima nō moratur in corpore, nisi mediante spiritu, cùm verò coniunguntur, nunquam separantur: quia spiritus retinet animā, sicut anima retinet terram. Vnde præcipit Hermes, animas venerari in lapidibus: est enim mansio eorum in ipsis. Sunt autem retentiue fugitiuarum cum eist

ergo est coagulatio nostra, quoniam retinent fugientem. Seminate ergo animam in terram albam foliatam: quoniā ipsa retinet eam: quoniam cū ascēderit à terra in cœlum, iterumq; descenderit in terram, recipiet vim inferiorum & superiorum, &c.

*De inceratione, siue modo reducendi aquam
super terram.*

Arnoldus: Infunde ergo aquam per vices conterendo, & pōst leniter calcinando, quousque ipsa terra biberit de sua aqua quinquagesimam partem sui, sciens quod oportet primò terram nutriri modica aqua, & pōst maiori: sicut est videre in infantis educatione. Idcirco multum contere terram paulatim imbibendo cum aqua, de octo in octo dies: decoque in fimo: quia per inhumationem adustio tollitur, & res in primam suam materiam redigitur: & postea mediocriter calcina in igne, & non tædeat te multoties hoc reiterare, quoniam terra fructum non gerit absque frequentii irrigatione. Et si trituration non fuerit bona, donec aqua vnum fiat cum terra, corpus nihil proficit. Non ergo suspendas manum à tribulatione triturationis, vel à trituratione & assatione: quia terram facit albam; caueas tamen ne imbibas terram, nisi paulatim, & paulatim, cum longa trituratione supple post exsiccationem terræ. Deinde est pondus in hoc ubique
notan.

notandum, ne scilicet nimia siccitas aut superfluius humor administrando corrumpant, ut videlicet tantum assando decoquas, quantum dissolutio adiecit, & imbibendo dissolvas, quantum assando defecit. Ideo omni vice post calcinationem terræ superfunde aquam temperatè, neque multum videlicet, neque parum: quia si multum fuerit, fiet pelagus calcinationis: si verò parum, comburitur in fauillam. Quare suauiter & non festinanter de octo in octo diebus terram irrigabis, decoques in fimo, & calcinabis, donec de aqua biberit quinquagesimam partem sui. Et nota, quòd post imbibitionem debet inhumari per septem dies. Itera ergo opus multis vicibus, quanquam sit longum: quoniam non videbis tincturam, neque proficuum profectum, donec sit completum. Studeas ergo cum in omni fueris opere, omnia signa, quæ in qualibet decoctione apparent, in mente tua recordari, & eorum causas inuestigare.

Tres quippe sunt colores, niger, albus, & citrinus: cum terra egreditur, nigredo imperfecta est, & nigredo completa.

Qualibet ergo vice paulatim & paulatim vigora ignem in calcinatione, quousque terra egrediatur alba ex ignis fortitudine. Nam sicut calor agens in humido præstat nigredinem, ita agens in sicco præstat albedinem. Idcirco si terra non fuerit alba, tere eam cum aqua, &

Yy

postea calcina iteratò : quoniam Azot & ignis latonem abluunt, & obscuritatem ab eo auferunt: nam preparatio sua semper fit cum aqua. Ideo qualis limpida aqua, talis limpida terra, & quantò magis fuerit abluta terra, tantò magis alba. Ex multiplici ergo reiteratione imbibitionis cum forti contritione, & frequenti asfatione aqueitatis Mercurij maior pars deletur, scilicet aqueitatis: cuius residuum per sublimationis reiterationem similiter remouetur. Hæc Arnoldus in suo Rosario de verbo ad verbum.

De modo sublimandi & albificandi, & recapitulatio totius magisterij.

Cùm autem terra exhauferit de aqua quinquagesimam partem sui, citò illam sublima fortiore igne quo poteris, donec ascendat sursum ad modum albissimi pulueris.

Cùm autem videris terrâ sicut niuem albissimam, & quasi puluerem mortuum, Aludel & spondilibus, & ad latera adhærere, tunc super eum reitera sublimationem sine fœcibus inferiùs remanentibus: quoniâ adhæret pars illius fixa, & fixaretur cum fœcibus, & nunquam per aliud ingeniorum genus posset separari ab eis.

Puluis autem ascendens à fœcibus superiùs est cinis à cinere & terra extractus, sublimatus, honoratus: quod verò remanet inferiùs, est cinis cinerum, & cinis inferior vituperatus, damnatus.

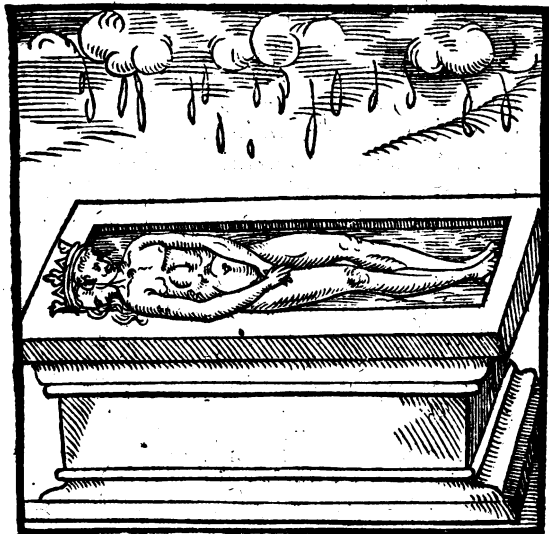
damnatus, fax & scoria. Fac ergo differentiam inter clarum & limpidum eius: quoniam cum albiſſimum, vt nix aſcenderit, completum erit, colliges ergo eum cautè ne euolet in fumum: quoniam ipſum eſt quæſitum bonum, terra alba foliata, congelans congelandum, & mundiſicans arſenicum, & ſulphur album: de quo Ariſtoteles dicit, quòd eſt res optima, quam recipere poſſunt Alchimiſtæ, vt de ea faciant argentum. Nullus debet ſublimare terram ad opera ſophiſticorum, ſed debet ſublimare ad Elixir noſtrum perfectum: & illa quæ ſublimantur, duobus modis ſublimatur, aut per ſe: quia ſpiritus ſunt: aut cum alijs: quia in ſe incorporant cum ſpiritibus. Mercurius enim cum ſit ſpiritus, ſublimatur per ſe: terra verò noſtra, cum ſit calx, non ſublimatur, niſi quia ſe incorporat cum Mercurio. Conuerte ergo calcem, & imbibè Mercurium, & decoque, donec fiat corpus vnum: & non tædeat te hoc ipſum multoties iterare: quia corpus niſi cum Mercurio ſit incorporatum, non aſcendet ſurſum: ideo neceſſe eſt, vt in quantum poteris naturà ſuam ſubtilies, & cum Mercurio fortiter piſtes, quoſque fiat vnum: quia ſublimationem non facimus, niſi vt reducantur corpora ad ſubtilem materiam, ſcilicet, vt ſint ſpiritus, & quòd corpus ſit leue ad regendum in omnes res, ſiue in Solem, ſiue in Lunam: & hanc ſublimationem facimus, vt corpora redigamus in ſuà primam

materiam scilicet in Mercurium & sulphur. Facimus ergo hanc sublimationem tribus de causis: vna est, quòd corpus sit spiritus de subtili materia & natura: secunda est, quòd Mercurius se bene incorporet cum calce: tertia est, quòd totum sumat colorem album vel rubeum. Idcirco quando calx sublimatur ad Lunam, debet esse alba, & Mercurius similiter albus, & calx quando sublimatur ad Solem, debet esse rubea, & Mercurius similiter rubeus igne calefactus, & debet esse puluis inceratus. Non mittas Mercurium rubeum ad album, nec album ad rubeum: sed pone vnamquaqueque speciem cum sua specie, & pone ad ignem accensum, & sublima totum, & non misceas illud quod remanet deorsum cum illo quod ascendit sursum: quoniam quod in fundo remanet, reiterabis ad sublimandum per Mercurij incorporamentum, donec ascenderit totum, alioquin non ponas ipsum in magisterium. Alembicum, in quo sublimas Mercurium, sit vitreum, & cucurbita terrea vitreata, cuius os fundi sit amplum, quòd possit Mercurius ascendere liberius. Alembicum verò cum cucurbita debet iungi, ita quòd Mercurius non possit exire seu euaporare, ne depereat magisterium, &c.

MULTI-

MULTIPLICATIO.

Wie thut sich das wasser sincken/
Vnd gibe dē Erdtrich sein wasser wid zutrincfen.

*Capitulum Gerbis septuagesimum no-
num libri tertij.*

Solaris medicinæ præparationi, non adu-
rentis fit additamētum sulphuris, per modum
figentem & calcinātem cum astutiæ industria,
administrati perfectè, atque solutionis mo-

Yy 3

dum multiplicē, cum reiteratione multa quousque mundum fiat: his quidem administratione perfecta præueniente, quæ per sublimationem perficitur, & est huius scilicet additamenti modus per reiterationem patris, non fixi lapidis sublimationis cum ingenio coniungendi quousque eleuetur cum ea, & iteratò figatur cum illa ut stet, & quando huius complementi exuberantiæ ordo reiteratur pluries, tantò & huius exuberantia medicinæ multiplicatur magis: & illius magis augetur bonitas, & multiplicatur illius augmentum perfectionis maximæ.

Et nos quidem ne mordeamur ab impijs, complementum narramus totum huius magisterij, sub breui sermone completo & noto.

Et est illius intentio, ut per sublimationis modum mundetur perfectissimè lapis, & illius additamentum.

Et ab hinc quidem cum ingeniorum modo volatium ex eis figatur. Dehinc verò fixum volatile fiat. Et iteratò volatile fixum, & in hoc ordine completur arcanum preciosissimum, quod est super omne huius mundi sciētiarum arcanum, & thesaurus incomparabilis: & tu quidem exciteris ad illum cum laboris instantia maxima, & cum diuturnitate meditationis immensæ, cum illa enim inuenies, & sine illa non: & huic quidem medicinæ reiteratio bonitatis administrationis, cum talis cautelæ industria

dustria potest in præparatione lapidis euenire, quousque argentum viuum mutet in infinitum solificum, & verum lunificum: & non dependet nisi in multiplicatione illius: iam enim laudetur sublimis naturarum Deus benedictus & gloriosus, qui nobis omnium medicinarum reuelauit seriem cum illius experientia, quam illius inuestigationis bonitate, & nostri laboris instantia perquisiuimus, & oculo vidimus, & manu tetigimus, complementum illius nostro magisterio indagatum. Sed etsi quidem hanc palliauius, non miretur doctrinæ filius, non enim illi palliauius: sed malis & improbis eâ tali sermone tradidimus, quam latere insipientem necessario accidit, & eodem ad illius inuentionis perquisitionem prudentes allici possint. Filij ergo doctrinæ perquirite, & hoc excellentissimum Dei donum vobis solis seruatum, filij insipientes nequitiae, & maleuoli prauitatis immensæ, ab hac scientiâ fugite: quoniam vobis est inimica & aduersa, & vos in miseriam paupertatis constituet: quoniam vobis penitus hoc Dei donum diuina prouidentia est occultatum iudicio, & denegatum omnino: Hæc Geber. Idem dicit libro primo, capite vigesimo sexto: Innuimus ergo tibi secundum antiquorum opinionem, qui fuerunt de secta nostra artem imitantium, quod principalia naturalia in opere naturæ sunt spiritus foetens: id est, sulphur & aqua viua, quam

& siccam aquam nominari concedimus. Spiritum autem foetentem diuisimus: est enim albus in occulto, & rubeus & niger vterque in magisterio huius operis: in manifesto autem vterque tendens ad rubeum. Idem libro 2. capite 39. Consideratio autem rerum iuuantium perfectionem est consideratio naturarum illarum rerum, quæ corporibus sine artificio videmus adhærere, & mutationē facere, vt sunt, marchasita, magnesia, thutia, antimonium, & lapis lazuli, & consideratio illorum, quæ sine adhærentia corpora mundificant, & sunt, scilicet, sal & alumina, nitrum & boracia, & quæ suæ naturæ sunt, & quæ consideratio vitrificationis mundantis per consimilem naturam.

*Mundatio aceti acerrimi secundum Ge-
brum in libro Inuestigationis
magisterij.*

Acetum cuiuscunque generis est, seu acerbum, subtiliatur & depuratur, & illorum virtus siue effectus per distillationem melioratur, de eorum mundatione & depuratione sufficiēter tractauimus, cum quibus corpora imperfecta præparari possunt, & depurari, & meliorari, & subtiliari, igneq; semper debito mediante; præparantur enim & depurantur per ista ad intentionem ignis per hunc modum. Habent enim hæc corpora imperfecta humiditates superfluas, & sulphureitatem adustibi-

lem,

lem, nigredinem in ipsis admiscendis generantem, ipsa prædicta corpora corrumpentem. Habent enim terreitatem immundam, foetulentem & combustibilem, nimis grossam, ingressionem impediens, & fusionem, ista & talia sunt superflua in his corporibus prædictis, quæ in ipsis nostra experientia & inuestigatione, certa & ingeniosa sunt inuenta: & quia hæc superflua accidentaliter his superueniunt corporibus, & non radicaliter: ergo & spoliatio accidentalium possibilis est. Oportet ergo nos cum igne artificiali his prædictis mundis & superflua demere accidentia cuncta, sola substantia argenti viui & sulphuris radicalis permanente. Et hæc est integra præparatio imperfectorum, & depuratio perfecta, melioratio, depuratio, & subtiliatio horum, vel huius substantiæ puræ remanentis fit multis modis, secundum quod indiget Elixir præparationis: ergo & depurationis in generali molus hic est. Primo enim eleuanda est cum igne proportionali tota humiditas superflua, & corrupta in illorum essentia, etiamque superfluitas subtilis & comburens, & hoc calcinando: deinde totalis substantia remanens corrupta, in illorum calce superflue humiditatis imburentis & nigredinis, corrodeda est cum mundatis prædictis corrosiuis, acutis, seu urbis, donec calx fuerit alba, siue rubea: aut undum corpus, naturam & proprietatem

colorata & munda, & pura ab omni superfluitate seu corruptione prænaratis, & hæc cum his corrosiuis mundantur, terendo, imbibendo, & lauando: postea verò delenda seu depouenda est totalis terrestreitas immunda, & foetulentia combustibilis & grossa, cum rebus prædictis, mundatis vel puris, fusionem metallicam non habentibus, cum calce prædicta, modo prædicto depurata, commixtis & bene tritis, quæ in fusione seu calcis reductione retinebunt secum terrestreitatem grossam & immundam, remanente corpore puro, ex omni superfluitate corrumpente mundato. Ex hoc totum descendendo meliorationis & subtiliationis horum substantiæ puræ in generali modus hic est. Primò hoc corpus purgatum & redactum est iterum calcinandum cum igne & adiutorio mundatiuis prædictis. Deinde cum his quæ sunt solutiua soluendum: hæc enim aqua lapis noster est argentum viuum de argento viuo, & sulphur de sulphure ex corpore spiritali extractum & subtiliatum, siue attenuatum, quæ meliorari potest confortando in ipsum virtutes elementales, cum alijs præparatis, quæ fiunt ex genere sui generis, & augmentando colorem, fixationem, pondus, puritatem, fusionem, & alia, & omnia quæ pertinent ad Elixir perfectum. & iste est modus, per solos nos inuestigatus, præparationis, depurationis, subtiliationis, & meliorationis

tionis corporum mineralium in generali.

Multiplicatio Elixir fit duobus modis, vna per reiterariam solutionem & coagulationem lapidis: secunda per projectionem primi lapidis Elixir super corpus, aut album aut rubeum tali quantitate, quòd idem corpus etiam conuertetur in medicinā: & tunc simul imponentur hæc ad soluendum in sua aqua & menstruo: & sic Elixir primum est fermentum talis tincturæ, & sic mulieres pistrices faciunt.

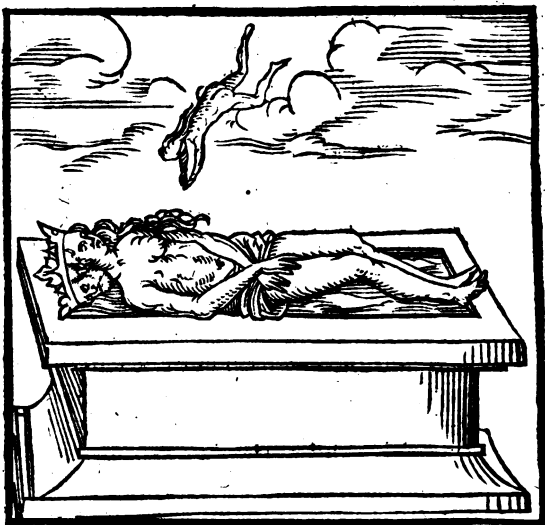
De inceratione Elixiris albi.

Ab hinc ergo extrahe de lamina crystallina, quam in fundo reperies lucidam, & primò tere & cera inceratione vltima, guttando super ipsum guttam ad guttam in crucibulo, super ignem leuem de suo aëre albo iam dicto, donec fundatur sicut cera sine fumo: tunc proba super laminam ignitam, si se resoluerit velocissimè sicut cera, cerata est: si verò non, reduc ipsam ad cerandam guttam ad guttam de oleo suo albo, donec fundatur vt cera sine fumo. Et hoc quidem est præceptum omnium Philosophorum, vt cum partes sublimatas fixaueris, mundissimam terræ partem, reiteres sublimationem residuæ partis non fixæ super eam fixam, donec ipsa similiter figatur, hinc tēta super ignem: si bonam dederit fusionem, tunc sufficienter sublimationem reiterasti. Si

verò non, reitera super illam vice post vicem non fixæ partis sublimationem, donec fundatur citò, sicut cera sine fumo: tunc extrahe & infrigidari permitte. Ex iam dicto capitulo nota attentè intentionem zelosam authoris in eo, quòd toties reiterat modum incerationis: fortè suffecisset semel illud repetisse. Sed vt fortius & tenacius imprimeret lectoris intellectum de necessaria infatigabili incerationis multiplicatione, ideo toties illam repetit, quia in illa tota vis Elixiris dependet, &c. Etiam cōsidera, quòd idem sunt ceratio, fixio, & sublimatio, & sunt idem actus: inceratione enim figitur spiritus, & sublimatur corpus. Idem Arnoldus capite priori ait: Aqua verò septies distillata serua eam ad partem, quoniam ipsa est Mercurius Philosophorum solutiuus, faciens matrimonium, & aqua vitæ abluens latonem. Et vt fecisti de alba aqua, ita facies de rubea: quoniam vnum & eundem modum habent ablutionis, & consimilem effectum, nisi quòd aqua alba est ad albificandum, & aqua rubea ad rubificandum. Non ergo misceas vnam cum alia: quoniam errabis si feceris. Idem Arnoldus alio capitulo dicit: Si autem fundatur grauius quòd est ex defectu cerationis, succurre ei cum oleo: id est, aëre, guttando guttam ad guttam super ignem leuem, donec fundatur vt cera: quoniam quando inceras, misces de re calida & humida magis, quàm de frigida & sicca: &c.

a: & quando figis, misces magis de re frigida
& sicca, quàm de calida & humida. Ergo in-
ellige quæ dico, quoniam huius operis per-
fectio est naturæ permutatio. Ex supradictis
nota, quòd aqua, aër, & oleum idem sunt: id
est, spiritus Mercurij mineralis, &c. Idem alio
capitulo: Modi regiminis ad inuicem conuer-
tentes sunt quatuor principales, scilicet, sol-
vere, abluere, reducere, & figere. Soluere gros-
sum in simplicum & subtiliare, abluere obscu-
rum in lucidum, reducere humidum in sic-
cum, figere volatile supra corpus fixum. Sol-
vere est diuidere corpora, & materiam vel na-
turam primam facere. Abluere est inhumare,
stillare & calcinare. Reducere est impin-
dere, incerare vel imprægnare, subtiliare. Fi-
gere est desponsare, resoluere, & coagulare.
Per primum mutatur natura interius: per
secundum exterius: per tertium
superius: per quartum
inferius.

Sie kompt die Seele vom Himmel schön vñ klar/
Vnd macht aufferstehen der Philosophi Toch-
ter fürwar.

Geber libro tertio, capite nonagesimo Epi-
logatio totius. Quia pertractauimus huius
magisterij causarum sufficientiae experientias
notas, secundum nostri propositi sermonis exi-
gentiam, restat nos ad complementum totius
operis diuini peruenire in capitulo vno, & in
summam

ummam contrahere sermonis abbreviati in capitulis dispersum magisterium. Dicimus igitur, quoniam totius operis intentionis summa non est, nisi ut sumatur lapis in capitulis nostris: deinde verò cum operis instantia assidue super illum opus sublimationis primi gradus, & per hoc mundatur à corruptente immitate. Et est scilicet sublimationis perfectio, & cum ea subtilietur lapis, donec in ultimam subtilitatis puritatem deueniat, & ultimo volatilem fiat: ab hinc verò cum fixationis modis paratur, donec in ignis asperitate quiescat, & secundus præparationis gradus consistit.

Sed & tertio similiter lapis administratur, qui in ultimo constat præparationis complemento, scilicet ut iam fixum lapidem in modis sublimationis volatilem facias, & volatilem fixum, & fixum solutum, & solutum iteratò volatilem, & iteratò volatilem fixum, usque fluat, & alteret in complemento solis & lunifico certo. Ex reiteratione igitur præparationis huius gradus tertij in medicinis resultat bonitatis alterationis multiplicata.

Ex diuersitate igitur reiterationis operis per lapidem in gradibus suis resultat multiplicationis bonitatis alterationis diuersitas: & medicinis quædam quidem septuplum, quædam verò decuplum, & quædam centuplum, quædam verò millesimum, & quædam finitum solificum, & verum perfectionis

lunificum transmutet corpus. Ab hinc igitur & vltimò tentetur, vtrum in perfectione consistat magisterium.

Attendat ergo quis proprietates actionis seu modos compositionis Elixir maioris : nos enim quærimus substantiam vnā facere, tamen ex pluribus aggregatam, cōadunatam, fixam, quæ super ignem posita ignis eam non exprimāt, & liquatis permisceatur, & lique scat cum ipsis, cum eo quod est in ea de substantia ingressibili, & permisceatur cum eo quod est de substantia permiscibili, & consolidetur cum eo quod est de substantia consolidatiua, & figatur cum eo quod est de substantia fixatiua, & non comburatur ab his quæ comburunt aurum & argentum, & afferat consolidationes cum ignitione debita & perfecta.

Non tamen eatenus breui tempore intelligas, cum paucis diebus vel horis possit prima vice restitui. Sed quod respectu aliorum medicorum modernorum, respectu etiam naturæ operationis veritatis : hæc verò citius terminatur. Vnde dixit Philosophus : Medicina est cuius temporis longum spacium anticipauit. Quare vobis dico, quòd sustineatis patienter : quia fortè moratur, & festinantia quidem ex parte Diaboli est. Ergo qui patientiam non habet, ab opere manum suspendat : quia impedit eum ob festinantiam credulitas.

Omnis enim actio naturaliter suum habet modum,

allocuti fumus in capitulis diuersis, in quibus
experiri potest, si in nostris dictis fuerit suffici-
enter inuestigatus, in quibus manifesta proba-
tione & aperta cōcludimus, lapidem nostrum
nihil aliud esse, quàm spiritum foetentem, & a-
quam viuā, quam & siccam aquam nominaui-
mus, & per naturalē proportionem inūdatam,
& vnitam vnione tali, quòd sibi nec abesse po-
test, quibus addi debet, & tertiū ad opus abbre-
uiādum, hoc est corpus perfectū attenuatum.

Ex præmissis igitur patent res, in quibus ve-
ritas est propinqua, & perficiētes ipsum opus.

*De coagulatione & prapARATIONE primi lapi-
dis, & eius sublimatione.*

Sequuntur nunc aliqua notabiliora ex libel-
lo cuiusdā dicti Ademarum super Gebrum Re-
gem Persarū, capitulo quarto, vbi dicit: Quan-
tumcunq; lapis sit mundatus per sublimatio-
nem, & eius adustio sit deleta per eius olei ex-
tractionem, & eius fuga sit destructa per eius
fixionē, nihilominus non funditur, nec ingre-
ditur, nec permiscetur: sed vitrificatur, vt habe-
tur capitulo decimo Gebri circa medium: imò
oportet ipsum in aquarū acumine dissolui, &

calcinari multis vicibus, vt habetur capitulo sexagesimo septimo, & septuagesimo tertio Gebri. Idem capite sexto dicit, quod ex multiplici reiteratione imbibitionis cum contritione & leni affatione aqueitatis eius maior pars deletur. Hæc est ergo sublimatio primi gradus, per quam aqueū Mercurij deletur: postea in aludel vase, quod describitur in capitulo vigesimo octauo, ista tota substantia spargatur in ipsius fundo: deinde ignis augeatur, vt dicitur in capitulo tertio circa medium, donec ipsius pars albissimam præcellens niuem, sua albedine quasi mortua spondilibus aludel adhæreat. Et hæc est sublimatio nostra, per quam terrea foetulentia, & partes sulphuris cum fæcibus in fundo remanet, & in ea natura eius purificatur, & ab hinc cum fixationis modo figatur: id est, fermentetur: quia quod fixum est figit: id est, fermentum: deinde ad finem ponatur. Sequitur, donec in ignis asperitate quiescat, & hic secundus præparationis: id est, sublimationis gradus appellatur. Si autem queratur, quomodo Mercurius subtiliari potest, cum in actu habeat subtilissimam substantiā, vt habetur capite trigesimo nono: dicendū quod in capite septuagesimo tertio dicitur, quod per sublimationis vel subtiliationis modum: id est, cum sublimatione primi gradus munde tur & subtiliatur: ergo & ultimo volatilis stat: id est, sublimetur cū ignitione, ita vt de fæcib. ad vase

ad vasis spondilia crystallo nitidior ascendat:

Geber: Dealbate latonem: id est, terram, & libros reponite, ne corda vestra rumpantur. Et alibi: Ignis & aqua latonem abluunt, & eius nigredinem abstergunt. Sequitur: Recipe ergo ipsum sublimatum in vase aludel, reitervice vna: id est, sublimando fixa, sicut dicit capite sexagesimo secundo circa medium, quod plus quam fulgidissima, & cum cautela in administratione ignis, ut ipsius humiditas in tantum deleatur, quod sufficiat ad fusionem perfectam complendam: quia ignis lentus, ut dicitur ibidem, est humiditatis conseruatiuus, & fusionis perfectiuius. Item capite vigesimo nono dicitur, quod argentum viuum primo debet sublimari, postea figi.

Item capite vigesimo octauo dicitur, quod Mercurius figitur per successiuam illius iterata vice sublimatione, ita ut fusionem det metallicam, hoc idem sæpe in dictis suis reperies. Hæc omnia prædicta intelligi debent de præparatione primi lapidis & dealbatione eius, ante impositionem ipsius in finum, quod scilicet toties debet incerari aquis acutis: & solui & coagulari super cineres, donec nimium mollescat, dealbescat, & tandem fluat ut Luna splendida, &c. Hæc est enim sublimatio eius, scilicet in altiore dignitatem & virtutem, & eius vera purificatio, &c.

Sequitur capitulum septimum: Sed consule

quod hoc opus imperfectis lapidib. inchoes: hoc enim fuit de principali & occulto ipsius Gebri intellectu: sic habes in capitulo decimoseptimo: quòd natura Mercurij est ita in corporibus, sicut est in Mercurio, imò in Mercurio, imò in lapidib. notis est perfectissimus. Item in capitulo tertio dicitur, quod in marcata est natura Mercurij mortificati, & mediocriter præparati, qui melius valet. Ille Philosophus in suis operibus solùm vult naturam Mercurij, sed tota Solis natura est ex Mercurio, vt dicitur cap. 8.

Item Philosophus iste vult istam substantiam Mercurij mortificatam, sed naturaliter Mercurius illius est in illo venerabili lapide, vt omnibus est manifestum: ergo, &c. Item iste Philosophus vult istam substantiam Mercurij esse fixam, vt pater: quia ingenia fixandi docet cum cautelis multis & ingenijs, sed quis dubitet substantiam istius lapidis preciosi esse fixissimam: certè nullus qui cognoscit eum, igitur, &c.

Item Philosophus vult suum lapidem figi cum cautela ignis, vt eius humiditas conseruetur, sed vbi temperantior calor quàm in terræ visceribus? ergo, &c. Item Philosophus vult suum lapidē fundi: ergo, &c. patet ergo quod Philosophorum Magister lapis est, quasi diceret, quòd naturaliter etiam per se facit quod tenetur facere: & sic Philosophus non est Magister lapidis, sed potius minister.

Ergo

Ergo qui quærit per artem extra naturam
er artificium inducere aliquid in rem, quod
ea naturaliter non est, errat, & errorē suum
essebit.

Sol principium pro opere rubeo, Luna pro
albo à suo sulphure comburente, & combusti-
bili purgata.

Quòd autem in ipso sit talis substantia, ha-
es capite quadragesimoseptimo. Quòd au-
tem Luna sit lapis pro opere albo, habetur de-
cimooctauo. Recipe ergo hunc lapidem pre-
iosum, habentem spiritum, corpus & animam,
& calcina cum suo humido vel cum Mercurio,
ut quòd non sit in eo tactus.

Sed & tertio lapis administratur gradu, qui
ultimo consistit præparationis complemen-
to: & est scilicet, ut iam fixum lapidē cum mo-
is sublimationis volatilem facias, & cum spi-
ritibus non fixis sublima. Fixum sublimari ni-
il aliud est, quàm corpus in spiritum conuer-
tere, quod secretū ex dictis Philosophi sic extra-
hitur. In capitulo namque trigesimo septimo
dubitetur, quòd corpori: id est, substantiæ fixæ,
uæcunque sit illa, non commiscetur spiritus,
nisi prius cū magisterio: id est, lapis prius sol-
uatur & coaguletur. Sed quæris, quomodo la-
pis solvatur, dicendum quòd cum aquis acu-
tis ponticitatem habentibus, & acridinem sine
acidibus existentibus, ut acetum est vini, &c. Si
item quæras cur lapis solvatur: dicendum ut

habetur capite trigesimo septimo: quòd omne quod soluitur, acquirit naturam salium & aluminum: quia soli sales prius funduntur quàm vitrificantur, & similiter secundùm suam naturam, ipsi soli scilicet sales solvuntur. Si ergo lapis noster soluitur, salium naturam acquireret: sed quod funditur, ingreditur: & quicquid ingreditur, transmutat, &c. Capite quinquagesimo septimo habetur, quòd corpora sublimantur per excellentissimum ignis gradum, quousque fixum cum non fixo leuetur totaliter, vt capite duodecimo: quòd si totum nõ fuerit sublimatum, addatur illi non fixæ partis, quantitas iteratò, quousque ad totalem eleuationem sufficiat. Per ignem fortissimum, intellige ignem putrefactionis & Mercurij nostri, quo tantummodo corpus eleuatur: id est, in spiritum cõuertitur. Cũ ergo leuata fuerit, reiteretur eius sublimatio, quousque administratione reiterationis figatur totum. Et fixum solutũ: id est, ad acetum pone vt suprà, quater omnia reiterando, vt habes satis suprà declaratũ. Et solutum volatile: quasi dicat, quòd per solutionem lapis fit volatilis. Et iterum: Volatile fixum facias, sic enim continuat se Philosophus, hæc in capite quinquagesimo septimo, &c. quousque fusionem præstet vel fluat. Capitulum decimum: Opus hoc ne est ad album, vel ad rubeum? Respõdet Adamarus: Ad vtrunque. Sic enim scribitur in capitulo sexagesimo sexto, quòd lapis lunaris

&

: solaris sunt idē in essentia: quia ex solo Mercurio perficitur vterque. Est etiam vna via in modo agendi: quia per easdem operationes, & eodem ordine operatur. Est ergo vna medicina secundum omnes Philosophos: differunt amen fermentatione.

PERFECTIONIS
ostensio.

Ænigma Regis.

Hieist geboren der Keyser aller ehren/
Bein höher mag vber in geboren werden.

Zz 4

Mit Kunst/oder durch die natur /
 Von keiner lebendigen creatur.
 Die Philosophy heißen in ihren Subn/
 Er vermag alles was sie thun.
 Was der Mensch von ihm begeren ist/
 Er gibt gesundtheit mit starcker frist.
 Goldt/Silber/vnd Edelgestein/
 Sterck/ Jungheit/schön vnd rein.
 Zorn/trawren/armut/franckheit er verbert/
 Selig ist der Mensch dem es Gott beschert.

Responsio Lunæ Reginæ.

Sie ist geboren die Edel Keyserin reich/
 Alle Philosophi nennen sie ihzer Tochter gleich.
 Die mehret sich/vnd gebürt Kinder ohn zal/
 Die seind vntödtlich/rein ohn alles mahl.
 Sie vertreibt den todt/vnd haßt armuth/
 Sie gibt reichthumb/gesundtheit/ehr vnd gut.
 Vnd vbertrifft Gold/Silber/vn Edelgestein/
 Alle Arzney/groß vnd klein.
 Nichts ist auff Erdrich ihz gleich/
 Des sagen wir danck Gott von Himmereich.

Geber: Inuestigatione verò nostra qua certi
 sumus & per experientiam manifestam confi-
 derauimus omnia verba vera esse, quæ iam per
 nos solos in nostris voluminib. scripta sunt, se-
 cundum quòd vidimus per experimentum &
 rationem in voluminibus istis redacta: ea ve-
 rò quæ per nostram experiētiam digitis extra-
 ximus,

mus, ne malignis seu ignaris publicetur, & co-
lectam probet, donec ad cognitionem studen-
do, & experimentando cum laboris instantia
ingeniosi peruenerit totalem: exerceat ergo se
artifex & inueniet. Sed ne nos quidem mor-
deamur ab inuidis, narramus, quoniam non
tradidimus scientiam nostram sermonis con-
tinuatione: sed eam sparsimus in diuersis capi-
tulis, & hoc ideo: quoniam tam probus quam
improbis, si continuatim fuisset tradita, vsur-
passet indignè, & eam similiter occultauimus,
vbi magis aperta locuti fuimus. Non tamen
sub ænigmate, sed sub plana sermonis serie ar-
tificè allocuti fuimus, & sermonis modo eam
asscripsimus, quam solius Dei altissimi & be-
nedicti, sublimis & gloriosi, & nostræ qui illam
scripsimus, menti recolligi accidit, aut diuinæ
gratia bonitatis infusi, qui cui vult largitur &
subtrahit. Non desperet igitur doctrinæ filius:
quoniam si illam quæsierit, eam inueniet, non
doctrinæ, sed proprii modus indagatione na-
turæ, quoniam qui per suæ industriæ bonita-
tem quæsierit, scientiam inueniet: qui verò per
librorum insecutionem quæsiuerit: tardissimè

ad hanc perueniet artem preciosissimam: quia nobis solis artem per nos solos inuestigatam ædidimus, & non alijs: verissimam tamen & omnino certam. Solùm igitur prudentes ad artem alicuius, & per ingenia nobis tradita viam inuestigationis eisdem exposuimus: non autem eam inuentam nisi solis nobis scripsimus, sed & inuentionis modum, & modorum ingenia. Per ea igitur quæ tradidimus, exerceat se bonæ mentis artifex, & Dei donum altissimi se adinuenisse lætabitur. Ad artis igitur excellæ perquisitionem hæc dicta sufficiant: Hæc Geber. Geber in Summa sua, capite decimosexto de naturalibus Principijs sic dicit: Notandum est enim, quòd postquam lapis fuerit purificatus, atque perfectè mundatus ab omni re corrumpente, & postea fuerit fermentatus, non indiges amplius mutare vas, nec ipsum aperire, sed solummodo quòd Deus custodiat, ipsum ne frangatur, & propter hoc dixerunt Philosophi, quòd in vno vase conficitur totum magisterium. Et est sciendum quòd in quadraginta diebus & noctibus completur opus ad album post veram purificationem lapidis: quia in purificatione non potest esse tempus determinatum, nisi secundum quòd artifex bene laboreat: & in nonaginta diebus & noctibus completur opus ad rubeum, & isti veri sunt termini ad totam perfectionem: hoc intellige de coagulatione, quæ fit post

fit post purificationem, quæ purificatio non habet aliter fieri, nisi in putrefactione & conuersione corporis in merum spiritum, & cum hoc habueris, lauda Deum. Senior: Ego sum Luna crescens humida & frigida, & tu Sol, calidus & humidus (aliàs siccus) quando copulati fuerimus in æquitate status in mansione, quæ non fit aliàs nisi igne leui, habens secum grauem, in quo vacabimus, & erimus, sicut vacat mulier & vir eius generosi partus, hoc est, verum ex locutione, & ego & Sol cum coniuncti fuerimus, vacaturi in vêtre domus clausæ, recipiam à te animam adulando, si abstuleris pulchritudinē meam, & decoram figuram ex propinquitate tua, gaudebimus & exultatione spiritus exaltabimur, quando ascenderimus ordinem seniorum, tūc lucerna lucis tuæ infundetur lucernæ meæ, & ex te & me fit cōmixtio vini & aquæ dulcis, & prohibeo fluxū meum, postquam fueris indutus nigredinem meo colore, qui fit velut atramentum post solutionem meam & coagulationem: cum intrauerimus domū amoris, coagulabitur corpus meum, & ero in vacuitate mea. Respondit Sol Lunæ, dicens:

Si feceris hoc, & non inferes mihi ꝑ Luna, nocumentum, reuertetur corpus meum: & postea dabo tibi nouam virtutem penetrationis, per quam potēs eris in prælio ignis liquefactionis & purgationis, ex qua exhibis sine

diminutione & tenebris, sicut es & plumbum,
& non impugnaberis cum non sis rebellis:
Hæc ex Ademaro.

*Raymundus Lulius ad Rupertum Regem Fran-
cia in Epistola scribit.*

Scire debes quod ex plumbo Philosopho-
rum extrahitur quoddam oleum aurei colo-
ris: vel quasi, cum quo si lapidem mineralem,
vegetabilem, vel animale, vel mixtum post
fixionem primam sublimaueris tribus aut qua-
tuor vicibus, excusabit te ab omni labore so-
lutionum & coagulationum.

Ratio est: quia hoc est occultum quod facit
medicinam penetrabilem, amicabilem & con-
iungibilem omnibus, & augmentabit eius ef-
fectum ultra modum, sic quod in mundo non
est secretius.

Vnde mirabilia dico, quæ omnibus anti-
quis Philosophis incredibilia forent, scilicet
quod sciueris oleum hoc bene ab aqueitate
separare, & laboraueris in modo mixtionis
iam dicto, poteris in triginta diebus lapidem
componere.

Hoc autem non est necessarium per se, quo-
niam solutiones & coagulationes illius (vt di-
ctum est) citò fiunt.

Tamen si fieret sublimatio illius, credo tin-
cturam lapidis multum ampliari: elige ergo ex
his intentum tuum. Galeni ratio vnde fiat Yccir,
vel

vel Elixir: & dicit quòd diuersi doctores ponunt diuersas medicinas. Aliqui dicunt, Yccir esse de mineralibus montium: alij de herbis: alij de bestijs & vrina, &c. Fit tamen de vna istarum rerū, quæ ponitur in ymbie, & primò exit aqua in fumo: id est, spiritus: secundò oleum in liquore: id est, anima: tertium verò quod in vase remanet, terreum est, & vocatur corpus: ex his enim tribus, spiritu, anima & corpore, ita coctus vt commisceri & fundi possit, fit Yccir: alij dicunt quòd sulphur & argentum viuum, si quis ea fusibilia faciat, fit Yccir.

Nota, quòd nulla aqua, aut oleum, aut ignis, habet suam ad tingendum efficaciam: quin prius rectificetur per reiterationem reductionis ad fæces & distillationes, addimus vsque octies vel decies: In omnibus igitur tam soluendis quàm figendis, quàm tingendis perficiendisq; tenendus est modus, eò quòd intentio debito modo rem ornet & compleat, scilicet quòd corpora imperfecta calcinentur debite, lauentur subtiliter, & mollificentur, imbibantur, siue cerentur, fœcundentur, & ad solutionem modo prædicto ponantur: spiritus verò subtiliter lauentur, & depurentur, & disponatur ad mollificationem & humiliationē, quæ calida sunt & sicca soluantur, calcinentur, siue sublimentur secundum quòd viderit, & melius iudicatur secundum sanum sensum operantis.

Ich bin der wahr grün vñ Guldtsch Löwe
 ohn sorgen/
 Inn mir steckt alle heimlichkeit der Philos
 sophen verborgen.

*De nostro Mercurio, qui est Leo viridis
 Solem deuorans.*

Mercurius est ille: Et scias, quòd ipse est
 frigidus & humidus, & ex eo creauit Deus o-
 mnes mineras. Nam ipsum est elementum &
 aëreum,

aëreum, fugiens ab igne. Cùm ergo figitur ei aliqua pars, efficit opem sublimem, & est spiritus utilis, & non est aliquod in Mundo nisi ipsum, nec est quod stet loco eius, & est profundus solùm in omni corpore, erigens ipsum. Cùm ergo miscetur corpori, viuificat ipsum, & illuminat & cōuertit de dispositione in dispositionem, & de colore in colorem. Est ergo totum Elixir albedinis & rubedinis, & est aqua permanens, & aqua vitæ & mortis, & lac virginis, herba ablutionis, & est fons animalis: de quo qui bibit non moritur, & est susceptiuum coloris & medicina eorum, & faciens acquirere colores, & est illud quod mortificat, siccatur & humectat, calefacit & infrigidat, & facit contraria secundum mensuram regiminis eius. Et sunt ei, quando est viuum, operationes aliæ, & quādo est mortuum, aliæ operationes ab alijs: & quando est sublimatum, aliæ operationes. Et ipse est Draco, qui maricat seipsum, & impregnat seipsum, & parit in die suo, & interficit ex veneno suo omnia animalia, & ignis perdit ipsum, & disperdit tempore breui propter argentum viuum: non enim potest super ipsum, nec comedit, sed fugit ab ipso. Ingeniauerunt autem ei sapientes primi Philosophi modos ingeniorum, donec paulatim factum est expectans ignem: non ergo cessat gradari super pugnamentum ignis: & cibatur eo, ita quod quando ei figitur aliqua fixio,

perueniunt mirabilia & mutationes: quoniam cum ipse mutatur mutat, & apparet nigredo eius, & sonitus eius, & splendor eius: cum ergo tingitur, est tinctum & tingit: cum soluitur, solutum est & soluit, & ipsum albificat in visione oculi: & rubificat in successione, & est aqua congregas, & lac & vrina fortis, & oleum molificans, & pater mirabilium omnium, & est caligo & nubes, & seruus fugitiuus, & Mercurius Occidentalis, qui prætulit se auro & vicit illud: dicit ergo ei aurum: an præfers te mihi? & ego sum Dominus lapidum, expectans ignem. Dicit ei noster Mercurius, vtique: sed ego genui te, & ex me natus es, & vna pars ex me viuificat multas partes de te: sed tu es avarus, & nõ das aliquid in comparatione ad me, & qui ligauerit me cum fratre meo & sorore mea, viuit & gaudet, & sufficit ei in vita sua & si viueret mille millibus annis, & si reficeret omni die septem millia hominum, non egeret: & ego sum secretum totum, & in me occultatur scientia: quia conuerto omnia corpora in Solem & Luná, cum natura mea talis sit quòd durum mollifico, & molle induro: & ideo nota quòd lapis Philosophicus ad ipsam Alchimiam veraciter procreandam, est vnus in toto Múdo, & qui ab hoc vno errat, in præcipitium abiisse credatur, non tamé est perfectus in sua natura, ad quam perduxit ipsum artificium: Nam sine magisterio nihil valet nobis, nec alius
cuius

huius vtilitatis est, nec perfectè præstat quicquam, sed potius corrumpit: & hoc ideo dico, quatenus eo vtaris cum magisterio: quia ipsum est phlegma purum. Philosophi quandoque vocant ipsum sulphur & melancholicum citrinum, propter suæ mirabilis virtutis effectum: vt enim quidam voluerunt, ex ipso creauit Deus omnes gentes, & easum statuit originem. Hunc etiam lapidem nostrum, aliqui æs album vocauerunt. Vnde Lucas & Ezimeus: Scitote omnes scientiam quærentes, quòd nulla sit tinctura nisi ex ære nostro albo: æs enim nostrum non est æs vulgi: æs vulgi corrumpitur & inficit omne cui imponitur: æs verò Philosophorum perficit & dealbat cui associatur. Ideo dicit Plato: Omne aurum est æs, sed non omne æs est aurum. Itaq; æs nostrum habet corpus, animam & spiritum, & illa tria sunt vnum: quia ipsa omnia sunt ex vno & de vno & cum vno, quod est radix ipsius. Æs ergo Philosophorum est Elixir eorum, ex spiritu, corpore, & anima completum & perfectum. Sic Philosophi lapidem diuersis nominibus nominauerunt, vt sapiētibus esset manifestus, & insipientibus occultus. Sed quocunque nomine nominetur, semper tamen est vnus & idem, & de eodem.

Vnde Mercurius:

*Est lapis occultus, & in mro fonte sepaltus,
Vilis & eiectus, fimo vel stercore relictus.*

AA

*Vnus habet vnus lapis omnia nomina dinus,
 Vnde Deo plenus sapiens dixit Morienus,
 Non lapis hic lapis est animal quod gignere fas est.
 Et lapis hic auis, & non lapis, aut auis hic est.
 Hic lapis est moles, stirps & Saturnia proles.
 Iuppiter hic lapis est Mars, Sol, Venus, & lapis hic est
 Alliger & Luna, lucidior omnibus vna.
 Nunc argehtum, nunc aurum, nunc elementum,
 Nunc aqua, nunc vinū, nunc sanguis, nunc crisolinū,
 Nunc las virgineum, nunc spuma maris vel acetum,
 Nunc in sentina fœtenti stillat vrina,
 Nunc quoq; gemma salis, Almisadir sal generalis,
 Nunc auripigmentum primum statuunt elementum,
 Nunc mare purgatum cum sulphure purificatum.
 Siccine transponunt, quod stultis pandere nolunt.
 Sicq; figuratur, sapiens ne decipiatur.
 Es quod tractatur stultis ne distribuatur.
 Hæc Luna vocatur omnibus nominibus vna.*

Hi autem sunt modi operationis istius lapidis, quib. mediâtibus, hæc res quam nos querimus, generatur, & in esse actuale deducitur.

Et est vnus modus Sublimatio, alter Descensio, tertius Distillatio, quartus Calcinatio, quintus Solutio, sextus Congelatio, septimus Fixio, octauus Iteratio, nonus Ceratio, & his similibus dicunt infinita. qui quidem modi, licet sint ad inulcem ratione diuersi, sunt tamen idem in re. Aliquândo enim Philosophi considerantes materiam eorum, quæ quando in vase est, & sentit Solem, & calorem in continenti

tinenti exhalat, seu euaporat in speciem fumi subtilissimi, & ascendit in altum in capite vasis, vocauerunt talem ascensionem Sublimationem. Videntes postea talem materiam, quæ ascenderat, descendere ad fundum vasis, vocauerunt distillationem seu descensionem. Adhuc videntes inspissari istam materiam & denigrari, & foetorem malum dare, vocauerunt putrefactionem. Videntes colorem nigrum seu fuscum, & foetorem malum post longum tempus dimittere, & albedinem aliqualem ad modum cineris coloris venire, vocauerunt Incerationem seu dealbationem. Ideo Morienus ait: Totum magisterium nihil aliud est nisi extractio aquæ ex terra, & aquæ super terram dimissio, donec putrescat ipsa, & hæc terra cum aqua putrescit, & cum mundificata fuerit auxilio cuncta regētis, totum magisterium perficitur. Adhuc videntes terram cum aqua commisceri, & aquam paulatim propter temperatam decoctionem diminui, & terram crescere: dixerunt omnes quod hæc erat Ceratio perfecta. Vnde ait Philosophus, quod terra cum aqua ceratur, imbibitur, & temperata decoctione Solis: id est, caloris desiccatur, & in terram vertitur tota materia. Vnde idem: Hæc vis integra, si versa fuerit in terram.

Denique videntes, quod tota materia veniebat in quandam dissipationem, & quomodo reducebat se ad solidam substantiam: & quia

non fluebat, imò stabat strictè, dixerunt, quòd hæc esset perfecta Congelatio. Vnde ait Plato: Soluite lapidem nostrum, & postea congelate cum magna cautela, sicut vobis est demonstratum, & habetis quasi totum magisterium. Idem alibi: Accipe lapidem nostrum, & pone in vase & assa igne leui, donec confringatur, & postea coquite ad calorem Solis, donec congeletur, & scitote quòd totum magisterium nihil aliud est, nisi facere veram solutionem, & perfectam & naturalem congelationem: Hæc Plato. Idem dicit: Soluite & congelate, & sic scietis totum magisterium. Item videntes materiam prædictam, perfectè congelatam & inspissatam, ita quòd nullo modo vltius resolvebat se in aquam, nec in fumum, dixerunt, quòd verè erat fixata: quia eandem congelationem & inspissationem seu fixationem, propter maiorem decoctionem caloris viderunt venire ad perfectam desiccationem & dealbationem: & quòd ista albedo erat super omnes albedines, dixerunt quòd hæc erat perfecta calcinatio, videntes hanc materiam ad suum colorem stare, & coloribus infinitis mutari: quia hoc fieri non poterat, nisi per materiæ resolutionem: ideo hanc resolutionem dixerunt solutionem: nam ipsa resolutione discontinuantur elementa, vicissim agunt & patiuntur, & ideo Philosophi dicta elementa coniuges vocant. Quare turpiter errant insipientes, qui credunt

eredunt medicinam Philosophicam creari ex alia re, cum tamen dicant Philosophi: Fili, Alchimici ac credentes suis cunctis dissolutionibus, sublimationibus, coniunctionibus, separationibus, congelationibus, præparationibus, contritionibus, alijsque insistent deceptionibus: & fileant prædicantes aliud aurum à nostro, aliam aquam à nostra, quæ etiam dicitur acētum acerrimum: aliam dissolutionem & congelationem à nostra, quæ fit igne leui, aliam putrefactionem à nostra, &c. Plato in summa: Tuum quæsitum itaque sit de genere amborum luminum Mundi: nam aurum circumdat partem superiorem, argētum verò inferiorem lunarem. Aristoteles: Nullum tingens venenum generatur absque Sole & eius vinbra: id est, vxore. Hermes in suis secretis, pater eius est Sol, mater eius Luna. Rosarius: Quicumque conatur aliam tincturam quære, absque Sole & Luna, ille assimilatur homini volenti scalam ascendere absque gradibus. Oportet ergo vt habeamus receptaculum nostrum tincturæ idoneum, quod est sibi consonans cum quadam similitudine ad patrem, & hoc receptaculum debet esse ipsa Luna: quia Sol per se est valde difficilis fusionis, & liquefactionis: similiter & Luna per se, dum autem simul coniunguntur, tunc valde faciliter simul fluunt & liquefiunt: & ideo aurifabri sic faciunt eorum consolidaturas. Philosophus:

Mulier est quoddam receptaculum virili feminis, quia ipsa conseruat semen in suis cellulis & matrice, & ibi nutritur, & pullulat vsque ad tempus maturitatis, ideo eligamus sibi nunc coniugem, vt receptiuum sui seminis habeat, quam possumus sic eligere in vxorem, quæ propinquior est sibi in simplicitate & puritate: quia nihil propinquius viro quam vxor, quæ sunt homogenea. Hermes in allegorijs: Luna est lucerna noctis: nox est natiuitas tenebrarum, quam Deus creauit pro Mundo regendo. Luna autem à Sole lumen recipit, & est dilecta, eò quòd Solis lumen in ea est, id eo quod Solis natura Lunæ naturam superat. Mercurius noster fit ex minerali & vegetabili iunctis pariter: quia coniuncta simul magis profunt, quam si per se forent separata. Ex istis considera necessitatem utrorumque Mercuriorum.

DEMO.

DEMOCRITVS

Philosophus.

Oportet te vt in primo negocio dissoluas corpora super cinerem candidum, & non fiat tritura nisi cum aqua. Auicēna: Primum quoque in opere est dissoluere lapidem in suam primam materiam. Senior & Hermes: Soluite corpora in aquas. Plato in Summa: Tu indiges, quòd in corporum solutione labores: id eo oportet ignem lentum continuare super ipsum, donec soluatur totum hoc, & per eum

AA 4

efficitur opus. Nota, omnium rerum circularium reuersio circularia nequaquam perficitur, donec in primam deducantur materiam, Rasis: Nisi corpora solueritis, in vanum laboratis. Albertus Magnus: Scias pro certo, quod nullus corporum spiritus tingi potest, nisi prius soluatur.

Morienes: Nisi in vaporem cuncta transeant naturalia per suam naturam, aliàs frustra fit operatio in hac arte. Et si solutum fuerit, præparatum est opus Alchimicum, multiplicetur, congaudebit.

Hic subalternantur scientiæ naturales, quod in solutione consistit pariter operando. Sorin Distinctione vndecima: Regiminis initium est perfecta solutio: vt autem corpus rareseat, & sicut spiritus tenuissimus fiat, oportet eos dissoluere: corporum autem regimen, vt prædixi, est solutum.

Alphidius: Argentum autem viuum, quod ab eo corpore nigro extrahitur, est humidum album, & à corticibus mundum ne opus pereat. Morienes: Scire te conuenit, quod fumus albus est anima & spiritus illorum corporum solutorum: & certè si fumus albus non fuisset aurum, ibi Alchimia non fuisset. Rosarius: Hic est Mercurius noster nobilissimus, & Deus nunquam creauit rem nobiliorem sub cælo, præter animam rationabilem.

Hermes Rex Græcorum: Corpus solutum est aqua

est aqua perennis, congelans Mercurium perpetuâ congelatione. Hippocras: Corpora ubi quis vult purgare, oportet fluxa facere. Nigredo putrefactionis durat secundum quosdam quatuor diebus vel quinque. Senior: Prima clavis est humorum extractio & pinguedinis, cuius sunt hæc signa, scilicet nigredo superabundans, qua consumpta iam anima est in aqua. Albertus: Nisi anima corpus suum exierit, & in cælum sursum ascenderit, nihil proficies in hac arte. Parabola Senioris de tinctura alba: Si parentes dilecti mei de vita gustauerint, & lacte mero lactati fuerint, & meo albo inebriati fuerint, & in lectulo meo nupserint, generabunt filium Lunæ, qui totam parentelam suam præualebit; & si dilectus meus de tumulo rubeo petreæ portauerit, & fontem matris suæ gustauerit, & inde copulatus fuerit, & vino meo rubeo: & mecum inebriatus fuerit, & in lecto suo mihi amicabiliter concubuerit, & in amore meo sperma suum cellulam meam subintraverit, concipiam, & ero prægnans, & tempore meo pariam filium potētissimum, dominantem & regnantem præ cunctis regibus & principibus terræ, coronatum aurea corona victoriæ, ad omnia à Deo altissimo, qui viuit & regnat in seculorum secula. Turba Philosophorum: Videntes autem huius artis inuestigatores illam albedinem apparētem in omnibus supereminentem in vase, rati estote, quod rubedo in al-

bedine illa occulta est, & tunc non oportet illam extrahere, sed quousque totum rubeum fiat coquere. Senior Philosophus: Facite nigrum album, & omne album rubeum: quia aqua dealbat, & ignis illuminat. Nam lucet in colore ut rubinus per animam tingentē, quam acquisiuit virtute ignis. Hermes: Regimen septimum est Lunæ, videlicet assare, rubificare, calefacere & frigare per viginti quinque dies, & sic habes operis peractionem. Idem Animæ color rubeus est. Item: Album vult rubificari. Item: Albedo est rubedo nostra. Item: Lapis noster hic est ignis ex igne creatus & in ignem vertitur, & anima eius in igne moratur. Enigma Hermetis de tinctura rubea: Ego coronor, & diademate ornor, & regijs vestibus induor: quia corporibus lætitiā ingredi facio.

Hermes Tractatu tertio: Venite filij sapientum ex nunc gaudebimus, & delectemur simul; quia mors consumpta est, & filius noster iam regnat, ac rubeo ornamento & carne indutus est. Iam filius noster genitus Rex sumit tincturam ab igne: illum verò mors mare & tenebræ fugiunt, & Solis radios Draco fugit, qui foramina obseruabat, filiusque noster mortuus viuit, & Rex ab igne venit, ac coniugio gaudebit, & occulta apparebunt, filiusque noster iam viuificatus fit igne bellator, & tincturis supereminens.

Metaphora Belini Philosophi de Sole: Scitote

tote quod Pater meus, Sol dedit mihi potestatem super omnem potentiam, & induit me vestimento gloriæ, & totus Mundus me quærit, & currit post me. Ego enim sum maximus, iam sciuerunt virtutem meam & altitudinem: ego enim vnicus sum, & assimilor patri meo, qui vnicus est, qui dedit mihi virtutem istam ex gratia sua, & homines quærunt à seruis meis fustibus id quod quæritur à me, & non perueniunt ad id nisi per me, & terra cum omnibus viribus suis me humiliare non potest. Imò ego sum super eam, & super seruos meos, donec humiliem eos, & extraho de potentia & natura eorum, & induo eos de splendore & lumine meo pulchro, quem dedit mihi pater meus, in omnibus operibus eorum. Ego enim sum excellens, qui ex alto, & de primo cuncta, & nullus seruorum meorum potest super me, nisi vnus, cui datum est, quod contrarius est mihi. Et ipse destruit me, non tamen destruit naturam meam. Et ipse est Saturnus, qui separat omnia mea mēbra. Postea vado ad matrem meam, quæ congregat omnia membra mea diuisa & separata. Ego sum illuminans omnia mea, & facio lumen apparere patēter in itinere de patre meo Saturno, & etiam de matre mea, quæ mihi inimicatur. Veruntamen nisi hoc fieret, non possem bibere de animabus animalium & plantarum. Sed ego venio cum calore ignis, ad expellendam virtutem & iniquitatem

eorum à me. Ego sum habitans super faciem mineræ, & tribuo seruis meis de extremitatibus meis, & nomen meum vocatur nominibus magnis, & qui studet in me non curat de aliquo, sed non saturatur ex me. Ego defero naues per mare, & fabrico ciuitates densas. Non quærat in eis magnitudinem meam. Nuncio ergo vobis omnibus sapiētibus, quòd nisi me interfeceritis, intellectus vester non erit perfectus, & in sorore mea Luna crescit gradus sapientiæ vestræ, & non cum alio ex seruis meis, & si sciretis secretum meum, ego sum frumentum seminatū in terram puram, quod nascens crescit & multiplicatur, & adfert fructū seminanti: quia omne quod generatur genere suo, & quodlibet indiuiduum multiplicat formam suæ speciei, & non alterius, quemadmodum ex frumento nascitur, & sic de alijs: & in hoc exposui omnes figuras. Cùm itaq; egero cum vxore mea alba, pura, & humida, & munda, tactu, addo pulchritudini faciei suæ, bonitati & virtuti suæ: ipsa enim est obediens mihi. Vnde cùm fuero iūctus cum ea, nihil melius in mundo, nec æquipollens: ipsa enim imprægnabitur, & germinabit, & erit sicut ego sum in substantia & colore: quoniam hoc magisterio multiplicatur semen. Ex me enim simile nascitur, sicut quando seminatur vnum granū frumenti, nascitur, multiplicatur, teritur, cribellatur, & fit panis, ex quo viuit totus mundus, & fabricatur

catur minera terræ ex me, nec deficit, quia donum Dei est. Ego illumino aërē lumine meo, & calefacio terram calore meo, genero & nutrio naturalia, plantas & lapides, & demo tenebras noctis cum potentia mea, & facio permanere dies seculi, & illumino omnia luminaria lumine meo, & etiam in quibus non est splendor & magnitudo: quæ quidem omnia ex meo opere sunt, cum induor vestimentis meis: & qui quærent me, faciant pacem inter me & uxorem meam. Itaque nisi separetur à me, & misceatur mixtione inseparabili: & hoc fiat, quando extraxeris me partim à natura mea, & partim uxorem meam à natura sua, & postea occidatis naturas, & suscitamur resurrectione noua & incorporali, eò quòd postea mori non possumus. Nam post resurrectionem habebimus gloriam & fortitudinem sempiternam, tunc gaudebunt omnes in prosperitate magna, qui sciunt nostrum progressum.

Et in hoc cõpletur preciosum Dei donum, quod est super omne Mundi scientiarum arcanaum, & incõparabilis thesaurus thesaurorum. Quia vt dicit Plato: Qui habet istud Dei donum, Mundi habet dominium: quoniam ad finem diuitiarum peruenit, & naturæ vinculum confregit. Non tamen ex eo quod habet potestatem conuertēdi omnia corpora imperfecta in purissimum Solem & Lunam. Sed magis ex eo, quòd hominem & quodlibet animal præ-

feruat in conseruatione sanitatis. Lamina verò
 crystallina, quæ est Elixir albū, si detur in quan-
 tum granum sinapis febricitanti, curat ipsum.
 Etiam leprosus si per quatuor anni tempora
 de eadem lamina purgatus fuerit cum pulue-
 re rubeo, vnde fit Sol bis in anno, in Martio &
 Septembri, curatur. Et vterq; puluis albus &
 rubeus sanat schiaticos in periculo mortis: sa-
 nat etiam paralyfim. Item, si puluis teneatur ad
 nares in partu laborantium, liberantur: hoc
 dicit Hermes. Geber quoque dicit, quod Eli-
 xir rubeum curat omnes infirmitates chroni-
 cas, de quibus medici desperauerunt, & facit
 hominem iuuenescere vt aquila, & per 500.
 annos viuere & amplius, vt aliqui Philoso-
 phi fecerunt, qui vsi fuerunt eo tribus vicibus
 in hebdomada quantum granum sinapis. Est
 herba quæ vocatur Saturnus de canalibus, de
 qua fit talis medicina. Quare nota quod o-
 mnes infirmitates quæ à vertice capitis vsque
 ad plantam pedis generantur, si fuerint vnus
 mensis, in die: si vnus anni, in duodecim die-
 bus: si ex longo tempore, in mense curantur:
 quia sicut curat omnia metalla infecta ab o-
 mni infirmitate, sic & humana corpora. Qua-
 propter noster benedictus lapis non immeri-
 to Tiriacus maior tam corporum humanorū
 quam metallorū dicitur: de quo Hermes Rex
 Græcorum, & pater Philosophorum ait: Si de
 Elixir nostro omni die vsque ad septem dies
 sumptis

sumpseris pondus carrobarum, capilli tui cagni de capite tuo cadent, & renascentur nigri, & ita de sene fies iuuenis & fortis.

Arnaldus dicit: Hic lapis noster virtutem habet efficacem omnem sanandi infirmitatem super omnes alias medicinas medicorū. Nam animam letificat, virtutem augmentat, conseruat iuuentutem, & remouet senectutem. Non enim permittit sanguinem putrescere, nec flegma superdominari, nec cholera aduri, nec melancholiam superexaltari: imò sanguinem supra modum multiplicat, contenta in spiritalibus purgat, & omnia corporea membra efficaciter restaurat, & à læsione custodit, & generaliter omnes tam calidas quam frigidas, tam siccas quam humiditas infirmitates arctissime sanat præ omnibus alijs medicinis medicorū. Quoniam si ægritudo fuerit vnus anni, sanat in duodecim diebus: si verò antiqua fuerit ex multo tempore, sanabit in vno mense. Et breuiter omnes malos expellit humores, bonosq; inducit: confert amorem & honorem ipsum deferentibus, securitatem & audaciam, & in prælio victoriam. Et in hoc completur secretum naturæ maximum, quod est super omne precium preciosissimum secretum, thesaurus incomparabilis & preciosissimus, quem habentibus Deus in sua mente recondat, ne insipientibus patefiat. Amen dicat
omnis viuens.

384 ROSARIUM PHILOSOPH.

Nach meinem viel vnd manches leiden vnd
marter groß /
Bin ich erstanden/ clarificiert/ vnd aller mas-
ckel bloß.

ARNALDI

DE VILLA NOVA

PHILOSOPHI ET MEDICI EXCELLENTISSIMI LIBER

dictus Theſaurus theſaurorum, & Roſarium Philoſophorum, ac omnium ſecreſorum maximum Secretum, de veriſſima compoſitione naturalis Philoſophiæ, qua omne diminutum reducit ad Solificum & Lunificum.

P R O E M I U M.

ST E namq; Liber vocatur Roſarium, quod ex libris Philoſophorū abbreviatus: in quo, Deo teſte, nihil occultum, nihil deuium, nihil diminutum eſt: ſed quicquid eſt neceſſariū ad noſtri Operis complementum, eſt in ipſo. Diuiditur autem iſte liber in Theoricam & Practicam: & etiam in diuerſa capitula. Quippe quia iuſtum eſt, de naturali & ſublimiori rerum proceſſu non pigeat, qui de eorum ſublimiori effectu tractare voluerit. Tunc enim ſupplicium naturæ beatæ, & naturali quale procedit intentio, cum & ipſius ſtudij præcium ſecurius ſpectat, & ad arcānam rationis ſeriem, in illo declinare paratus eſt. Nullus negligat finalem, præcipuā totius Philoſophiæ matrem ab editis effodere; quæ hominem ornat moribus, & ditat benefi-

BB

cijs: auxiliatur pauperi, & etiam corpus incolume sanat, & præbet etiam sanitatem. Qui enim in legendis libris defes extiterit, in præparandis rebus promptus esse non poterit. Liber namq; librum aperit, & sermo sermonem explicat: quia quod in vno est diminutum, in alio est completum. Non enim potest in Practicam bene assuescere, cuius mens in Theorica renuit desudare: quoniam procedit ad Practicam, sicut asinus ad cœnam, ignorans quomodo, & ad quid porrigat rostrum & os. Istum autem librum nominaui Rosarium, eò quòd ipsum abbreviaui ex libris Philosophorum quantum potui melius, & in diuersa diuisi capitula.

In ista arte duo sunt libri, quos ponam in capitula per ordinem.

CAPITVLA LIBRI

primi.

<i>De modo generationis metallorum, Cap.</i>	I
<i>Quòd argentum viuum est medicina metallorum,</i>	II
<i>Quòd sulphur extraneum, siue vulgi est causa imperfectionis,</i>	III
<i>Quòd solum argentum viuum est perfectio metallorum,</i>	IIII
<i>Quòd argentum viuum continet in se sulphur suum, cap.</i>	V
<i>Quòd vnus est lapis Philosophorum,</i>	VI
	Ex

Ex quibus extrahatur lapis Philosophorum. VII

Quòd difficile est opus nostrum in prima metallorum materia, VIII

Quid sit opus primum Philosophicum, IX

Quid sit lapis, & quo indiget, X

De modo generationis metallorum.

C A P. I.

Vtrum natura omnia liquabilia sint naturaliter ex argento viuo, & sulphuris substantia : eò quòd proprium est argento viuo quod coaguletur, ex calore siue vapore sulphuris : quoniam omne siccum naturaliter exhibet suum humidum. Vapore ergo sulphuris argenti viui coagulatum est ex sua substantia terrea, subtili, aërea & digesta, admistione prima sibi vnita actione caloris: postea eleuata, decocta & digesta, donec habeat vim sulphuream coagulandi argentum. Argentum vero viuum in prima sua radice est compositum ex terra alba, nimium subtili, sulphurea, cum aqua clara fortiter admista, donec fiat substantia vna, non quiescens in superficie plana. Est enim homogeneum in natura : quoniam aut remanet totum in igne fixum, aut totum ex eo volat in fumum, cum sit incobustibile & aëreum. Et hoc est signum perfectionis : & ideo cum postea in terra sulphurea decurrit calefactum, superius ascendit ; quoniam de sua natura est.

BB 2

vt per calorem sublimetur: veruntamen continua sublimatione nimum depuratur, decoquitur & inspissatur, ac in sulphur album & rubrum gradatim congelatur. Quod quidem sulphur dissoluitur multoties, & postea congelatur per argentum viuum, illius sublimati incertum caloris actione, donec vix in millib. annorum successiue opere nature in metallum congelatur perfectum. Et hoc quidem vasis mineralibus, ipsa natura mediante operatur metalla. In istis ergo operibus naturam imitari oportet, quicumque velit perficere medicinam imperfectorum perfectiorem.

Quod argentum viuum est medicina omnium metallorum. CAP. II.

Dicit ergo Aristoteles, quod argentum viuum est Elementum omnium liquabiliu: quoniam omnia liquabilia cum ligantur, in eo conuertuntur, & admiscetur cum ipsis; quia est de substantia eorum: licet ista corpora differant in compositione sua ab argento viuo, eo modo quo ipsum fuit purum a sulphure immundo sibi extraneo. Fit enim argentum viuum ex vero sulphure non vrente. Nam vt dixit Philosophus: Sulphur album non vrens congelat Mercurium in bonam Lunam. Et illud est res optima quam suscipere possunt qui Alchimiâ operantur, & conuertunt illud in argêtum bonum. Si verò sulphur purum, mûdum & optimum

num fuerit cum rubore clarum: & fuerit in eo vis igneitatæ sulphuræ non vrentis, erit res optima, quam suscipere possunt Alchimiste, vt ex eo faciant Solem. Si enim fuerit argentum viuum bonæ substantiæ, & sulphur non purum adurens, conuerte ipsum argentum viuum in æs. Argētum etiam viuum si fuerit petrosū, imundum, terreum, & sulphur non mūdum fiet ex eo ferrum. Stannum verò videtur habere bonum argentum viuum & purum: sulphur autem malum, & non bene mistū. Plumbum verò grossum argenti viui & malum, & ponderosum & luteum: Sulphur autem malum mali saporis & foetidi ac virtutis debilis: vnde non bene coagulatur. Hæc de verbo ad verbum sunt verba Aristotelis in quarto libro Meteororum: Cui Philosopho naturali in omnibus est credendum, non fabulis nec operibus mendacibus, ab operibus naturæ omnino extraneis. Et sic fateris sequi: Et qui credit in mēdacijs, secretum Philosophorum perdit.

*Quòd sulphur extraneum siue vulgi est causa
imperfectiōis omnium metallorum.*

CAP. III.

Notate ergo verba, signate mysteria: quoniam tota veritas istius scientiæ, ex iam dictis Philosophorum est corripienda, eò quòd à vanitate relinquatur, per ipsam duplicem corporis superfluitatem inesse: vnam quidē in pro-

BB 3

funditatem argenti viui inclusam in principio suæ mixtionis superuenientem: alteram extra naturam suæ naturæ, & corruptibilem: quarum ista cum labore tollitur: altera verò nullo artificis ingenio tolli potest. Quare sulphureitas adustibilis calcinatione ignis tollitur, vel à corporibus deletur. Et illud ideo: quia argentum viuum tenet, & ab adustione defendit illud quod suæ naturæ est: alterum respuit igni exponens, qui ipsum inficit: vnde est amicabile, & suæ naturæ placabile. Ipsum argentum viuum argento viuo magis adhæret, & etiam magis amicatur: post illud verò aurum: post illud argentum. Vnde ex hoc relinquitur, ipsa duo magis participare suam naturam: talia verò corpora non habent tantam conformitatem ad ipsum: quoniam habent in se sulphur extraneum, terreum, immundum & foetidum. Ideo & ipsa verè dicere possumus, quòd minus participant naturam: quoniam sunt corpora foetida adustibilia. Et illud ideo: quia sulphur quoquomodo præparetur per artificium, semper comburit & comburitur, & nigredinem in omni opere præstat. Ideo enim dicit Auicenna: In magisterio nostro non intrat: quoniam non est de argento viuo, vel de argenti viui substantia, nec de perfectione eius, cū ipsum semper inficiat, denigret & corrumpat. Relinquitur ergo, argentum viuum corporum esse perfectissimum, & adustionis esse

esse saluatium, eò quòd corpora illa omnino comburuntur, quanto plus suam naturam participant & possident. Vnde patet, quòd multa qualitas argenti viui est causa perfectionis in corporibus: multa sulphureitas est causa corruptionis: id est, quod quædam magis, quædam minus comburuntur secundum examinationem ignis, vt illa quæ sunt pluris sulphureæ quantitatis continentur magis: quæ verò minus, minus. Habet enim sulphur in se duas causas corruptionis, puta inflammabilem substantiam, & terream fœtulentiam: quare per primam naturam stare facit: quoniam comburit semper & comburnitur, ac semper nigredinem in omni opere præstat. Per alteram verò neque fusionem habet, neque ingressionem: quoniam si fixum fuerit, prohibet fusionem, & ipsum nunquam figitur: nisi prius calcinetur, nullo modo funditur in artificio, quoniam in terrenam substantiam redigitur.

Quòd solum argentum viuum est perfectio omnium metallorum. CAP. IIII.

Hoc autem in argento viuo minimè contingit: quoniam figitur absque eo quòd in terram vertatur: & similiter figitur conuersione eius in terram. Nam per festinantiam ad eius fixationem, quæ fit per præcipitationem, figitur, & in terram vertitur, & per successiuam iterata vice illius sublimationem figitur similiter,

BB 4

& non vertitur in terram, imò dat fusionē metallicā. Et illud ideo est, quia viscosam & densam habet substantiam: cuius signum est contritio illius cum imbibitione, & commixtione cum rebus sui generis sortitus. Itaque manifesta in illa viscositas illius propter multam suā adhærentiam constat. Densam autem illud habere substantiam, manifestè videt monoculus, propter grauedinem sui ponderis immensæ: quoniam præponderat auro, dum in sua fuerit natura. Est autem fortissimæ compositionis & naturæ vniformis: quia non separatur in partes, vt nullatenus se diuidi permittat: quia aut cum tota sui substantia in igne permanet stans, aut ex igne recedit cum tota sua substantia. His ergo relinquetur argentum viuum figi posse sine ipsius humiditatis radicalis consumptione, & absque illius in terram conuersione. Et ideo notatur in eo causa perfectionis vera: quoniam ipsum solum ad fusionis perfectionem sufficit in vnoquoque gradu, scilicet cum ignitione & sine ignitione. Propter enim bonam partium adhærentiam, fortitudinem suæ mixtionis, si aliquo modo partes illius inspissentur per ignem vltius non permittit se corrumpi, nec per ingressionem furiosæ flammæ illud se in fumum patitur euolare: quoniam rarificationem sui nõ suffert propter suā densitatem, & adustionis carentiam, quæ per sulphureitatem quam non habet perficitur.

Hoc

Hoc satis sufficienter probatum est superius.

Sulphur quod est terra sicca grauis esse dicimus perfectionis corruptiuum: quoniam si fixum fuerit, fusionem rectam impedit: vt patet in ferro quod non funditur: quia sulphur fixum in se habere cognoscitur. Si verò fixum non fuerit, fusionem rectam impedit, vel anticipat, vel ab igne corrumpitur, comburitur & euaporat: vt patet in plumbo & alijs corporibus infirmis. Et ideo sulphur non est de virtute nostræ artis, neq; de perfectione eius; quoniam perfectionem impedit in omnibus operibus suis: sed Mercurius viuus in omnib. suis operationibus est manifestè perfectissimum & probatissimum: quoniam adustionis est saluatiuum, effusionis effectiuum cum figitur: & est tinctura vberimæ perfectionis, fulgidus splendoris. Et non recedit à commixto, donec est, & est amicabile, & metallis placabile, ac medium coniungendi tincturas: quoniam miscetur per minima cum ipsis. Et etiam in profundo naturaliter adhæret: quia est de natura ipsorum: veruntamen cum Sole & Luna miscetur facilliter: eò quòd ipsa magis naturam suam participant: attamen non submergit aliquid in eo nisi Sol.

Ex hoc itaque secretum elicias maximum: quòd Mercurius in se recipit, quòd suæ naturæ fuerit, & alienum respuit, eò quòd sua natura gaudet magis quàm extranea. Ex hoc enim

BB 5

manifestè relucet, corpora maioris esse perfectionis, quæ plus Mercurij sunt continentia: & quæ minus, minoris.

Laudetur ergo omnium opifex Deus gloriosus & benedictus, causator optimus & altissimus, qui ex vili creauit preciosum, vt eum mineralibus maximè in natura teneat symbolum, & dedit illi substantiam, & substantiæ proprietatem, quam contingit vllam minimè ex rebus in natura possidere: quoniam ipsum solum est quod ignem superat, & ab igne non superatur, sed in eo amicabiliter quiescit gaudens: ipsum namque solum cum sit metallicum, continet in se totum quo indigemus in nostro magisterio: quoniam omnia alia cum sint combustibilia, igni cedunt, & in fauillam deficiunt.

Quòd argentum viuum continet in se sulphur suum. CAP. V.

Manifestum est igitur quòd argentum viuum continet in se sulphur suum bonum fixum, quo coagulatur in aurum & argentum, secundum diuersum disponèdi modum. Nam secundum Philosophum argentum viuum, & si fuerit purum, coagulabit illud vis sulphuris albi non vrentis in argentum. Et illud est res optima vt per artificium Alchimistæ faciant Elixir ad argentum. Si verò sulphur fuerit optimum cum rubore clarum: & fuerit in eo vis ignei-

igneitatis simpliciter non vrentis, erit res optima: vt ex eo fiat Elixir ad aurum. Et bene tradidit Philosophus primò sulphur album ad argentum, & postea rubeum ad aurum: quia non potest fieri aurum nisi priùs fuerit argentum: quoniam non est transitus de extremo ad extremum, nisi per medium: Non ergo potest fieri transitus de nigro ad perfectum citrinum, nisi fuerit primò album: quoniam citrinum ex multo albo & paruissimo rubeo est compositum. Nec potest fieri etiam de citrino transitus ad album, nisi priùs fuerit nigrum: quoniam non potest aurum fieri argentum, nisi primò fuerit destructum, & corruptum, & nigrum: quia quod est melius, nō potest fieri deterius, nisi per sui corruptionem. Nam generatio vnius est corruptio alterius: ideo qui scit aurū conuertere in argentum: scit & argentum conuertere in aurum: quoniam sulphur non vrēs album ad argentum, potest fieri per maiorem digestionem sulphur rubeum ad aurum: quoniam citrinatio nihil aliud est, quàm completa digestio: nec albedo aliud est, quàm nigredinis ablatio. Calor namque agens in humido, efficit primò nigredinem: & agens in sicco operatur albedinem: & in albo citrinitatem. Et hoc quidem in calcinatione plumbi attēdi potest, quod conuertitur in cinerem nigrum: postea in album: deinde in nimium citrinum, vel rubeum. Sic sulphur album vel rubeum,

habetur ex vna metallorū materia ad plenum depurata, modo tamen diuerso digesta & decocta. Idcirco dicit Philosophus, quod omni argento inest sulphuralbum, sicut omni auro inest sulphur rubeum. Sed tale sulphur non inuenitur super terrā, vt dicit Auicenna: quod in istis duobus corporibus existit. Et ideo ista duo corpora subtiliter præparemus, vt sulphur & argentum viuum de illa materia habeamus super terram, de qua aurum & argentum efficiebatur sub terra. Ipsa namque corpora lucetia: sunt, quibus insunt radij tingentes, cætera corpora albedine & rubedine vera, secundum quod ipsa fuerunt præparata. Nam per nostrū magisterium corpus perfectum iuuat, & imperfectum perficit sine admixtione alterius rei extraneæ. Aurum itaque cū sit preciosum, omnibus metallis est tinctura rubedinis tingens, & transformans omne corpus. Argentum verò est tinctura albedinis perfecta albatione tingens cætera corpora. Cum illis namque corporibus, scilicet, Sole & Luna miscetur Mercurius, & figitur per ipsa maximo ingenio, quod minimè peruenit ad artificem duræ ceruicis.

Quod vnus est lapis Philosophorum.

C A P. V I.

Oportet igitur inquisitorem huius scientiæ constantis voluntatis esse in opere. Nemo hoc modo

mōdo illud præsumat attendere: quoniam in rerum multitudine ars nostra non perficiatur: vna enim est. Est enim lapis vnus, vna medicina, cui nil extranei additur, nec diminuitur, nisi quod superflua rembuentur. Omne enim sulphur, linternum: id est, vulgare, vel butyrum argenti viui est extraneum, eò quod suu ipsius est destructiuum, vel corruptiuu. Econtrà verò illud non est extraneum, in quo habet ipsum conuerti per magisterium nostrum, scilicet in aurum & argentum. Nihil ergo conuenit rei, nisi quod est ei propinquius, ex sui natura. Non enim generatur ex homine nisi homo, neque ex alijs animalibus nisi similia sibi. Quoniam quodcunque quod generatur, sibi simile consequitur. Vera igitur vtamur natura: quoniam non emendatur, nisi in sua natura, cui nihil alienum iungitur. Nolite ergo introducere, nec puluerem, nec aquam, nec vllam rem: quippe diuersæ naturæ lapidem nostrum non emendant, nec intrant in eo, quod non sit ortum ab eo: quoniam si aliqua extranea sibi apponatur, statim corrumpitur, & non fit ex eo quod fieri quæritur. Ex rebus ergo corporalibus maximè conuenientibus in natura, necessariò est medicinam colligere. Vnde oportet, quod ipsa medicina illis in natura conueniat, & eis in profundo maximè cohereat: ita quod diminutum perficere compleat, & etià quod Mercurius per minima ante illius

fugam miscetur: sed nullum corpus in sua natura manēs Mercurium coagulat, nec ei firmiter adhæret: nec etiam ipse Mercurius per se medetur infirmis corporibus: quoniam in examinatione separatur ab eis. Nam grossa simplicibus, & simplicia grossis minus bene conveniunt. Subtilioris ergo substantiæ, & liquidioris fusionis necesse est illam medicinā esse, quàm ipsa corpora: & fixationis ac retentionis, quàm sit argentum viuum in sua natura.

Ex quibus extrahitur lapis Physicus.

C A P. VII.

Quæri ergo non immeritò potest: unde hæc nostra maximè possit elici medicina. Quibus respondentes dicimus, quòd in quibus est, ex illis elicitur. Est autem tam in corporibus, quàm etiam in argento viuo secundum naturam, cum vnus sint reperta naturæ: sed in corporibus quidem difficilius, in ipso verò Mercurio viuo propinquius, non autem perfectius. Et illud ideo: quia nō est corpus dignius Sole, aut purius, aut eius vmbra, scil. Luna, sine quibus nullum argentum viuum generatur tingens. Qui verò absque isto argento tingere nititur, cæcus procedit ad practicam, sicut asinus ad cœnam: nam aurum aureum, argētum argenteum tribuit colorē. Qui ergo argentum viuum cum Sole & Luna tingere nouit, venit ad arcanū, quod dicitur Sulphur album, optimum

munum ad argentū, quod cū rubeum efficitur, erit sulphur rubeum optimum ad aurum. Ab illis igitur corporibus extrahitur sulphur nimum album & rubeum, cū in ipsis sit purissima sulphuris substantia, ingenio nature summe deprauata: quod secundum Albertum clarius est & subtilius: quia in deprauatione ipsius est ars debilior natura, nec consequitur eam, licet multūm laboret. Pater enim eius est Sol, Luna mater est: quia ex illis corporibus cum suo sulphure, vel arsenico præparato, nostra elicitur medicina. Ex corporibus similiter Solis elici potest ipsa. Ex solo autem argento viuo facilius & propinquius, & perfectius inuenitur, cū ipse sit pater omnium istorum luminarium, & omnium liquabilium, ab ipso siquidem omnia sunt: & ideo in ipsum omnia resoluuntur: quoniam natura naturam amplectitur propriam, amicabilius, magisque gaudet cum ea quā cum extranea. In ipso namque est facilitas extractionis illius subtilis substantiæ, cū iam in actu habeat substantiam. Relinquitur ergo, medicinam nostram esse purissimam & subtilissimam substantiam, quæ ex argenti viui materia originem suam ducit, & ex illa creata est. Non est autem materia argenti viui in sua natura, nec in sua substantia tota, sed fuit pars illius. Non autem quæ est nunc, cū lapis noster factus est simpliciter est argentum viuum, licet fuerit pars eius:

quoniam ipsum illuminat, & ab adustione defendit & conseruat, quod est causa perfectionis. Igitur cuiuscunque causa tantum generationis fit medicina, tam quidem in corporibus, quam in ipsius argenti viui substantia, lapidis preciosi indagatur substantia. Consulo tamen quod non opereris, nisi cum Mercurio & Sole ad Solem & Mercurium, & Luna ad Lunam: quoniam totum beneficium huius artis consistit in ipsis tantum.

Quòd impossibile est, lapidem perfici ex sola metallorum substantia siue materia.

CAP. VIII.

Igitur si in prima naturæ materia opus nostrum vellemus incipere, esset longissimum & impossibile, & etiam magnæ, & quasi infinitæ requirerentur expensæ ad hoc perficiendum. Et cum demum per difficilimum artificium lapis fuerit factus de natura metallorum, tamé opus Philosophicū, siue Physicum nondum est inceptum: quippe quia est necessarium, quod Lapis Philosophorum elici possit de natura duorum corporum, antequam de eo fiat Elixir completum. Quoniam est necessarium, quod illud quod est Elixir, magis sit depuratum & digestum, quam aurum vel argentum, eò quod ipsum Elixir habet conuertere omnia imperfecta alia perfectione diminuta corpora in aurum vel argentū, quod ipsa
minime

minimè perficere possunt: quia si de perfectione sua alteri darent, ipsa imperfecta existerent: eò quia non possunt tingere, nisi quantum se extendunt. Et ad hoc fiet operatio in lapide nostro, vt melioretur eius tinctura in eo plus quàm in sua natura, & vt fiat Elixir iuxta Sapientum allegoriam, compositum ex speciebus limpidis, condimentum, antidotum, medicina, purgamentum omnium corporum purgandorum, & transformandorum in solificum & lunificum verum. Sed moderni operantes, finem credunt operis esse cum incipiunt opus: quoniam tamen in tantum laborauerunt, quòd opus eorum sit de natura metallorum, credunt compleuisse Elixir perfectum. Sed quando faciunt projectionem, nihil ibi inueniunt: qui operari desistunt, vbi incipere debuissent.

Quid sit opus primum Physicum.

CAP. IX.

Opus namq; Philosophorum est dissoluere lapidem in suum Mercurium, vt in primam reducatur materiam. Vnde Philosophus in quarto Meteororum, huius artis sophisticos illudit artifices Alchimix, dicens: Species transmutari non posse: quod quidem similiter verum est, nisi vt species ipsæ (vt postea subdit) in primam suam materiam rediguntur, quæ quidem materia prima est argenti viui, cum ipsum sit elementum omnium ductibilem. Tunc enim

CC

in aliam formam quàm priùs erant bene permutantur : non quidem species, sed indiuidua specierum, quoniam ipsa indiuidua actionibus sensibilibus sunt subiecta, eò quòd in se sunt corruptibilia. Species verò cùm sint vniversales, actionibus sensibilibus non sunt subiecte, & ideo non sunt in se corruptibiles. Species igitur argenti, quæ est argèteitas, non mutatur in speciem auri, quæ est aureitas, nec è conuerso: quia species verè permutari nō possunt, sed indiuidua specierum bene permutantur, cùm in primam suam materiàm rediguntur: quia cùm forma istius fuerit corrupta, vel illius, vel in primam materiàm resoluta, bene permutatur, & necessariò introducitur alia forma: quia corruptio vnus est introductio alterius. Et scias, quòd nulla materia potest ita destrui, quin sub aliqua maneat forma: vnde destructa vna forma, immediatè introducitur alia, ad hanc operationem, vel ad illam disposita. Et ideo dicit Philosophus: Indiges tu qui vis operari quod in solutione, & sublimatione duorum luminarium primò labores, quia primus gradus operationis est, vt fiat argentum viuum ex ipsis. Notate ergo verba, signate mysteria: quoniam in hoc opere declaratur, quis sit lapis, cùm principium sui operis sit dissolutio ipsius. Oportet igitur sublimare, figere, & calcinare ipsum, vt sic demum soluatur in argentum viuum, quod Philosophis est contrarium.

rium: Vnde etiam dicunt Philosophi: Nisi corpora fiant incorporea, siue non corporea, vel volatilia, & è conuerso, nihil operamini. Verum ergo principium nostri operis est dissolutio lapidis: quia corpora soluta in naturam primam spirituum sunt redacta, nisi quia magis sunt fixa: quia spiritus sublimatur cū eo. Nam solutio corporis fit cum congelatione spiritus, & congelatio spiritus est cum solutione corporis: tunc enim miscetur cum spiritibus vel spiritu, & fit vnū corpus cum eis, vel cum eo, & nunquam separantur: sicut nec aqua mista cum aqua: Quoniam omnia tunc ad suam naturam homogeneam primā sunt redacta. Prima verò homogeneitas metallorum est argentum viuū. Cum ergo in ipsa homogeneitate soluuntur, insimul coniungūtur, & nunquam separātur: quoniam tunc vtrunq; agit in suum socium sibi similem. Et ideo dicit Aristoteles, quòd Alchimistæ corpora metallorum verè transmutare non possunt, nisi prius ipsa redigantur ad suam primam materiam: tunc enim in aliam formam quā prius erant, bene rediguntur. Quoniam contra hoc non stat ratio: quippe quia destructa vna formā, immediatè introducitur alia, vt patet ex operibus rusticorum, qui de lapidibus faciunt calcem, & de cineribus vitrum. Sic & multò fortius potest sapiens studio suo per magisterium naturale, seu artificium nostrum ista corpora corrumpere,

& illis nouam formam introducere: quia intentio nostræ operationis non est aliud, nisi quòd eliciatur, & eligatur purissima substantia Mercurij in istis corporibus: quoniam Elixir consistit in illis tantum, & non in alijs.

Quid sit lapis, & quo indiget in operatione, vt sit Elixir completum.

CAP. . X.

Hic igitur est lapis noster famosus: quia non fit transitus de extremo ad extremum, nisi per medium. Extrema autem nostri lapidis in primo latere est argentum viuum: in secundo vero est Elixir completum. Media namque istorum aliqua alijs sunt magis depurata, decocta & digesta: & illa sunt meliora & operi propinquiora, quod te charissime ignorare non credo, sed bene scire. Nō ergo ob hoc erres: quoniam si seminauerit homo hæc & metet. Nam semen suo semini correspondet, & omne arbutum, proprium adfert fructum iuxta genus suum. Natura quippe est sapiens, semper perfici appetens: quoniam in se semper continet incrementum suum. Idcirco dicit Auicenna: Nisi aurum & argentum viderem, pro certo dicere, quòd Alchimia non est vera ars. Igitur quanuis lapis noster hic tam in se tincturam inaterialiter cōtineat, quàm in corpore tenue creatus à quocunque per se motum non haberet, vt sit Elixir completum, nisi moueatur arte & ope-

& operatione. Et ideo artes diuersæ à diuersis Philosophis sunt inuentæ, vt compleatur per artificium, quod à natura est relictum incompletum: quoniam natura prona est ad sui perfectionem. Prudenter ergo & non casualiter operare, & scias naturas lapidis & fortitudines, & quis lapis, cuius lapidis sit amicus vel inimicus. Vide quòd agnoscas quod ipse fecerit. Et antequam scias grossum, fac gracile, ponderosum allequa, asperum lenifica, durum molifica, amarum dulcifica, & habebis totum magisterium. Scias ergo quòd suarum operationum aliæ medicine auri, quibus conuenit participare argento in aliquibus, & in aliquibus diuersificare: quoniam in principio suæ operationis opus auri & argenti per omnia conuenit; in modo verò fermentationis disconueniunt: quoniam fermentum operis argenti argentum est. Fac ergo vnamquamque speciem cum sua specie: & vnumquodque genus in suo genere: quoniam opus albi ad albificandum, & opus rubei ad rubificandum. Non ergo misceas opus vnius lapidis cum opere alterius lapidis: quoniam vehementer errares si secus faceres. Alia quippe corpora possibile est quòd separentur, sed non erunt bona sicut illa: quippe quia medicinam quam non habet, dare nō possunt, impossibile siquidem est, non fixum figere, & immūdum mundare: quia non inuenitur in re, quod in ea non fuerit antea:

nec aliquis dare potest quod non habet. Quare licet vti possis, vel indiges tu cum non possis habere in istis illud quod est maioris temperantię, & minoris fæcis, si indigueris vfu eorum, oportet primò vt conuertas ea in similitudinem duorum corporum perfectorum: quod nunquã fiet, nisi Sol & Luna in vno corpore coniuncta proijciãtur desuper ipsa: quippe quia Mercurius cum sit de sua natura conuersius, sit vnumquodq; cum singulis quos amplectitur ex planetis. Si iungatur cū plumbo, plumbum erit: si cum ferro, ferrum erit: & si cum alijs corporibus erit consimile eis. Si autem cum istis duobus iungatur radijs, fit Elixir perfectum. Non ergo operandum est, nisi de ista nobili materia: quia non fiunt res aliqua ratione, nisi secundum eorum naturam. Quicumque ergo quærit à natura quod in ipsa non est, fatuitas est & perditio laboris. Non comedas ergo de filio cuius mater menstruum patitur. Quem si comedis leprosus, & tu, & opus tuum: sed frustum comede de carne pingui, & habebis aurum & argentum quantum volueris. Et non quæras à natura quod in ipsa non est: quoniã fatigares animam tuam in vanum. Hæc extracta sunt à Morieno doctore veraciq; Philosopho. Nihil reputans inde lucrum si ita faceres, sed bene facias vngendum de Sulphure & lanqueto: quoniam res, cuius caput est rubeum, pedes albi, oculi verò nigri, est

est magisterium. Intellige quod dico: quoniā
omnia verē sunt verissima: qualia nunquam
Philosophus aliquis tradidit meliora.

Explicit liber Primus,

CAPITA LIBRI secundi.

<i>De inuestigatione perfecti lapidis Philosophici. Cap. I</i>	
<i>De regimine,</i>	II
<i>Quomodo deparetur Mercurius,</i>	III
<i>De lapidis inhumatione,</i>	IIII
<i>De capitulatione tertij regiminis,</i>	V
<i>De secundo regimine quod est abluere,</i>	VI
<i>De diuisione lapidis per quatuor elementa,</i>	VII
<i>De ablutione aquae,</i>	VIII
<i>De ablutione aeris.</i>	IX
<i>Quomodo ab omni re extrahatur oleum,</i>	X
<i>Quae differentia est inter aquam & oleum,</i>	XI
<i>De ablutione ignis terrae,</i>	XII
<i>De causa ablutionis secundum Plat.</i>	XIII
<i>De tertio regimine, quod est reducere,</i>	XIIII
<i>De modo reducendi aquam super terram,</i>	XV
<i>De modo sublimandi & albificandi terram,</i>	XVI
<i>Quomodo sulphur album fit rubeum,</i>	XVII
<i>De recapitulatione tertij regiminis,</i>	XVIII
<i>De quarto regimine quod est figere, & quod fermentum album fixum est necessarium ad figendum,</i>	XIX
<i>Quod pondus fermenti debet excedere pondus sulphu- ris, vel esse aequale,</i>	XX

<i>Quæ sunt vtilitates magisteriorum, cap.</i>	XXI
<i>Quomodo debemus seruare qualitatem vnius cuiusque,</i>	XXII
<i>Quomodo elementa sunt corrigenda, & quomodo acquiritur fusio medicinae,</i>	XXIII
<i>De ponderibus obseruandis in fixatione,</i>	XXIII
<i>De fixatione Elixiris in compositione ad album,</i>	XXV
<i>De reductione aeris super Elixir album,</i>	XXVI
<i>De iteratione Elixiris albi,</i>	XXVII
<i>De compositione Elixiris rubei,</i>	XXVIII
<i>De multiplicatione medicinarum,</i>	XXIX
<i>Quomodo intelligitur solutionem & sublimationem fieri,</i>	XXX
<i>De modo faciendi projectionem,</i>	XXXI
<i>De recapitulatione totius magisterij,</i>	XXXII

De inuestigatione perfecta Lapidis Physici.

C A P. I.

MAnifestum est ergo per operationem medicinae esse operationem naturæ, ipsamque medicinam esse eandem naturam : eo quod ipsa medicina solum est composita ex natura. Certum quippe est, omnem rem esse de eo, in quod resoluitur. nam gelu conuertitur in aquam calore mediante. Clarum est ergo, aquam ipsam prius fuisse, quam ipsum gelu. Sic omnis lapis noster resoluitur in argentum viuum per magisterium nostrum : ergo prius ipse fuit argentum viuum. Modus autem conuertendi ipsum argētum viuum est conuersio natura-

naturarum in suam primam radicem: naturam namque conuertere, est elementa circulariter rotare: sunt autem elementa de aptitudine sua ad inuicem conuersiua, & ideo generantur & corrumpuntur, & ad inuicem alterantur. Conuerte ergo elementa, & quod queris inuenies: quia nostra operatio non est nisi naturarum mutatio, & eorum elementorum frigidi cum calido, humidi cum sicco amicalis commixtio. Veruntamen non conuertitur siccum in humidum, nisi prius fuerit frigidum: id est, aqua: nec frigidum conuertitur in calidum, nisi prius fuerit humidum: namque transitus non fit ab extremis nisi per medium. Terra non conuertitur in aërem, nisi prius vertatur in aquam: Aër quippe & aqua sunt elementa media: ignis & terra sunt elementa extrema: aër verò est iuxta ignem, sicut terra iuxta aquam: & ideo quia aqua contrariatur igni, & terra aëri: quia aqua frigida est & humida, & ignis calidus & siccus: terra verò frigida & sicca, aër autem calidus & humidus est. Et sic aqua & aër conueniunt in humiditate, ignis & terra in siccitate: & ideo vnum in aliud conuertitur: & similiter ad inuicem, ideo immediate conuertuntur, ac tardiùs ab inuicem separantur. E contra autem aër & terra, ignis & aqua ad inuicem non conuertuntur, nisi ignis in aërem, & terra in aquam prius conuertantur. Si ergo siccum conuertitur in frigidum, & frigidum in humi-

dum, ac humidum in calidum, & calidū in siccum: tunc habebis totum magisterium. Modi verò regiminis ad inuicem conuertentes, sunt quatuor principales, scilicet, soluere, abluere, reducere & figere. Soluere grossum in simplū & subtiliare: abluere, obscurum in lucidum: reducere humidum in siccum: figere volatile supra corpus fixum. Soluere, est diuidere corpora & materiam, vel naturam primam facere. Abluere; est inhumare, distillare & calcinare. Reducere, est incerare, impinguare vel imprægnare, subtiliare: figere & desponsare, resoluiere & coagulare. Per primum mutatur natura interius, per secundum exterius, per tertium superius, per quartum inferius.

De primo lapidis regimine.

C A P. I I.

Lapidem siccum, grossum dissoluere in argētum viuum, vt in suam reducat materiam primam. Et hoc totum solum fit per argentum viuum, eò quòd ipsum solum habet Solem & Lunam ad suam materiam, vel materiam primam redigere. Sed quia argentum viuum habet in se fœculentiam terream & adustibilem absque inflammatione & aqueitatis substantia, necesse est superflua demere, & absentia implere vel supplere, si plenam medicinam volumus facere, vel trahere. Terrenam autem fœculentiam oportet omnino per sublimationem demere,

demere, ne humidum in proiectione creat calorem & aqueitatem ipsius. Simili modo fugitivam oportet quo ad medicinam illius substantiam saluare, de cuius proprietate est mundare, & ab adustione defendere, & etiam figere, ac fixum facere. Ideoq; contingit ex ipsius medicinæ diuersitate, secundum eius diuersam deprauationem, quandoque creari Saturnum ex illa, quandoque Iouem, quandoq; Venerem, quandoque verò Martem, quod ex impuritate necesse est euenire, vel accidere.

Quomodo depuratur Mercurius, & purgatur. CAP. III.

Ingenium igitur ipsius terreæ substantiæ superflue remotionis, est ipsum semel vel bis sublimare à vitro & sale, donec ipsius albissima sumatur substantia. Cum verò albissima ascenderit, proijce in feruenti aqua, donec redeat in argentum viuum. Post tolle ab eo aquam, & operare cum eo: quoniam non est bonum operari cum ipso, nisi prius hoc modo purgetur. Vnde dicit Auicenna: Primùm quoque facere incipere est, quòd sublimetur Mercurius: postea solue eum vt redeat in primam materiam suam, & sublima totum. Tunc in hoc Mercurio mudo mitte corpora munda, æquali lance librata: veruntamen non misceas corpus album cum rubeo, nec corpus rubeum cum albo: sed vnumquodq; seorsum dissolues in partem

quoniam aqua alba est ad albificandum, aqua rubea ad rubificandum. Non ergo misceas aquam vnius lapidis cum aqua alterius, aut cum alio lapide: quoniam vehementer errares & excæcaberis, si secus feceris. Ab hinc vice post vicem contere & imbebe, & coque in balneo Mariæ: post distilla per filtrum quousq; transeat ipsum: collige tamen ad partem supereminens nigrum: quoniam illud est oleum, ac verum dissolutionis signum: quia quod est solutum, peruenit ad sublimitatis finem, vnde separatur ab inferioribus, ascendens sursum, & petens altiora loca, vt corpus aureum. Custodi autem ipsum cautè, ne euolet in fumum, & quod facis in albo, facias etiam in rubeo: quoniam hæc medicina in essentia est vna, & in modo agendi similiter vna: est tamen in rubea additamentum citrini coloris: quia sulphuris fixi substantia mundissima efficitur. Differentia tamen inter solarem & lunarem medicinam: eò quod hæc quidem illud continet, illa verò non: quoniam indiget mundissimo sulphure albo, sicut hæc indiget rubeo. Sufficiunt hæc duo corpora, eò quod assimilatur quæsito, vel illi quod quæris. Sed indiges quod in solutione, sublimatione, & subtiliatione eorum labores. Sunt enim fortia, & indigent præparatione longinqua & operatione continua, vt primò calcinentur, & postea soluantur: quoniam cum calcinata fuerint, facilius soluantur: eò quia

quia calor ignis penetrans partes corporis, facit aquam ingredi post ipsum: & sic est magis solutionis susceptuum. Veruntamen si calcinaueris corpus grossum, quod etiam dissolutium est, pone ad partem, & quod remanet in filtro, accipias cautè ipsum, ne perdat in fumum, & pereat magisteriū. Idcirco cū istud graue sit perficere & difficile, expedit corpora soluere per aquam solum: id est, per argentum viuum sine calcinatione: quoniam istud est securius, licet in operatione sit tardius. Esto ergo longanimis, & non festinanter extrahas tincturam, nec festinanter aut velociter quæras perficere: quia primus error in hac arte est festinatio: quia comburit omnia, & ad remotum perducit. Nam ignem si multū feceris, in principio mixtionis ei⁹ eueniet in tincturis detrimentum: quoniam comburuntur medicinae per nimias caliditates. Vnde versus:

Dissipa rem captam prius per partem satis aptam,

Leuiter extractam sic massam contere factam.

Hæc non festinè, sed temporis ordine sine

Albumen vrinae disponit membra ruinae.

Patienter igitur sustine, & contere, & coque, reitera, & non tædeat te hoc ipsum reiterare: quia quæ imbibuntur, per aquam mollificantur. Et quantò magis teres, tantò magis mollificas: & quantò magis mollificas, tantò magis partes grossas subtilias, donec vniantur, & ab inuicem non diuidantur: quoniā spiritus cum

corpore tunc inspissantur, & omnia quæ impaſtantur, diſſoluuntur, & impaſtatio fit cum nimia trituratione & aſſatione. Nam per contritionem, & incerationē, ac aſſationem diuiduntur partes ligatæ viſcoſitate aquæ, quæ viſcoſitas eſt in corporibus. Corpora verò ſoluta ad naturam ſpiritus ſunt redacta, & nūquam ſeparantur, ſicut nec aqua miſta aquæ: quippe, quia natura lætatur: quoniā ſponſa cum ſponſo copulatur: quæ verò non diſſoluantur, non habent partes ſubtiles, niſi molliſices. Ideo chariſſime indiges, quòd in diſſolutione lapidis labores, ſcil. partes ſuas priores diſgregas ab ipsis, vt grauioribus partibus abiectis, opus eum leuioribus perficiatur.

De inhumatione lapidis. CAP. I III.

Lapide autem diſſoluto, accipe totum, & pone ſup̄ calorem temperatum, vt putrefiat & digeratur melius, videlicet per menſem Philoſophorum: id eſt, per triginta dies: quoniam aduſtio in animalibus per inhumationem tollitur, & decoctionem. Decoquas ergo completè, vt ebulliant omnia leui igne, & in ſuam materiam primam redeant, & ſint argentum viuum. Hoc autem habito ſoluitur illa auctoritas Ariſtotelis in quarto Meteororum: Sciunt artifices Alchimiftæ: Species rerum tranſmutari non poſſe, quòd quidem verum eſt, niſi prius, vt ſubditur, in ſuam primam reducantur
mate-

materiam. Tūc autem in aliam formam quā prius erant, bene permutantur, non quidem species, sed individua specierum permutantur: quoniam sunt corruptibilia ipsa, & actionibus sensibilibus subiecta. Materia namque nullō modo potest ista destrui, quin semper maneat sub aliqua forma. Vnde soluta prima corporis forma in Mercurio, immediatē introducitur noua forma, corrupta ipsorum forma, quæ quidem forma est in colore nigra, in odore fœtida, & in tactu subtilis & discontinuata: & hoc est signum perfectæ dissolutionis corporum: quia calor agens in humido primō generat nigredinem, quæ quidem nigredo est caput corui: sed est principium operis nostri, quod est dissoluere lapidem nostrum in Mercurium, vel in aquam mercurialē. Modō habes primum regimen operis.

De recapitulatione primi regiminis.

C A P. V.

Modō dicam breuiter totum dissolutionis modum. Sublima ergo primō Mercurium, & deinde soluas ipsum: hinc incorpora ipsum, cū terra lota & igne, & pariter decoque, quousque redeāt in suam primam materiam. Et hoc ideo fit, vt habeamus sulphur & Mercurium de illa materia, de qua aurum & argentum effiebantur subtus terram: quia si verum sulphur fuerit & argentum viuum, bene possumus ex

ipsis aurum & argentum facere. Hoc autem magisterium non est nisi pro diuitibus, & pro Mundi altioribus. Et qui habet ipsum, habet thesaurum sempiternum. In ipso ergo tria sunt inquirenda, puta subtile ingenium artificis, opera manuum & arbitrium. Quod quidem requirit diuitias, sapientiam, & libros.

De secundo regimine quod est abluer.

C A P. V I.

Secundum autem lapidis regimē est abluer nigrum corruptum & foetidum, vt sit nimis lucidum, clarum, & à sordibus vacuum. Quod quidem fieri nullatenus conuenit sine elementorum diuisione & aquarum distillatione, & lapidis dissolutione: quia elementorum duo sunt lapidea, & duo sunt aquatica. Lapidea autem sunt ignis & terra: quia sunt sicca. Aquatica verò sunt aër & aqua: quia sunt humida. Ignis ergo comedit illud quod in exterioribus existit: quoniam comedit, & vastat & deuastat sordes aquarum per distillationem, & subtiliat eas per aëris leuificationem. Commi-
nuit etiam grossitudinem lapidis per calcinationem, & deuorat eorum sulphureitatis falsedinem. Et ideo lapis noster in quatuor elementa diuiditur, vt magis subtilietur, & vt magis à sordibus depuretur, & postea firmitus coniungatur. Sed namque fuit aliquid natum, vel crescēs, nec animatum, nisi post putrefactionem. Ideo

Ideo putrefiunt, vt magis digesta melius separantur. Quippe, quia si putrefactum non fuerit, fundi non poterit, nec soluetur, & si solutum non fuerit, ad nihilum redigetur.

De diuisione lapidis per quatuor elementa.

C A P. VII.

Accipe ergo lapidem sic corruptum, & diuide ipsum per quatuor elementa per distillationem. Primò per leuem ignem æqualiter continuatum. Et recipe suam aquam: deinde paulatim vigora ignē, donec receperit aërem igne mixtum. Quod verò remanet in fundo combustum, est terra nigra & sicca. Et scio quòd distillatio aquæ habet fieri in balneo mediante eo, quòd subtiliores lapidis partes sine calore, ad naturam simplicis aqueitatis approximantes, per eam distillabuntur. Aër verò & ignis per cineres distillantur, eò quòd per ipsum cum ignitionem sustineant, contingit calores, & grossiores terreas partes sursum eleuari. Subtilior ergo separatio per aquam, cum non sustineat ignitionem quæ per cinerem elicitur. Isto ergo modo diuides quatuor elementa, eò quòd oportet extrahi de sua substantia humida, & non ex alia, quòd in eis est maior tinctura. De terra verò non cures cuius sit substantiæ, dum tamen fuerit alba & fixa substantia. Terra desiccatur & figitur: aqua verò mundificatur & abluat: aër verò &

DD

ignis tingunt & fluere faciunt. Ideo oportet quod sit aqua multa, & aer multus: quoniam multitudo tincturæ tanta erit, quanta multitudo aeris erit. Studeas ergo, charissime, in omnibus operibus tuis Mercurium superare in commixtione, ut satis habeas de aëre: quoniam si per ipsum solum perficere poteris, preciosissimæ perfectionis naturæ vincentis indagator eris. Veruntamen firmiter teneas, quod omnium capitulorum huius preciosissimæ artis, non excedit precium ipsarum medicinarum expensione quinquaginta argenteos ex prima operatione computando. Oportet tamen ipsam Medicinam diutius assari super ignem, & nutrirī puer in vberibus.

De ablutione aquæ. CAP. VII.

Cum autem habueris elementa, ut dictum est, diuisa, abluere ea, scilicet, aquam & aerem septies distillando: ignem verò & terram fortiter calcinando, aquam tamen & aerem separatim destilles: quoniam aer est melior quam aqua, licet ipsa aqua abluet & dealbet terram, faciensque matrimonium tincturarum: ac aer tingit terram & infundit animam, & facit eam sensibilem: unde oportet, quod aer & aqua sint à sordibus mundata, & ab adustione tuta, donec fumatur eorum tinctura: quoniam si comburantur, effectu priuantur, nisi postea in fine coquantur. Idcirco inhumatio in fimo interposita

posita inter distillationes multum iuuat, vt ad perfectæ ablutionis signum melius deueniatur. Quod quidem signum est splendor & crystallina serenitas absque fæcibus, nisi fortè albis. Fæces verò aqua, quas facies in omne ablutione: id est, distillatione vice post vicem ad partem separa, & repone in terra nigra superius collecta. Aqua verò septies distillata ferua eam ad partem: quoniam ipsa est Mercurius Philosophorum solutius faciens matrimonium, & aqua vitæ abluens Latonem. & sicut fecisti de alba aqua, sic facies de rubea: quoniā vnum & eundem modum habent ablutionis, & consimilem effectum, nisi quòd aqua alba est ad albificandum, & aqua rubea ad rubificandum. Non ergo misceas vnam eum alia: quoniam errabis si secus feceris.

De ablutione aëris. C A P. I X.

Ab hinc autem diuide aërem ab igne per distillationem: quoniam quod distillatum est, est aër purissimus: quod verò remanet in fundo, est ignis siccus. Considera ergo quæ dixi, vt opereris lapidem humidum, & aquam & terram solùm, & vt vtaris lapide sicco ad ignē & aërem tantum. Aër sanè est oleū, & tinctura, & aurū, & anima Philosophorum, & vnguētum, quo totum perficitur magisteriū. Intellige ergo quòd ignis cum aëre distillatur, quia conueniunt in casualitate, & non cum aqua, eò quòd

DD 2

aqua refugit ignem : quia contrariantur ad invicem. Aër ergo distillatur cum igne: quia ipsa est aqua tincta, & eius tinctura est ignis : quoniam corpus est aër spiritus ignem deferens. Si ergo lapidem miscueris cum igne, statim erit rubeus, & semper diligent se. Quodcunque ergo volueris rubificare, rubifica cum igne lapidis, & erit rubeum semper.

Quomodo ab omni re extrahitur oleum.

C A P. X.

Pone ergo super substantiam corporis, cuius oleum extrahere volueris purissimi Mercurij, tantum quod superueniat quatuor digitis, vel plus, quod melius est : deinde accende sub eo ignem lentum : donec videris eius oleum : id est, aërem paulatim ascendere, seu eleuari super ☿, collige eum cautè, & serua ferofum. Si ergo minuatur Mercurius, adde alium Mercurium mundum, & clausulam, & repone ad coquendum: continuè hoc facias, donec sumas eius oleum, & nihil remaneat insolutum. Distilla ergo totum per alembicum septies : quia ablutio eiusdem est eadem, sicut ablutio aquæ. Quod quidem inhumando & distillando humiditatem debet fieri, quousque deuenerit ad crystallinam serenitatè absque fæcibus, nisi fortè album: cuius signa sunt gutta spissior, abscolor, intensior, & leuitas aërea ita: quòd si ipsum prædictæ aquæ miscueris,

ris, natabit superius. Aërem verò sic ablutum serua seorsum: quoniam est oleum, tinctura, & aurum, anima & vnguentum Philosophorum, quod colorat & tingit, & figit, & fluere facit, tingit omnem laminam in eo ter extinctam, in aurum vel argentum, secundum quòd ipsum vel album erit vel rubeum. Non ergo misceas oleum auri cum oleo argenti, nec è conuerso: quoniam oleum albi ad albificadum, rubeum ad rubificandum. Idcirco si illorum corporum oleum multum fuerit, multa erit tinctura: quoniam multitudo tincturæ tanta erit, quanta fuerit olei multitudo.

Quæ differentia est inter aquam & oleum.

C A P. X I.

Differentia est inter tincturam aquæ & olei: quia abluit tantum & mundat, oleum verò tingit & colorat. Exemplum autem huius est, quia si pannus mergatur in aquam, mundatur ab ea: & quando desiccatur pannus, mundatur ab ea, & recedit aqua, & permanet in statu, & in colore suo in quo prius erat, nisi quia est magis mundus. E contra est in oleo, qui si intingatur pannus in eo, non separatur ab eo per calorem ignis vel aëreum, nisi ex toto destruat, nec poterit separari oleum ab ipso panno, nisi per abluionem, & ignis desiccationem. Aqua autem est spiritus extrahens hanc animam à corporibus: cum verò extra-

DD 3

hitur anima ab ipsis corporibus, remanet in ipso spiritu: quia spiritus locus est eius. Anima ergo est tinctura soluta in ipso spiritu deportata, sicut deportatur tinctura tinctorum per aquam super pannum. Deinde recedit aqua per desiccationem, & remanet tinctura in panno fixa propter oleaginositatem. Si ergo est de aqua spiritus, est in quo portatur tinctura aeris, quæ cum reducitur super terram albam foliatam, statim siccatur aqua spiritualis, & remanet in corpore anima, quæ est tinctura aeris. Spiritus igitur retinet animam, sicut anima retinet corpus: quoniam anima non moratur in corpore, nisi mediante spiritu. Cum verò coniunguntur, nunquam separantur: quia spiritus retinet animam, sicut anima retinet terram. Vnde præcepit Hermes, animas venari in lapidibus: est enim mansio earum in ipsis. Non ergo sis in venando piger vel lentus, præcauens ne fugiant à te. Si autem fugiant, non accipias eas cum falcone. Sunt autem retentiuæ fugitiuorum. Cum eis ergo est coagulatio nostra: quoniam retinet fugientem. Seminate ergo animam in terram albam foliatam, quoniam ipsa retinet eam. Quoniam cum ascenderit à terra in cælum, iterumque descenderit in terram, recipiet vim inferiorum & superiorum.

Non tamen commisceas oleum auri cum
oleo argenti, nec è con-
uerso.

De

De ablutione ignis & terra.

CAP. XII.

Olei verò fæces quas fecerit, collige omni vice, & repone cum igne: quoniam sunt ignis ac nigredinem tenentes, id est rubedinem, quas oportet cum aqua prima terere, & suauiter comburere, donec fiat puluis omnino priuatus ab aëris humiditate. Sic enim oportet fæces, etiam aquam cum terra coniungere, igne accenso fortiter calcinare, quousque sit subalba humiditate vacua. Calcina ergo igne cum igne, & terra quousque fiat munda & nigredine priuata. Quod autem ascenderit ab igne, illud est oleum rubeum: quod verò à terra, est album preciosum: quippe quia oleum quod tardius à corporibus separatur, preciosius habetur. Consequere ergo omnia tempore suo, partem à parte, & serua vnumquodque eorum.

Der recapitulatione secundi regiminis.

CAP. XIII.

Oportet ergo te Platonem pro posse tuo separationem elementorum exercere, aquam & aërem abluere per destillationem, & terram comburere per calcinationem, quousque non remaneat aliquid in corpore de anima, nisi quòd non sentiatur in operatione, cuius signum erit cum nihil à corpore euaporabitur, si de eo parum laminæ ignitæ fuerit superpo-

situm, tunc sanè erit appropriatum. Nomine spiritus, subtile, purum & appropriatum: nomine corpus, subalbum & siccum. Quippe in nulla nostra operatione est necessaria aqua, nisi candida: nec oleum, nisi album vel subcitrinum: nec ignis, nisi rubeus: nec terra, nisi pallida sit vel subalba. Si autem ita præparaueris elementa, erit terra habilis ad soluendum, aqua efficax ad digerendum: & oleum in quo portatur ignis superabundans ad tingendum. Si verò elemēta talia non habueris, est signum erroris. Ergo corrige errorem tuum, quia propinquior est operatio, præparatio in eo, quam in opere nouo incipere. Elementa ergo abluta in vase sigillato singulariter reserua, & maximè oleum: quia consumit ipsum aër propter naturæ suæ vicinitatem: & scribe super totum sic.

De tertio regimine, quod est reducere.

CAP. XIIII.

Tertium regimen lapidis est reducere aquam humidam super terram siccam, vt recuperet perditam humiditatem: sed cum terra sit ex duobus corporibus, & duo elemēta sint sicca, dura & lapidea, ignis supple & terra in siccitate concordant, insimul sunt præparanda: quoniam vnā habent præparationem. Coniunge ergo grossitiē ignis cum terra post aëris abstractionem, & præpara insimul propter

pter temporis abbreviationem, & etiam vt bona sit eorum commixtio, & non confundatur præparatio, & vnus alium bene tingat, & ne verantur super ignis pugnam: vnde præparare eos infimul, est magis saluum magisq; propinquum: eorum autem præparatio est, vt eorum maiorem reciperent humiditatem. Corpus namq; calcinatum est discōtinuatum, eò quòd ab aqueo est omnino priuatum. Vnde cū nudum sit & vacuum, & multum sitiens, ebibit suum humidum aqueum.

De modo reducendi aquam super terram.

C A P. XV.

Infunde ergo primò aquam per vices conterendo, & post leuiter calcinando, quousque ipsa terra biberit de sua aqua quinquagesimā partem sui, sciens quòd oportet primò terram nutriri modica aqua, & post maiori. sic est videre in infantis educatione. Idcirco multum contere terram, paulatim imbibere cum aqua de octo in octo dies, decoque in fimo, & postea mediocriter calcina in igne, & non tædeat te hoc multoties reiterare: quoniam terra fructum non gerit absque frequenti irrigatione. Et si triturationis non fuerit bona, donec aqua fiat vnum cū terra, corpus nihil proficit. Non ergo suspendas manum à tribulatione triturationis, vel à trituratione & assatione, donec aqua fiat sicca & desiccata à terra alba: quo-

niam exiccatio cum forti trituratione & affa-
tione terram facit albam. Caueas tamen ne im-
bibas terram nisi paulatim & paulatim cum
longa trituratione, supple post exiccationem
terræ. Deinde est pondus in hoc vbique no-
tandum, ne nimia siccitas, aut superfluous hu-
mor administrando corrumpant: vt videlicet
tantum affando decoquas, quantum dissol-
uendo adiecit, & imbibendo dissoluas, quan-
tum affando deficit. Ideo omni vice post cal-
cinationem terræ superfunde aquam tempe-
ratè, neque multum videlicet, neque parum:
quia si multum fuerit, fiet pelagus conturba-
tionis: si verò parum, comburetur in fauillam:
quare suauiter & non festinanter de octo in o-
cto diebus terram irrigabis. Decoques in fi-
mo & calcinabis, donec de aqua biberit quin-
quagesimam partem sui. Et nota, quòd post
imbibitionem debet humari per septem dies.
Itera ergo opus multis vicibus, quanquam sit
longum: quoniam non videbis tincturam, ne-
que proficuum profectum, donec sit comple-
tum. Studeas ergo cum in omni opere fue-
ris, omnia signa quæ in qualibet apparent, in
mente tua recordare, & eorum causas inuesti-
gare. Tres quippe sunt colores, niger, albus, &
citrinus. Cum terra egreditur, nigredo imper-
fecta est, & nigra completa. Qualibet igitur
vice paulatim & paulatim vigora ignem in cal-
cinatione, quousque terra egrediatur alba ex
ignis

ignis fortitudine. Nam sicut calor agens in humido præstat nigredinem, ita agens in sicco, generat albedinem. Idcirco si terra non fuerit alba, tere eam cum aqua, & postea calcina iteratò: quoniam azot & ignis latonem abluunt, obscuritatem ab eo auferunt. Nam præparatio sua semper fit cum aqua. Ideo qualis limpida aqua, talis limpida terra: & quantò magis fuerit abluta terra, tantò magis alba. Ex multiplici ergo reiteratione imbibitionis, cū forti contritione & frequenti assatione aqueitatis Mercurij, maior deletur pars, scilicet aqueitatis, cuius residuum per sublimationis reiterationem similiter remouetur.

De modo sublimandi & albificandi terram, ex recapitulatione totius magisterij.

C A P. X V I.

Cū autem terra exhauserit de aqua quinquagesimā sui partem, citò illam sublima fortiori igne quo poteris, donec ascendat fursum ad modum albissimi pulueris. Cū autem videris terram sicut nix albissimam, & quasi puluerem mortuum aluthel spondilibus, & ad latera adherere, tunc super eum reitera sublimationem sine fæcibus inferiùs remanentibus; quoniam adhæreret pars illius fixa, & fixaretur cum fæcibus, & nunquam per aliquod ingeniorum genus posset separari ab eis. Puluis autem ascendens à fæcibus superiùs, est cinis

à cinere & à terra extractus, sublimatus, honoratus. Quod verò remanet inferius, est cinis cinerum, cinis inferior, vituperatus, damnatus, sæx, & sicut scoria. Fac ergo agnitionem inter clarum & limpidum eius, quoniam cum albissimum ut nix ascenderit, completum erit. Colliges ergo eum cautè, ne euolet in fumum, quoniam ipsum est quæsitum bonum. Terra alba foliata congelans congelandum, & mundificans arsenicum. Et sulphur album, quod Aristoteles dicit, quod est res optima, quâ recipere possunt Alchimistæ, ut de ea faciant argentum. Operare ergo cum ea ad Lunâ: quoniam est completum. Et hoc quidem modo perficietur sulphur album non vrens.

Quomodo sulphur album fit rubeum.

CAP. XVII.

Igitur si ad aurum volueris sulphur rubeum, dissolue sulphur album superius collectum in aquam rubeam per contritionem & imbibitionem, & bonam decoctionem dissolutum, congela in lapidem coagulatum. Dissolue iterum in aquam rubeam: dissolue & sublima totum per ignem fortissimum. Modus namque artificis opus deaurat, dirigit & coaptat quodcunque in similitudinem pulueris. Ascendens sursum est sulphur albissimum: quod verò remanet in fundo deorsum, est sulphur rubeum, tinctum, ut Scarlatta. Et istud est secundum Aristot-

Aristotelem sulphur optimum non vrens, rubeum & clarum, & ex eo faciunt Alchimistæ aurum. Hoc autem argentum viuum conuertet per artificium secundum Aristotelem in verissimum aurum. Ex his igitur manifestè relucet, Philosophos verum dixisse, quod stultis videtur impossibile, scilicet quod vnus est lapis, medicina vna, dispositio vna, opus vnum, ac vas vnum, ad album sulphur & rubeum simul & semelfaciendum. Videntes ergo omnes huius artis inuestigatores dictam albedinem in vase apparentem, mirati sunt stare rubedinem in illa albedine occultam: & tunc non oportet illam rubedinem extrahere, verum & coquere quousque totum fiat rubeum. Sic ergo de mane quando video quod vrina mea est alba, indigesta, statim cognosco quod parum dormiui, & repono me in lecto: somno verò recepto vrina citrinatur: quia citrinatio non est nisi completa digestio. Hæc verò est verissima compositio albi & rubei sulphuris non vrentis, quo per regimen quartum completur Elixir perfectum ad omne diminutum perficiendum in solificum & lunificum verum.

De recapitulatione tertij regimini cum sublimatur terra. CAP. XVIII.

Nullus debet sublimare terram ad opus sophisticum: sed debet sublimare ad Elixir nostrum perfectum: & illa quæ sublimantur, duo,

bus modis sublimantur: aut per se, quia spiritus sunt: aut cum alijs, quia se incorporant cum spiritibus. Mercurius enim cum sit spiritus, sublimatur per se. Terra verò nostra cum sit calx, non sublimatur, nisi quia se incorporat cum Mercurio. Conuerte ergo calcem & imbebe Mercuriū, & decoque donec fiat corpus vnum. Et non tædeat te, hoc ipsum multoties iterare: quia corpus, nisi cum Mercurio sit incorporatum, non ascendet sursum. Ideo necesse est, vt quantum poteris, naturam suam subtilies: & cum Mercurius fortiter pistes, quousque fiat vnum: sublimationem non facimus, nisi vt reducantur corpora ad subtilem materiam, scilicet, vt sint spiritus, & quod corpus sit leue ad regendum in omnes res, siue in Solem, siue in Lunam. Et hanc sublimationem facimus, vt corpora redigantur in suam primam materiam, scilicet in Mercurium & sulphur. Fecimus ergo hanc sublimationem tribus de causis. Vna est: quia corpus fit spiritus de subtili materia & natura: secunda est, quod Mercurius se bene incorporet cum calce: tertia est, quod totum sumat colorem album & rubeum. Iccirco quando scilicet calx sublimatur ad Lunam, debet esse alba, & Mercurius similiter albus: & calx quando sublimatur ad Solem, debet esse rubea, & Mercurius similiter rubeus, igne calefactus: & debet esse puluis inceratus: quia non bene operatur

ratur aliquis ad Solem, nec ad Lunam, nisi tali modo, & cum Mercurius quem sublimas ad Lunam, non commisceas vllam rem: quia Solis calor non intrat ad Lunam, nec de Luna ad Solem. Non mittas ergo Mercurium rubeum ad album, nec album ad rubeum: sed pone vnamquamque speciem cum sua specie, & pone ad ignem accensum, & sublima totum: & non misceas illud quod remanet deorsum, cum illo quod descendit fursum: sed pone vnumquodque ad partem: quoniam quod infundo remanet, reiterabis ad sublimandum per mercurialem incorporamentum, donec ascenderit totum: alioquin non ponas ipsum in magisterium. Alembicum in quo sublimas Mercurium, sit vitreum, & cucurbita terrea vitreata, cuius os fundi sit amplum, quod possit Mercurius ascendere liberius. Alembicum verò eum cucurbita debet iungi ita, quod Mercurius non possit exire: quia non sublimatur Mercurius nisi per fumositatem aëris. Ideo si locum inueniret apertum, euolaret in fumum, & deperiret magisterium. Vide ergo quod diximus, vide: quoniam omnia verba necessaria sunt, & laude digna. Hæc er-

go sufficiant ad complementum

fulphuris albi &
rubei.

*De quarto regimine quod est figere, & fermentum
alias fixum, est necessarium ad figendum.*

CAP. XIX.

Quantum verò lapidis regimen est figere album sulphur & rubeum supra corpus fixum, scilicet ut sulphur album figatur super argentum: sulphur verò rubeum figatur super aurum: quia secundum Pythagoram, qui argentum viuum à corporibus extractum non coagulat in sulphur album patiens ignem, nullam viam exigit ad albedinem: qui verò dictum argentum viuum non coagulat in sulphur rubeum patiens ignem, nullam viam exigit ad rubedinem. Non ergo fatiges corpus tantum in huiusmodi rebus altis, ad quas peruenire non potes, vbi ista facere ignoras: quoniam in deuo erras. Prudenter ergo & non casualiter operare: quoniam sine fermento nec exhibit Sol, nec Luna, sed aliud quod non permanet in essentia in cura naturæ, nisi occultaueris ipsum in corpore quod præparasti ab initio, scilicet Solem & Lunam. Coniunge ergo ipsum cum eo, ut generet sibi similem, & fiat Elixir id quod componis. Cum autem coniunctum fuerit cum suo corpore, non desinit in aliud agere quousque conuertat totum. Idcirco quando vis fermentare, misce sulphur cum corpore, ut totum sit fermentum: quoniam fermentum rediget sulphur nostrum ad suam naturam,

turam, colorem & saporem, & per omnem modum. Quare fermentum ad album erit album, & fermentum ad rubeum, erit rubeum: quod patet, quia si posueris fermentum argenti, cum sulphure auri, rediget ad suam naturam: sed non ad suum colorem. Similiter si posueris fermentum auri cum sulphure argenti, conuertet ipsum non ad suam naturam, sed ad suum colorem, & econuerso. Non ergo misceas fermentum vnius sulphuris cum sulphure alterius: quoniam fermentum auri aurum est: argenti verò, argentum. Et nota quòd non sunt alia fermenta super terram: quia nunquam figit quòd nunquam fixum est, nec fuit.

Quòd pondus fermenti debet excedere pondus sulphuris, vel esse aequale.

C A P. XX.

Idcirco in omni fermento debet notari pondus vtriusque, vt summa volatilis sulphuris, non superet summam sui corporis: alioquin ligamentum sponsalitij verteretur in spiritus fugam non fixi. Vnde dicit Plato: Si purum sulphur proijciatur supra multitudinem corporis, ita vt super habeat potentiam: conuertit ipsum citò in puluerem, cuius color erit sicut corporis, super quod proijcitur spiritus, scilicet auri vel argenti. Dicam ergo inferius pondera omnium: sed quia sulphura non possunt ingredi corpora nisi mediante aqua, cum qua

E E

faciat medium inter sulphur & fermentum in
omni dispositione. Primò pones, vt dicit A-
uicenna, terram: quoniam ipsa est iuxta fer-
mentum. Secundò pones aquam. Tertiò po-
nes aërem: quoniam est iuxta aquam. Quar-
tò pones ignem: quoniam est iuxta aërem.
Veruntamen non ponas ignem in Elixir ad al-
bum: quoniam Elixir ad album tribus com-
pletur elementis in quibus non est ignis: ru-
beum verò omnibus quatuor vtitur rotis. A-
peri ergo & claude: solue & noda ab his, & de-
sicca: quoniam aqua est medium coniungen-
di tincturas illorum, scilicet olei, aëris & ignis.
Dico ego nunc verbum Philosophicum: Si
prius mittas oleum, mortifica tamen in terra:
quoniam aqua intraret. Si autem posueris:
postea oleum stabit super aquam: si verò po-
sueris aquam, & postea terram, erit aqua pon-
derosior quàm terra. Tinge ergo aquam cum
terra vt ei adhæreat. Si vnum de quatuor oc-
cidisti, omnes sunt mortui. Si vnus habeat de
anima plus quàm alius, nil valet. Appropria
ergo fermentum quod est anima ante fermen-
tationem, vt sit puluis calcinatus, solutus, &
induratus: quoniam si bene non præparas
fermentum, nil valet tuum
magisterium.

Que

Quæ sunt vtilitates magisteriorum.

CAP. XXI.

Si non diuidis lapidé per quatuor elementa, non potest coniungi cum corpore. Et si non misceas de ipso corpore cum eo, super quoduis facere proiectionem in Elixir, non colorabitur corpus super quod debet proijci, sicut decet. Et si non sublimas totum quod mittis in Elixir, erit aurum & argentum actum: etsi non præparas corpus tuum, non sustinebit ignem. Et si non caueas tibi in inducendo & mollicando, non erit habile aurum & argentum ad operandum. Iccirco calx quæ mittitur in Elixir, erit sublimanda, vt sit omnino simplex & viua. Cùm autem vis facere proiectionem de Elixir, facias calcem de illa materia, cuius fuerit corpus, super quod proijcere volueris: & mitte ibi fermentum, sicut suprà dixi: Si est aurum, de auro: si argentum, de argento. Quoniam spōsalitium non est aliud, nisi quod coniungas fermentum cum corpore, quod ego dico. Hi sunt sulphur album & rubeum: de quibus dictum est suprà, scilicet, quod vis proijcere Elixir. Et nota quod Elixires sunt plures simplices, quæ debent fieri de lapide & corpore: & fermentum quod misces in Elixir, debet esse puluis bis & ter sublimatus. Nam quoties sublimabis aliquod corpus cum commixtione sublimati spiritus, toties lucra-

EE 2

beris in proiectionis mille partes. In quante ergo alicuius corpus tuum, in tanto habebis melius, vt possis proijcere vnum pondus supra centum: & centum super mille, & mille super decem millia: & decem millia super centum millia, & mille millia super decem numeros, & sic in infinitum.

Quomodo debemus seruare quantitatem vniuscuiusque. CAP. XXII.

Cùm volueris lapidem nostrum præparare, scias quantum est de ipso: de aqua, de aëre, de igne, & de terra. Cùm fuerit calcinatus, erit in eo calor maior, siccitas minor, frigiditas minor, humiditas minor. Cùm fuerit præparatus, erit in eo calor maior, siccitas minor, frigiditas minor, humiditas minor. Cùm volueris ipsum conuertere, scias quantum amiserit de sua prima natura in omni regimine: quoniam si nesciueris, nil valet opus. Idcirco quando resoluitur, redigitur in frigiditatem minorem, humiditatem minorem, caliditatem minorem, siccitatem minorem. Cùm verò abluitur, redigitur in humiditatem maiorem, frigiditatem minorem, caliditatem minorem, & siccitatem minorem. Cùm verò reducitur, in siccitatem maiorem, & calorem minorem, frigiditatem maiorem, & humiditatem minorem. Cùm fitur redigitur in calorem minorem, humiditatem minorem, frigiditatem minorem, siccitatem

tatem maiorem. Quippe quia in fixatione lapidis apponimus sibi Mercurium calidum, & humidum præparatum vltra illud, quem habuerit naturaliter ante suam solutionem. Intellige hanc reuersionem, solutionem, vel lapidis differentiam de differentia in differentiam, & cur hoc & quomodo. Omne quod mutatur, aut mutatur in melius, aut in peius, aut in simile sibi: nullum est lucrum. Si mutatur in peius, tunc est damnum: si in melius, tunc est commodum: conuerte ergo lapidem de bono in melius, & erit Elixir completum.

Quomodo elementa sunt corrigenda: & quomodo acquiritur fusio medicina non fundentis.

CAP. XXIII.

In coniunctione lapidis attende tres colores principales: primo nigrum: postea album, & postea rubrum. Obserua igitur diligenter, ne corpus tuum rubeat ante nigredinem, & pereat tinctura per combustionem. Si verò rubuerit ante nigredinē, corrige errorem decoquens omnia simul in aqua alba, donec conuersa fuerint in nigredinem: sic etiam facies si rubuerit ante albedinem. Non ergo negligas inhumationis decoctionem: quoniam tollit combustionem, & perditam restaurat humiditatem. Si verò medicina non commiscetur, corrige per dissolutionem eius quod ingreditur, & per commissionem ambarum solutio-

EE 3

num facit ingressum omne quod illi pro minimo coniungitur. Hæc autem solutio non per aquam vulgarem cõpletur: sed in aquam Mercurialem: & completur similiter per solutionem. Fusio facilis in rebus non fusibilibus, vt apertius ingreditur & alterentur cum complemento. Vnde medicinam calcinamus vt citius solvatur: & eã soluimus vt melius mundetur figura, & fundatur, ac vt ab ea suscipiant corpora meliore impressionem aut ingressum, & facilem fusionem dare materiei cum multiplici reiteratione solutionis spirituum non inflammabilium super illa, videlicet, aëris & aquæ Mercuriorum non fixorū. Aut cum multiplici reiteratione solutionis Medicinæ non fundentis. Est tamen bona cautela ad fusionem præstandam Medicinæ fundentis, vt solvatur corpus fermenti, supple albi vel rubri. De cuius intentione sit per eam mutari & alterari: & etiam solvatur Medicina: id est, Elixir: imò terra alba, supple, vel rubra: de cuius intentione sit ingredi cum alteratione. Non ergo negligas inhumationis decoctionem: quoniam tollit combustionem, & perditam restaurat humiditatem. Si verò medicina non commiscetur, corrige per commistionem eius ambarum, solutionem facit ingressum omne quod illi pro minimo coniungitur. Hæc autem solutio non per aquam aut in aquam vulgarem cõpletur, sed in aquam mercuria-

curialem, & completur similiter per solutionem. Fusio facilis in rebus non fusilibus, ut apertius ingradientur & alterentur cum complemento. Vnde medicinam calcinamus, ut citius solvatur: & eam solvimus ut melius mundetur figura, & fundetur, ac ut ab ea suscipiant corpora meliorem impressionem, aut ingressum, & facilem fusionem dare materiei, cum multiplici reiteratione solutionis spirituum non inflammabilium super illa, videlicet aeris & aquae Mercurij non fixorum: aut cum multiplici reiterationis solutionis medicinae non fundentis. Est tamen bona cautela ad fusionem praestandam medicinae non fundentis, ut solvatur, & corpus fermenti supple albi vel rubei. De cuius intentione sit per eam mutari & alterari, & etiam solvatur Medicina: id est, Elixir, imò terra alba supple, vel rubea, de cuius intentione sit ingredi cum alteratione. Non fiet tamen omnium istarum partium solutio, sed quarundam: quoniam solutio earum non est aliud, nisi quod in humidum reuertuntur, & sulphuris salsedines auferuntur. Dehinc illud corpus & non aliud corpus imbibatur vice post vicem, donec fundatur citissime super laminam ignitam. Quoniam ex his artificiorum ingenijs, necesse est Medicinam & commisceri, & fundi, ac etiam ingredi perfecte cum alterationis complemento. Si autem metallum quod convertere

debes per medicinam, non fuerit sufficientis coloris, addatur plus de Medicina ipsa: si vero de colore minus habuerit, scilicet in Sole: quia Luna non potest esse nimis alba, ponatur minus de medicina, & plus de metallo conuertendo. Si autem medicina non remanserit bene, quod est defectu fixationis, succurre per reiterationem solutionis & congelationis, atque per multiplicem non fixæ partis solutionem, super partem fixam, donec tamen ex ignis asperitate quiescat, & non fugiat ab igne aspero. Si autem non fundatur grauius quod est ex defectu cerationis, succurre ei cū oleo: id est, aëre guttando guttam ad guttam super ignem leuem, donec fundetur vt cera: quoniam quando inceras, misce de re calida & humida magis quàm de frigida & sicca. Et quando figis, misces magis de re frigida & sicca, quàm de calida & humida. Ergo intellige quæ dico: quoniam huius operis perfectio, est naturæ permutatio.

De ponderibus obseruandis in fixatione.

C A P. XXIIII.

Omnia sub termino definito & dispositione certa consistunt. Idcirco unicuique pondus, & omnis mensuræ pondus in omni opere opus est. Caue igitur tibi in commixtione Elixiris, & operare ibi sapienter, vt scias quantum debeas ibi apponere de aqua, de aëre, de terra,

terra, de igne: alioqui si secus feceris, opus nō valebit: quia si ponis de terra magis vel minus quā opus fuerit, vel quā requiritur in Elixir: quod si magis poneretur, faceret eas humidas nimis & non figerentur. Similiter in aqua: quia si amplius poneretur vel minus, faceret simile damnum. Si plus esset, faceret humidum & malè: Si minus faceret siccum & durum. De aëre si plus esset vel minus, simile damnum: si plus esset coloraret nimis: si minus esset, non haberet colorem. Ignis etiam lapidis simile damnum faceret: quia si plus esset, combureret: si minus & parum esset non siccat totam humiditatem quam debet desiccare, nec calefaceret: tamen ad album non ponas ignem: sed loquor de omnibus Elixiris. Iccirco pondus vbique notandum est, ne nimia siccitate authorum superfluitate magisteriū corrumpatur. Quare fermentum iuxta adæquationis incrementum est semper apponēdum. Nam nulla erroris offensa nocebit, si ad illud pondus superrecurreris. Quicquid igitur in Elixiri est grauius & stabilius per ipsius ponderositatem sibi nomen terræ vsurpat. Non minus quoque fermentum: quia cū sulphur coniungitur, terræ nomen assumit. Quæ verò sublimantur, & etiam euolant, aquæ & aëris sibi nomen apponunt. Cū ergo coniungis talia vt figantur in terra: si ad album est, sit ne terra plus quā de alio aliquo elemēto: alioquin

terra non figeret spiritum, imò secum euolaret in fumum. Verùm illud sit plus secundùm rationem iuxta adæquationis mensuram. Verbi gratia: si est de aëre vnum pondus & dimidiũ: de aqua duo pondera debent esse: tria pōdera de terra minus quarta. Et terræ fermentum sit ter tantum, quantum est sulphur album: vt si vnum pondus fuerit de sulphure albo, tria pondera erunt de fermento. Quantum ergo fuerit aër & aqua tantum debet esse de terra minus quarta: de aqua duò, de aëre vnam, & dimidiũ de igne. Dicam ergo breuiter vt intelligas: ad Lunam pone tria pondera de terra, scilicet fermentata minus quarta, duo de aqua: de aëre vnum & dimidium, & erit Elixir completum. Ad Solem verò cùm ipse sit calidior Luna, debent esse pondera terræ, tria de aqua, & tot de aëre, & vnum pondus & dimidium de igne. Nam pondus ignis medium est pondus aque: nec est in hoc additio, nec diminutio: quoniã si sit multa aqua & paruus ignis, extinguitur ignis. Et si sit similiter multa terra & paruus ignis, extinguitur ignis. Et si sit similiter multa terra & paruus ignis: ecōtrā tamen est de aëre: quia aër nutrit ignē, sicut aqua nutrit terram. Nam ignis viuit de aëre, & aër de iuuamento aquæ, & aqua de iuuamento terræ. Fige ergo aquam in terram, vt aër possit figi in aquam: quoniam si aqua occidisti, omnes sunt mortui. Veruntamen aqua non figitur sine terra: quia

Coniurgis

*Consurgit nullus unquam sine semine fructus,
In quo dum moritur semen fructum dare fertur:*

Quoniam cum terra sit in se fixa, retinet secum & figit alia elementa. Aqua verò cum sit humida & frigida, circundat terram, & constringit & tenet eam: quoniam frigidum & humidum est siccitatis constrictivum. Veruntamen impressionem citò recipit, & citò dimittit. Siccum autem graviter impressionem recipit, & graviter dimittit. Ideo cum humidum & siccum se inuicem temperauerint, adipiscitur siccum ab humido per partium constructionem, vel per continuationem, & facilem impressionem, & acquirit humidum à sicco, ut firmiter teneat impressionem, & quòd omnem patiatur ignem. Vnde per hoc humidum prohibet siccum à separatione. Et propter hoc siccum prohibet humidum à sua fluxibilitate. Aër verò circundat aquam, & clarificat eam, vel rarificat terram, & tingit, vel figit ipsam, ut sit apta ad extensionem & fusionem. Ignis autem totum compositum maturat, subtiliat, rubificat, permiscet aërem, & consolidat, ac terræ & aquæ constringit frigiditatem, ut ad incolumis redeat æqualitatem complexionis. Elementa ergo gravia ut terra & aqua, plus iuvant ad fixationem & tincturam. Non comedas ergo quòd non bibas, sed comede vnum post aliud secundum rationem: quia caliditas maior facit corpus citius quàm oporteat. Non

sis prodigus, non avarus, sed moderata pondera serues, secundum æqualem & inæqualem complexionem. Intellige ergo quæ dixi, quia nihil omisi quod sit verum.

De fixatione elixiris in compositione ad album, & de reductione aquæ.

C A P. XXV.

Illumina corpus antequam imponas animam: quia corpus nisi sit ablutum, non retinet spiritum. Sit ergo potus post commixtionem, non autem commixtio post potum. Alioquin facies ventrem humidum, & non recipiet siccitatem: bene ergo fige: bene commisce: & bene tinge, & sic totum habebis magisterium. Idcirco ciba tres partes purissimæ Lunæ minutim limatæ cum duplo sui Mercurij albi, terendo totum insimul fortiter in mortario porfirico, donec Mercurius imbibat limaturam, & fiat quasi butyrum, ita quod nihil inueniatur de limatura: hinc ablue fortiter cum aceto, & sale communi præparato, donec acetum inde purum exeat & clarum: tunc ablue sale cum aqua dulci & clara ad ignem siccata. Abhinc verò adde prædicti sulphuris sublimati, & congelati albi partem vnam, contendo insimul totum, donec redeat quasi corpus vnum: deinde incera ipsum cum vna parte ipsius, scilicet suæ aquæ: & mitte ad sublimandum, vigorando super ignem paulatim & paulatim.

paulatim, donec sublimetur: & quicquid fuerit ex eo volatile: deinde in frigidatum extrahe: & quod ad latera vasis superuolatum fuerit, cum aliqua parte suæ aque, reduc super faeces suas terendo, imbibendo & affando, donec fiat sicut pasta, & remitte ad sublimandum: ita continuè reiterata contritione & imbibitione, affatione & sublimatione, vigoratur super ignem donec figatur terra cum duplo sui de aqua: & nihil penitus sublimetur ab ipsa: & reducas semper quod superius ascendit super illud quod inferius remanet fixum, quousque totum figatur deorsum. Nam sulphur fixum cum sit coagulatis coagulatiuum, naturaliter congelat suum Mercurium per frequentem sublimationem super ipsum. Exemplum autem huius est terra & aqua, & cum aqua commiscetur cum terra: ipsa terra absorpsit aquam sua siccitate, & inspissat eam aquam sua densitate, & eam facit sibi similem sua grossitate: quoniã omne siccum naturaliter appetit suum humidum, & in suis partibus continuitate. Unde oportet experimentum istius scientiæ ad plenum cognoscere vires naturæ, & eisdem firmiter adhærere: quoniam naturæ sufficiens est tibi vel sibi, & similiter in omni quo indiget eadem sui perfectione. Ipsa siquidem cum sit sagax, est sollicita in creatione sui corporis, cuius sollicitudinis non est finis. Sufficit ergo vobis, charissime, naturam sapiënter disponere

extrinsecus: quoniam ipsa sufficienter extrinsecus disponet ad sui operationem. Motus si quidem ipsius sint adhærentes sibi viæ vni modo meliori & certiori, qui possint excogitari, vt patet ex creatione cuiuslibet generati. Idcirco tardamentum & præparamentum debent esse in magistris Philosophorum & operantium: quia natura motum præterire non poterit, nisi per contrarium impedita fuerit. Certum namque tempus est, quod ipsa habet ad imprægnandum, pariendum, & nutriendū, ac operandum. Vnde cum terram habueris imprægnatam, expecta partum: Cum verò pepererit filium, nutrias eum, quousque possit tolerare omnem ignem, & tunc poteris facere projectionem de ipso.

De reductione aëris super Elixir ad album.

C A P. XXVI.

Igitur cum aqua fuerit fixata, tere & imbe eam imbibitione rorida cum vna parte aëris sui, & pone ad sublimandum, faciens sub eo ignem primò lentum, postea fortiorē, quousque per continuam sublimationis reiterationem totum figatur deorsum, tunc per diem ac noctem facies sub eo ignem fortem: secunda die cum sua nocte fortiozem: tertia die cum sua nocte fortissimum, sicut est ignis fundendi. Sic enim aër figetur cum aqua & terra: quia natura lætatur naturâ, & natura docet naturam

tam præliari contra ignem per se combustibilem. Nam fugienti obuiante perit fuga: quoniam auis plumata detinetur ab implumata deorsum in terra.

De inceratione Elixiris albi.

CAP. XXVII.

Ab hinc ergo extrahe de lamina crySTALLINA, quam in fundo reperies lucidam, 3. j. teræ & cera inceratione vltima, guttando super ipsum guttam ad guttam in tenui crucibulo super ignem leuem de suo aëre albo iam dicto, donec fundatur sicut cera sine fumo: tunc proba super laminam ignitam: si se resoluerit velocissimè sicut cera, cerata est: si verò non, reduc ipsum ad cerandum guttam ad guttam de oleo suo albo, donec fundatur vt cera sine fumo. Et hoc quidem est præceptum omnium Philosophorum, vt cum per sublimationes fixaueris mundissimam terræ partem, reiteres sublimationem residuæ partis non fixæ super eam fixam, donec ea similiter figatur. Hinc tēta super ignem: si bonam dederit fusionem, tunc sufficienter sublimationem reitera. Si verò non, reitera super illam vicem non fixæ partis sublimationem, donec fundatur citò sicut cera sine fumo. Tunc extrahe & infrigidari permitte: quoniam est Elixir completum, impreciable precium, conuertens omne corpus diminutum, in infinitum solificum & lunifi-

cum verum. Projice ergo vnum pondus de eo super mille partes Mercurij cum sale & aceto abluti, & fiet pura Luna melior quàm de minera. Sic etiam si super imperfectorum corporum vnumquodque fuerit de eo proiectum, in verissimum transfertur argentum. Modus itaque huius compositionis verissimi Elixiris tradidi vobis completo sermone, ad quam per illum potestis peruenire indubitanter. Sollicitè ergo ad hos ingenieris modos regiminis exercere, & eorum virtutem ad vnguem inuenies. Quod quidem nec per se, nec fortè vt putes, miraculosè si arte perficitur in operatione. Operare ergo quodcunque volueris: quia ultra consilium istud, non possum aliud.

De compositione Elixiris rubei.

CAP. XXVIII.

Eodem modo fit Elixir rubeus ad Solem, sicut album ad Lunam. Pro qualibet realba ponas rubeam, & loco limaturæ Lunæ pone limaturam Solis, & aquam Mercurij rubificatam prius cum igne lapidis. Nam in opere lapidis ad rubeum, non intrabit nisi rubeū, sicut in opere albo nisi album. Solaris namque medicinæ non vrentis: præparatū sit additamentum rubei sulphuris per modum figentem & calcinantem in triplo fermenti præparati cum astutiæ industria. Administrare perfectè per modum solutionis, & sublimationis multiplicem cum

sem cum reiteratione multa, quousque non fixum cum fixo figatur deorsum: quoniā huius solutionis & fixationis modus est per reiterationem partis residuæ nō fixę sublimationis cum fixo ingeniosē coniungendi per minima, quousq; eleuetur cum ea, & iteratō figetur cum illa, vt stet. Cū verò tres partes aquæ suæ rubæ fuerint secum: per hūc modum sublimetur, vice post vicē cum eo, donec figatur deorsum: & pone ipsam per diem ac noctem in igne tepidissimo, vt melius depuretur & figatur in eo. Hinc extrahe, & cera sine fumo cum eo stās & penetrans, profundius tingens & manēns. Projice ergo vnum pondus de ipso supra mille partes Lunæ, vel ☿ abluti cum sale & aceto, & fiet Sol verissimus in omni examinatione, & melior valde, quā de minera productus, quia aurum & argētum ipsius elixiris excedit aurum & argentum mineræ in omnibus suis proprietatibus. Vnde dicūt Philosophi, quod aurum & argentum eorum, non sit aurum nec argentum quod est vulgi: quoniam additur eis additio magna in tinctura & præseruantia in igne, & proprietatibus multarum vtilitatum ad omnem infirmitatem expellendam.

De multiplicatione medicina.

C A P. X X I X.

Siverò medicinas istas cū fixæ fuerint, & datis oleis suis albis vel rubeis, donec fluxe-

FF

rint sicut cera, dissolueris in Mercurium suo albo vel rubeo, donec fiat aqua clara. Et postquam in leui decoctione congelaueris, & cum eorum oleis, & sic super ignem denuo ceraueris, quousq; fluunt citissime, duplicabitur virtus eorum in proiectione: & si eas cum solutæ fuerint, semel ad minus distillaueris, in centuplo augmentabuntur virtutes eorum. Modus verò multiplicationis medicinarum, est vt dissolvas vnumquenque illorum spirituum in aquam suam per inhumationem. singulariter, postea oleum, deinde ignem, & remanebit terra deorsum: Reduc ergo aquam per sublimationem super terram: donec bibat eam, scilicet aquam totam, & figatur cum ea: deinde imbe eam ex oleo & tinctura, donec figatur in ea, & etiam fundatur sicut cera. Projice ergo supra quoduis corpus, & ex eo tantum quantum vis: quoniam in duplo multiplicabitur tinctura eius. Et si vna pars sui primò conuertit cum suis corporibus centum partes: secundo conuertit mille: tertio decem millia: quarto centum millia: quinto mille millia in solificum & lunificum verum. Vnde est notandum, quòd quantò plus soluitur medicina, & sublimatur, & congelatur, tantò melius & abundantius operatur: quoniam in omni sua imbibitione & sublimatione acquirit sibi decem in proiectione. Non ergo est fastidium in reiteratione sublimationis & coagulationis: quoniam per eas medicina

medicina melius digeritur, vnitur, agitur, & perfectius operatur.

Quomodo debemus intelligere solutionem, sublimationem, & coagulationem.

C A P. XXX.

Veruntamen non putes me docere solutionem hîc, vt Elixir reducatur in aquam : sed vt. subtilies ipsum in quantum potes, & diuidas suas partes in fixatione coniunctas, suumque siccum conuertas, & humidum & grossum in simplum: quoniam opus solutionis inuentum fuit ad sublimandû, & non propter aliud. Vnde coniunctio corporum cum spiritib. fit cum dissolutione, & non cum sublimatione: quia corpora non indigent nisi sublimatione, vt melius cum spiritibus coniungantur. Eorum verò sublimatio est in aquam dissolutio: quia destillatio trahit lapidem de potetia ad actum, eò quòd facit omnino eum subtilem. Vnde cum corpus totaliter subtiliatur, spiritus vniuersaliter cum eo coniungitur, & non per aliquod ingeniorum genus ab inuicem separatur. Quoniam confirmatio spirituum cû corporibus fit cû corpora fiunt subtilia vt retinere possint spiritus. Et ideo qui corpora poterit separare cum prima sublimatione, finem consequitur optimum: quoniam in coniunctione spirituum cum corporibus tota debet esse intentio operantis. Et coniunctio eorum

scilicet spirituum fit, cum corpora subtilian-
tur, ut spiritus & corpora fiunt subtilia per dis-
solutionem, contritionem, & assationem eo-
rum cum spiritibus. Intellige ergo quæ dixi:
quoniam utile est totum, & nihil superfluum
est in dictis meis. Si verò non intellexeris, ite-
ra lectionem multoties, ut totum intelligas.
Vide ergo & intellige, & secundum ea opera-
re: quoniam quicquid diximus aliena verita-
ti, vivit Deus in nullo deficiens, deprehendes
declinare. Quare nisi despicias, nec labor pri-
uabitur fructu. Idcirco si verò subscripta non
intellexeris, non me reprehendas, sed tuam i-
gnorantiam calumnieris: quoniam infortuna-
tus es, sicut ille cui nunquam Deus aliquid
tribuit, vel condit boni.

De modo faciendi projectionem,

C A P. XXXI.

Sed quia grave est mille millium partes si-
mul fundere, cum volueris projectionem fa-
cere, hoc modo facies: Recipe centum partes
Mercurij cum sale & aceto abluti, & pone in
crucibulo super ignem. Cum autem coeperit
feruere, pone vnam partem tui Elixiris dicto
modo præparati super centum partes illius
Mercurij abluti, & fiet totum medicina super
aliud Mercurium ablutum. Deinde projice:
id est, partem medicinæ istius congelatæ super
100. partes ☿ abluti, in crucibulo ferventis ad
ignem,

ignem, & fiet totum medicina. Postea pone vnam partem istius medicinæ ultimò congelatæ super centum partes Mercurij abluti, & fiet totum aurum vel argentum in omni iudicio secundum quod primum fuerit Elixir rubeum vel album, supple præparatum, & vt dictum est compositum. Et hoc quidem est Rosarium Philosophorum, ferens odoriferas rosas tam rubeas quàm albas, extractas breuiter à libris ipsorum, nihil habens superfluum vel diminutum in infinitum perficiendum, in solificum & lunificum verum, secundum quod Elixir fuerit præparatum. Sic etiam habet virtutem efficacem super omnes alias medicorum medicinas omnem sanandi infirmitatem, tam in calidis quàm in frigidis ægritudinibus; eò quòd est occultæ & subtilis naturæ: conseruat sanitatem: roborat firmitatem & virtutem: & de sene facit iuuenem, & omnem expellit ægritudinem: venenum declinat à corde: arterias humectat: contenta in pulmone dissoluit, & vlceratum consolidat: sanguinem mundificat: contenta in spiritualibus purgat, & ea munda conseruat. Et si ægritudo fuerit vnus mensis, sanat vna die: si vnus anni, in duodecim diebus. Si verò fuerit aliqua ex longo tempore, sanat in vno mense, & non immediatè. Hæc medicina super omnes alias medicinas, & mundi diuitias est oppidò perquirenda: quia qui habet ipsam, habet incomparabile thesaurum.

FF 3

De recapitulatione totius magisterij.

CAP. XXXII.

11 lapis

Pertractatis igitur regiminibus totius huius summi operis secundum exigentiam sui sermonis cum causis omnibus sufficientibus, restat breuiter ut teneatur memoriale totum recapitulare sub completa breuitate sermonis. Dico ergo, quoniam totius operis intentionis finis est, ut sumatur in capitulis notus, & cum operis instantia assidue super ipsum opus sublimationis primi gradus, ut à corruptibilitate mundetur, & impuritate purgetur. Demum cum eo soluto per ipsius additamentum album vel rubeum, donec in ultima sublimitatis materia perueniat, & ultimo volatile fiat. Ab hinc vero cum fixationis modis figatur, donec in ignis asperitate quiescat. Demum vero fixum lapidem cum non fixa parte seruata, per modum solutionis & sublimationis volatilem facias, & volatilem fixum, & fixum solutum, & iterato volatilem: ac iterato volatilem fixum quousque fluat, & alteret in complemento solifico & lunifico certo. Et in hoc completur arcanum preciosissimum, quod est super omne huiusmodi arcanum impreciable precium, & omnium Philosophorum thesaurus. Idcirco, charissime Domine, exerceamini ad illum cum laboris instantia, maxime in diuturnitate meditationis immensa; quoniam cum illa Elixir

com-

completum inuenies, & sine illa nūquam. Modos verò ipsius completo sermone vobis superius dedi, non sub ænigmate, sed sub plena sermonis serie. Discretionem vestram lucide alloquendo: quoniam, teste Deo, sic libris Philosophantibus omnibus, & cunctis sciētibus, nihil in hac arte inuenimus melius nec perfectius, quàm in ista breuitate suprā scripta: tamen truncata, quanuis intelligentib. satis proluxa. Et qui habes istum librum, in sinu tuo reconde, nullique ipsum reueles, nec manibus impiorum offeras: quia secretum secretorum omnium Philosophorum plenariē comprehendit. Talis siquidem & tātus margarita non est porcis & indignis largiendus: quoniam est donum Dei magnum, & Deus cui vult largitur ipsum & aufert. Quapropter, charissime, qui habes istum librum, digito compeſce lābellum, filius existens Philosophorum, vt meritò merearis dici & esse de numero sapientum antiquorum.

*Explicit Rosarius à Magistro Arnaldo de
Villa nona compositus.*

MAGISTRI ARNALDI
DE VILLANOVA, LIBER
dictus, Nouum Lumen.

● PROOEMIUM.

RATER & Domine reuerende : Licet liberalium existam scientiarum ignarus, studioq; non sim assiduus : nec in statu maneam clericali, voluit Deus tamen, sicut cui vult inspirat, mihi quanuis immerito secretum praeclens reuelare. Et quoniam exigunt vestra nobilitas, probitas, prudentia larga manus : vt quemadmodum assidue profunda scientia perscrutando, non recusastis labores, sumptus, & studia diuturna : sic & vberem fructum. Ex qua in agro Philosophiae funditus arbore consequamini Dei dono. Ea propter vestra prudentia desideratum Lapidem siue Elixir, occulta fide probum per virum, mihi à Deo institutum, ostensum, eiusq; regimen, vt vidi, feci, & tenui, reserabo. Sciens quod visis & intellectis qua scribo, liquide erit vestro ingenio perspicaci, quod ego Dei nutu secretum noui vulgariter ignoratum.

CAP. I.

Intellige ergo dictum Philosophi : Quod actus actiuorum in patientis sunt dispositione: per

ne: per quod intelligitur, Elixir fieri non posse, nisi ex materia ad hanc perfectam dispositionem habentem. Testificor autem vobis, huiusmodi habilitatem inesse materiei, ex qua manibus meis, testibus oculis, per alienam tamen, vt prædixi, doctrinam, facta fuit Elixir, Saturnum conuertens in Solem: quam quidem materiam iam vobis nominaui, quod est Philosophorum magnesies: de qua Philosophi extraxerunt aurum in corpore eius occultum. Et de qua argentum viuum de argento viuo, & sulphur de sulphure inuenerunt, quod est lapis in similitudine & actu: sed in natura non imitatur naturas lapidis. Quare dicitur Lapis non lapis, & est mista tabesci, dictum argentum viuum nostrum, non argentum viuum in propria natura, nec adhuc in natura ad quam deductum est per mineram. Sed argentum viuum nostrum in natura, ad quam deducit illud artificium nostrum. Istud est æs nostrum, ex quo fit tinctura vera, ex quo fit Chabrici, & Veyæ coniugium, in quo est Rex cum sua vxore. Et hæc quæque ipsos emendant in ipso aëre sunt: vt per operationis documētum clariùs patefiat. Ille est spiritus quo tingimus, & est corpus, de quo in Turba dicitur: Argentum viuum non habetur ex corporibus liquefactis liquefactione vulgari: sed ex illa quæ durat, quàm diu coniuges vero matrimonio vniuntur, scilicet vsque ad albedinem. Hic est

lapis qui in vertice montium inuenitur. Et dicitur meritò mineralis, animalis etiam fertur esse: quoniam animam habet. Quare dicitur in Turba, æs, vt homo corpus habet & animam. Item omne quod habet spiritum, habet & sanguinem. Item dicitur spiritus: id est, sulphur per corpus: & æs: id est, magnesiæ, siue terræ: quæ spiritualis facta, dicitur aurum quod erat in corpore magnesiæ occultatum. Quare dicitur: Fili extrahe à radio suam vmbra. Patet etiam quòd applicari sic potest anima: cum quasdam ostendit animi virtutes. Mouet enim & mouetur: agit & patitur. Quare in Turba: O natura, qualiter omnibus imminet, ac omnia superat: & est acetum acerrimum, quod fecit aurum esse merum spiritum: & cum corpori admiscetur, fiet vnum cum eo, & vertit ipsum in spiritum. Cum enim dicatur animal: ergo vegetabile quid dicitur, & meritò. Nam in operatione vegetabitur de virtute in virtutem, subtiliando & depurando se, & colores in se meliorando, vsquequo optatum assumat ruborem, in quo est perfectio, virtutemque penetrandi capiat & tingendi. Hoc autem animal Berbel, crocos vel croceum, lapidem vegetabilem, nutritum in montibus errantes plurimi non cognoscunt. Venditur autem palam minimo precio.

Sequitur

Sequitur lapidis mundificatio, antequam ponatur in decoctione. CAP. II.

Hoc opus quod vestro intellectu demonstravi, purum, mundum, amœnum, sincerum, rectum, in tenues laminas coaptatum, se ostendit quod per ignis liquefactionem modis à minerali grossitie expurgatum eleuationum modis subtile fit in relictis quibusdam superfluitatibus adustionis, & terrestreitatibus & tenuis fortique vnione permixtis: & quibusdam humiditatibus corrumpentibus exhalatis. Cuius subtiliationis signa sunt duo: vnum quidem quod eleuans est spiritus citrinus, minus durus lapis factus, aliquantulum perspicuitatis habens. Aliud verò quod remansit in vasis fundo, terra tenuis & nigra. Aduertatur autem ad hoc: quod in hac eleuatione si rectè fiat, quoddam permanens inuenitur, quod debet per vim adduci super abundanter volatilis, eleuari, & parti quæ residet, ex eadem quod eleuatum est, reddi debet, donec fugiens totum fiat. Et tunc terra nigra prædicta remanet ex ambobus, in lapidem prædictum, durum, citrinissimum, iam conuersum. Non autem contentemini de volatilitate prædicta, donec inueniatur quod tota massa lapidis prædicti, igne eleuati, reddita in suo vase per eundem continuo ascendat: sic quod nil in profundo mundum nec sordidum resideat ex eadem,

Dum verò sic perfectissimè eleuabitur, adimplebitur in operis Philosophici perfectione, quâ iubet scriptura, dicens: Suauiter cum magno ingenio ascendit à terra in cœlum. Item: Scitote quòd cum corpori admiscetur, fit vnũ cum eo, & vertit ipsum in spiritum. Et Geber idem præcipit in capitulo de tertij ordinis medicina: & omnes Philosophi idem clamant, & hoc opus à Philosophis nominatur Ablutio, per quam achilésue: quoniam in eleuatione vterque ascendit in fumum, seu fumi speciem. Et quia etiam liquatur hæc materia dum ascendit, patet eam esse de natura aque calidæ: namque liquatur, & frigido coagulatur: & cum à superfuitatibus denudatur, abluatur & imbibitur: & aqua sua, scilicet spiritu prædicto ab eo eodem germine procedente. Hæc est ergo Philosophica dissolutio, quæ fit igne.

Sequitur decoctio primi gradus vsque ad albedinem. CAP. III.

Istud igitur rotundum spirituale factum, quod æs vertit in quatuor, balneum temperatum ingredi: sed per quod corpus sit suaue atque continens ignem leuem, qui humiditatum est corrumpentium consumptiuus. Fieri ergo debet furnus talis dispositionis, quòd in eo lentus administretur ignis, qui augmentari non possit: & vas materiam capiens vitreum debet esse coopertum ferro, vase eiusdem

dem formæ scisse per medium : & debet esse vas longum cubito vno : strictum in summitate, & strictura nihil permittat exhalare de spiritu: & longitudo fumos præcipitet, si quos eleuari contingat, & humiditates corrumpentes infra se consumat. Quorum furni & vasis quærentium est lilij visio, non scriptura: & debet calor vas vndique circuire: ita vt æqualitas vndique sit caloris: aliàs frustra balneum diceretur. Et in furni summitate debet esse foramen, per quod exire debet frustum vnum vitri rotundum & longum, claudens orificium dicti vasis: in cuius frusti tactu cognoscitur, si calore congruo materia decoquatur. Et si fortè aliquis fumus infra vas iam dictum ascendere videatur, non permittit ipsum dosis dispositum exhalare, quantuncunque vas etiam teneretur apertum. Quare dicitur à Gebero: Nunquam vnum ab alio verè separatur, licet quo ad visum segregari, vel separari superficialiter videantur. Nec vnum sine alio esse potest: nam sui spiritus temperati sunt per viam naturæ perfectæ, in tantum, quòd ab inuicem non separantur. In hoc autem gradu caloris, materia nigra efficitur: quoniam nigredinem efficit in humido calor agens. Quare in Turba dicitur: Videns autem nigredinem illi imminere, scito iam corpus liquefactum esse. Item primò in opere omnia denigrantur. Ille verò fructus ideo fit, vt caueatur ab igne nimio: quoniam

intrusus calor perire facit, & compositum se-
gregare. Et ideo temperato debet igne prose-
qui: decoquitur, sicut puer lacte nutritur. Et in
hoc omnes conveniunt. Et hoc etiam osten-
ditur in Practica de diversis coloribus, sub ni-
gro colore contentis.

De gradu ignis adveniente nigredine.

CAP. II II.

Cùm verò totum est nigrum, continuetur
ignis eiusdem gradus, donec albedo in ven-
tre ipsius occulta appareat: nam sic approxi-
mat fixum. Notandum autem, quòd in ipsa
nigredine multi colores apparent, de quibus
faciunt Philosophi mentionem. Nam quan-
doque totum fit viride, quandoque liuidum,
quandoque violacei coloris: quandoque et-
iam ex vno latere vasis est viride, ex alio ni-
grum, vel liuidum intus, & viride extrà, hi ta-
men colores omnes sub nigro comprehédun-
tur. Et quoniam in eis nulla perfectio essen-
tialis existit: ideo Philosophi principaliter tan-
tùm inter cæteros colores nominant tres, vi-
delicet quæ virtutes dicuntur animæ, scilicet
nigrum, album & rubeum. Quare in Turba:
Veneramini regem & suam vxorem: & noli-
te eos comburere, ne fugetis eos nimio igne:
quoniam nescitis quando indigetis his, qui
regem & suam vxorem emendant. Coquite
eos vt fiant nigri, deinde albi, deinde rubei:
deinde

deinde tingens fiat venenum. Item fiat lapis albus combustionē : & humore seu liquefactione. Per aquam dicitur sequi mortificationē quæ apparet in nigredine. Primò apparente, in qua mortificatione vniuntur spiritus : id est, desiccantur : quia nisi corpora exiccentur, non apparent colores animæ, quæ nigredo & nubes appellantur. Item magnesies cū dealbatur, non permittit spiritum fugere : quia natura naturam continet. Humiditas ergo quæ curabat in decoctione nigredinem, se desiccata ostendit, dum color albus incipit apparere. Nam in transmutatione nigredinis vidi, antequam perfectè dealbaretur, fuscā albedinem, quæ brunus color vulgariter dicitur : quæ brunicies vera albedo postea efficitur. Tunc autem durante brunicie magister meus fregit vas & lapidem & inspexit eum intus & extrā, & inuenit brunum extrā : intus autem erat adhuc nigredo. Cuius causam mihi assignauit, quòd videl. partes materiæ vasis lateribus adhærentes magis senserant calorem sibi propinquum, quàm materia media, idcōque citiùs in calorem cœperant transmutari. Et dixit mihi quòd ista brunitas ascendebat : quòd albedo extrahebatur à nigredinis eius ventre, sicut in Turba dicitur. Cū enim videris ipsum natum, scito quòd albedo ipsius in ventre nigredinis primò apparentis occulta est. Et tunc te oportet illam nigredinem ex

trahere ab illa nigredine subtilissima eius: non autem miremini: quia adhuc materiam hanc voco lapidem. Nam sciatis quòd quandiu durat albedo, & etiam assumpta rubedine, per longum tempus stat durus, & in massæ fortis speciem residet, quousque decoctionis continuatione per se ipsam incipit dirui, & aliquantulum eleuari.

Sequitur decoctio secundi gradus vsque ad rubedinem. CAP. V.

Cùm igitur sic dimiserit hic lapis nigredinem, mutatur gradus ignis, & ponitur in alio furno subtilis dispositionis, in quo fortior adhibeatur decoctio. Calefacientes vas, & materiam circunquaque, & ibi decoqui debet. Nam tunc suscipit veram albedinem, cum qua ibidem coquitur tandiu, donec albedine transmutata ruborem adsumere videatur. Cauendum est autem, quòd iste ignis non sit intensior, quàm ad suum gradum spectet: nam in illo albo colore, corpus & spiritus sunt verè coniuncti. Et si daretur decoctio in excessum ultra debitum sui gradus, separarentur vnita. Quare in Turba dicitur: Coquite & caute ne in fumum vertantur & procreant. Citrinatur autem quando de albo colore in rubeum transmutatur. Citrinus autem color est medius inter album & rubeum. Oportet ergo eum prætendi ante rubedinem veram. Et de hac Practica

etica locuti sunt Philosophi, dicentes : Spiritus & anima non vniuntur, nisi in albo colore: quia tunc in albo colores qui in mundo excogitari possunt apparent & firmantur : & tunc in vnum colorem scilicet albedinis, conueniunt: dealbatio enim est totius operis fundamentum: nec inde variatur in diuersos colores, videlicet veros, præterquam in rubeum, in quo est finis vltimus. Citrinatio enim quæ fit inter album & rubeum, non debet dici color in perfectione. Approbantur autem per hæc omnia, quæ prædixi, quæ etiam vel re ipsa facti experientia demonstrauit.

Sequitur decoctio tertij gradus vsq; ad calcinationem. C A P. V I.

Et dum rubescere incipit, ponitur ad decoquendum in alio furno, fortiolem ignis gradum, donec intus & extra vera rubedine perfruatur. Cuius signum est disruptio & pereleuatio suprâ dicta : de quibus in Turba dicitur Post albedinem autem non potes errare. Nam igne augmentato post albedinem, ante rubedinem ad cinerationem peruenitur. Item videns autem illam albedinem supereminentem, esto ratus, quod rubor in albedine illa occultus est : & tunc oportet illud extrahere, & coquere, quousque totum rubeum fiat. Et si vobis dubium relinquatur: quare albedo à nigredinis ventre extrahitur, rubedo autem non

GG

extrahitur ab albedine, licet sit rubeum deco-
quendo, declaro vobis hoc modo: quoniam
durante nigredine materia remanet, & est hu-
mida in natura, quæ humiditas se ostendit ap-
parente albedine desiccari. Et nunquam e-
tiam apparet albedo, donec humiditates cor-
rumpentes, sint omnino consumptæ. His er-
go duabus de causis dici potest, quòd albedo
à nigredine extrahitur. Dum autem rubescit
nihil deuasatur, sed tantum coquitur, & deco-
ctione sui forti color rubeus immutabilis ap-
paret, in quo est perfectio. Quare in Turba: Ex
composito in spiritum rubeum verso, fit mun-
di principium. Item spiritus tingens & viuifi-
cans intromittitur, postquam recessit humidi-
tas corrumpens non aletur, quòd est peruen-
tum ad dealbationem seu ad albedinem. Hoc
ergo colore rubeo apparente, natura sui perfe-
ctionem ostendit occultam.

*Sequitur calcinatio, in qua vltimus gradus figendi
completur. Et tunc spiritus corpus est verè factus,
verè permanens, & fugitium fugiens.*

C A P. V I I.

Postquam hæc materia rubeum habens co-
lorem dirui & eleuari incipit, ponitur ad cal-
cinandum per flammam fortem reuerberio-
rum iam in terreo vase, in quo ignis gradu fi-
xio completur, & permanens efficitur, vera ac-
que perfectissima fixatione. Quare Iber ait in
cap.

cap. de Calcinatione, quòd spiritus calcinantur, vt fixationes fiant, & melius dissoluantur. Et in capitulo etiam de tertij ordinis medicina incipit calcinari. Et debet in ignis calcinantis rigore permanere, donec puluis tactu impalpabilis fiat, intensissimum habens ruborem. Quare in Turba sic dicitur: Scitote quòd cùm cinis est, optimè miscuitur: eò quòd cinis ille recipit spiritum, & inclusus est ille humor per interiorē ignem, quousq; croci sicci, vel combusti sanguinis, vel syrupi granati colorem assumat. Item cum aqua introiuit in corpore, vertit ipsam in terram: deinde in puluerem, siue in cinerem, si vult apud perfectionem experiri, manu accipite. Si enim impalpabilem aquam inueniunt, bene est: sin autem iteratè. Hic autem cinis rubicundissimus impalpabilis in se ipso: eleuatur etiam & crescit in modum fermenti, & separatur ab eo in calcinatione, prædicta terra nigra, subtilissima & perlucida, quæ in fundo vasis est, sub dicto puluere rubeo reperitur. Vnde dicebat mihi magister meus: Apparet perfectionem fixationis in hoc existere duabus de causis: vna quidem: quia per fixationem & per calcinationis igne, introducit parua quantitas huius Elixir super multas quantitates non permanentes corporis proiecta confirmans in eis aurifixionem: quod non faceret, nisi in ea fixio superabundaret. Alia verò: quia terra nigra prædicta

in calcinatione separatur à commixto, quæ aliàs fuerat in toto opere inseparabilis, propter fortissimam vnionem: & ideo necesse fuit per fortissimum artificium separari. Et si remaneret commixta propter sui impuritatem, impediret puræ materiæ ingressum.

*Sequitur cinis per calcinationem factus fusibilis,
& iteratò lapis, qui est Elixir completum.*

C A P. V I I I.

Cinis verò iste caret fusione: qualiter autem ingrediatur vt tingat, certè liquefactio sibi redditur, siue sudor, per modum à Philosophis traditum. Quis ergo modus est ille? Est ne in aquam soluendo? Certè non, quia Philosophi non curant de aquis tangenti adhærentibus, & id humectantibus. Quare dicitur in Turba: Incipientes autem, audientes aquam, putauerunt eam aquam esse vulgi: quòd si nostros libros legissent, scirent vtique aquam esse permanentem. Quæ ergo aqua est verè, quæ tangenti non adhæret, sed superficiem discurrit nihil humectans sicut argentum viuum. Quis ergo faciet talem aquam? Certè dico quòd ille qui scit facere vitrum. Hæc enim materia nihil aliud est quàm de seipsa vult sibi adiungi: nam omnia quibus indiget in se habet. Et si bene excogitentur quæ prædixi, scietis ex hoc cinere habere lapidem rubeum in intenso colore, parum perspicuum habentem, frangibilem
cum

cum modico ictu, fusibilem, penetrantem, ingredientem, & perpetua citrinatione tingentem. Cuius vnum pondus centum millia, & plus Saturni conuertit in Solem. Est autem in projectionis modo subtilitas: qua ignorata Elixir tenens non proficit ex eodem.

Conclusio totius Epistolæ. CAP. IX.

Ergo pater non miremini, si in hoc opere multi errant. Quoniam iuro vobis, me nunquam vidisse quenquam præter magistrum meum: qui in debita applicaret materia opus suum, sed conantur ad impossibilia in materijs: ac si de cane crederent hominem generare. Quid mirum ergo si reddant in operibus mendaces? Nam lapide, & vnde noto in Practica operis dubia subtilissima multa restant: verè autem credatis, quòd in libris suis posuerunt Philosophi veritatem. Sed post mortem scribentes cuiuslibet scripta eius, quando est ab aliquibus malè intellecta: quod tamen ipse si præsens esset, & speculatiuè exponeretur iuxta verbum, verificaret opera per effectum. Ego autem vestræ prudentiæ per omnia exposui totum opus: & per dicta Philosophorū aliqua approbaui, licet pauca curauī allegare, quod ex causa omisi: quoniam præsumo, quòd vos scripta Philosophorum omnia in scrinio vestri pectoris inclusistis. Et sic non dubito, quòd dictis meis ea omnia applicaueritis per

vos ipsum: sicut ego per experientiam quam vidi, scripta sapientum intelligo, aliàs non noturus. Et si circa hoc breuiloquio brevis fui: hoc ideo. Nam in vobis tantum præsumo scire fundamentum, quod vobis non latebit intentio huius rei. Et sufficit mihi, quòd vobis soli meus patet intellectus, & non mecum migrare queat huiusmodi veritas ab hac luce. Ob paternitatis vestræ reuerentiam, Nouum hoc Lumen edidi super ea: quoniam inter Mundi cæteros vos elegi, hac re meo iudicio digniorem, & Altissimus faciat vos peruenire ad optatum.

Explicit Nouum Lumen.

Incipit perfectum Magisterium, & Gaudium magistri Arnaldi de Villa noua, transmissum per eum ad inclitum Regem Aragonum, quod quidem est, Flos Florum, Thesaurus omnium incomparabilis & Margarita: in quo reperitur veri compositio Elixir, tam album quàm adrubeum componendum, videlicet ad Solem & Lunam sub compendio declaratum.

SCias, charissime, quòd in omni re quæ sub cœlo est, creata sunt quatuor elementa, non per visum, sed per virtutem. Vnde Philosophi sub velamine scientiæ elementum, istam

ti, istam scientiam tradiderunt: & ad literam non intelligentes operantur ex sanguine, capillis, ouis, & vrina, nec non multis alijs, & ex illis primò extraxerunt quatuor elementa, vt cum eis opus perficerent, separando primò per distillationem ex prædictis aquam claram: deinde oleum in superficie citrinum, quod dicunt ignem & aërem continere, & terra nigra in fundo remanet. Postmodum cum aqua terram abluunt & dealbant imbibendo ipsam: & decoquendo aquam illam toties, donec terra dealbetur.

Deinde reducunt oleum illud ad ignem paratum distillando, quousque dicta terra totum bibat, scilicet, aquam, oleum & tincturam. Et istam terram siue cinerem proijciunt super corpus fustum, videlicet super cuprum aut aliud, & nihil inueniunt: & tamen faciunt & operantur secundum quòd Philosophi dicunt in libris suis: & sic in errorem ceciderunt, non inuenientes introitum. Et tamen error illorum est: quia certum est, quòd non generatur ex homine nisi homo, nec ex equo nisi equus: similiter nec ex alijs animalibus, nisi sibi similia. Cum igitur ista sint à natura metallorum penitus aliena, impossibile est ex ipsis fieri generationem ex metallis: quia metalla non generantur, nisi ex spermate proprio: Argentum autem viuum est sperma metallorum & origo eorum, prout dicunt omnes Philosophi, &

etiam vsus & ratio docet, prout inferius declarabo. Ista autem prædicta, videlicet sanguis, capilli, oua, & cætera vegetabilia, non sunt argentum viuum: ergo ex ipsis est impossibilis generatio, seu transmutatio metallorum, non sunt igitur prædicta lapis noster; licet sint exempla.

Sunt alij qui accipiunt quatuor spiritus, scilicet, arsenicum, sulphur, argentum viuum & sal armoniacum, & dicuntur Spiritus: quia ab igne fugiunt, & euolant in fumum. Et ista accipiunt loco quatuor elementorum; videntes quod Philosophi dicunt in libris suis: scientiam esse in spiritibus, & istos subiacentes, vt sint naturæ aëreæ, vel naturæ aëreæ efficiantur. Fixant postmodum calcinando, vt sint naturæ terreæ: soluunt, vt sint naturæ terreæ, aqueæ, distillant, vt sint naturæ igneæ. Et ista componunt iuxta libros credentes habere scientiam elementorum; & composita simul componunt supra captum, & nihil inueniunt sed vt primi in errorem sunt elapsi. Et causa illorum errorum est multiplex, quarum duæ sufficiunt quo ad præsens. Vna, quia vt prædictum est, quod metalla non generantur nisi ex suo spermate. Ista autem non sunt sperma metallorum perfectorum, excepto argento viuo. Ergo ex eis est impossibile fieri generatio, vel transmutatio in metallis. Item quia sulphur & arsenicum citò comburantur in igne.

in igne, & ab ignis combustione in carbonem transferuntur: quomodo ergo expectabitur de eo bonum: quia citò comburitur, & in carbonem reducitur, nec aquam expectare debet? Igitur patet subtiliter intuenti, quòd nec ista per se, nec iuncta cum corporibus, neque mista cum oleis extractis ab ouis, sanguine & capillis, vrina, vel alijs vegetabilibus, nec mista ad inuicem sunt lapis noster, aut medicina nostra. Et hoc propter rationes prædictas, quia ad generationem hominis non fit alicuius commixtio rei, nec ad generationem animalis, nec ad generationem plantæ, nisi suis proprijs seminibus, aut spermatis. Igitur magisterium nostrum commistione alicuius non indiget extranea. Quidam credunt in salibus, seu saluminibus scientiam inuenire: & ea solunt & calcinant, fundunt & præparant: & aliqui per se solùm proijciunt super corpora imperfecta. Et alij simul miscent cum spiritibus, vt dictum est. Præparant autem cum corporibus præparatis, & nihil inueniunt. Et causa illorum errorum est similis præcedentibus.

Et quidam ex solis corporibus credunt medicinam elicere: & præparant ea calcinando, soluendo & congelando, & proijciunt super corpus, & decepti sunt. Et error illorum est, quia sperma illorum ab initio non acceperunt, sed corpus, vt est in natura sua. Ex rationibus ergo dictis apparet, quòd non in sanguine, nec

in ouis, nec in capillis seu vegetabilibus appareat, aut habebitur scientia nostra, nec in spiritibus prædictis per se, aut salibus, atramentis, aut alijs huiusmodi quibuscunque.

Et quidam subtilius inspicientes, considerauerunt argentum viuum esse principium metallorum, & ipsorum origo in caloris sulphure inuenitur. Decoxerunt & sublimauerunt per se argentum viuum, & fixauerunt, & præparauerunt, & nihil inuenerunt. Causa vero erroris illorum est: quia sperma viri non prodest, nec fructum affert, nisi proijciatur in matricem mulieris. Sic etiam Mercurius, qui sperma est, non prodest, nisi proijciatur in matricem corporum, vt ipsum maturent. Quidam ipsum cum corpore amalgamando miscuerunt, & lauarunt tam diu cum aqua dulci, donec eis apparuit: quia corpus mundum est redactum: & illud coxerunt vsque in finem: credentes quòd argentum viuum cum tali corpore misceatur: & nihil inuenerunt: quia corpus immundum inuenerunt, & argentum viuum euauit: sed corpus fuit mundius, quàm fuisset. Causa vero illorum errorum est: quia sperma non iungitur cum corpore, nisi Luna mediante: quoniam anima est medium inter spiritum & corpus, ipsa ad inuicem coniungens. Anima autem fermentum est: quia sicut anima corpus viuificat hominis: sic fermentum corpus mortuum à natura sua penitus

tis alteratum viuificat. Vnde anima obtinet principatum exercens vires suas: idcirco, quid sit fermentum, infra dicetur.

Quidam miscent corpora imperfecta cum corporibus perfectis, & ponunt in examine, credentes, quod id quod est bonum & purum in corporibus imperfectis cum perfectis remaneat, & residuum euanescat. Hæc autem non videntes illusi sunt, & cecidit in eis cogitatio praua. Causa autem illorum errorum est: quia corrumpens corpora imperfecta, impedit ne perficiantur. Et nota quod hinc oportet habere duplicem virtutem, quæ separaret terram sulphuream comburentem à commixto, & quæ conuerteret iam separatam ad naturam suam. Hanc autem virtutem corpus in sua grossitudine habere non potest. Hæc omnia tentauerunt communiter operantes, prout & ego tentavi iam, & in stuporem adducti sunt tanquam de scientia desperati, & intellectus imbecillitate magisterium relinquentes.

Nunc autem scire te volo, quod materia omnium metallorum, & eorum sperma est Mercurius decoctus & inspissatus in ventre terræ, calore sulphureo decoquente, & secundum varietatem sulphuris, & ipsius multitudinem in terra diuersa metalla generantur: semper tamē eorum materia est vna & eadem essentialiter, solo tamen differunt accidente, scilicet decoctione maiori aut minori aduen-

ti, vel non adurenti, seu comparatis. Et in hoc omnes Philosophi conueniunt. Et adhuc tibi, charissime fili, clariùs demonstrabo. Certum enim est, quòd omnis res est ex eo, vel de eo in quod resoluitur: super quod ponam tibi exemplum. Glacies vel nix conuertitur in aquam mediante calore: ergo priùs fuit aqua quàm nix vel glacies: sed omnia metalla conuertuntur in argentum viuum: ergo priùs fuerunt argentum viuum. Modum autem conuertendi ipsa in argentum viuum, inferiùs te docebo. Hoc autem supposito, quòd metallum possit resolui in argentum viuum, soluitur opinio illorum, qui dicunt: Spiritus & alias species in elementa & naturam metallorum transmutari non posse: quia hoc verum non est, vt ipsi asserunt, nisi ad primam materiam reducantur. Reductio ipsius ad primam materiam est facilis & possibilis metallis. Item ostendo tibi quòd multiplicatio in metallis est possibilis. Nam omne crescens & nascens multiplicatur, vt patet in plantis & arboribus: nam ex vno grano mille grana procreantur: ex vna arbore infiniti procedunt ramusculi: ex quibus fiunt diuersæ arbores & infinitæ. Et sic suum numerum augent & multiplicant. Metalla autem in terra nascuntur & crescunt: ergo possibilis est in eis augmentatio & multiplicatio vsque in infinitum.

Ostendi tibi, charissime fili, sapientiæ: si ea
quæ

quæ dicta sunt, intellexisti, errores omnium operantium communiter cum causis suis: & affirmaui hoc esse verum demonstratione aperta & lucida: nunc Dei auxilio ad practicam veniamus. Dico tibi charissime, quod oportet corpora primò ad primam materiam reducere, ad hoc vt fiat generatio seu multiplicatio seu multiplicatio in eisdem. Animaduerte ergo in his quæ tibi describuntur. Accipe cupri lb.j. & fiat ex eo limatura munda, & misce cum lb.iiij. Mercurij, terendo in mortario cum sale modico & aceto, quousque simul amalgamentur. Cum autem cuprum fuerit optime coniunctum, pone ipsum in bona quantitate aquæ vitæ, hoc est, in xij. partibus sui de aqua vitæ. Hoc est, quod si amalgama fuerit lb.j. aqua de vite sit xij. & pone totum in vrnali super ignem debilis cineris inferius lentissime ad ignem per diem naturalē: tunc dimitte infrigidari, & cum frigidū fuerit, cola aquam tuam cum omnib. quæ in ea sunt per pannum lineum donec exeat & transeat per pannum de aqua, id quod de corpore resolutum fuerit, & non per filtrum: quia non exiret resolutio corporis per filtrum, & pars quæ poterit exire exeat, & pone ad partem. Deinde accipe id quod remansit in panno, & iterum cum noua aqua benedicta repone ad ignem in vase prædicto, per diem & noctem vt prius: & cola vt supra dicitur, & aquam secundam cum prima

ad partem pone, vt suprà : & sic toties reïtera, quousque opus ad aquam reuertatur, hoc est ad primam materiam, quod est Mercurius.

Quo facto, totum istud accipe, & pone in vase vitri, super ignem lentū decoquens, quousque videris in superficie nigredinem apparetem, quam remoue subtilius quàm poteris, & sic reïtera coquēdo, & nigredinem à superficie tollendo, quousque appareat nihil nigredinis, & aqua remaneat clara: nunc habes aquā & terram, scil. duo principalia elementa.

Deinde accipe illam terram & nigredinem quam collegisti, & pone in vase vitreo, & superinfunde de aqua prædicta, quousque super eam natet: & coque lento igne per quatuor dies: tunc aquam pone & coque, & sic deinceps, quousque terra albata & clara. Et hoc est quod Philosophi dixerunt: hæc terra cum aqua putrescit & mundificatur: quia cū mundificata fuerit, auxilio Dei totum magisterium dirigetur. Qua mundata & clarificata, seu dealbata, vt dictum est, aqua mediante, quæ cum dicta terra, mediante calore, & coagulata & inspissata terram ipsam coagulatam cum aqua sua, inspissatam sine alia aqua decoquens forti igne in cucurbita vitrea, alembico vitreo superposito, donec quicquid fuerit de aqua, ascendat ad alembicum, & terra remaneat calcinata. Tunc accipe de fermento de quocunque volueris quartam sui partem: id est, si fuerit

rit vna libra corporis perfecti, de fermento vncias tres. Fermentum verò aut est aurum aut argentum: & istud fermentum cum terra fermentetur, sic soluti, vt de terra factum est: & eodem ordine cum terra præparatum simul coniuge & ablue cum aqua prædicta, & coque per tres dies aut plures. Tunc iterum aquâ suâ imbue & coque vt prius: & hoc toties reitera, quoties & donec hæc duo in vnũ reducantur: quod perpendes quando color non variabitur in eisdem: tunc super eis infunde aquam prædictam, partem post partem paulatim, vsq; dum biberit de ipsa quâtum poterit: semper nouam aquam infundendo. Nam in ista coniunctione spiritus, & corporis, cum eisdem commiscetur anima: & vnum fiet cum eis, & corpora cōuertuntur in naturam ipsorum, & germen coniungitur cum corporibus ipsorum prædictis mundatis: quia non poterât antea propter illorum immundiciem & grossitudinem, sed cum eis coniungitur, & in eis crescit & augmentatur.

Nunc reuertar, charissime, ad dicta prius, applicâs singulariter super ea verba Philosophorum antiquorum, obscure in parabolis collocata. Vt me in dictis verba Philosophorum intelligere, cum ipsa verba eos protulisse affirmes. Primum verbum est corporum in argentum viuum reductio: & istud est, quod Philosophi vocauerunt Reductionem, quæ est artis fundamentum. Verba Philosophi:

Nisi corpora solueritis in vanum laborabitis: De qua solutione tractans Parmenides in libro Turbæ dixit: Si hunc librum legissent & intellexissent, scirent vtique aquam esse permanentem, quæ absq; suo corpore cum quo iuncta est, & facta est vnum permanens, esse non posset. Non igitur corporum Philosophorum aqua nubis, sed ipsorum conuersio in aquam, ex qua fuerunt creata, scilicet argentū viuum, prout gelu conuertitur in aquam limpidam, ex qua primò fuit. Ecce per Dei gratiam vnum habes elementum quod est aqua.

Secundum verbum est: Quod sit terra. Et hoc est quod Philosophi dixerunt: Quod de grossitudine aquæ terra generatur: quoniam fæces aquæ quæ remanent in fundo vasis, Terram Philosophi dixerunt. Sic habes ergo secundum alios, elementum, quod est aqua.

Tertium verbum est: Quod est terræ mundificatio. De qua mundificatione Morienus Philosophus dicit: Hæc terra cum aqua putrescit & mundificatur: quæ cum mundificata fuerit, auxilio deitatis totum magisterium dirigitur. De qua dixit etiā Pheyrer in libro Turbæ: Iunge siccum humido, scilicet, terram aquæ. Ecce & aquam per se iam habes, & terram dealbatam cum aqua.

Quartum verbum est: Aqua quæ potest euaporare per distillationem, per quam sublimationem siue ascensionem efficitur ipsa terra aërea,

ita aërea, cum prius esset spissatum cum terra & coagulatum. Et habes terram, aquam & aërem. Et hoc dixit Philetes in libro Turbæ: De albatum siccum igne comburite, quousque ex eo exeat spiritus, qui in eo inuenitur: qui dicitur Cinis Hermetis. Et Misêris Philosophus: Et remanet terra calcinata in fundo vasis, quæ est naturæ igneæ. Et sic habemus in prædictis præparationibus quatuor elementa. Hæc ergo terra calcinata est illa, de qua ait Misêris Philosophus sic: Nec cinerem vilipendas in inferiori loco, eo teste existente. In eo enim est diadema cordis, quæ remanet. Cinis est postmodum cum prædicta terra. Fermentum ponitur, quod Philosophi animam dicunt fermentum. Et hoc ideo, quia sicut corpus humanum absque suo fermento, seu eius anima nihil valet, ita est in proposito. Nam fermentum est corpus, ut dictum est, & ad naturam suam alia conuertit. Et scias quod non est fermentum nisi Sol & Luna, hoc est aurum & argentum istis planetis appropriata. Ideo, quia sicut Sol & Luna alijs dominantur planetis: sic ista duo corpora alijs dominantur, & ipsa ad suam naturam conuertunt: & ideo à plurimis Fermentum dicuntur. Oportet ergo fermentum in corporibus introduci: quia est eius anima. Hoc est quod dixit Morienus: Nisi corpus immundum mundaueris, & eum dealbatum non reddideris, & in eo animam non

HH

miseris, nihil huic magisterio direxisti. Igitur fit coniunctio fermenti cum corpore munda-
to: & tunc spiritus cum iungitur, letatur & gau-
det cum eis: quia munda sunt à sua natura gros-
sa, & subtilia sunt facta. Et hoc est quod dixit
Ascanus in libro Turbæ: Spiritus non coniun-
gitur cum corporibus, donec à suis immundi-
cijs fuerit perfectè denudatus. In hora coniun-
ctionis mirabilia maxima apparent. Nam om-
nes colores de mundo apparent in operan-
do quotquot excogitari possunt, & corpus im-
perfectum coloratur coloratione firma medi-
ante fermento, quod fermentum est anima: spi-
ritus mediante anima cum corpore coniungi-
tur & ligatur: & cum eo simul in colore fermenti
conuertitur, & fit vnum cum eis.

Ex prædictis apparet subtiliter intuenti,
Philosophos in suis verbis obscurissimis ve-
ra dixisse. Nam ipsi Philosophi dicunt in li-
bris suis, quod Lapis noster est ex quatuor e-
lementis: quia ipsum elementis compararunt.
Et ostensum est primò qualiter sunt quatuor
elementa. Dixerunt etiam quod lapis noster
compositus est ex corpore, & anima, & spiritu,
& verum dixerunt. Nam corpus imperfectum
corpori comparauerunt propter hoc, quia est
infirmum. Aquam spiritum dixerunt, & verè
ipsa spiritus est. Fermentum animam dixe-
runt: quia sicut supra dictum est, corpori im-
perfecto vitam tribuit perfectam, quam prius

non

non habebat, & meliorem formam produxit.

Dixerunt etiam quidam Philosophi: Nisi corpora ducatis vt fiant incorporea, ad corpora nondum operanda regulas inuenistis, & verum dicunt. Nam primo fit aqua: id est, argentum viuum: & sic fit incorporeum. Deinde de coniunctione spiritus, scilicet aqua, fit corpus. Et ideo quidam dixerunt: Conuerte naturas, & quod quæris inuenies, hoc est verum. Nam in nostro magisterio primo facimus de grosso gracile: id est, de corpore aquam, & postmodum de huiusmodi siccum: id est, de aqua, quæ humida est, terram: id est, siccum: & sic naturas conuertimus, & facimus de corporeo vel corporali spirituale, & de spirituali corporale, vt dictum est: Et facimus id quod est superius, sicut id quod est inferius: & id quod est inferius, sicut id quod est superius: id est, spiritum corpus, & corpus spiritum: vt in principio operationis videlicet in solutione fit: quod est inferius, est sicut id quod est superius: & totum vertetur in terram.

Patet ergo ex prædictis, quod lapis noster sunt quatuor elementa, & sunt anima, corpus & spiritus. Et lapis noster, prout dicunt quidam Philosophi, fit ex vna re cum vno: & certè verum dicunt. Nam certè totum magisterium nostrum fit cum aqua nostra, & ex ea: & per eam. Nam ipsa corpora soluit (vt dictum est superius) non solutione illa, quam & prout

credunt ignorantes, quòd conuertantur in aquam nubis: sed solutione vera Philosophica, scilicet quòd conuertatur in aquam primam, ex qua fuerunt ab initio. Ipsa enim aqua corpora calcinat, & in terram reducit. Ipsa eadem aqua corpora in cinerem transformat, & eam incinerat, dealbat & mundificat, iuxta verbum Morieni dicētis: quòd azoch & ignis latonem abluunt, atque mundificant, & eius obscuritatem ab eo penitus eripiunt. Lato autem corpus immundum est: Azoch autem est argentum viuum. Et corpora diuersa coniungit præparatum prædicto modo, coniunctione tali, quam non poterit ignis potentia: nec alia temperatio seu probatio separare: & ab ignis combustionem defendit: & eorū vnum in aliud mittit, & corpora sublimat non sublimatione vulgari, quam intendunt idiotæ, quòd sublimare sit superius ascendere per ignem. Et ideo accipiunt corpora calcinata, & miscent cum spiritibus sublimatis, scilicet cum ☿. arsenico, & sale: & per ignem fortem & subitaneum corpora ascendere faciunt cum spiritibus. & dicunt quòd tum corpora sunt sublimata, & his tales falluntur & delusi sunt: quia ipsa postmodum inveniunt magis immunda, quàm fuerunt prius.

Scias, charissime, quòd non est nostrum sublimare, superius ascendere: sed sublimare Philosophorum est, de re bassa & corrupta altam facere atque magnam: id est, puram: vt dicimus:

cimus: Iste homo sublimatus est: id est, in dignitate positus: sic enim diximus, corpora sunt sublimata: id est, in subtilitatem & in alteram naturam conuersa. Veruntamen sublimare apud Philosophos, idem est quod subtiliare & decretare, quod totum facit aqua nostra benedicta. Sic ergo intellige nostram sublimationem: quia multi sunt in hoc decepti. Aqua etiam nostra mortificat & viuificat, & apparere facit colorem primò nigrum in mortificatione corporis, dum in terram vertitur: postmodum apparent multi colores, & varij ante dealbationem: quorum omnium finis est albedo. In coniunctione verò corporis præparati & fermentati, colores infiniti apparent tot, quot ab homine excogitari non possunt. Et sic apparet quòd magisterium nostrum est in vno, & cum vno fit, & ex quatuor, vt dictum est, & ex tribus, vt suprà dictum est. Vnde scias, charissime, quòd Philosophi nomina nostri lapidis multiplicauerunt ad hoc, vt absconderent eum, & dixerunt: Lapidem nostrum corporeum & spiritualem esse: & in rei veritate mentiti non sunt, prout sapientes intelligere possunt. Nam ibi est corpus & spiritus, & corpus factum est spirituale in solutione, vt dictum est: & spiritus factus est corporalis, in coniunctione ipsius cum corpore perfecto & fermento. Quidam enim Philosophorū ipsum vocantes (prout dixit Eximenus in libro Tur-

bæ) sic scitote omnes scientiam inquirentes, quòd nulla sit tinctura vera, nisi cum ære nostro: & infinita nomina imposuerunt, ne ab insipientibus perciperetur quoquomodo, si ipsum nominarent: tamen vnus est, & idem opus. Et ideo dicit Morienus quòd cum factò nostri magisterij assimilatur in ordinem hominis creationi. Nam primò est coitus, postmodum conceptio, deinde imprægnatio, quartò ortus, & quintò sequitur nutrimentum. Hæc verba faciam te intelligere si fueris attentus corde, atque sollicitus. Sextò sperma nostrum, quod est argentum viuum, cum terra coniungitur corpori imperfecto: quæ terra nostra dicitur; eò quòd terra est mater omnium elementorum: tunc secundùm Philosophos Coitus appellatur. Dum autem terra incipit aliquantulum de argento viuo secum retinere, tunc dicitur Conceptio, & tunc agit masculus in fœminam: id est, argentum viuum in terram. Et hoc est quod dicunt Philosophi, quòd nostrum magisterium non est aliud nisi masculus & fœmina, & ipsorum coniunctio. Dominatur aqua in argent. viuum, & terra crescit & multiplicatur, & augmentatur. Quod autem euenit quando terra dealbatur, tunc prægnatio nuncupatur: quoniam iam terra est imprægnata. Deinde fermentum coniungitur cum corpore imperfecto preparato, vt dictum est, quousque vnum fiant colore & aspectu, & tunc

tunc dicitur Ortus. Tunc enim natus est lapis noster: qui natus Rex à Philosophis nuncupatur. Vnde dicit Philosophus in libro Turbæ: Honorate regem vestrum ab igne venientem diademate coronatum, & ipsum alimētate vsque dum ad ætatem perfectam perueniat. Cuius pater est Sol: mater verò Luna. Lunam autem pro corpore imperfecto accipiunt: Solem verò pro corpore perfecto. Vltimo verò sequitur nutrimentum, quousque augmentetur augmentatione magna. Nutrimentum autem lacte suo & spermate ex quo fuit ab initio, imbibatur argento viuo sæpe & sæpius, quousque habeat quod sufficiat: id est, vsque ad perfectionem, quod est finis totius operis nostri.

Charissime, per ea quæ dicta sunt, facile potes intelligere omnia verba Philosophorum obscura, & cognosces omnes in eodem conuenire. Et nihil est aliud magisterium, nisi id quod prædixi tibi. Iam habes charissime corporis solutionem & reductionem sui ipsius ad primam materiam. Deinde habes ipsius in terram conuersionem. Post autem dealbationem, in aërem leuigationem: quia tunc destillando humiditatem quæ inuenitur, fit aëreum. Quod descendit, & terra remanet calcinata: & tunc est ignis naturalis. Et habes etiam istorum coniunctionem ad inuicem: & habes commixtionem animæ & corporis: & etiam coniunctionem animæ

& corporis & spiritus simul, & conuerſionem ad inuicem: & habes augmentationem tantum. Cuius vtilitas maior eſt, quàm poſſit percipi.

*Explicit tractatus Flos Florum Magiſtri
Arnaldi de Villa noua.*

ARNALDI DE VILLA
NOVA EPISTOLA SVPER
Alchimia ad Regem Neapolitanum.

SCias, ô tu Rex, quòd ſapientes poſuerunt in opere multas res, & multos modos operandi, ſcilicet diſſoluere & coagulare, & plura vaſa, & pondera, quod fecerunt ad excæcandum ignorantes, & ad declarandum intelligentibus opus prædictum. Et nota, ô tu Rex, quòd ſapientes denunciarunt opus ſub breuibus verbis: licet plura verba alia poſuerunt, & adiunxerunt, vt non intelligeretur, niſi per ſapientes. Sapientes verò dixerunt, quòd eſt vnus lapis, qui ex quatuor naturis eſt compoſitus: quæ quidem naturæ ſunt, ignis, aër, aqua & terra. Qui quidem lapis eſt lapis in ſimilitudine & tactu; non autem in natura: & vocatur lapis, ſiue compoſitum quoddam. Compoſitum dum eſt ductum per viam rectam, eſt id quod quæritur, in quo non eſt aliquid ſuperfluum, vel aliquid quod deſit:
imò

imò omnia quæ sunt in lapide, sed ei necessaria, & nullo alio indiget: & quod dictum compositum, siue lapis est vnius naturæ & vnæ res: quæ quidem res, in decoctione ignis habet diuerfos colores, antequam fiat lapis albus perfectus.

Et nota, ô tu Rex: quòd vbi magis dictus lapis stat in igne, tanto magis augmentatur de bonitate: quòd in alijs rebus non est ita: quia omnes aliæ res in igne comburuntur, & amittunt humiditatem radicalem. Dictus verò lapis totus solus in igne semper melioratur & crescit eius bonitas: & ignis est eiusdem lapidis nutrimentum. Et istud est vnum de euidentibus signis ad cognoscendum lapidem ipsum: quod intellige bene. Quod compositum siue lapis diuiditur ante operationem duobus modis: prima corporalis, alia spiritualis, & vnum exit ab alio, & est vnita, & regitur vnum cum alio, & vnum meliorat aliud. Et Philosophi nominauerunt vnum Masculinum, & aliud Fœmininum.

Et nota, ô tu Rex, quòd quando Philosophi nominauerunt Argentum viuum, & magnesiæ, dicentes: Congelat argentum viuum in corpore magnesiæ: quòd ipsi non intellexerunt de argento viuo vulgari quod videtur: sed intellexerunt, quòd argentum viuum est humiditas dicti lapidis: quia magnesiæ non est illa quæ videtur vulgariter: sed magnesiæ

vocauerunt totum compositum, in quo est to-
 ta dicta humiditas, quæ est argentum viuum.
 quæ quidem humiditas non est sicut aliæ hu-
 miditates, quæ quidem humiditas currit in i-
 gne, & in eodem igne totum compositum dis-
 soluit, congelat: denigrat, dealbat, & finaliter
 rubefacit & perficit. Et nota, ô tu Rex, quòd
 in opere non ponuntur plura: sed vna res dun-
 taxat, nec oportet aliqua fieri trituratione ma-
 nuum, nec aliquid apponi debet cum dicto
 lapide. Et nota, ô tu Rex, quòd terra alba vo-
 catur lapis albus perfectus, & terra rubea vo-
 catur lapis rubens perfectus: quæ quidem ter-
 ra alba per regimen dicti operis, absque adiu-
 torio alterius rei conuertitur in rubedinem.
 Aqua verò siue argentum viuum, vocatur hu-
 miditas, quæ est in dicto lapide. Et nota quòd
 aqua siue humiditas dum exit de compositio-
 ne siue lapide, versa fuit tota compositio ni-
 gra in fundo vasis: & sic continuando ignem
 ipsa nigredo in qua est humiditas, vertitur in
 diuersos colores: & finaliter in albedinem:
 quæ quidem humiditas vocatur etiam aër,
 qui aër seu humiditas miscetur cum terra sua,
 & cum alijs elementis in ipso lapide existen-
 tibus: donec fiat vnum quid album. Et no-
 ta, ô tu Rex, quòd dicta humiditas aërea, quæ
 est argentum viuum, est vna res cum terra sua
 supradicta, & alijs elementis in ipso lapide
 persistentibus. Quæ quidem humiditas, li-
 cet

et sit pauca, est sufficiens ad nutriendum, & ad perficiendum totum lapidem, à quo est ipsa humiditas. Et est sciendum, quòd in dicta compositione, seu lapide, sunt Sol & Luna in virtute & potentia, ac elementis, in natura: quia si hæc non essent in ipso composito, non fierent: non fierent inde, neque Sol neque Luna: & tamen non est ipse Sol, sicut Sol communis, nec ipsa Luna, sicut Luna communis: quia ipsum Sol & Luna existentes in ipsa compositione, sunt meliores quàm ipsa natura vulgaris: eò quòd Sol & Luna dicti compositi sunt viui, & alij vulgares sunt mortui: habito tamen respectu ad ipsum Solem & Lunam in dicto lapide existentes, vt dictum est: licet Philosophi nominauerunt ipsum lapidem Solem & Lunam, ad finem illum: quia in ipso lapide sunt potentialiter, non autem visibiliter. Et est sciendum, quòd ipse lapis siue compositum, vna est res duntaxat, & vnius naturæ, & in ipso est totum illud quod est ei necessarium: & in ipso est id quod eum meliorat, & illud quod ipsum complet: & non est istud compositum quod est vnum: videlicet opus aliquorum animantium seu animalium, seu vegetabilium: sed est natura munda & clara de suis proprijs mineris, quæ, transinuntur per regimen ignis, & putrescit & nigrescit, & albescit, & rubescit: & ad plures alios colores deuenit. Et nota, ô tu Rex, quòd humiditas

prædicta quæ est argentum viuum, est corruptio ipsius lapidis : quoniam ipsum lapidem nigrescere facit, & finaliter ipsum lapidem dealbat. Et nota, ô tu Rex, & scias, quòd Philosophi dixerūt: Fundatis corpus, & affetis eum donec conuertatur in aquam : quod intelligitur de dicto composito, quod fundatur, & congeletur : & tunc vocatur terra. Et nota quòd Philosophi vocant Aquam dum dictus lapis est liquefactus cum sua aqua, quæ in ipso lapide est fixa : quæ aqua tunc est currens & alba sicut aqua. Et nota, ô tu Rex, quòd conuertatur aqua in aërem : quod est intelligendum, quòd dicta aqua congeletur & conuertatur in corpus quod antea fuerat : quod corpus est tamdiu in regimine ignis, donec conuertatur ipsum corpus subtile, & in albedinem perfectam redactum : & tunc nominatur per aliquos **Aër**. Sed quando dicitur quòd conuertatur aër in ignem, intelligitur, quòd dictum compositum, quod vocatur **Aër**, stet in igne fortitiam diu, donec rubescat, & tunc erit completum ad rubeum : quod vocatur **Ignis**, siue **Sol**. Et nota. ô tu Rex, quòd de vno solo composito, & duntaxat de ipso fit opus, & non de alio : quod compositum recipe purum absque immunditijs quæ sunt in eo, videlicet quòd sit mundum, vt oportet : quod compositum **Rege** ipsum in igne cum suis naturis : & istud facias in principio regiminis ignis : quia in hoc
est

est totus defectus siue periculum. Et dum istud est factum, vltcrius non potest esse aliquis defectus: & tunc ignis debet esse inter fortem & lentum, quousque spiritus fuerit separatus à corpore, & ascenderit super terram, & remanebit in fundo vasis corpus mortuum, sine spiritu in ipso existente. Et signum est, quòd si ponatur super ignem, & non fundit, neque fumat, iam est completum quantum ad istum passum: & dum est ita, reducatur ipse spiritus supra ipsum corpus à quo exiuit: qui spiritus est similis nubis nigris, quæ portant aquam. Iste namque spiritus vocatur Aquâ vitæ, per quam sustinetur hoc corpus, & cum qua inoritur, & post mortē viuificatur. Et nota, quòd cum dicto composito est illud, quod mortificat ipsum compositum, & cum ipso eodem dealbatur, & rubescit idem compositum sine adiutorio alicuius rei extraneæ. Item nota quòd ignis debet esse in principio operis lentus: secundò mediocris: tertio fortis, videlicet paulatiuè augmentando ipsum ignem, donec dictus lapis albus fiat, & vltimò rubeus.

F I N I S.

FRATRIS ROGERII

BACHONIS ANGLICI, DE

*Mirabili potestate artis & natu-**ra, Libellus.*

ESTRÆ petitioni respondeo:
 Nam licet natura potens sit & mira-
 bilis: tamen ars vtens natura pro in-
 strumento, potentior est virtute na-
 turali, sicut videmus in multis. Quicquid au-
 tem est præter operationem naturæ vel artis,
 aut non est humanum, aut est fictum, & frau-
 dibus occupatum. Nam sunt qui motu velo-
 ci, membrorum apparentia, aut vocum diuer-
 sitate, aut instrumentorum subtilitate, aut te-
 nebris, aut consensu, multa mortalibus pro-
 ponunt miranda, quæ non habent existentie
 veritatem: his mundus plenus est, sicut mani-
 festum est: nam ioculatores multa manuum
 velocitate mentiuntur, & phytonissæ vocum
 varietate in ventre & gutture figmentis & quæ
 formant voces humanas, à longè vel propè,
 prout volunt, ac si spiritus tunc humanè lo-
 queretur, etiam sonos brutorum confingunt.
 Causæ verò gramini subditæ, & lateribus ter-
 ræ cõditæ, ostendunt quòd vis humana est,
 & non spiritus, quæ magno fingunt menda-
 cio. Cum verò in tenebris crepusculi vel no-
 cturnis

Sturnis res inanimatæ mouentur velociter, non est veritas, sed fraus & dolus: consensus verò omnia fingit quæ volunt homines, prout adinuicem disponuntur. In his omnibus, nec physica ratio considerat, nec ars, nec potestas naturæ tenet: propter hoc nequior est occupatio, quando homo contemnit leges Philosophiæ, & contra omnem rationem spiritus inuocat nepharios, vt per eos suam compleat voluntatem. Et in hoc est error, quòd sibi subijci credunt spiritus, & quòd spiritus cogantur humana voluntate, hoc enim impossibile est: quia vis humana longè inferior est quàm spirituum. Aut quia in hoc magis aberrant, quòd per aliquas res naturales quibus vtuntur, credunt vel aduocari, vel figurari spiritus malignos, & adhuc errant, quando per inuocationes, deprecationes, & sacrificia nituntur eos homines placare, & adducere pro vtilitate hominum: faciliùs enim sine comparatione à Deo impetrandum foret, vel à bonis spiritibus, quicquid homo debet vtile reputare. Sed nec in his inutilibus fauorabiles assistunt spiritus maligni, nisi in quantum propter hominum peccata à Deo permittitur, qui humanum genus regit & gubernat, & ideo istæ viæ sunt præter sapientiæ documenta, imò melius in contrarium operantur, nec vnquam Philosophantes de his sex modis curarunt.

Quid verò de carminibus, & characteribus,

& huiusmodi sit tenendum, cōsidero per hunc modum. Nam proculdubio omnia huiusmodi nunc temporis sunt falsa & dubia: nam quædam sunt irrationabilium, quæ Philosophi meminere in operibus naturæ & artis, vt secreta occultarent ab indignis, sicut si omnino esset ignotum, quod magnes traheret ferrum: & aliquis volens hoc opus perficere coram populo, faceret characteres, & carmina proferret, vt periceretur attractionis vis: hoc totum opus esset error. Sic igitur quamplurima in libris Philosophorum occultantur multis modis, in quibus sapiens debet hanc habere prudentiam, vt carmina & characteres negligat, & opus naturæ & artis probet. Et sic animatas & inanimatas videbit ad naturam concurrere, propter naturæ conformitatem, non propter virtutem carminis vel characteris. Et sic multa secreta naturæ & artis existimantur ab indoctis magica, & magi confidunt stultè carminibus & characteribus, quod eis præbeant virtutem, & pro assecutione eorum relinquunt opus naturæ vel artis, propter errorem carminum & characterum. Et sic vtrunque genus hominum istorum priuatur vtilitate sapientiæ, sua stultitia cogente. Sunt autem quædam deprecationes antiquitus institutæ ab hominibus veritatis, aut magis à Deo & angelis ordinatæ, & huiusmodi virtutem suam primam possunt retinere.

Sicut

Sicut in multis regionibus adhuc quædam orationes fiunt super ferrum candens, & super aquam fluminis, & similiter alia, in quibus innocentes probantur, & rei damnantur, & auctoritate creduntur fieri prælatorum. Nam & ipsi sacerdotes exorcismos faciunt, sicut in Aqua benedicta, sicut in lege veteri de Aqua purgatorij legitur, qua probantur adulteria, vel fides suo viro, & multa sunt huiusmodi. Sed quæ in libris Magicorum continentur, omnia sunt arcenda, quanuis aliquid veri contineant: quia tot falsis abutuntur quod non potest discerni inter verum & falsum. Vnde quicumque dicunt, quod Solomon composuit, & alij Sapientes, negandum est: quia non recipiuntur huiusmodi libri auctoritate Ecclesiæ, nec à sapientibus, sed à seductoribus, qui nudam accipiunt literam, & ipsi novos libros componunt, & novas adinventiones multiplicant, sicut scimus per experientiam: & ut tunc vehementius homines alliciantur, titulos præponunt famosos suis operibus, & eos Authôribus ascribunt imprudenter: ac ut nihil opinentur, & contingentibus stylum grandisonum faciunt, & sub forma textus mendacia sua confingunt. Characteres verò aut sunt verba signis literarum inuolutis compositi, continentes sensum orationis adinuentæ, vel sunt facti ad cultus stellarum in temporibus electis. De characteribus igitur primo

modo sic iudicandum, sicut de orationibus dictum est: de sigillis autem & characteribus secundo modo, nisi fiant temporibus suis, nullam efficaciam penitus habere noscuntur. Et ideo qui facit ea sicut in libris formantur, non respiciens nisi solam figuram quam fabricant ad exemplar, nihil facere ab omni sapiente iudicatur. Qui autem in constellationibus debitis opera faciunt ad vultus cœlorum, illi non solum characteres, sed omnia opera sua possunt disponere tam artis quam naturæ secundum cœli virtutem. Sed quia difficile est certitudinem cœlestium percipere: ideo in his multus est error apud multos: & pauci sunt qui aliquid vtiliter & veraciter scirent ordinare. Et propter hoc vulgus Mathematicorum iudicantium & operantium per stellas magicas non multum excellunt: quanuis peritissimi, & artem sufficienter habentes possent multas vtilitates facere, & per opera tanquam per iudicia in temporibus electis. Considerandum tamen: quia peritus medicus, & alter quicumque habet aliud exercitari, carmina & characteres (licet fictos) vtiliter (secundum Constantinum medicum) potest adhibere: non quia ipsi characteres & carmina aliquid operentur, sed ut deuotius & auidius recipiatur medicina, & animus patientis excitetur, & confidat vltius, & gaudeat, & anima excitata potest in corpore proprio multa renouare.

ware, ita ut de infirmitate in sanitatem conualescat ex gaudio & confidentia. Si ergo medicus ad magnificandum opus suum, ut pateriens excitetur ad spem & confidentiam sanitatis aliquid huiusmodi faciat, non propter fraudem, nec propter hoc ut confidant, ut de se valens (si credimus medico Constantino) non est abominandum. Nam ipse in Epistola de his quæ suspenduntur ad collum, sic concedit ad collum carmina & characteres, & eos in hoc casu defendit. Nam anima multum potest super corpus suum per suas effectiones fortes, ut docet Auicenna in lib. de Anima, & 8. de Animalibus, & omnes sapientes concordant: & ideo fiunt coram infirmis ludi, & res delectabiles afferuntur. imò aliquando appetitui multa conceduntur contraria: quia vincit affectus, & desiderium animæ spes supra morbum. Quoniam vero in nullo lædenda est veritas, oportet diligenter considerare, quod omne agens facit quod virtutem, & speciem affert in naturam extrinsecam, non solum substantiæ, sed accidentia de tertia specie qualitatis: & fiunt virtutes à rebus aliquæ sensibiles. Et ideo hoc potest facere virtutem, & speciem extra se, maxime cum sit nobilior alijs rebus corporalibus, & præcipue propter dignitatem animæ rationalis. & homines non solum exercent calore, sed spiritus ab eo sicut ab alijs

animalibus excitantur, & nos videmus quòd aliqua animalia immutantur, & alterant res sibi obediētes, sicut Basiliscus interficit solo visu, lupus reddit raucum, si prius videat hominem, & hyæna intra vmbra suam canem non permittit latrare, sicut Solinus de Mirabilibus mundi narrat: & alij authores, & Aristot. in libro de Vegetabilibus dicit: Palmarum foeminarum fructus maturefcere per odorem masculorum, & equæ imprægnantur in aliquibus regnis per odorem equorum, vt Solinus narrat: & multa talia contingunt, per species & virtutes animalium & plantarum, multaque mirabilia, sicut Aristotel. dicit in libro Secretorum. Cùm ergo plantæ & animalia non possint attingere dignitatem naturæ humanæ: nullo modo poterunt facere virtutes & species, & colores emittere ad alterationem corporum extra se, propter quod dicit Aristot. in libro de Somno & Vigilia: quòd mulier menstruosa si aspexerit speculum, inficit ipsum, & apparet in eo nubes sanguinis. Et Solinus narrat: In Scythia sunt mulieres habentes geminas pupillas in oculo (vnde Ovidius: Nos quoque pupilla duplex) quæ cùm irascuntur, interficiunt homines solo visu. Et nos scimus, quòd homo malæ complexionis, & habens infirmitatem contagiosam, vt lepram, vel morbum caducum, vel febrem acutam, vel oculos multum infirmos, vel huiusmodi,

iufmodi, quòd inficit alios præfentes, & contaminat, & è contrario, homines bene complexionati & fani, & maxime iuuenes, confortant alios, & homines gaudent ex eorum præfentia: & hoc eft propter fpiritus fuaues, & vapores falubres & delectabiles, & naturalem calorem bonum, & propter fpiritus & virtutes quæ fiunt ab eis, ficut Galenus docet in Techni. & hæc accidunt in malum, fi anima fit peccatis magnis & multis corrupta, habens corpus infirmum & malæ complexionis, & fimiliter cogitatio fortis, & defiderium vehemens ad nocendum & malignandum: nam cum natura complexionis & firmitatis cogitationibus animæ & defiderijs fortiùs agit. Vnde leprofus, qui ex defiderio forti, & cogitatione, & follicitudine vehementi, intendere alium præfentem inficere: & citiùs & fortiùs ipfum inficeret, quàm fi non ad hoc cogitaret, nec defideraret, nec intenderet. Natura enim (vt Auicenna docet locis prædictis) obedit cogitationibus, & vehementibus defiderijs animæ: imò nulla operatio hominis fit, nifi per hoc, quòd naturalis virtus in membris obedit cogitationibus & defiderijs animæ. Nam (ficut Auicenna docet tertio Metaphyfic.) primùm mouens eft cogitatio: deinde defiderium conformatum cogitationi: poftea virtus animæ, in membris quæ obediunt defiderio & cogitationi: & hoc in malo

(vt dictum) & in bono similiter, vnde cū in homine inueniuntur hæc, bona complexio, & sanitas corporis, & iuuentus, & pulchritudo, & elegantia membrorum, & anima munda à peccatis, & cogitatio fortis, & desiderium vehemens ad aliquod opus: tunc quicquid fieri potest per speciem & virtutem hominis, & spiritus, & calorem naturalē, necesse est quòd fortius & vehementius fiat per huiusmodi spiritus, & vapores, & influentias, quàm si aliquid istorum deficeret: & præcipuè si desiderium forte, & intentio valida non desit. Et ideo per verba & opera hominis possunt aliqua magna fieri: quando omnes dictæ causæ concurrunt. Verba enim sunt ab interioribus per cogitationes animæ, & desiderium per motum spirituum, & calorem, & vocalem arteriam: & eorum generatio habet vias apertas, per quas est magnus exitus spirituum, & caloris, & euaporationis, & virtutis, & specierum quæ possunt fieri ab anima & corde. Et ideo alterationes (ceteris paribus) in spiritualibus fiunt per verba secundum quòd eis debetur ex potestate naturæ. Videmus enim quòd per huiusmodi arterias à corde in interioribus, anhelitus & oscitatio, & multæ resolutiones spirituum, & caloris fiunt: quæ aliquando nocent, cū ab infirmo & malæ complexionis corpore proueniunt: & prosunt & confortant, cū à corpore mundo, sano, & bonæ

bonæ complexionis producuntur. Et ideo similiter aliquæ operationes naturales possunt fieri in verborum generatione & prolatione, cum intentione & desiderio operandi. Vnde nō immeritō dicitur, quòd vox viua magnam habet virtutem: non quia illam habeat virtutem quam magici fingunt, necnon similiter ad faciendum & alterandum (vt existimant) sed secundū quòd natura ordinauit. Et ideo valde cautē in his intendendum est: nam de facili homo potest errare, & multi errant ad vtramque partem: quoniam aliqui omnem operationem negant, & alij superfluunt, & ad magicam declinant. Multi igitur libri mundi sunt per carmina, & characteres, & orationes, & coniurationes, & sacrificia, & huiusmodi, qui purē magici sunt. Vt liber de Officijs spirituum, liber de Morte animæ, liber de Arte notoria: & huiusmodi infiniti, qui nec artis nec naturæ continent potestatem, sed figmenta magicorum. Considerandum tamen: quia multi libri reputantur inter magicos, qui non sunt tales, qui continent sapiētiae dignitatem. Qui igitur sunt suspecti, & qui non, experiētia cuiuslibet docebit. Nam si quis in aliquo illorum opus naturę vel artis inueniat, illum accipiat: si non, relinquat velut suspectum, & indignum sapiēti. magici est pertractare sic superfluum nec necessariū: nam vt sensit Isaac in lib. de Febribus: anima rationalis nō impeditur in

suis operationibus, nisi detineatur ignorantia. & Aristot. vult in libro Secretorum, quòd in talibus sanus & bonus potest omnia, quæ homini necessaria sunt, cum influentia tamen diuinæ virtutis. Et 3. Meteor. dicit, quòd non est virtus nisi per Deum. & in fine Ethicorum dicit, quòd nulla est virtus nec moralis, nec naturalis de cœlesti virtute sine influentia cœlesti & diuina. Vnde cùm loquimur de potestate agentium particularium, non excludimus regimen agentis vniuersalis, & primæ causæ: nam omnis causa prima plus influit in causatum, quàm secunda: vt prima propositio de causis proponit.

Narrabo igitur nunc per opera artis & naturæ miranda, vt postea causas & modos rerum assignem, in quibus nihil magicum est, vt dicatur quòd omnis potestas magica sit inferior his operibus & indigna. Et primò per figurationem ipsius artis: nam instrumenta nauigandi possunt fieri sine hominibus nauigantibus, vt naues maximæ & marinæ ferantur vnico homine regente, maiori velocitate quàm si essent plenæ hominibus nauigantibus: vnde currus possent fieri, vt sine animali moueantur cum impetu inæstimabili, vt existimantur currus falcati fuisse, quibus antiquitus pugnabatur. Possunt fieri instrumenta volandi, vt homo sedens in medio instrumenti reuoluens aliquod ingenium, per quod alæ artifi-

artificialiter compositz ærem verberent, ad modum auis volantis. Item, instrumentum paruum in quantitate, ad eleuandum & depri-mendum pondera multa, quo nihil vtilius est in casu. Nam per instrumentum altitudinis trium digitorum, & latitudinis eorum, & mi-noris quantitatis posset seipsum & socios ab omni periculo carceris eripere, & eleuare, & descendere. Potest etiam de facili fieri instru-mentum, quo vnus homo trahet ad se mille homines per violentiam, nulla eorum volun-tate, & de rebus alijs attrahendis. Possunt e-tiam fieri instrumenta ambulandi in mari & flumine ad fundum sine periculo corporali: nam Alexander magnus his vsus est, vt secre-ta maris viderent, secundum quod Ethicus narrat Astronomus. antiquitus & nostris tem-poribus facta sunt, & certum est, quod sit in-strumentum volandi, quod non vidi, nec ho-minem qui vidisset cognoui, sed sapientem qui hoc artificium excogitauit, explicitè co-gnosco, & infinita talia possunt fieri: vt pontes vltra flumina sine columna & aliquo obstacu-lo, & machinæ, & ingenia inaudita. Sed ma-gis physicæ figurationes inueniuntur: nam sic possunt figurari perspicua & specula, vt vnum appareat multa, vt vnus homo exercitus, & plures, & quot volumus Soles & Lunæ appa-reant. Nam sic aliquando figurantur vapores, vt duo Soles, & tres, & duæ Lunæ appareant

simul in aëre, vt Plinius in 2. natural. histor. Quia quaratione plures & infinitæ potest vna res apparere : quia posteaquam excedit suam virtutem, nullus est numerus determinatus. (Sic enim arguit Arist. cap. de vacuo) & sic omni ciuitati & exercitui possunt fieri terrores infiniti, vt vel propter multitudinem apparitionum stellarum, vel hominum super ipsos congregatorum dispereant, præcipue si sequatur instrumentum cum quo primò habeatur, possunt enim sic figurari perspicua, vt longissimè posita appareant propinquissima, & è contrariò. Ita quòd incedibili distantia legemus literas minutissimas, & videremus res quantumcunque paruas, & stellas faceremus apparere quòd vellemus. Sic enim existimant, quòd Iulius Cæsar per littus maris in Gallijs deprehendisset per ingentia specula dispositionem & situm castrorum & ciuitatum Britannix minoris. Possunt & sic figurari corpora, vt maxima appareant minima, & è contrario : & alta appareant ima & infima, & è contrario : & occulta appareant manifesta. Nam Socrates sic draconem corrumpentem ciuitatem & regionem suo anhelitu & influentia pestilenti, deprehendit intra montium latibula residere: sic omnia quæ essent in ciuitatibus & exercitibus contrarijs possunt ab inimicis deprehendi. Possent etiam sic figurari corpora, vt species & influentiæ venenosæ & infectiæ
duce-

ducerentur quò vellet homo : nam sic Aristot. fertur docuisse Alexandrum. Quo documento venenum basilisci erecti super murum ciuitatis contra exercitum deduxit in ipsam ciuitatem. Possunt etiam sic figurari perspicua, vt omnis homo ingrediens domum, videret veraciter aurum & argentum, & lapides preciosos, & quicquid homo vellet: & quicumque festinaret ad locum, nihil inueniret. Sed de sublimioribus potestatis. figurandi est, quòd ducantur & congregentur radij per varias fractiones & reflexiones, in omni distantia qua volumus, quatenus comburatur quicquid sit obiectum: nam hoc testantur perspicua comburentia antè & retrò, sicut autores certi docent in his libris. Et maius omnium figurationum & rerum figuratarum est, vt cœlestia describerentur secundum suas lōgitudines & latitudines in figura corporali, qua mouentur corporaliter motu diurno, & hæc valerent regnū vnum homini sapienti. Hæc igitur sufficiant pro exemplis figurationum, quanuis multa alia miranda proponi possent in medium.

His verò sunt quædam annexa sine figurationibus: nam in omni distantia qua volumus, possumus artificialiter componere ignē comburentem ex sale petræ & alijs. Item ex oleo petroleo rubeo & alijs. Itē ex ambra & naphtha, & petroleo albo, & similibus: secundum quod Plinius dicit in libro 2. In ciuitate qua-

dam se defendisse contra exercitum Romanum: nam per multa proiecta combussit militem armatum, his vicinus est ignis Græcus & multa comburentia. Præterea possunt fieri lumina perpetua, & balnea ardentia sine fine. Nam multa cognouimus, quæ non comburuntur, sed purificantur. Præter verò hæc sunt alia stupenda naturæ. Nam soni velut tonitruui possunt fieri in aëre, imò maiori horrore, quàm illa quæ fiunt per naturam: nam modica materia adaptata ad quantitatem vnus pollicis, sonum facit horribilem, & corruscationem ostendit vehementem: & hoc fit multis modis, quibus omnis ciuitas & exercitus destruatur ad modum artificis Gedeonis, qui lagunculis fractis & lampadibus, igne saliente cum fragore ineffabili, Madianitarum destruxit exercitum cum trecentis hominibus. Mira sunt hæc, si quis sciret vti ad plenum in debita quantitate & materia. De alio verò genere multa miranda propono, quæ licet multam vtilitatem non habeant, tamen spectaculum ineffabile sapientiæ, & possunt applicari ad probationem omnium occultorum, quibus vulgus inexpertum contradicit, & sunt similia attractioni ferri per adamantem: nam quis crederet huiusmodi attractionem nisi videret? & multa miracula naturæ sunt in hac ferri attractione, quæ non sciuntur à vulgo, sicut experientia docet sollicitum. Etiam plura sunt

ra sunt hæc & maiora. Nam similiter est per la-
 pidem auri & argenti, attractio omnium me-
 tallorum. Item lapis currit ad acetum: & plan-
 tæ ad inuicem, & partes animalium diuisæ lo-
 caliter motu naturali concurrunt: & postea-
 quam huiusmodi perspexi, nihil mihi diffici-
 le est ad credendum, quando bene considero
 sic nec in diuinis nec in humanis. Sed maio-
 ra his sunt: nam tota potestas mathematicæ
 non ponit nisi instrumentum superficiei, iux-
 ta artificium Ptolomæi in 8. Almagesti, in quo
 omnia quæ sunt in cœlo, suis longitudinibus
 & latitudinibus essent descripta veraciter.
 Quod autem mouerentur naturaliter motu
 diurno, non est in mathematici potestate. Ex-
 perimentator tamen fidelis & magnificus an-
 helat, vt ex tali materia fieret & tali artificio.
 Quod naturaliter cœli motu diurno moueren-
 tur, quod videtur sibi possibile, quoniam mul-
 ta motu cœlestium deferuntur, vt cometæ, &
 mare in fluxu, & alia in toto, vel in partibus
 suis: nam tunc omnia instrumenta Astrologiæ
 cessarent, tam sapientialia, quam vulgata, nec
 thesaurus vnius regis posset vix comparari.
 Et licet non quantum miraculum: tamen
 quantum ad vtilitatem publ. & priuatam, ma-
 iora possunt fieri: scilicet vt auri copia & argen-
 ti deducatur in medium quantum placet ho-
 mini, & non tamen secundum naturæ possibi-
 litatem, sed secundum artis complementum;

510 DE MIRAB. POTEST.

cùm sint decem & septem modi auri, octo scilicet à mixtione argenti cum auro. Et primus modus fit ex partibus auri cum aliquibus partibus argenti, vsque ad vigesimum secundum gradum auri pertingatur, cum vno argenti semper vnum gradum auri augmentandò, & totidem sunt ex admixtione æris cum auro. Ita vt vltimus modus sit ex viginti quatuor gradibus auri puri sine admixtione alterius metalli: & non potest natura vlteriùs procedere, sicut experientia docet. Sed ars potest augmentare aurum in partibus puritatis vsque in multum, similiter aurum complere sine fraude. Sed præcedentibus maius est, quòd anima rationalis cogi non potest, tamen efficaciter disponi, & induci, & excitari potest, vt gratis velit suos mores mutare, & affectiones, & voluntates secundùm arbitrium alterius, non solùm singularis persona, sed totus exercitus ciuitatis, & totus populus regionis, & huiusmodi experientiam Arist. docet in lib. Secret. tam de regione, quàm de exercitu & persona singulari. Et in his ferè est finis naturæ & artis. Sed vltimus gradus in quem potest artis complementum cum omni naturæ potestate, est prolongatio vitæ vsque in magnum tempus, quòd autem hoc sit possibile, multa experimenta docuerunt. Nam Plinius recitat, militem strenuum corpore & animo, vltra ætatem hominis cõsuetam durasse in sua probitate, cui cùm

Octa.

Octavianus Augustus diceret, quid fecisset, ut diu sic viueret: respondit in ænigmate, quòd oleum posuit exterius, & mulsum interius. Sed postea multa contigerunt. Nam rusticus fodiens in campis, cum aratro vas aureum cum nobili liquore adinuenit, existimans rorem cœli, lauit faciem, & bibit, & spiritu, & corpore, & bonitate sapientiæ renouatus est, de bubulco factus est baiulus regis Siciliæ, quod accidit tempore regis Osti: & probatum est testimonio literarum papalium, quòd Almanicus captiuatus inter Saracenos recepit medicinam, qua vsque ad quingentos annos vitam suam prolongauit. Nam Rex qui ipsum habuerat captiuum, recepit regis Magi nuncios cum hac medicina. Sed quia eam suspectam habuerat, voluit probare in captiuo, quod fuerat ei delatum. Ac domina de Tormery in Britannia maiori, quærens ceruam albam, vnguētum comperit quo custos nemoris se perunxerat in toto corpore, præterquam in plantis: vixit trecentis annis sine corruptione, exceptis pedum dolorib. & passionibus. Et plures experti sumus nostris temporibus, quòd homines rurales sine consilio medicorum vixerunt centū sexaginta annis, vel circiter. Hæc etiam confirmantur per opera animalium, ut cerui, & aquilæ, & serpentis, & multorum, quæ per virtutem herbarum & lapidum suam renouant iuuentutem: & ideo sapientes dederunt

scad huiusmodi secretum, excitati exemplis
brutorum, existimantes quòd possibile est ho-
mini, quod brutis animâibus est concessum.
Propter quod Artephius in sua sapientia se-
cretorum, vires animalium, & lapidum, & cæ-
terorum scrutans ob secreta naturæ scienda,
& maxime propter vitæ longitudinem gloria-
tur se vixisse mille & 25. annis. Et possibilitas
prolongationis vitæ cõfirmatur per hoc, quòd
anima est naturaliter immortalis, & potens
non mori: ac etiam post peccatum potuit vi-
uere circiter mille annos, & deinceps paula-
tim abbreviata est vitæ longitudo. Ergo oportet
quòd huiusmodi abbreviatio sit accidenta-
lis, quare poterit in toto vel in parte prolon-
gari. Sed si velimus causam accidentalem hu-
iusmodi corruptionis inuestigare, inuenie-
mus quòd non est à cœlo, neque ab alio, quàm
defectu regiminis sanitatis. Nam in hoc no-
stro tempore patres corrupti sunt, & ex hoc
generât filios corruptæ complexionis & com-
positionis, & filij eorum eadem de causa se
corrumpunt, & descēdit corruptio à patribus
in filios, donec inualescat continuè abbrevia-
tio vitæ, sicut est dies ista: non tamen propter
hoc sequitur, quòd abbreviabitur semp: quia
tempus in humanis positum est, vt in pluri-
bus viuant homines 70. annis, & amplius est
eorum labor & dolor. Remedium verò esset
contra corruptionem propriam cuiuslibet, si
quilibet

quilibet exerceret regimē completum sanitatis à iuuentute, quod consistit in his, quæ sunt cibus & potus, somnus & vigilia, motus & quies, euacuatio, constrictio, aër, passio animi. Nam si quis hoc regimen obseruaret à natiuitate, viueret quantum natura assumpta à parentibus permetteret, & duceretur ad vltimū terminum istius naturæ lapsæ ab originali iustitia: quem tamen præterire non posset: quia hoc regimen nō habet remedium contra corruptionem antiquam parentum. Sed impossibile est, quod homo sic regatur in omnibus mediocritate istorum, sicut exigit regimen sanitatis: & ideo oportet, quod abbreviatio vitæ contingat ex hac causa, non solum ex corruptione parentum. Ars verò medicinæ determinat hoc regimen sufficienter. Sed nec diues, nec pauper, nec sapiens, nec insipiens, nec ipsi Medici, quantumcunque perfecti, possunt hoc regimē in se, nec in aliis perficere vtraque cuiuslibet. Sed natura non deficit in necessariis, nec ars completa: imò valet irrumpere contra accidentales passiones, vt in parte, vel in toto deleantur. Et in principio, quando incœperat ætas hominum declinare, facile fuisset remedium: sed à sex millibus annis, & plus, difficile est remedium apponere, Sapientes tamen moti considerationibus prædictis, nisi sunt vias excogitare, non solum contra defectum proprium regiminis cuiuslibet, sed con-

KK

tra corruptionem parentum, non quòd reducatur homo ad vitam Adę, vel Artephirij, propter corruptionem inualefcentem: sed vt centenarium annorum, vel plures in vita prolongentur, vltra communem ætatem hominum nunc viuentium: quatenus passionēs senectutis retardarentur, & cū non possunt prohiberi mitigarentur, vt vltra æstimationem humanam vita prolongetur vtiliter: semper tamen citra vltimum terminum. Nam vnus terminus naturæ est, quī in primis hominibus positus est post peccatum, & alius est terminus cuiuslibet ex propria parentum corruptione. Vltra istos ambos non contingit transire, sed benè terminum propriæ corruptionis, nec tamen vsq; ad terminum primum. Credo quòd quantumcunque sapiens his temporibus possit attingere, licet possibilis sit, & aptitudo naturæ humanæ, secundū quod fuit in primis hominibus. nec mirum, cū aptitudo ista se extendit ad immortalitatem, sicut ante peccatum fuit, & erit post resurrectionem. Sed si tu dicas, quòd nec Aristoteles, nec Plato, nec Hippocrates, nec Galenus, ad huiusmodi prolongationem peruenerunt. Respondeo tibi, quòd nec ad multas virtutes mediocres, quæ postea scitæ sunt per alios studiosos: & ideo hæc maxima potuerunt ignorare, quanquam ad hoc laborauerunt. Sed nimis in aliis se occupauerūt, & citiùs perducti sunt ad senectutem,

tem, consumentes vitam in peioribus & vulgaris, quamuis secreta multa perceperint. Scimus enim, quòd Aristoteles dicit in Prædicationis: Quòd quadratura circuli scibilis est, nondum tamen scita. Et sic fatetur se, & omnes usque ad tempus suum ignorasse. Sed nos scimus his diebus, quòd scitur veritas, & ideò longè magis poterat Aristoteles vltiora naturæ secreta ignorare. Multa etià modò ignorant sapientes, quæ vulgus studentium sciet in temporibus futuris. vnde hæc obiectio vana est per omnem modum.

Enumeratis quibusdam circa naturæ & artis potestatem, vt ex paucis multa colligamus, ex partibus tota, ex particularibus vniuersalia, quatenus videamus quòd non est necesse nobis aspirare ad magicam, cùm natura & ars sufficiant. Volo modò singularia per ordinem prosequi, & causas, & modum dare in particulari. Sed considero, quòd in pellibus caprarum & ouium non traduntur secreta naturæ, vt à quolibet intelligantur, sicut vult Socrates & Aristoteles. Ipsemet enim dicit in libro Secretorum, quòd esset fractor sigilli cœlestis, qui communicaret secreta naturæ & artis, adiungens, quòd multa mala sequuntur eum, qui reuelat secreta. Cæterum in lib. Noctium Atticarum de collatione sapientum, quòd stultum est asino præbere lactucas, cùm ei sufficiant cardui: atque in lib. Lapidum scribitur,

quòd rerum minuit maiestatem, qui diuulgat mystica, nec manent secreta, quorum turba sit conscia. Ex diuisione enim probabili vulgi dicendi oppositū contra sapientes: nam quod videtur omnibus, est verum: & quod sapientibus similiter, & maximè notis. Ergo quod pluribus, hoc est vulgo in quantum huiusmodi videtur, oportet quòd sit falsum. De vulgo loquor, quod contra sapientes distinguitur in hac dictione. Nam in communibus conceptionibus animi concordat cum sapientibus, sed in propriis principiis & conclusionibus arrium & scientiarum discordat, laborantes circa apparentias in sophismatibus, subtilitatibus, & de quibus sapientes nō curant. In propriis igitur vel secretis vulgus errat, & sic diuiditur contra sapientes, sed in communibus sub lege omnium continetur, & cum sapientibus concordat. Communia verò pauci sunt valoris, nec propriè sequenda, sed propter particularia & propria. Sed causa huius latetiae fuit apud omnes sapientes, quia vulgus deridet & negligit secreta sapientiae, & nescit vti rebus dignissimis: atque si aliquod magnificum in eius notitiam cadat, à fortuna illud per accidens suscipit, & eo abutitur in damnum multipliciter personarum atque communitatis: & ideo insanus est, qui aliquod secretum scribit, nisi à vulgo celetur, & vix à studiosis & sapientibus possit intelligi. Sic currit vita sapientum à principio,

cipio, & multis modis occultauerūt à vulgo sapientię secreta. Nam alij characteres & carmina occultauerunt: multi verò alij per ænigmata & figuratiua, vt Aristotel. dicit in lib. Secretorum: O Alexander, volo tibi ostendere secretorum maximum, & diuina prouidentia iuuat te ad celandum arcanū, & perficiendum propositum artis illius lapidis, qui non est lapis, & est in quolibet homine, & in quolibet loco, & in quolibet tempore, & vocatur omnium Philosophorum terminus, & inueniuntur in multis libris & sciētiis, innumerabilia talibus sermonibus obscurata, vt nemo intelligat sine doctore aliquo. Tertiò occultauerunt per modos scribendi: scilicet per consonātes tantum, vt nemo sciat legere, nisi sciat significata dictionum, sicut Hebræi, & Chaldæi, & Syrii, & Arabes scribunt: sed & Græci. & ideò est magna occultatio apud eos, & maximè apud Hebræos: quoniam Aristoteles dicit in libro memorato, quòd Deus dederit eis omnē sapientiam antequam fuerint Philosophi: & ab Hebræis omnes nationes habuerūt Philosophię principium. Et Albumasar in libro Introductorij maioris, & alij Philosophi, & Iosephus octauo Antiquitatum libro hoc manifestè docet. Quartò, accidit occultatio per mixtionem literarum diuersis generibus. Nam sic Ethicus: Astronomus suam sapientiam occultat, ex eo, quòd literis Hebræis, Græcis & Latinis

eam conscripsit in eadē serie scripturæ. Quinto, occultauerunt per alias literas, quæ fiunt apud gentem suam: videlicet apud alias nationes: sed fingunt eas pro sua voluntate, & hoc est maximum impedimentum, quo vsus est Artepheus in libro suo de Secretis naturæ. Sexto, fiunt non figuræ literarum, sed aliæ figuræ geomanticæ, quæ secundum diuersitatē punctorum & notarum, habent literarum potestatem, & istis similiter vsus est Artepheus, in sua scientia. Septimo, est maius artificium occultandi, quod datur in arte notoria, quæ est ars notandi & scribendi ea breuitate, qua volumus: velocitate, qua desideramus: & sic multa secreta scripta sunt in libris Latinorum. Necessarium verò existimaui, has occultationes tangere: quia forsitan propter secretorum magnitudinem aliquibus his vtar modis, vt sic saltem te iuuem vt possim.

Dico igitur tibi, quod volo ordinatè, quæ superius narraui, exponere: & ideò volo ouā Philosophorum dissoluere, & partes Philosophici hominis inuestigare: nam hoc est initium ad alia. Sal igitur diligenter aquis attere, & aliis aquis attritis purifica, & variis contritionibus cum salibus confrica, & pluribus affationibus concrema, vt fiat terra pura liberata ab aliis elementis, quam tibi pro meæ longitudinis statura dignam duco. intellige si potes: quia [proculdubio] erit compositum ex elementis:

mentis: & ideò erit pars lapidis, qui non est lapis, & est in quolibet homine, & in quolibet tempore anni reperies hoc in suo loco: deinde oleū ad modum ceroti & casei viscosi accipias primo ictu infecabile, cui tota virtus ignea diuidatur, & separetur per dissolutionem (dissoluitur autem in aqua acuta temperatæ acuitatis, cum igne leui) & decoquatur, quatenus separetur sua pinguedo, sicut pinguedo in carnibus, per distillationem, vt non egrediatur aliquid de vinctuositate, & virtus nigra, in qua vrina distillatur, & post in aceto decoquatur, donec in prunā (quod est de causa adustionis) desiccetur, & virtus nigra habeatur. Sed si non curetur de illa, iterum fiat: euigila, & attende. Nam sermo difficilis est: oleum verò dissoluit, & in aquis acutis, & in oleo communi, quod expressius operatur, vel in oleo acuto amygdalorum super ignem: ita vt oleum separetur, & remaneat spiritus occultatus, & in partibus animalium, & sulphure, & arsenico. Nam lapides (in quibus oleum humiditatis superflue) terminum habent humorum suorum: partim quod non est vehemens vnio, cum posset vnum ab alio dissolui, propter naturam aquæ, quæ subest liquefactioni in spiritu, quæ media inter partes suas & oleum. facta igitur dissolutione, remanebit nobis humiditas in spiritu pura, vt vehementer permixta partibus siccis, quæ mouentur in ea: tamen

resolueret eam ignis, qui vocatur à Philosophis Sulphur fusile. Aliquando oleū, aliquando humora aëreus, aliquando substantia coniunctiua, quam ignis non separat, aliquando camphora, & dilue: istud est Ouum Philosophorum, vel magis terminus & finis oui. Et hoc, quod peruenit ad nos de oleis istis, sed inter sinapica reputatur, qui ab aqua vel oleo, in quo purgetur, separetur. Præterea corrumpitur oleum, vt scis, terendo ipsum cum rebus desiccantibus, sicut sunt sal, atramentum, & assando. Tamen passio fit à contrario, & postea sublimatur, donec ab oleogineitate sua priuetur, & aqua est sicut sulphur, vel arsenicum, in mineralibus præparatis potest, sicut & ipsa. Melius est tamen vt decoquatur in aquis temperatis in acuitate, donec purgetur, vel dealbetur. Alia verò salutaris concoctio fit in igne sicco, vel humido, & iteretur distillatio, vt dextrum boni te recipiat sufficienter, donec rectificetur: rectificationis cuius, nouissima signa sunt candor & crystallina serenitas: & cū cætera nigrescant ab igne, hoc albescit, mundatur, serenitate nitescit, & splendore mirabili. Ex aqua & terra sua argentum viuum generatur: quia est sicut argentum viuum in mineralibus: & quando incanduit hoc modo materia, congelatur. lapis verò aëris (qui non est lapis) ponitur in pyramide loco calido, vel (si vis) in ventre equi, vel bouis, in febrem acutam

tam mutatur. Nam de hac in 10. & de hoc in 21. quando procedit, vt feces oleorum dissoluantur in aqua sua, antequā separetur, & multotiens iteretur dissolutio & distillatio, donec rectificetur. Et hic est finis huius intentionis. Scias verò, quòd cùm consumaueris, oportet te incipere.

Aliud verò secretum volo tibi occultare. Nam argentum viuum præpara, mortificando ipsum cum vapore stagni pro margaritis, & cum vapore plumbi pro Ibero lapide: deinde teratur cum rebus desiccantibus, & atramentis, & huiusmodi (vt dictum est) & affetur: deinde sublimetur, si ad vnionem 10. si ad rubedinem 21. donec in eo humiditas corrumpatur. Nec est possibile quòd humiditas eius separetur propter vaporem, sicut oleum antedictum: quia vehementer est permixta partibus suis siccis, nec terminum constituit, sicut dictum est in metallis priùs dictis. in hoc capitulo decipieris, nisi significata verborum intelligas.

Tempus est tertium inuolui capitulum vt clauem operis, quod quæris, intelligas. Corpus verò calcinatum quandoque apponitur, & hoc vt humor in eo corrumpatur per salem, & sal arinoniacum & acetum, & quandoque cibatur argento viuo, & sublimatur ab eis donec remaneat puluis. Sunt igitur clauis artis congelatio, resolutio, inceratio, proiectio,

KK 5.

& hic est finis atque principium. Sed purificatio, destillatio, separatio, sublimatio, calcinatio, inquisitio cooperantur, & tunc potes requiescere.

Transactis annis Arabum sexcentis & duobus, rogasti me de quibusdam secretis. Accipe igitur lapidem, & calcina assatione leui, & contritione forti: sine tamen rebus acutis. Sed in fine parum commisce de aqua dulci, & medicinam laxatiuam compone de septem rebus, si vis, vel de sex, vel de quinque, vel quot vis: sed quiescit animus meus in duabus, quarum melior erit in sex, quàm altera proportionem, vel circiter, sicut potest te docere experientia: resolue tamen aurum ad ignem, & melius cola. Sed si mihi credis, accipias rem vnā, hoc est, secretum secretorum naturæ, potens mirabilia. Mixto igitur ex duobus, aut ex pluribus, aut phœnice (quod est animal singulare) ad ignem, & incorpora per fortem motum: cui si liquor calidus quater, vel quinquies adhibeatur, habebis vltimum propositum. Sed postea cœlestis natura debilitatur, si aquam infundas calidam ter, vel quater. Diuide igitur debile à forti in vasis diuersis, si mihi credis: euacuato igitur quod bonum est. Item adhibe puluerem, & aquam, quæ remansit, diligenter exprime: nam pro certo partes pulueris deducet non corporatas, & ideo illam aquam per se collige: quia puluis
exiccatus

exiccatus ab ea, habet vim medicinæ in corpore laxatiuo. Fac igitur vt priùs, donec fortè à debili distinguas, & ter vel quater, vel quinques, vel plus, puluerem adhibeas, & semper vno modo facias. Et si cum aqua calida operari non poteris, facies violentiam. Si autem propter acuitatem & mollitiem medicinæ frangatur, puluere appposito, appone cautè plus de auro & molli. Si verò propter abundantiam pulueris, appone plus de medicina. Si verò propter fortitudinem aque, rigua cum pistello, & congrega materiam vt potes, & aquam separa paulatim, & redibit ad statum, quam aquam exsiccabis: nam continet puluerem, & aquam medicinæ, quæ sunt incorporanda sicut puluis. Non dormias hîc: quia valdè vtile, & magnum continetur secretum. Si verò partes virgulti cõbusti, aut salicis, & multarum rerum scires aptè ordinare, vnionè naturaliter seruabunt, & hoc nō tradas obliuioni, quia valet ad multa. Trinitatem verò cum vnione liquefacta miscebis, & exurgēt (vt credo) simile lapidi Ibero, & proculdubio mortificatum est per vaporè plumbi, inuenies plumbum, si exprimas à mortuo, & mortuum sepelies in clibano per furcula. Tene hoc secretū: nam nullius est vtilitatis, & idem facias cum vapore Margaritæ, vel lapide Tagi, & sepelies mortuum tamen, vt dixi.

Annis Arabum videlicet transactis, petitio.

ni tuæ respondeo in hunc modum: Oportet te habere medicinā, quæ dissoluit in liquefacto, & inungatur in eo, & penetret in termino 2. eius, & permisceatur cum eo, & non sit seruus fugitiuus, & transmutet ipsum: radice verò spiritus permisceatur, & per calcem metalli figatur. *Æstimatur autem, quod fixio præparat, quando corpus & spiritus in loco suo ponuntur, & sublimantur: & totiens fiat, vt corpus fiat spiritus, & spiritus fiat corpus. Accipiat igitur de ossibus Adæ, & de calce sub eodem pondere, & sunt sex ad lapidem petralem, & quinque ad lapidem vnionis, & terantur simul cum aqua vitæ, cuius proprium est dissoluere omnes res alias, & quod in ea dissoluatur & affetur, & signū incerationis est, quod medicina lique scat super ferrum valdè ignitū: deinde ponatur in eadem aqua loco humido, aut suspendatur in vapore aquarum valdè calidarum, & liquidarum: deinde congeletur ad Solem: demū accipies salem petræ, & argentum viuum conuerter in plumbum, & iterum plumbum eo lauabis, & mundificabis, vt sit proxima argento: & tunc operare vt prius. Item potabis totum sic. Sed tamen salis petræ LV RV VO PO VIR CAN vtriet sulphuris, & sic facies tonitruum & coruscationem: sic facies artificium. videas tamen vtrum loquor in ænigmatē, vel secundū veritatē. Et aliqui existimauerunt aliter: nam dictum est*

est mihi, quòd debeas omnia resolvere ad materiam, de qua habebis ab Aristotele in locis vulgatis & famosis, propter quòd taceo. Et cum illa habueris, tunc habebis plurà simplicia & æqualia, & hoc facies per tres contrarias, & varias operationes, quas priùs vocavi, Claves artis: & Aristoteles dicit, quòd æqualitas potentialium concludit actionem & passionem corporum. Et hæc dicit Auerrois, reprobando Galenum. & hæc existimatur simplicior medicina, quæ reperiri potest, & purior, & quæ valet contra febres & passionem animi & corporum, vilior quacunque. Hæc qui rescribit, habebit clauem, quæ aperit, & nemo claudit: & cum clauferit, nemo aperit.

*Finis libelli Fratris ROGERII BACHONIS,
NIS, ordinis Minorum Anglici, de
Mirabili potestate artis &
naturæ.*

OPVSCVLORVM ARTIS
CHYMICÆ FINIS.

IN SECUNDVM TO- MVM OPVSCVLO- RVM ALCHIMIAE, INDEX.

A		<i>æ'r vt reducatur ad Elis</i>
 <i>Bluere</i>	112.	<i>xir</i> 446
	349	<i>æ'ris & ignis distillatio</i>
<i>ablutio</i>	279.	417
	460	<i>æ'rem ignem nutrire</i> 442
<i>Acetum cuiusque generis</i>		<i>æ'rem in ignem conuerti</i>
	344	<i>quid</i> 492
<i>Actio naturalis in tempo-</i>		<i>æs omne sulphur</i> 135
<i>re</i>	352	<i>æs nostrum</i> 457
<i>Adarmath</i>	32	<i>æs Philosophorum</i> 220.
<i>Adarneck</i>	167	369
<i>Adfar Alexandrinus Phi</i>		<i>Affrop</i> 51
<i>losophus 7. eius præ-</i>		<i>Albationum duo ordines</i>
<i>cepta</i>	8	152
<i>adherere quid</i>	221	<i>albedo</i> 378
<i>Adrop</i>	229	<i>albedinis perfectæ signū</i>
<i>Ænigma Hermetis de</i>		164
<i>tinctura</i>	378	<i>Alberti Magni testimo-</i>
<i>æ'r quid dixerunt</i> 89.419		<i>nium</i> 196. 197
<i>æ'r aqua tincta</i>	184	<i>albira</i> 276
<i>æ'r subterraneus</i>	161	<i>alchimia quid</i> 278
<i>æ'r cur melior aqua</i>	183	<i>in Alchimia quid' celetur</i>
<i>æ'r & non æ'r</i>	148	219
<i>æ'r ablutus</i>	421	<i>alchimie ars donum Spia</i>

INDEX.

ritus Sancti	212	aqua benedicta nostra	213
alchimie artifex qualis		aqua cur aqua & aer dis	
228		catur	182. 183
alchimista moderni	401.	aqua nostra unde sumas	
insipientes	189. à Ca	tur	134. 147. 151. dis
lid Rege interfecti	12	uidenda	ibid.
alchimistarum res optis		aqua Philosophorum	248
ma	389	aqua septies distillata	418
alchimistarum tria genes		aqua menstruosa	150
ra	209	aqua vegetabilium nutri	
alchimistarū error	472.	mentum	57
473. & denuò.		aqua draconis	223. Mer
alembicus ut esse debet		curij	114
431		aqua vite	493. miræ ef
Alexandri Magni secre		ficacie	285
tum	507	aqua simplex & diapha	
Almagra	46. 51	na	95. 96
alteratio mineralium	301	aqua alkali	129
allzebric	31	aque due in opere	137.
Anima metallorum	481	necessarie	248
anima fermentum	474	aque distillatio	419
anima fugitiua	94	aque operatio	185
animæ vinculum	154	aque nostre operationes	
animam feminare	336	214	
animam & spiritum la		quā quid dixerunt. ibid.	
tere	95	aquam permanētem quis	
animalia longe vite	512	faciat	468
anni Arabum	522. 523	aquam super terram res	
Aqua quid	184. 303. 305	ducere	425
aqua unica	129	Arcanum secretissimum	
		Philosof	

INDEX.

- Philosophorum* 233
arcantum maximum 118
ad Arcantum quis pervenit 305. 398. 399
argentum sophisticum 328
argentum viuum pater mirabilium 221. 222
argentum vt faciendum 114
argentum viuū vt aqua clara 109
argentum vulgare non adherere 221
argentum vulgi 268. 269
argentum viuum quid 274. 491. 489
argentum viuum Philosofis quid sit 174
argentum viuum sperma metallorum 471
argentum viuum ex quo compositum 388. 389
argenti viui substantia 392
argentum viuum 376.
tinctura albedinis 395
argenti viui præparatio 521
argenti viui quãtitas 234
argenti indigesta qualitates 325
argenteitatem in aurum non mutari 402
Arnaldus de Villanova summus Alchimista 212
Arnaldi perfectum magisterium 470
Arnaldi dicti absurditas 102. 103
arsenicum et sulphur 232
Arsicanus Philosophus 26
ars quid 300. *Valdè ardua* 114
ars cur abdita 88. *Dei donum* 22. *quid in natura corrigit* 130.
Vbi valeat 301. *aurum iungit Mercurio* 82. *Vt imitetur naturam in auri generatione* 71
artis nomina cur Philosophi multiplicarunt 23. 24
artis fundamentum 233.
radix 222. *iteratio* 43. *intentio* 262
LL

INDEX.

<i>artis secretum celatum in alchimia</i>	219	<i>aurum Philosophorum non esse aurum vulgi, & idem de argento</i>	449
<i>artem naturam transcendere</i>	322	<i>aurum omne, & 135. 369</i>	
<i>artem verissimam esse</i>	206	<i>aurum actu & potentia</i>	261
<i>artem ab ingenio iuuari</i>	238	<i>aurum tinctura rubedinis</i>	396
<i>artem cur Philosophi celant</i>	219	<i>aurum argenti vini capistrum</i>	307
<i>artem corrumpere fors man, & alteram inducere</i>	403	<i>aurum destruere</i>	234. 307
<i>Artephij etas mille viginti quinque annorum</i>	512. 514	<i>aurum minare in terram</i>	307
<i>Affos quid dicatur</i>	30	<i>auri digestio ut fiat</i>	68
<i>Astrologorum error</i>	76	<i>auro quid magis insit</i>	86
<i>Aurum quid</i>	52. 65. 66. 224	<i>in Auro quid sit</i>	81
<i>aurum ut fiat</i>	68	<i>aureitas quid sit</i>	86
<i>aurum arte nobilius fieri, quam natura</i>	68. 69	<i>Azoc quid</i>	32. 92. 484.
<i>aurum Philosophorum</i>	152. 220	<i>unde extrahatur</i>	93
<i>aurum cur Mercurio magis adhæreat</i>	80. 325	<i>azoch & ignis</i>	41
<i>phuris multum continens</i>	325	<i>azoth</i>	229
<i>aurum nostrum</i>	152. 268. 302		

B

<i>Arba assimilatio</i>	152
<i>Basiliscum visu interficere</i>	500
<i>Berber animal</i>	458
<i>Bitumen</i>	48

C

<i>Alid rex Aegyptius sapiens</i>	10. diligens
-----------------------------------	--------------

INDEX.

<i>gens inquisitor</i>	11	<i>coitus</i>	38. 486
<i>Calidis regis petitio</i>	20	<i>color citrinus</i>	464
<i>calcinatio</i>	125. 273. 465	<i>color rubens unde creetur</i>	
<i>calor qualis esse debet</i>	118.		330
119. <i>lapis necessa-</i>		<i>colores tres</i>	337
<i>rius</i>	226	<i>colores completi & dimi-</i>	
<i>calor extrinsecus</i>	67	<i>nuti</i>	27
<i>calorum quatuor gradus</i>		<i>colores ultimi</i>	62
142		<i>commixtio qualitatu</i>	136
<i>caliditas & siccitas</i>	259	<i>compositio ex elementis</i>	
<i>caput artis coruus</i>	258		180. 181
<i>caput corui</i>	199	<i>compositio sapientum</i>	277
<i>caracteres & carmina</i>		<i>compositio lapidis</i>	117.
496. 497. 498. 503		<i>magisterij</i>	199
<i>Ceratio perfecta</i>	371	<i>compositionis duplex mo-</i>	
<i>ceratio lapidis</i>	108	<i>dos</i>	140
<i>Cibatio</i>	151	<i>compositionis modi</i>	352
<i>cinis</i>	243. 273. 467	<i>conceptio</i>	38. 486
468. <i>impalpabilis</i>	467	<i>conceptio ubi fiat</i>	260
<i>citrinus color</i>	464	<i>confectio magisterij</i>	256
<i>citrinatio quid</i>	395	<i>confirmatio spirituu</i>	451
<i>citrinum</i>	146	<i>congelatio</i>	156
<i>Clavis prima</i>	377	<i>congelatio spiritus</i>	198
<i>clavis metallorum</i>	279	<i>congelatio perfecta</i>	372
<i>clauicula</i>	225	<i>coniungere</i>	112
<i>clavis operis</i>	521	<i>coniungendi modi tres</i>	137
<i>Coagulatio nostra</i>	336.	<i>coniunctio quid</i>	247
422		<i>coniunctio nostra</i>	136
<i>coagulationem non fieri</i>		<i>coniunctio duorum corpo-</i>	
<i>sine solutione</i>	256	<i>rum</i>	237

LL 2

INDEX.

D *Ealbatio prima las*
pidis 275.276
decoctio premi grad^o 460
decoctio

INDEX.

decoctio secundi gradus 464	distillatio aquae 417
decoctio tertij gradus 465	distillatio aëris & ignis 417. 418
Dei sapientia & fortitudo do 39	Domus partes 38
Dei donum 381	Draco 367
Dei donū preciosissimum 166	draconis aqua 222
Deum timere 227	Duenech 220. 229
deprecationes antiquae rae 496	
desponsatio ubi fiat 260	
Differētia specificās me- talla 97	
digestio 66	
digestio maturior ubi 68	
digestio nostra 131	
digestio mercurialis 73	
dimensio tertia 153	
dispositio 40. 41	
dispositio prima 47	
dispositionis partes 38	
dissolutio philosophica 460	
dissolutio lapidis, operis principium 403	
dissolutio ut fiat 158	
dissolutiones metallorum multifariae 63	
distillatio frequēs 182. 183	
	E
	Elementi & elemen- tati differentia 251
	elementa quatuor 26
	elementa quatuor in auro 68
	elementa contraria 160
	elementa grauia 185
	elementa leuia ibid.
	elementa actiua & passio- na 72
	elementa ubi uniantur 146
	elementa inuisibiliter mo- ueri 76
	elementa conuersiua 409
	elementa ut conuertan- tur ibid.
	elementa non diuidi in la- pide 186
	elementa intrinseca prin- cipia 88

INDEX.

elementa materiam habere communem	196	elixir fermentum est	304
elementa corrigenda	437	elixir ex rebus componi	94
elementa tantum duo in mercurio	67	elixir perfectus	225
elementa duo ut radices	26	elixir totus	367
elementa duo quasi composita	ibid.	elixir ut esse debeat	400
elementa in statu rectitudinis	148	elixir quot modis fiat	287
elementorum dominia diversa	26	elixir quod remanet	49
elementorum diuisio cur fiat	108	elixir ad album quot elementis indigeat	434
elementorum separatio	107	elixir album quibus indigeat	287. rubeum ibid.
elementorum qualitates	196	elixiris fundamenta	116.
elementorum operatio	182	incratio	347
elementorum operationes	ibid.	elixiris rubei virtus ad sanandum	382
elementorum effectus	ibid.	elixiris virtutes	173
elementorum conuersio	160. 161. ablutio	182	elixiris multiplicatio duplex
in Elementis quid diuidi possit	186	Epilogus	487
elementales formae ut descriuantur	195	Error unde oriatur	56
elixir	92	Eudica	44. quid
		Exaltatio	160
		exempla de natura generatione lapidis	27.
		28	
		exorcismi	497
		expositio magisterij	36
		experimentum fallax	55
		Fatui	

INDEX.

F

Fatui Alchimistæ 312
 fatuitas 406
 Fex Vitri 44. 52
 feces 419
 feces colligere 423
 feces in sanguine pauciores 79
 fermentum quid 239. 247. 434. 481
 fermentum preparare 157
 fermentum Philosophorum quid significet 117
 fermentum fermenti 117. 269
 fermentum auri 42. 50. 308
 fermentum ad ruberum 304
 ad album ibid.
 fermenti quantitas 185
 fermenta elixiris 159
 ferrum ex argento 389
 festinantia 283
 festinatio cauenda 44
 festinatio diabolica 154
 Figere 112. 349
 figendi gradus ultimus 466
 figurationes physicae 505
 finis equinus 226

fixio 333
 fixum sublimari 357
 de Fixatione elixiris 444
 Fœmina 232
 fœminam masculo robore rari 248
 formæ elementales ut deserviantur 195
 Frater 274
 fratres vterini 135
 Famus citrinus 46. 51.
 albus 46. 49. 52. rubens 46. 52. aquosus 110

fumi subtilissimi 226
 fundamentum artis 233
 fusio 332. facilis 438

G

Gabricus 244. 245
 Geberis attestatio 273
 generatio vera 234. naturæ 138. unde fiat 182. ex quibus 257.
 mixtorum altera 71
 generationes ut fiant 226
 germen 220
 Gradus primus 125. vnde decimus 165
 gravitas quid 87

LL 4

INDEX.

H

Hermes Philosopho-
rum pater 233
Hermetis diuina mens
7
Hermetis dictum de terra
26
Hermetis Vas 250
Hiene umbra latratum
canis aufert 500
Homo ornamentum elea-
mentorum 37. agi-
tatio 500. desiderium
501. Verba 502
Hortulanus 270 hominis intentio 45
294 hominem alterum infice-
re 501
Humiditas 146. 490
humiditatis naturalis dis-
positio 215

I

Ignis quid sit 133. ut
esse debet 42. qua-
lis 537. elementalis
126. naturalis ibid.
non omnino simplex
75
ignis & non ignis 148
ignis Græcus 508

ignis gradus 462
ignis artificialis 507
ignis philosophici mate-
ria 48
ignis philosophicus ibid.
ignis Solis 288
ignis equi ibid.
ignis fimi 226
ignis furni fusionis 289.
flammalis ibid. fur-
ni ibid.
ignis fortissimus 358
ignis operatio 185
ignis blandus 44. ut mo-
derandus 164
ignis aqua 148
ignis regimen 269
ignis iuniperorum 289
ignem lapidem non mul-
tiplicare 84
ignem solui 112
ignem cum aëre distillari
419. 420
ignem & aërem difficile
separari 183
ignem & aërem conueni-
re in qualitate ibid.
igne uno quot fiant ope-
rationes 113
Imbibere spiritum 272
immodestia

I N D E X.

<i>immunditia mortis</i>	46	<i>lapis est clavis.</i>	248
<i>immundum nigrum</i>	53	<i>lapis ex quibus constet</i>	
<i>impregnatio</i>	276		125
<i>Incensio elixiris</i>	347	<i>lapis ubi inueniatur</i>	236
<i>individua transmutari,</i>		<i>lapis qui inuenitur in</i>	
<i>non species</i>	402	<i>vertice montium</i>	457
<i>infans noster</i>	333	<i>lapis unde uiuat</i>	161
<i>ingenium ab arte inuari</i>		<i>lapis confectio hominis</i>	
238		<i>creationis similatur</i>	
<i>ingressiois modum</i>	231		256
<i>inhumatio quando inuet</i>		<i>lapis est quatuor elemen-</i>	
414		<i>ta</i>	482.483
<i>instrumentum volandi</i>		<i>lapis unde eliciendus</i>	236.
505			400
<i>instrumenta varia</i>	504.	<i>lapis ut cognoscatur</i>	176
505. <i>mirabilia</i>	504.	<i>lapis in duas partes diui-</i>	
<i>pro urinatorib. ibid.</i>		<i>ditur</i>	134
<i>parua ad pondera ele-</i>		<i>lapis cur soluendus</i>	357
<i>uanda maxima</i>	505.	<i>lapis in quod resoluatur</i>	
<i>Iouis opus</i>	110.111		408
<i>Ius carniū maximè nu-</i>		<i>lapis non lapis</i>	286
<i>trire</i>	57	<i>lapis sanctus.</i>	23
K		<i>lapis noster quid</i>	147.
<i>Kibric</i>	116		160, 209, 221, 252, 378,
L			399, 400
L <i>Amina cristallina</i>		<i>lapis noster mercurius nō</i>	
382		<i>natus</i>	253
<i>lapis quid</i>	235. 236	<i>lapis noster ubi creatus</i>	
<i>lapis omnis res</i>	251		316
<i>lapis Rebis dictus</i>	271	<i>lapis in homine</i>	173
		LL	5

<i>lapis cum corpore ut coniungatur</i>	439	<i>ita similis</i>	39
<i>lapis unus & medicina una</i>	396.397	<i>lapideus tres minera</i>	176
<i>lapis diuino nutu confici</i>	36	<i>lapidis proprietates sepiè</i>	216,217,218
<i>lapis noster apud Philosophos</i>	253	<i>lapidis forma 90. campositio</i>	117
<i>lapis Philosophorum magister</i>	356	<i>lapidis philosophici partes due homogenea</i>	105
<i>lapis ornatus triplici veste</i>	279.	<i>lapidis nostri opus</i>	199
<i>inuisibilitatis</i>	231.	<i>lapidis preparatio</i>	134.
<i>charitatis</i>	279	<i>gustus</i>	175
<i>lapis ut rubificandus</i>	192.	<i>lapidis pondus</i>	33,175
<i>& deinceps.</i>		<i>lapidis colores</i>	30,31,174
<i>lapis ab omnibus lapidibus diuersus</i>	238	<i>lapidis odor</i>	33,34
<i>lapis physicus ex quibus extrahatur</i>	398	<i>lapidis tactus, gustus & odor</i>	175
<i>lapis Anaxagoræ quid sit</i>	174	<i>lapidis tactus mollis</i>	33
<i>lapis diuersa nomina</i>	28.	<i>lapidis Philosophorum centrum</i>	127
	29,30,120	<i>lapidis mundificatio</i>	459.
<i>lapidis natura</i>	344	<i>corruptio</i>	107.
<i>lapidis materia imperfecta</i>	172	<i>creatio</i>	108.
<i>lapidis materia</i>	238	<i>solutio</i>	131.
<i>lapidis elementa</i>	176.181	<i>operatio multiplex</i>	118
<i>lapidis & hominis creatio</i>		<i>regimina precipua</i>	112
		<i>lapias subtilitati signa</i>	271,459.
		<i>proiectio</i>	200
		<i>lapidis nostri virtutes sanandi</i>	382.383
		<i>lapidis rubri projectio</i>	200.201

lapidi

INDEX.

lapidi nomina iuxta colores imponi 29. qualitates duplices adesse 86
lapidem ex una re fieri 206, 207. non perfici ex sola metallorū substantia 400. quatuor habere elementa 271. in quatuor operationes dividit 176, 185. quid multiplicet 84. per artem compleri 405. non esse principium minerale 173. 174. philosophicum nihil extraneum admittere 82. ex omni refieri ut intelligatur 84. 85. mundo assimilari 176. prima esse compositionis 83
in Lapide quid sit 175
in Lapide contineri quatuor elementa 26
lapides tres 242, 249
lapides non miscendi 405
Lato quid 484
Laton 31. quando idem cum Azoc 23
Latonem qua abluat 355
Leo viridis 46, 54, 366

leprosus ut alterum inficiat 501
leuitas quid 87
Libri Magici 503, 504
libri magici suspecti 503
liquefactio compositi 64
liquefactio ad fluxū ibid
liquabilia an ex argento vino 387
liq. factibiliū natura 333
Locus generationis principii generationis 179
Ludus puerorum triplex 171
Luna ut vocetur 243
Luna lucerna noctis 374
Luna ut accipiat 487
luna lapis 271, 272
luna operis ad albu principium 357
luna opus 111
lunaria succus 318
lutum 48

M

Magnesia 24. 129
Mmagnesia Philo-
sophis quid sit 174. 175
magisterium 407. totum quid 371. nostrū 486.
487. ex una solare 35

LL 6

INDEX.

quid intret	297.	in	medicina duplex	273
quot tempora, diuidatur	192		medicina & elixir idem	
ad Magisterium totum			438. perfecta	225
qua sufficiant	233		medicina elixir unde colligatur	397. ut fiat
magisterii vnum nomen			infinita	122. ex quibus componatur
30. perfectio 43. compositio	199. 200. dispositio	40. 41. efficacia ubi sit	46. directio	54. epilogus
169. 170				
magicorum libri execranda	497		medicinam affari	411
Martis opus	111		metaphora de Sole	378
masculus	239		mercurium superare	411
matrimonificari	gumi		mercurii sublimationes	101. proprietates
247			quatuor	231. principales
materia metallorum	475.		tres	166. opus
prima	278. in qua operandum	406. 407.	methodus rerum cognoscendarum	105
auri	261. lapidis	238	metallum resolui in argentum viuum	476.
Media operi propinqua	404		ad primam materiam reduci	ibid.
medicina quibus nominibus nominetur	294.		metalla matora non posse fieri	metalla
nostra cuius substantie	399. ex quibus fiat	126	triplicari posse	476.
medicina nostra	202. 352.		metallorum materia	475.
ut una sit	189. 359		prima	278. anima
			482. & seq.	
			metallo-	

INDEX.

metallorum dissolutiones
 multifarie 63. per-
 fectio 391. sal 208.
 homogeneitas 403
 metallorum preciosus
 316
 Militem supra etatem
 Vixisse 510
 mineralia maiora & mi-
 nora in quo differant
 100
 mineralia minora cū mes-
 tallis coniungi posse
 312
 mineraliū alteratio 301.
 distinctio 308. tabu-
 la 164
 mixtionis gradus 70. 71
 mixtorum & vegetabi-
 lium generatio ibid.
 Modus compositionis elix-
 iris 448
 modi regiminis quot 349
 modi conficiendi aurū ses-
 ptendecim 510
 Morienus Romanus de
 seipso 9. Eremita 14.
 regem docet magiste-
 rium Hermetis 21. 22.
 magisterium comple-

uit 11
 Morieni historia 14. 15.
 16. 17. 18. 19. collo-
 quium cum Rege 17.
 18. 19
 Morieni & Calidis dias-
 logus 25. & deinceps.
 mortificatio 279
 Moschacumia 51
 Multiplicatio elixiris
 347
 multiplicatio in quantis
 tate 165

N

Natura una tantum
 191
 natura benedicta 246.
 266
 natura vt cognoscatur
 228. intentio 107. op-
 pus primum 151. ter-
 minus 514
 nature secreta ab indos-
 etis magica existimā-
 ta 496
 naturam naturā gaudere
 81. 82. in necessarijs
 non deesse 513
 naturæ mutantes 34

INDEX.

naturalissimum quid	266	opus byemis	154. aestas
natus ut nascatur	123	tis	ibid.
Necessaria tria	353	opus album quibus ele-	
Nigredo ut efficiatur	395	mentis completur	251
putrefactionis	377	opus quot diebus comple-	
Nomina & rerum simi-		tur	362
litudines cur varia	32	opus quatuor cōpleri	223.
Numerus perfectus	169	nostrum	180
nutrimentum	38. 487.	operis principium	258.
maximum	57	verum	403

O

O culi duarum pupil-		operis caput	135. clavis
larum	500	ibid. processus	137.
Oleum quid	184	perfectio	55
oleum lapidis	148. auri	operis totius epilogus	197
421. Philosophorum		& deinceps.	
229. tingens	91. in-	in Opere apparentia	247
combustibile	226	operationis nostrae prin-	
oleum ut à rebus extraha-		cipium	126
tur	420	operationis modi	370
Omnicorporum	116	Ortus	38. 486
Opinio de planetis et mes-		Ouum Philosophorū dif-	
tallis	74	soluere.	518
opus naturæ anaticum		oui similitudo	162

86

opus lapidis quando incis-	
piendum	119
opus nostrum	231. 179.
mulierum	171

P

P aganorum Philoso-	
phorum error	90
palmarum fructus ut ma-	
ture scat	500
pater mirabilium	222
patientia	

*Philosophorum dicta ad na-
tura possibilitatem intelli-
genda.* 88. 94. INDEX.

patientia nostra	283	præceptum Philosophorū	
patientia necessaria	230		347
Perfectionis signa	133.	prægnatio	38.486
387		præparatio nostra	284.
ex Perfecto nihil fieri		perfecta	107. imper-
172		fectorum	345
Philosophia nostra ubi		proiectio	168. varia ib.
iaceat	109	proiectionis modus	452.
philosophiæ primus in-		principiorū correctio	138
uentor	7	Pulvis à cinere extractus	
philosophiæ partes tres		338	
233		putrefactio quid	187. ne-
Philosopho quid spectans		cessaria	140.187. phi-
dum	469	losophica	259. Phi-
Philosophum naturam is-		losophorum nunquam	
mitari debere	388	Visa	229. Ut fiat 188
Philosophi cur de arte in-			
numera dederint præ-			
cepta	7		
Philosophorum magister			
356. primū opus	401.		
præceptum	347.447.		
intentio de lapide	173.		
300. intentio	234.		
300. corpora quot	303.		
vas-	197		
philosophantium munus			
55			
Pondera obseruanda	440		
Praxis Arnaldi	477.478		

Q *Q*uinta essentia qd
sit 251

R *R*adij Solis & stellarum
rum 76

radix maior. huius operis
53

Reactio materiae & for-
ma 207

rebus 299

receptaculum tinctura
373

refermentatio quid 156

INDEX.

<i>refermetatio duplex</i>	156	S	
<i>reducere</i>	299	<i>Al metallorum</i>	208.
<i>regimen sanitatis</i>	512		226. 244
<i>regimen cum Mercurio</i>		<i>sal armoniacum vt fiat</i>	
<i>satis</i>	269		243. <i>arkali vnde fiat</i>
<i>regimen tertium lapidis</i>		<i>ibid.</i>	
424. <i>quartum</i>	432.	<i>sal lunaria</i>	244. <i>anis</i>
<i>septimum</i>	378	<i>malium</i>	226
<i>regiminis initium</i>	376.	<i>sal fusibile</i>	<i>ibid.</i>
<i>modi</i>	349	<i>sales radices operis</i>	244
<i>regule generales</i>	295	<i>sales tres</i>	242
<i>reiteratio diuersa quid fa</i>		<i>salsatura sulphuris</i>	107
<i>ciat</i>	351	<i>sanguis</i>	51. <i>biscoctus</i> 150
<i>res vna eligenda liuidi co</i>		<i>sapo sapientum</i>	222. 225.
<i>loris</i>	285		226
<i>res vna in actione</i>	206.	<i>Saturni herba</i>	382
	207	<i>Saturni opus</i>	III
<i>res inutilis in magisterio</i>		<i>Saturni granitas & eius</i>	
35		<i>causa</i>	87
<i>ex Re perfecta nihil fieri</i>		<i>Scale gradus secundus</i>	
<i>posse</i>	235		129. <i>tertius</i> 132. <i>quar</i>
<i>retinentia</i>	139		<i>tus</i> 136. <i>quintus</i> 140.
<i>reniuificatio</i>	279		<i>sextus</i> 146
<i>rex de celo descendens</i>		<i>Soda nostra</i>	129
	283	<i>Sol quid sit</i>	68. 208. <i>vt</i>
<i>Rosary preceptum</i>	197.		<i>capiatur</i> 242. 274
<i>testimonium</i>	205	<i>sol planetarum dominus</i>	
<i>Rosary promissio</i>	<i>ibid.</i>		318
<i>rubeum</i>	146	<i>sol animalis</i>	242
<i>rubeo quod signum</i>	147	<i>sol stellatus</i>	147
			<i>sol</i>

INDEX.

<i>sol non præcipua causa auri</i>	74. 75	<i>solutio ut intelligatur</i>	451
<i>sol & eius umbra artis est fundamentum</i>	233	<i>solutionis metallorū via paucis nota</i>	58
<i>sol & luna alijs elementis dominantur</i>	317	<i>solutionis modus duplex</i>	332. modi plures 131
<i>sol & luna lapidis</i>	175	<i>solutionis perfectio</i>	330
<i>sol & mercurius eiusdem valoris</i>	270	<i>solutionis perfectæ signū</i>	412
<i>sol operis ad rubeum principium</i>	357	<i>solutum volatile</i>	358
<i>solis opus</i>	111	<i>solubilia quæ</i>	331. 332
<i>solem esse causam generationis auri</i>	77	<i>sophistæ deceptores</i>	101
<i>soles duo</i>	505	<i>sophisma Philosophorum</i>	267
<i>soluere</i>	112. 349	<i>soror</i>	274
<i>soluere & congelare quid sit</i>	117. 118	<i>Species extrinseca corrupta ostendit intrinsecum</i>	100
<i>soluens à soluendo quid differat</i>	58	<i>species</i>	52
<i>soluentium error</i>	52	<i>species transmutari non posse</i>	401
<i>solutio lapidis quid</i>	130	<i>specierum expositio</i>	51
<i>solutio & coagulatio</i>	256	<i>sperma</i>	272
<i>solutio cruda 131. naturalis 65. philosophica</i>	64	<i>sperma nostrum</i>	486
<i>solutio corporum duplex</i>	236. 237	<i>sperma Philosophorum</i>	256
<i>solutio omnis ut fiat</i>	222. 223	<i>sperma metallorum</i>	471. 472
		<i>spiritus est fermentum</i>	159

INDEX.

<i>spiritus vnus</i> 271. <i>se-</i>	<i>sublimatio vulgaris</i> 284
<i>cundus</i> 158	<i>sublimatio post Solis oc-</i>
<i>spiritus vitalis</i> 94	<i>casum</i> 48
<i>spiritus digestus vt ex-</i>	<i>sublimationis modus</i> 155.
<i>trahatur</i> 90. <i>con-</i>	<i>perfectio</i> 351
<i>uertens</i> 249	<i>substantia quinta diui-</i>
<i>spiritus quæ corpora in-</i>	<i>denda</i> 109
<i>grediatur</i> 276	<i>sulphur duplex</i> 309
<i>spiritus mineralis</i> 93	<i>sulphur secundum</i> 78
<i>spiritus nomen quid</i> 423	<i>sulphur & arsenicum</i>
<i>spiritus vinculum</i> 154	232
<i>spiritus cur congelentur</i>	<i>sulphur vulgare</i> <i>ibid.</i>
108	<i>sulphur nostrum</i> 98. 231.
<i>spiritus quatuor</i> 313	232. <i>omni igne fors-</i>
<i>spirituum proprietates</i> 330	<i>tior</i> 285
<i>spirituum confirmatio vt</i>	<i>sulphur linternum</i> 397
<i>fiat</i> 451	<i>sulphur Philosophorum</i>
<i>spirituum inuocatio ne-</i>	<i>quid</i> 297
<i>faria</i> 495	<i>sulphur mercurium con-</i>
<i>sponsalium</i> 435	<i>gelare</i> 388
<i>Stannum ex argento vi-</i>	<i>sulphur perfectionis cor-</i>
<i>uo</i> 389	<i>ruptuum</i> 393
<i>Sublimare nostrum</i> 484	<i>sulphur cur corrumpt</i>
<i>sublimandi modus</i> 427	390
<i>sublimatio quid sit</i> 451.	<i>sulphur coniungere corpo-</i>
<i>duplex</i> 285. <i>quid ibid.</i>	<i>ribus, arcanum</i> 98
<i>sublimatio</i> 353. 354.	<i>sulphur vt præparetur</i>
<i>cur fiat</i> 339. 340. 430	390. <i>fixum</i> 455. <i>com-</i>
<i>sublimatio primi gradus</i>	<i>bustibile</i> 79. <i>non re-</i>
354	<i>rens res optima</i> 389
	<i>sulphur</i>

INDEX.

fulphur extraneum	390.	terra ad elixir sublimata	
rubeum	299.	album	339
Alchimistis necessarium	unde habeatur	terra alba quid dicatur	
113.114.299.428.429		490. nigra	419. lim-
fulphur secretum	122	pida & aqua	338.339
fulphuris definitio	80.	terram quid vocarint	
proprietas	232	Philosophi	89
fulphura duo ubi	139	terram sublimare	417
fulphurum differentia	390	terrae duae	137
fulphureitas adustibilis		Thomae Aquinatis ver-	
ut tollatur	ibid.	ba	195.238
fulphureitas multa corru-		Tingere quid	313
ptionis causa	391	tinctura quid	92.152.471
superfluitates non esse de		tinctura Hermetis	378
rei proportionem	81	tinctura ex quibus	110.
T		393. Viua	232
Tantarizare	48	tinctura corporea	295
Tempore quanto la-		tinctura metallorum	95
pis fiat	352	tincturae definitio	313
terminus naturae	514	tincturae receptaculum	
terra mater elementorum		373	
26.142		tincturae metallorum	413
terra aqua spissior	256	tincturarum aquae & o-	
terra prima	137. secundum	lei differentia	335
da	ibid.	tingens & tingendum v-	
terra foetida	46	na tinctura	166
terra, calx	339	Tonitrua artificialia	507
terra nostra unde sum-		totum ex quibus compos-	
itur	134	nitur	128
		toxicum	313

INDEX.

<i>Tyriacus benedictus</i>	153.	<i>venenum Philosophorum</i>	
<i>maior</i>	382		203
<i>tyriaca perfecta</i>	165	<i>venenum tingens</i>	373
		<i>venenum per figuras in-</i>	
		<i>fundi</i>	507
V		<i>veritas vna in scientia</i>	113
<i>Vapor vinctuosus</i>	224	<i>verbum primum, reductio</i>	
<i>vapor qui & lapis</i>		479. secundum, ters-	
<i>ibid.</i>		<i>ram fieri</i>	480. ters-
<i>vapor sulphuris vt coagu-</i>		<i>tium, mundificatio</i>	
<i>landus</i>	334	<i>ibid. quartum</i>	282. 480
<i>vas Philosophorum</i>	179	<i>verba Philosophorum</i>	479
<i>vas Hermetis</i>	250	<i>vexir</i>	43
<i>vas lapidis vt locandum</i>		<i>Via longissima</i>	230
43		<i>Via procedendi duplex</i>	209
<i>vas magisterij nostri</i>	177	<i>virtus maxima in homi-</i>	
<i>vasis intentio</i>	240. dis-	<i>ne</i>	173
<i>positio ibid. cooper-</i>		<i>virtus lapidis</i>	261
<i>torium ibid.</i>		<i>viscositas argenti viui</i>	392
<i>vas vno quæ fiunt</i>	113	<i>vitæ longissimæ exempla</i>	
<i>vegetabilia sensitiua</i>	71	512. 513	
<i>vegetabilium nutrimen-</i>		<i>Vitriolum Romanum</i>	244
<i>tum</i>	57	<i>Vocem viuam emergentem</i>	
<i>vegetabilium & mixto-</i>		<i>habere</i>	503
<i>rum generatio</i>	70	<i>Vulphi</i>	34
<i>veneris opus</i>	111		

INDICIS IN IL. TOMVM OPV-
SCVLORVM ALCHIMIAE
F I N I S.

